

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ל"ח

הַכְּתָבַת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֲרַא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינַת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטְר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצֶפוֹן
04-6650050

תֵּכֵן הָעֵנִינִים

- הקדמה..... 10
- ה' ח. האם לטוס לאומן למרות שאמי המבגרת תשאיר בראש השנה לבד?..... 11
- ה' ט. כדי שבעלי יוכל לצאת מהארץ ולטוס לאומן עלינו ללוות 100,000 ש"ח. האם צריכים למסר את הנפיש?..... 12
- ה' י. מאז שהיינו אצל הרב השתפרתי מאד בהתנהגות שלי, אבל עכשו התחילו בעיות מצד בעלי..... 13
- ה' יא. בגלל הדבורים של אחד מרובי ברסלב יש לי בלבלים גדולים בענין הנסיעה לאומן..... 14
- ה' יב. אנחנו נשואים עשרה חודשים, ונקלענו למשבר נשואים קשה במיוחד..... 15
- ה' יג. איך שומרים על החשק בעבודת השם יתברך ועל הקרבה ביני לבין אלקים?..... 16
- ה' יד. האם יתכן שבגלל שאני עושה תגלחת אינני מצליחה להרות וללדת?..... 17
- ה' טו. מדוע צריך האדם להתפלל על מה שחסר לו, הרי כל מה שהשם עושה הכל לטובה?..... 18
- ה' טז. הילדים של אחותי לא מוכנים להיות בקשר עם בעלה החדש. מה עושים?..... 19

- ה' יז. האם זה נכון שְנִסְיָעָה לאומן בתקופה זו היא בְגָדָר סְכָנֶת נְפֹשׁוֹת?.....לו
- ה' יח. בְּשִׁנָּה הָאֲחֵרוֹנָה נִפְלְתִי לְעֻצְבוֹת וְקִשָּׁה לִי לִפְתֹּחַ אֶת סִפְרֵי רַבְנֵנוּ. אִיךָ עוֹצְרִים אֶת הַנְּפִילָה?.....לח
- ה' יט. הַשֵּׁכֵן שְׁלִי מִחַלֵּל שֶׁבֶת בְּפִרְהֶסְיָה. האם כְּדָאֵי לִמְחוֹת עַל כָּךְ וּלְהַעִיר לוֹ?.....מ
- ה' כ. גְּלוּ לְאִשְׁתִּי גְדוֹל מִמְּאִיר בְּרַחֵם וְהִיא מְסַרְבֶּת לַעֲשׂוֹת טְפוּלִים. מָה עוֹשִׂים?.....מג
- ה' כא. האם אֲמִירַת דְּבָרֵי תוֹרָה בְּעַל-פֶּה נְחֻשְׁבֶת לְלִמּוּד בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה?.....מה
- ה' כב. מִדּוּעַ הַשֵּׁם לֹא הֲצִיל אֶת רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב מִמַּחְלַת הַשְּׁחָפֶת מִמְּנֶה נִפְטָר בְּגִיל צָעִיר כָּל-כָּךְ?.....מו
- ה' כג. בְּנֵי מְאִים שָׂאֵם לֹא אֲכַנִּיס טְלוּיָזָה לְבֵיתִי הוּא יַעֲזֹב אֶת הַבַּיִת. כִּיצַד עָלִי לְנַהֵג?.....מח
- ה' כד. מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינַי 'אֲנָשֵׁי הַשּׁוּלִים' שֶׁבָּאִים לְאוּמָן וּמְכַתְּיִמִים אֶת כָּל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב?.....מט
- ה' כה. הַתְּקַרְבָּתִי לְחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, אִךְ אֵינִי יָכוֹל לְנַהֵג כְּחֲסִיד בְּרִסְלָב בְּרִישׁ גְּלִי. מָה עָלִי לַעֲשׂוֹת?.....נד
- ה' כו. בְּגִלָּל שֶׁבְּנֵנוּ טַס לְאוּמָן לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה סִלְקוּ אוֹתוֹ מִהִישִׁיבָה. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת בְּעֵינַי?.....נו
- ה' כז. חֲבָרְתִי טוֹעֵנֶת שְׁפָגְעֵתִי בָּהּ, וְהִיא לֹא מוֹכֵנָה לְסַלַּח לִי. מָה עוֹשִׂים?.....נט

תָּכַן הָעֲנִיָּים

ה

- ה' כח.** רק חזרתי מאומן וכבר פגמתי בעינים. איך מתחזקים בעבודת השם?.....0
- ה' כט.** מה דעתו של הרב על תנועות הנשים הפמיניסטיות שקמות לאחרונה?.....20
- ה' ל.** האם על פי ההלכה או החסידות נתן ללכת עם טלית קטן מכתנה ולא מצמר?.....10
- ה' לא.** בעלי מתנזר בצורה קיצונית מסביבת נשים, אפלו מהמשפחה. מה עושים?.....30
- ה' לב.** אם אני מחכה סמוך לשנה, קשה לי לומר קריאת שמע שעל המטה. מה העצה?.....30
- ה' לג.** רק כשאני נשארת עם הורי הם שומרים את השבת. כיצד עלי לנהג במקרה כזה?.....עא
- ה' לד.** האם אני יכול לחזור למסר שעורים לנשים לאחר שהתחזקתי שוב?.....עב
- ה' לה.** מדוע הרב מקפיד שלא לעשות קדוש לבנה מייד במוצאי יום כפור?.....עד
- ה' לו.** בחדשים האחרונים בן זוגי אבד בי ענין והודיע לי שאיננו מענין להתחתן. מה עלי לעשות?.....עו
- ה' לז.** הורי לא מרצים מכף שגדלתי פאות. כיצד עלי לנהג?.....עח
- ה' לח.** אין באזורנו מקום שאין בו בני אדם. איך אני יכול לקיים בשלמות את ענין ההתבודדות?.....עט
- ה' לט.** מדוע כמעט ואין רפורמים וקונסרבטיביים שמתקרבים לדרך של רבי נחמן מברסלב?.....פב

- ה' מ.** האם כְּשֵׁאֲשָׁה מוֹנֵעַת הַרְיִון מִסָּבוֹת שְׂאִינָן רְפוּאִיּוֹת זֶה נִחָשֵׁב פְּגָם בְּאֻמוּנָהּ?..... פה
- ה' מא.** האם נִתֵּן לַתֶּרֶם לְהִדְפֹּסֵת עֲלוֹן 'הֶלִיכוֹת עוֹלָם' מִכִּסְפֵי מַעֲשֵׂר?..... פו
- ה' מב.** אֲשֵׁתִי מוֹנֵעַת מִמֶּנִּי דְבָרִים הַקְּשׁוּרִים לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם. מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת?..... פז
- ה' מג.** כָּבֵר תְּקוּפָה אֲרָכָה יֵשׁ מִכְּשׁוּלִים שְׂמִפְרִיעִים לִי בַחַיִּים. האם יִתְכַּן שְׂכָל זֶה נוֹבֵעַ מִהַשֵּׁם שְׁלִי?..... פח
- ה' מד.** יֵצְאֵתִי עִם מִיִּשְׁהִי שֶׁבַע שָׁנִים, וּפְתָאוֹם הִיא בְּרָחָה מִמֶּנִּי עֲבוֹר מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. צא
- ה' מה.** אֲנִי מִיֵּאֲשׁ מִהַחַיִּים, חוֹשֵׁב עַל הַמּוֹת, וְהַפְּסָקֵתִי לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין. תַּעֲזֹר לִי בְּבִקְשָׁה!..... צב
- ה' מו.** כְּתַבְתֶּם לְאֲשֵׁתִי לְשִׁנּוֹת אֶת שְׂמֵהּ. אֵיךְ מְבַצְעִים זֹאת בְּפִעֵל?..... צה
- ה' מז.** קוֹרְאִים לִי חוֹלִיִּיטָה וְאֲנִי רוֹצֶה לְהוֹסִיף שֵׁם יִשְׂרָאֵלִי. אֵילוֹ שְׁמוֹת מִתְאִימִים לִי?..... צו
- ה' מח.** אֲנִי מִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה אֶךְ לְמֵרוֹת זֹאת נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית שׁוֹב וְשׁוֹב. מָה הָעֶצָה?..... צח
- ה' מט.** בְּדִיקוֹת הַשְּׂמִיעָה שֶׁל הַתִּינוּק שְׁלָנוּ יֵצְאוּ לֹא תִקְיָנוֹת, וְאֲנַחְנוּ מְאֹד מְדַאֲגִים מִכֶּרֶךְ. קב
- ה' נ.** יְדוּעַ שְׂאִסוֹר לְתֵת סִכִּין בְּמַתְנָה. וּמָה עוֹשִׂים כְּאֲשֶׁר מִקְבְּלִים סִכִּין בְּמַתְנָה?..... קד

- ה' נא. מה דעתכם לגבי 'קולות השופר' הנשמעים לאחרונה
ברחבי העולם?.....קה
- ה' נב. רבנו נחמן מברסלב כותב בספר המדות "אמירת
המעמדות טוב לבנים". מה הפונה בדיוק?.....קח
- ה' נג. איך אפשר להודות לקדוש-ברוך-הוא בצורה הטובה
ביותר?.....קט
- ה' נד. האם ההבטחה שהבטיח רבי נחמן מברסלב לבאים לצינו
תקפה גם לגבי מי שנכשל שוב?.....קיא
- ה' נה. בגלל שכל היום אין לי זמן, אני קוראת תהלים בליילה.
האם יש בזה בעיה?.....קיז
- ה' נו. כיצד עלי לנהג כשאני רואה שהורי מחללים שבת?.....קטו
- ה' נז. הרב יעץ לי שלא לצאת לעבודה, אך כעת המצב לחוץ
מאד. מה עלי לעשות?.....קיא
- ה' נח. אני יוצאת עם בחור כבר שבועה חדשים. איך אוכל לדעת
שהוא הזוג האמתי שלי?.....קכא
- ה' נט. האם אין בעיה בזה שלומדים 'טבע' בבתי ספר ובתלמודי
תורה?.....קכב
- ה' ס. מדוע יש מתלמידי הצדיק שמתקדמים מאד בעבודת
השם וחלק שממשיכים לפל בעברות?.....קכד
- ה' סא. האם יש ענין לדלג בשבת על מזמורי התהלים שמבטאים
אבלות?.....קכו
- ה' סב. אני מקנא בחברים שלי ונופל לעצבות. איך יוצאים מהמצב
ביש הזה?.....קכז

- ה' סג. כִּמּוֹה זְמַן צְרִיכִים לְהַקְדִּישׁ בְּכָל יוֹם לְהַתְּבַדְּדוֹת? קלא.....
- ה' סד. הַמּוֹחַ שְׁלִי אֶטוּם בְּזְמַן הַתְּפִלָּה וְהַלְמוּד וְאֵינִי מְלֵא בְּמַחְשְׁבוֹת רְעוֹת. מָה הָעֵצָה? קלד.....
- ה' סה. מָה הַדְּבָר הַכִּי חָשׁוּב בְּבִרְסָלֵב? וּמָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְהַקְרִיא 'בְּרִסְלָב חֲסִיד'? קלח.....
- ה' סו. בְּעֵלֵי חוֹלָה מְאֹד וְהַרופְאִים אוֹמְרִים שְׂאִין לוֹ תִקְוָה לְהַתְּרַפְּאוֹת. אָנָּה, חֲזַק אוֹתָנוּ! קמ.....
- ה' סז. אִיךְ אֶפְשֶׁר לְוֹדָא שְׂמָה שְׂאוֹמְרִים עַל הַבְּחוּר הַמְּשֻׁדָּךְ אַכֵּן נְכוֹן? קמב.....
- ה' סח. אֵינִי חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁהַפְּקִידָה הַחֲדָשָׁה שְׂמַתְחִילָה לַעֲבֹד אֶתִּי תִשְׁתַּלֵּט עַל הָעֲבוּדָה שְׁלִי. קמד.....
- ה' סט. מָה עֲדִיף: לְתֵת כֶּסֶף לְאִשְׁתִּי אוֹ לְתֵת צְדָקָה? קמו.....
- ה' ע. מַהִי הַדְּרִיךְ הָרְאוּיָה וְהַנְּכוֹנָה לומר אֶת הַתְּקוּן הַכְּלָלִי? קמח.....
- ה' עא. הֵאֵם אֵינִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן נַפְשׁ לְטוֹבַת יְהוּדֵי אַחַר בְּכֻסְפִּי שְׁלִי? קנא.....
- ה' עב. הֵאֵם הָרַב מְמַלִּיץ לְהוֹרִים לְלַכֵּת לְהַדְרָכוֹת לְחַנוּךְ יְלָדִים? קנב.....
- ה' עג. כִּיצַד אֶפְשֶׁר לַעְזֹר לְבָנוֹת צְעִירוֹת לַעֲצֹב אֶת הָאֶמוּנָה וּלְבַסֵּס אֶת הַמְּדוּת הַטּוֹבוֹת? קנה.....
- ה' עד. מָה עֲלִינוּ לְסַפֵּג וּלְקַחַת מִכָּל הַחֲגִים הַקְּדוּשִׁים שְׂעַבְרוּ עֲלֵינוּ? קנו.....
- ה' עה. כִּיצַד אֶפְשֶׁר לְהַתְּגַבֵּר עַל מַדַּת הַקְּנָאָה הַמְּקַנְנֶת בִּי? קנט.....
- ה' עו. כִּבְרַ הַרְבֵּה זְמַן אֲנִיחֻנוּ מִטְּלָטְלִים וְלֹא מוֹצֵאִים אֶת הַמְּקוֹם הַנְּכוֹן לְהַשְׁתַּקֵּעַ וּלְחַיּוֹת בּוֹ. קסא.....

- ה' עז. מתי אמר רבי נחמן את התורה הנקראת 'תקעו תוכחה'?.....קסד
- ה' עח. אני מרגישה קנאית וצרת עין. איך זוכים לשמח בשמחתם של אחרים?.....קסו
- ה' עט. גם אני וגם בעלי עובדים, ולמרות זאת יש לנו לחץ כספי גדול. מה עושים?.....קסז
- ה' פ. יש לנו קשיים כלכליים. האם כדאי לעבר דירה למקום זול יותר?.....קסט
- ה' פא. אחותי יוצאת עם אדם גרוש ואב לשני ילדים ומהורים שלי לא מקבלים את זה. מה עושים?.....קעב
- ה' פב. למה התקון הכללי לא שומר עלי מלחטא שוב בפגם הברית?.....קעג
- ה' פג. האם הרב יכול לתת לי הוכחה חותכת לקיומו של השם?.....קעו
- ה' פד. האם זה נכון שבחור צריך להתחתן עם הבחורה הראשונה שמציעים לו?.....קפ
- ה' פה. "כשאתם מספר לחברו צערו, צריך השומע להחכים שלא יבוא עליו הצער הזה". מה הכוונה?.....קפד
- ה' פו. מי הם מעתיקי השמועה בחסידות ברסלב מזמן רבנו ועד ימינו?.....קפו
- ה' פז. האם מתר לחזק אחרים עם דברי רבי נחמן מברסלב מבלי לומר שהוא זה שאמרם?.....קפח
- ה' פח. אנחנו גרים אצל חמי וחמותי וזה הפך להיות בלתי נסבל. מה אפשר לעשות?.....קצב

- ה' פט. האם הנפילות הרוחניות שלי נובעות מהמחשב או מדברים אחרים?.....קצה
- ה' צ. אני רוצה לפתח עסק עצמאי, אך מתלבטת מאד לאיזה תחום לפנות.....קצז
- ה' צא. מה אני יכולה לעשות כדי שהשם יראה לי את אהבתו כלפי?.....קצח
- ה' צב. מה עלי לעשות כדי שבני ובנותי יהיו צדיקים ומצליחים?.....רב
- ה' צג. בעלי לא מכבד אותי ומתנהג אלי לא יפה. מה עלי לעשות?.....רד
- ה' צד. הכרתי בחור שמוצא חן בעיני. איך אוכל לדעת שהוא זוגי האמתי?.....רז
- ה' צה. בחדש האחרון יש לי חלומות מפחידים ואני מרגישה שאני עומדת למות.....רח
- ה' צו. בישתי ברבים אדם שעושה מעשים מתעבים. האם נהגתי כשורה?.....רי
- ה' צז. אני חוששת להצטרף לחסידות ברסלב בגלל שהרבנים שלי מתנגדים לךך.....ריב
- ה' צח. אני לומד בספרי רבנו והייתי באומן, אבל אני לא מרגיש שום שנוי רוחני. מדוע?.....רטו
- ה' צט. אני מקדם אתרים באינטרנט. כיצד אוכל לשמר על עצמי שלא אכשול?.....ריט
- ה' ק. כשהייתי בארץ ישראל לקחתי אבן מצפת כמזכרת. האם יש בזה בעיה?.....רכב

תָּכֵן הָעֵינַיִם

יא

- ה' קא.** אַשְׁתִּי לֹא רוֹצָה כָּעֵת עוֹד יִלְדִים. אִיךָ אוֹכֵל לְשִׁכְנֵעַ אוֹתָהּ?..... רכד
- ה' קב.** אָנִי עוֹבְדַת קִשָּׁה מְאֹד וְהַמְפָרְנֶסֶת הַיְחִידָה בְּבֵית. הָאֵם כִּדְאִי לִי לִפְתֹּחַ עֶסֶק עֲצָמָי?..... רכו
- ה' קג.** הַתְּעוֹרְרָתִי לַתְּשׁוּבָה אַחֲרֵי שֶׁקָּרוּ לִי שְׁלֹשׁ תְּאוֹנוֹת, אַךְ עָדִין הַנְּסִיווֹת קָשִׁים מְאֹד. רכח
- ה' קד.** שְׁמִי טִלִי. הָאֵם זֶה שֵׁם טוֹב אוֹ שֶׁאֵנִי צְרִיכָה לְשִׁנוֹת אוֹתוֹ?..... רל
- ה' קה.** הָעֲצָבוֹת וְהַמְחָשׁוֹת הַשְּׁלִילִיּוֹת לֹא מְנִיחוֹת לִי לְהִתְפַּלֵּל. אִיךָ מִתְמוֹדְדִים עִם זֶה?..... רלא
- ה' קו.** הַרְבֵּה שְׂדוּכִים יוֹרְדִים מִהַפָּרֶק בְּגַלֵּל שֶׁאֵנִי צְמֻחוֹנִית. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?..... רלד
- ה' קז.** הָעֲבָדָה שֶׁבְּעָלִי הוּא הַמְפָרְנֶס הַיְחִיד גּוֹרְמַת לְקִשְׁיִים, לְחֲצִים וּמִתַּח. מָה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?..... רלו
- ה' קח.** לְפָנַי שָׁנָה נִפְטַר בְּנִנוּ הַתִּינוֹק, וְכַעַת אֲשֶׁתִּי הַפִּילָה שׁוֹב. עַל מָה וְלָמָּה זֶה קוֹרָה לָנוּ?..... רלח
- ה' קט.** נִמְאַס לִי לְחַיּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵנִי רוֹצָה לָמוֹת. רמ
- ה' קי.** קִשָּׁה לִי מְאֹד לְהִתְבּוֹדֵד בְּשָׂדָה וּבִיעַר. הָאֵם אָנִי יְכוֹל לְהִתְבּוֹדֵד בְּחֶדֶר סְגוּר?..... רמד
- ה' קיא.** עֲבַרְתִּי לְאַחֲרוֹנָה שְׁתֵּי הַפְּלוֹת, וּמֵאַזְ אֵנִי מְרַגֶּשֶׁת יְאוּשׁ כְּכֹד וְדָכְאוֹן עִמּוֹק. רמז
- ה' קיב.** רַבִּי נִתֵּן אָמַר שֶׁאֲפִלוּ הַצַּדִּיק צְרִיךְ חֶבֶר לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם. מָה הַכּוֹנֵה?..... רמט
- ה' קיג.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֶׁשְּׁלוֹם הַבַּיִת תְּלִי רַק בְּבַעַל וְלֹא בְּאִשָּׁה?..... רנב

- ה' קיד.** בְּעָלִי לֹא מִשְׁתַּף אוֹתִי וּמִסְפֵּר לִי מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְזֶה גוֹרֵם לְנוּ מְרִיבוֹת..... רנה
- ה' קטו.** אִיךְ יִתְכַן שְׂאֲנֵי שׁוֹמֵרֵת שְׁבֵת וְעֵדִין לֹא מִצְּאֵתִי זֹהֵג, בְּזִמְן שְׂאֲנָשִׁים חִלּוּנִים מִתְחַתְּנִים בְּקִלוֹת?..... רנו
- ה' קטז.** אִיךְ אוֹכֵל לִפְעַל אֶצֶל בְּנֵי שְׂיִתְחִיל לְלַמֵּד בְּסֻדְר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב?..... רנט
- ה' קיז.** חֵבֵר שְׁלִי עָזַב אֶת הַבַּיִת וּבִטְעָנָה שֶׁהוּא לֹא אוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ. מָה אֲנִי יְכוֹל לַעֲשׂוֹת?..... רסג
- ה' קיח.** אֲנַחְנוּ גְרָיִם בְּבֵית הוֹרֵי וְזֶה גוֹרֵם לְמְרִיבוֹת בֵּינֵי לְבִין בְּעָלִי. אִיךְ מְשִׁנִּים אֶת הַמָּצֵב?..... רסד
- ה' קיט.** בְּגִלְל פְּגוֹר בִּתְשׁוּלִים בְּעַל הַבַּיִת רוֹצֵה לְהַעִיף אוֹתִי מִהַדִּירָה שְׁלוֹ. הָאֵם זֶה הוֹגֵן?..... רסו
- ה' קכ.** מַה דַּעַת הָרַב בְּעֵינָי קִנְיַת פְּרוֹת וִירְקוֹת בְּשָׁנַת הַשְּׂמִטָּה?..... רסח
- ה' קכא.** כְּתַבְתֶּם שְׂצָרִיכִים לְסָרֵס וּלְהַכְנִיס לְכֹלָא אָדָם שֶׁהִתְעַלֵּל בְּקִטְיָנִים. הָאֵם כֹּף צִוְּתָה הַתּוֹרָה?..... רסט
- ה' קכב.** אֲנִי נִטֵּל עַל כָּלָם וְאֲנִי לֹא מְסַגֵּל יוֹתֵר לְחַיּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲנִי עֹזֵר לִי!..... רעב
- ה' קכג.** הָאֵם צְרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ מִמַּחֲלַת הָאֲבוּלָה הַמִּתְפַּשֵּׁטֶת לְאַחַרְוֹנָה בְּעוֹלָם?..... רעה
- ה' קכד.** בְּזִמְן הָאַחַרְוֹן חָלָה אֶצְלִי הַתְּדַרְדְּרוֹת רוּחִנִּית שְׂאֲנֵי לֹא מְצַלְיָהָ לְעַצֵּר..... רעט
- ה' קכה.** הַרופְּאִים אוֹמְרִים שְׁלַעֲבֵר שְׁלֵנוּ חֲסָרָה כְּלִיָּה אַחַת. מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת?..... רפא

- ה' קכו.** האם יֵעָקֹב אֲבִינוּ יִדַע שְׂדָמוֹת דְּיוֹקֵנוּ נִרְאִית לְיוֹסֵף בְּזִמְנֵן הַנִּסְיוֹן עִם אֵשֶׁת פּוֹטִיפָר?..... רפג
- ה' קכז.** אֲנִי עוֹמֵד לְהִתְחַתֵּן עִם אִשָּׁה שֶׁנִּמְצְאָת בְּהִלְכֵי גְרוּשִׁין. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת הַנְּגִיעוֹת שֶׁהֵיוּ בִּינֵינוּ?..... רפה
- ה' קכח.** הָאִם אָדָם שֶׁמְדַבֵּר עִם הַשָּׁם מְדִי פְעַם בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם יוֹצֵא יְדֵי חוֹבַת הַתְּבוּדוֹת?..... רפו
- ה' קכט.** הָעֶסֶק שֶׁלָּנוּ נִמְצָא בִּירִידָה וְהַמְצָב מִלְחִיץ אוֹתִי מְאֹד. מָה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?..... רפז
- ה' קל.** אֲנִי הַתְּחֻזְקָתִי, אֶךְ הַחֲבֵרָה שְׁלִי לֹא מְקַבֵּלֶת אֶת הַדְּרָךְ הַזֶּה. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת?..... רפט
- ה' קלא.** הָאִם מִתֵּר לִי לְאַכֵּל לֶפְנֵי הַתְּפִלָּה כִּדִּי שִׁיְהִיה לִי כֹחַ לְלַמֵּד אֶת הַתְּלִמִּידִים שְׁלִי?..... רצ
- ה' קלב.** רָכַשְׁנוּ בַּיִת, שֶׁפָּצְנוּ אוֹתוֹ וְנוֹצְרוּ לָנוּ חוֹבוֹת כְּבֵדִים. אֵיךְ מִתְמוּדָדִים עִם הַמְצָב?..... רצב
- ה' קלג.** עֲבַרְתִּי שְׁתֵּי הַפְּלוֹת, וּמֵאָז אֲנִי בְּעַצְבוֹת וּמְסַחֶדֶת מְאֹד. הָאִם זֶה נוֹבֵעַ מֵעֵין הָרַע?..... רצה
- ה' קלד.** מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת עַל מְנַת שְׂאֵזְכָה שְׁבַעֲלִי יִשְׁמַר תּוֹרָה וּמִצְוֹת?..... רצז
- ה' קלה.** בְּגִלְל הַמְּשֻׁבְּרִים שֶׁעֲבַרְתִּי בְּחַיֵּי קִשָּׁה לִי מְאֹד לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים שֶׁבִקְדָּשָׁה..... רחא
- ה' קלו.** אֲנִי רוֹצֵה לְהִתְחַיֵּל לַעֲסֹק בְּהַפְצָה. אֵיךְ עוֹשִׂים זֹאת הַלֵּכָה לְמַעֲשָׂה?..... רחב

ה' קלז. איך אָפֿשָׁר לְתַקֵּן אֶת הָעֵבְרוֹת שֶׁעֲבַרְתִּי בְּזִמְנֵי שְׁהִיִּיתִי אִשָּׁת
אִישׁ?.....שג

גו..... תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה (א)

קא..... תְּפִלָּה לְבַחֲרוֹר רוֹק

קעה..... תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחֲרוֹר

קעח..... תְּפִלָּה לְאִמּוּנָה

קפב..... תְּפִלָּה לְזוּג מְלַקוּטֵי תְּפִלוֹת ח"ב תְּפִלָּה מ"ה

ר..... תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה (ב)

רלה..... תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחֲרוּהָ

רפב..... תְּפִלָּה לְמַעֲבַרְת

שיג..... תְּקוּן הַכִּלְלִי

הַקְדָּמָה

הספר הזה הוא החלק השלושים ושמונה בסדרת 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב', ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקרבים חדשים לדרך של חסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש זצוק"ל - הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנו תקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מיעדים הם לכל אדם מישראל.

על-ידי שאתה נוטל עצת מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצת, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בַּחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב

ה'ח.

**הָאֵם לְטוֹס לְאוֹמֵן לְמִירוֹת שְׁאֵמִי הַמְבַגֶּרֶת
תִּשְׂאָר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְבַד?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲשֶׁר: לְכַבֹּד צְדִיק יְסוּד עוֹלָם מוֹהֲרָא"ש הַקְּדוֹשׁ.
אִמִּי הִיא אִשָּׁה מְבַגֶּרֶת בֵּת שְׁמוֹנִים וְאַיִן מִי שִׁיחֲגַג אֶתָּה אֶת
רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אֲנִי נוֹסֵעַ כְּכָר עֶשְׂרִים שָׁנָה לְרַבְנוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
הָאֵם אֲנִי צָרִיף לְנוֹסֵעַ גַּם הַשָּׁנָה לְמִירוֹת שְׁאֵמִי מִי שִׁיחִיָּה עִם
אִמִּי? תוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר נְצִיבִים וְיִלְךְ, כ"ג אֶלּוּל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אֲשֶׁר נָרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (חַיִּי מוֹהֲר"ן סִימֵן ת"ה) הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ
גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שְׁאֵין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֻבּוֹתִי, רַק הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ נִתֵּן לִי זֹאת בְּמִתְנָה שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה. לֹא מְבַעֲיָא
אַתֶּם כָּלְכֶם בּוֹדְאֵי תְלוּיִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֶלְא אֶפְלוּ כָּל
הָעוֹלָם כְּלוּ תְלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי; וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל לְעַנְיֵן רֹאשׁ
הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (חַיִּי מוֹהֲר"ן סִימֵן ת"ו) שֶׁיְכוּלִין אֹז אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵה
שְׁבָכַל הַשָּׁנָה לֹא הִיָּה בְּאֶפְשָׁר שִׁיחִיָּה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אֶפְן, אִף עַל פִּי
כֵּן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אִף עַל פִּי שְׁבָכַל הַשָּׁנָה
אֶפְלוּ הוּא בְּעַצְמוֹ ז"ל לֹא הִיָּה יְכוּל לְתַקְּנָם, אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם
הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים

ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות; ולכן מה שיך לומר לאדם דעות כן לבוא או לא לבוא, בשעה שרבנו ז"ל בעצמו בקש שנבוא אליו? ואיך יכול בשך ודם טפה סרוחה להתערב בראש השנה של רבנו ז"ל ולתת לו עצה שלא לבוא וכו' וכו'?

אתה צריך לדעת שדיקא כשתהיה אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה אז זה הזמן וזה המקום להתפלל על האמא שלך שתהיה בריאה ושתהיה לה אריכות ימים ושתזכה לראות בשמחתך, וכדאי לך אפלו לשכר איזו אשה או בחורה וכו' שתהיה עם אמך במשך הפמה ימים שתהיה באומן על ראש השנה, והיה זה שכרך.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ה'ט.

**כדי שבעלי יוכל לצאת מהארץ ולטוס לאומן עלינו
ללוות 100,000 ש"ח. האם צריכים למסר את הנפש?**

שאלה:

מאת רבקה: שלום לצדיק.

יש לנו חובות רבים בסך כולל של 100,000 ש"ח, ולכן עקלו לנו את חשבון הבנק והוציאו לבעלי צו עכוב וציאה מהארץ. אני מאד רוצה שבעלי יטוס לאומן, אך לשם כך אנו מכרחים לסגר את החוב לפני כן.

הצלחנו להשיג הלוואה שתכסה את כל החוב, אך חוץ מהקרן עצמה שעלינו להחזיר בעוד שנה נאלץ לשלם להם גם רבית בסכום של 100,000 ש"ח, כלומר שבסופו של דבר נחזיר להם 200,000 ש"ח!

חשוב לי שלא מדבר בהלוואות מהשוק האפר, אלא באנשים מסודרים שעובדים על פי החק. האם צריכים למסר את

הנפֿש עד כָּדַי כֶּף כָּדַי שְׁבַעֲלִי יִזְכֶּה לְהִיּוֹת עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ בְּרַאשׁ
הַשָּׁנָה?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם וְתַבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר נִצְבִים וְיִלָּךְ, כ"ג אָלוּל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל רַבְּקָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל חוֹבוֹת, וּבְכַפּוּשׁ גָּלָה לָנוּ וְאָמַר
(שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן קכ"ב) שְׁאֵם לֹא הָיָה מִמֵּתִין בְּבִטְחוֹן לִישׁוּעַת הַשָּׁם,
כִּבְרָה הָיָה אִישׁ נוֹסֵעַ וּמִטְלָטֵל כְּמוֹ כָּל הַנוֹסְעִים וּמִטְלָטֵלִים עֲצָמָם
בְּשִׁבִיל הַפְּרָנְסָה כְּנֶהְיָג עֲכָשׁוּ. וְהַכּוֹנֵה כִּי אָמַר זֹאת לְעִנְיַן הַנְּהַגַת הַבַּיִת
בְּפְרָנְסָה וּמַלְבוּשִׁים וְשִׁאָר צְרִיכֵי הַבַּיִת שְׁעַל פִּי רַב חָסֵר לְאָדָם הַרְבֵּה,
כְּגוֹן לְזֶה חָסֵר מַלְבוּשׁ פְּשוּט, וְיֵשׁ שֶׁחָסֵר לָהֶם מַלְבוּשִׁים חֲשׁוּבִים אוֹ
דִּירָה וְכוּ', שְׁצִרִיכִין לְהִמָּתִין לִישׁוּעַת הַשָּׁם וְלִבְלִי לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה
(עַרְוִיבִין י"ג:) לְמַלְאוֹת הַחֲסָרוֹן תַּכְּף וּמִיָּד, רַק צְרִיכִין לְהִמָּתִין עַד יִרְחַם
הַשָּׁם. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל עַל עֲצָמוֹ שְׁאֵם לֹא הָיָה מִמֵּתִין, כְּגוֹן כְּשֶׁהָיָה
חָסֵר לוֹ אֵיזָה דְבָר, אִם הָיָה דוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה שְׁיִהְיֶה דוֹקָא תַּכְּף, הָיָה
צְרִיף לְלוֹת לְעֲצָמוֹ וְלִהְיוֹת בְּעַל חוֹב עַד שֶׁהָיָה מְכָרַח לְהִיּוֹת נוֹסֵעַ
וּמִטְלָטֵל כְּמוֹ שְׁאָנוּ יוֹדְעִים עִנְיַן הַנוֹסְעִים שֶׁהֵם מְכָרְחִים תָּמִיד לְסַע
עַל הַמְּדִינָה מִחֲמַת שֶׁהֵם תָּמִיד בְּעַלֵי חוֹבוֹת.

וְעִנְיַן זֶה צְרִיכִים לִידַע מְאֹד, וְצְרִיכִין לְלַמֵּד עֲצָמוֹ לְהַרְגִיל אֶת
עֲצָמוֹ בְּזֶה מְאֹד, כִּי לְכָל אָדָם חָסֵר הַרְבֵּה אֶפְלוֹ בְּעַלֵי בַּתִּים וְעֵשִׁירִים
גְּדוֹלִים, מְכָל שִׁכְן מְקַבְּלִים אֶפְלוֹ הַחֲשׁוּבִים וְהַגְּדוֹלִים. וְצְרִיף לְזֶה
לְהִסְתַּפֵּק בְּמַעוֹט וּלְהַנְהִיג בֵּיתוֹ כְּפִי הַשְּׁעָה וְהַזְמָן. וְאִם נִדְמָה לוֹ
שְׁצְרִיף מַלְבוּשׁ אוֹ לְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו, אִף עַל פִּי שְׁמִכְרָח לוֹ אֵל יִדְחַק
הַשְּׁעָה לְלוֹת וְלִהְקִיף וְלִהְיוֹת בְּעַל חוֹב, אִף יִמָּתִין עַד שִׁיבּוֹא עֵתוֹ.
וְטוֹב לְסַבֵּל דַּחֵק אֶפְלוֹ בְּמִזּוֹנוֹת וְכָל שִׁכְן בְּמַלְבוּשִׁים וְדִירוֹת וְכוּ'
וְלֹא לְהִיּוֹת בְּעַל חוֹב. וּמוֹטָב שְׁיִהְיֶה בְּעַל חוֹב לְעֲצָמוֹ אוֹ לְבָנָיו בֵּיתוֹ

במלבושים מלהיות בעל חוב להחננוני או לאחרים. כי בכל ענייני פרנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה ט"ו) "עניי כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

אני לא מבין אותך איך לווים סכומים גדולים כאלו ואתר כך צריכים לשלם רבית כל כך גבוהה? הרי זה שגעון וטרורף דעת וכו' וכו', עדיף לשלם לאט לאט כל החובות בלי הלוואות וכו', והעקר לשמר לא להפגס בחובות חדשים, יהיה על מה שיהיה ועל איך שיהיה, פי אם רבנו ז"ל הזהירנו כל כך נגד חובות אנחנו מכרחים לצית אותו בתמימות ובפשיטות גמורה, אפלו שיהיה החשבון מה שיהיה וכו' וכו'.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לעשות חובות, ואמר (ספר המדות אות קמ"ז סימן ע"ז) מי שעושה מעשיו במהירות בלי ישוב הדעת נעשה בעל חוב; ואמר (ספר המדות אות תשובה סימן מ"ו) מי שרוצה לשוב יזהר מלהיות בעל חוב; כי על ידי חובות הוא נכנס בקטנות המחין ונעשה עבד מממש, כמו שכתוב (משלי כ"ב ז) "ועבד לנה לאיש מלוה".

הקדוש ברוך הוא יתן לכם דעת ושכל, ותשמרו מאד מאד לא להיות בעלי חובות, עדיף לשבת בבית מלהיות בעל חוב. המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ה"י

**מאז שהיינו אצל הרב השתפּרתי מאד בהתנהגות שלי,
אבל עכשו התחילו בעיות מצד בעלי**

שאלה:

מאת שלומית: שלום לצדיק.

לפני מספר שבועות אני ובעלי היינו אצלך בענין שלום בית.

דברת אתי גם על הענין של הקללות, ומאז אני משתדלת לקלל פחות, ומה שקורה זה שלבעלי נפתח הפה והוא זה שמתחיל עם הקללות. מה לעשות?
תודה לצידיק על כל העצות הטובות, אני אוהבת אתכם מאד ומאחלת לכם רפואה איתנה וחזקה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל שלומית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כנראה שאת למדת את בעלך איך לקלל, ועכשו כשאת משתדלת לקלל פחות הרי בעלך הוא המקלל... האם זה לא מצחיק? אני לא מבין אתכם, רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד נגד קללות, ואמר (ספר המדות אות בנים סימן צ"ג) איש ואשתו שהם מקללים את עצמם אין מגדלים את בניהם; כל כך חמורות הקללות שאיש ואשה מקללים את עצמם; וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות קלה סימן א') על ידי הקללות בא אבלות חס ושלום רחמנא ליצלן; וכן אמר (ספר המדות אות קלה חלק ב' סימן א') אדם הרגיל בקללות הוא מעולם התהו, וכן להפך - הרגיל בברכה הוא מעולם התקון; כל כך חבל שזוג חמודים כמוכם אין להם מה לעשות רק לקלל אחד את השני, ואיך אתם רוצים בצורה כזו לגדל ילדים?

כל כך כואב לשמע שזוגות רבים ביניהם, מתנפחים יומם ולילה, וממררים לעצמם את חייהם, ומקללים אחד את השני, וכל אחד יש לו את הספור שלו וכו', ואף אחד לא שם לב שאנחנו כמו דגים בים, וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפירים האחוזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאם", וחכמינו הקדושים דרשו על זה (סנהדרין פ"א:): מאי דכתיב (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם

את עתו כדגים שְנֵאָחֲזִים בַּמְצוּדָה רַעָה" - מאי מְצוּדָה רַעָה? אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: חֲפָה. וּפְרַשׁ רַש"י: שֶׁהוּא רַע וְחָלַשׁ וְקָטָן וְאוּחָז בּוֹ דָּגִים גְּדוֹלִים פְּתָאוּם וְאִינוּ רֹאֵה, וְאִינוּ דוֹמָה לְנֶאֱחָז בְּרִשְׁתוֹת עַל יְדֵי מְאָרֵב וְתַחֲבוּלוֹת; הֵינּוּ אָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ הַיָּם הַסּוֹעֵר שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכִמוֹ דָּגִים שֶׁנִּמְצָאִים בְּתוֹךְ הַיָּם וּבְכָל עֵת בְּאִים דְּיָגִים וּמוֹרִידִים רִשְׁתוֹת לְתוֹךְ הַמַּיִם וּמוֹצִיאִים מִשֵּׁם דָּגִים, כֵּן הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה - בְּכָל פַּעַם פְּתָאוּם מוֹצִיאִים כַּמָּה בְּנֵי אָדָם מִזֶּה הָעוֹלָם וְכוּ', וְאִף אֶחָד לֹא לוֹמֵד מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל מִזֶּה, שְׂזָה יָכוֹל גַּם לְקָרוֹת גַּם לוֹ יוֹם אֶחָד וְכוּ', תַּמִּיד נִדְמָה שָׂרָק לְזוּלַת זֶה קוֹרֵה אָבֵל לִי זֶה אִף פַּעַם לֹא יִקְרָה וְכוּ', וְלִכֵּן מִחֲמַת קִטְנוֹת הַדַּעַת וְהַמְחִין הָאֵלוּ אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ רַבִּים בִּינֵיהֶם וְלֹא מִסְתַּדְרִים יַחַד, עַד שֶׁמִּתְגַּרְשִׁים, וְרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עַל הַיְלָדִים שֶׁהֵם נִשְׁאָרִים יְתוּמִים חַיִּים וְכוּ', וְהֵם צְרִיכִים לְסַבֵּל כָּל הַחַיִּים, כִּי אִם הַהוֹרִים מִתְגַּרְשִׁים זֶה נִשְׁאָר צְלָקָת עַל הַיְלָדִים לְמִשְׁךָ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

וְלִכֵּן אֲנִי מֵאֵד מִבְּקֵשׁ אֶת שְׁנֵיכֶם אֶת וּבְעֵלְךָ, תִּפְסִיקוּ לְקַלֵּל אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי וְלָרִיב אֶחָד עִם הַשְּׁנַי וְכוּ', כִּי לֹא תִגִּיעוּ אֶל שׁוֹם דְּבָר, רַק תַּחֲזִי חַיִּים מְרוּרִים, וְתִרְגְּשׁוּ אֵלַי טַעֲמֵי מִיתָה וְכוּ', וְעוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִהְיוּ לָכֶם שֶׁכֶל וְדַעַת, וְתִפְסִיקוּ לָרִיב.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ה'יא.

**בְּגִלְל הַדְּבוּרִים שֶׁל אֶחָד מֵרַבְּנֵי בְּרִסְלָב יֵשׁ לִי בְּלִבּוֹלִים
גְּדוֹלִים בְּעֵינַי הַנְּסִיעָה לְאוּמָן**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲבָרְהָם: לִפְנֵי שָׁנָה זְכִיתִי לְהִתְקַרֵּב לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, וְלֹאֲט לֹאֲט אֲנִי מִתְקַדֵּם גַּם בְּלִמּוּד הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

מֵאֵז שֶׁהִתְקַרְבְּתִי יֵשׁ לִי רְצוֹן חֲזֵק לְהִצְטָרֵף לְנִסְיָהּ לְאוֹמֵן
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהַשָּׁנָה כְּמַעַט קִנִּיתִי כְּרִטִּיס, אֲבָל כְּפָה
 מִהַחֲבֵרִים שְׁלִי אִמְרוּ לִי שִׁישׁ אַחַד מְגֹדְלֵי רַבְנֵי בְּרִסְלָב שְׁלֵא
 נֹסֵעַ לְאוֹמֵן וְאֵף מְעוֹדֵד אֶת תְּלִמִּידָיו וּמְקַרְבֵּיו שִׁישְׁאָרוּ בְּאֶרֶץ
 וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַקְּבוּץ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת ה'שול' בְּמֵאָה שְׁעָרִים, כִּי
 לְדַבְּרָיו אֵין עֵינָן לְטוֹס לְאוֹמֵן.

מֵאֵז שֶׁשְּׁמַעְתִּי אֶת זֶה הִתְבַּלְבַּלְתִּי מְאֹד, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ הֵיכַן
 הָאִמֶּת. אֲשַׁמַּח אִם תַּעֲזֹר לִי לְהַכִּין אֶת הַדְּבָרִים. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר נְצִיבִים וְיִלְךְ, כ"ג אָלוּל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲבֵרָהֶם נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנַחְנוּ תְּלִמִּידֵי רַבְנוּ ז"ל יוֹדְעִים יְסוֹד גְּדוֹל בְּהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו,
 וְהוּא מֵה שְׁאֵמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן קכ"ג) הָעֵקֶר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל
 תְּלוּי בּוֹ - לְקֶשֶׁר עֲצָמוֹ לְהִצְדִּיק שְׁבִדוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר
 יֵאמַר כִּי הוּא זֶה, דְּבָר קֵטֵן וְדָבָר גְּדוֹל. וְלִכְלִי לְנִטּוֹת חֵס וְשְׁלוֹם
 מִדְּבָרָיו יָמִין וְשְׂמָאל, כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִפְרֵי פֶרֶשֶׁת שְׁפָטִים)
 אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לֶךְ עַל יָמִין שְׂמָאל וְעַל שְׂמָאל יָמִין תְּצִיֵּת אוֹתוֹ, וְלִהְשִׁילָךְ
 מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלִסְלַק דַּעְתּוֹ כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם שְׁכָל, בְּלַעֲדֵי
 אֲשֶׁר יִקְבֹּל מִהִצְדִּיק וְהָרַב שְׁבִדוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שׁוֹם שְׁכָל
 עֲצָמוֹ, אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְהִצְדִּיק; כִּי הָעֵקֶר לְבַטֵּל אֶת שְׁכָלוֹ
 הַמְדַמָּה וְהַבְדּוּי לְגַמְרֵי, וְלִצִּיֵּת אֶת הִצְדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר אוֹמֵר, וְרַק זוֹ
 נִקְרָאת הִתְקַרְבוֹת, וְאִם רַבְנוּ ז"ל מְקַפִּיד מְאֹד מְאֹד שֶׁנִּבְּוֵא בְּרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה, וְאָמַר (חֵי מוֹהֲר"ן סִימָן ת"ג) הִרְאֵשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל,
 וְהָיָה פְּלֵא אֲצִלִּי מֵאַחַר שֶׁהִמְקַרְבִּים שְׁלִי מֵאַמִּינִים לִי וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ
 כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלַי שִׁיְהִיו כְּלָם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִישׁ לֹא יַעֲדָה,
 כִּי כָּל עֵינָן שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוֹז שְׁכָל מִי

יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר שהיה מזדרז כל כך בעבודתו עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה היה עושה ביום אחד), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר "איי איי פראסטיק". גם אמר שדבר עם כמה צדיקים גדולים ואמרו גם כן שלא הגיעו למדרגתם כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמורה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

אשרי מי שמתמיד בספרי "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן" שהם שיחותיו הקדושות של מוהר"ן ז"ל שרשם לעצמו מה ששמע מפי רבנו ז"ל, ומקים את כל הנאמר שם בלי שום חכמות והשכלות כלל - זה נקרא חסיד ברסלב אמתי, וצריכים לזכור שאם רבנו ז"ל אמר לבוא אליו בראש השנה, אף שזה קשה מאד מאד וכו', וצריכים לקחת את הגוף שלו ולהביאו אל רבנו ז"ל על ראש השנה באומן, וכן מי שקשה הבנה ולא יכול ללמד, שילמד על פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל המובא בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ע"ו), וכן בענין התבודדות אדם צריך לדעת שמלא כל הארץ כבודו, ותמיד יכולים לדבר אל הקדוש ברוך הוא בתמימות ובפשיטות גמורה כאשר ידבר איש אל רעהו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ב) ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו'), והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפלה ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול והיה מדקדק מאד לכוון את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך. וכל אחד לפי מעוט שכלו וידיעתו, כן התלהבותו ודקדוקו. והידיעה היא מהיצר הטוב שבלב, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב. והסתרת הידיעה, הן הן אפיקורסות וקשיות, שהיצר הרע מקשה את לבו לפל ברעה.

ולכן אם אדם לא יכול לדבר בביתו או ברחוב וכו', או בכל מקום שהוא הולך אל הקדוש ברוך הוא, סימן שאין לו אמונה, כי רבנו ז"ל רצה שתמיד נדבר עמו יתברך, ואז בכל מקום שרק הולך הוא יכול להתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו, וזו שלמות ההתבודדות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן צ"ח) הלא אם אדם זוכה, הדבור שמדבר להקדוש ברוך הוא זה כדבר איש אל רעהו.

אשרי מי שמשליך את שכלו המדמה, ומתמיד ביותר בשיחותיו הקדושים של רבנו ז"ל שרשם מוהרנ"ת ז"ל, ואז טוב לו כל הימים. המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ה' יב.

אנחנו נשואים עשרה חדשים, ונקלענו למשבר נשואים קשה במיוחד

שאלה:

מאת נופר: אני נשואה כעשרה חדשים, ואנחנו במשבר נשואים קשה במיוחד. נפתח הליך ברבנות לגרושין מצד בעלי, ובינתיים עברנו רק את השיחה עם המגשרת. הוא טוען שהוא לא יכול להמשיך לחיות אתי בגלל ההתנהגות שלי ובגלל שאני עצבנית...

אני עובדת על עצמי ומנסה להשתנות, אבל הוא לא מוכן לשמע. אני מתחננת לעזרתכם ולתפלתכם בענין שלום בית, זה חשוב לי מאד. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל נופר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל כך חבל, אתם זוג צעיר שהתאהבתם אחד בשני עד שהחלטתם להתחתן, והייתם הכי מאושרים בחייכם, ורק מחמת השגיונות שלך וכו' שירדת לחיי בעלך הטרי וכו' ועשית עליו רק בקרת וכו', וזלזלת בו בכל התחומים וכו' וכו', אזי מה את רוצה ממנו? האם את רוצה בעל כזה שהוא יהיה שק חבטות וכו', ואת תטיחי בו כל מיני מלים לא יפות, כל מיני בקרת, ותרדי לחייו, האם את חושבת שבעל כזה ישאר אתך אפילו יום אחד? אחר שמררת לו את החיים במשך עשרה חודשים וכו', את חושבת שהוא עשוי מפלדה וכו' והוא ימשיך לחיות אתך? אין שום עצצה אחרת רק שתתנצלי לפניו ותבטיחי לו שתשתני לגמרי מהקצה אל הקצה, ובאמת תחזיקי בקבלה שלך, ואז אולי יש תקווה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שיהיו ביניכם שלום ואהבה, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

ה' יג.

איך שומרים על החשק בעבודת השם יתברך ועל הקרבה ביני לבין אלקים?

שאלה:

מאת יהודה: שלום רב.

יש לי בעיה שנראית לי חמורה והאמת גם די מעיקה. רבנו נחמן מברסלב דבר בלקוטי מוהר"ן על אהבה ויראה - שזה בעצם החשק בעבודת השם יתברך לעתים ברוך השם יש לי הרבה חשק בעבודת השם יתברך, אבל לעתים קרובות אני מגיע לשפלות גדולה בחשק וכמעט שאין לי חשק לעשות כלום, ומתוך המצב הזה אני מתחיל לבוא לרגז וכעס על אלקים.

איך שומרים על החשק בעבודת השם יתברך וכן על הרוח הטובה ביני לבין אלקים? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רס"א) כשנופל אדם ממדרגתו ידע שמן השמים הוא, כי ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות, על כן נפל שיתעורר להתקרב להשם יתברך, ועצתו שיתחיל מחדש להכנס בעבודת השם יתברך כאלו לא התחיל עדין כלל מעולם, וזה כלל גדול בעבודת השם יתברך, שצריכים ממש בכל יום להתחיל מחדש; ולכן תעשה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע התחלה חדשה ותשפח את העבר שלך, וכך תוכל להתקדם תמיד וכו', וזה שהתורה הקדושה מתחילה עם תבת 'בראשית' וכן עם

ב' גְדוּלָה, לְהוֹרוֹת שְׁאֵם רוּצִים לְהַתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מ'בְּרֵאשִׁית', אֲזִי הֶעֱצָה ב' רֵאשִׁית, הֵינּוּ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד קְדִימָה, לֹא לְהִסְתַּכֵּל אַחֲרֵינִית מֵה שֶׁקָּרָה מִקֶּדֶם אוֹ אֶתְמוֹל וְשִׁלְשׁוּם וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן לֹא לְהִסְתַּכֵּל מֵה לְמַעַלָּה וּמֵה לְמַטָּה, רַק לְהִסְתַּכֵּל קְדִימָה, וְרַק כִּכָּה יְכוּלִים לְהַתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ.

וְזֶה הַחֲדוּשׁ שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל שֶׁאָמַר בְּפִרוּשׁ שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, בְּכָל שְׁעָה וּבְכָל רִגַע מִמֶּשׁ, וְתָמִיד לִשְׂכַח אֶת הָעֵבֶר, וְאֵל כָּל זֶה זֹכֵרִים רַק עַל יְדֵי תַקְוָה הַשְּׂמֵחָה שְׁצָרִיכִים לְמַסַּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר שֶׁמִּקְרָב אֶת הָאָדָם לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ מֵדַת הַשְּׂמֵחָה, אֲבָל לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה זוֹ הֶעֱבוּדָה הַכִּי קָשָׁה, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְמַסַּר אֶת נַפְשׁוֹ רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְהַשְּׂמֵחָה מִרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן י') מֵה שֶׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ וְאֵינָם מִתְקָרְבִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא רַק מִחֲמַת שְׂאִין לָהֶם יֵשׁוּב הַדַּעַת, וְאֵינָם מִיִּשְׁבִּין עֲצָמָן, וְהָעֶקֶר לְהַשְׁתַּדֵּל לִיִּשְׁבַּ עֲצָמוֹ הַיֵּטֵב, מֵה הַתְּכִלִּית מִכָּל הַתְּאוּוֹת וּמִכָּל עֲנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, הֵן תְּאוּוֹת הַנִּכְנָסוֹת לְגוּף, הֵן תְּאוּוֹת שְׁחוּץ לְגוּף, כְּגוֹן כְּבוֹד, וְאֵז בּוֹדָאֵי יֵשׁוּב אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

אֲךָ דַע, שֶׁעַל יְדֵי מְרָה שְׁחוּרָה אֵי אֶפְשָׁר לְהִנְהִיג אֶת הַמַּח כְּרִצּוֹנוֹ, וְעַל כֵּן קָשָׁה לוֹ לִיִּשְׁבַּ דַּעַתּוֹ. רַק עַל יְדֵי הַשְּׂמֵחָה יוּכַל לְהִנְהִיג הַמַּח כְּרִצּוֹנוֹ, וְיוּכַל לִיִּשְׁבַּ דַּעַתּוֹ, כִּי שִׂמְחָה הוּא עוֹלָם הַחֲרוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה נ"ה) "כִּי בְּשִׂמְחָה תִּצְאוּ", שֶׁעַל יְדֵי שִׂמְחָה נַעֲשִׂין בֵּן חוּרִין וְיוֹצְאִין מִן הַגְּלוּת. וְעַל כֵּן בְּשִׂמְחָה שִׂמְחָה אֵל הַמַּח, אֲזִי מַחוּ וְדַעַתּוֹ בֵּן חוּרִין מִמֶּשׁ, וְאֵינּוּ בְּבַחֲיִנַת גְּלוּת, וְאֲזִי יוּכַל לְהִנְהִיג אֶת מַחוּ כְּרִצּוֹנוֹ וְלִיִּשְׁבַּ דַּעַתּוֹ, מֵאַחַר שֶׁמַּחוּ בְּחֲרוּת וְאֵינּוּ בְּגְלוּת. כִּי עַל יְדֵי גְלוּת אֵין הַדַּעַת מִיִּשְׁבַּ כֻּלָּל וְכוּ', וְלְבוֹא לְשִׂמְחָה הוּא עַל יְדֵי מֵה שְׂמוּצָא בְּעֲצָמוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, כִּי אֵיךְ שֶׁרַק יִהְיֶה, יֵשׁ אֲצֵל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל נִקְדוּת טוֹבוֹת מְנַקְדֵת יְהוּדוֹת, כְּמֵאמָרֵם ז"ל (בְּרִכּוֹת נ"ז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') "כִּפְלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ" - מֵאֵי רִקְתָּךְ?

אפלו ריקנין שָׁבַד מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן, וְעַל כָּל פְּנִיּוֹת יֵשׁ לְכָל בֵּר
 יִשְׂרָאֵל לְשִׂמְחָה בְּמָה שְׂזָכָה לְהֵיוֹת מְזֵרַע יִשְׂרָאֵל, וְשִׁלָּא עֲשִׂי גוֹי כְּגוֹי
 הָאֲרָצוֹת, כִּי הַשְּׂמִחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמִחוֹת, וְעַל יְדֵי שְׂמִיחָה
 מִתְרַחֲבִים מִחוּ וְדַעְתּוֹ וְכָבֵד יֵשׁ לוֹ יֵשׁוּב הַדַּעַת אַחֵר לְגַמְרֵי.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלֵי שְׂאֲנֵי
 מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְף שְׂתַהֲיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
 תִּשְׁכַּח וְתִצְלַח.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ה' יד.

**הָאֵם יִתְכֵן שִׁבְגָלֵל שְׂאֲנֵי עוֹשֶׂה תְּגַלַּחַת אֵינֵנִי מְצַלִּיחָה
 לְהָרוֹת וְלָלֶדֶת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲשֶׁרָה: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם וּבְרָכָה.
 אֲנִי אֲשֶׁה נְשׂוּאָה 3 שָׁנִים לְלֵא יְלָדִים. לְפָנַי שְׁנַתִּים קִבְלֵתִי עַל
 עֲצָמֵי לַעֲשׂוֹת תְּגַלַּחַת לְמֵרוֹת שְׂאֵינֵנִי חֲסִידַת בְּרֵסֶלֶב מְבַהֶקֶת,
 רַק בְּגִלְלֵי שְׂאֲנֵי אוֹהֶבֶת אֶת הַדְּרָף שֶׁל רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב.
 הַשְּׂאֵלָה שְׁלִי הִיא כֹּף: רְאִיתִי בִּסְפֵר 'מִנְחַת יְהוּדָה' שְׁמִיחָסִים
 לְאֲשֶׁה הַמְּגַלַּחַת מְרָאָה שֶׁל שְׂדָה (לְשָׂדוֹת אֵין שְׂעָר), וְכֵן
 כָּתוּב שֶׁם שְׂשַׁעֵר אֲשֶׁה הוּא חֲסָדִים. הָאֵם יִכּוֹל לְהֵיוֹת שְׂבָזָה
 שְׂאֲנֵי מְגַלַּחַת אֶת שְׂעָרֵי אֲנִי מוֹנַעַת מֵעֲצָמֵי לְהַכְנִס לְהַרְיוֹן,
 אוֹ שְׂהַפֵּר הוּא הַנִּכּוֹן - שֶׁזֶּה בְּעֵצָם מְצוּה גְּדוּלָה וְאֵין קֶשֶׁר בֵּין
 הַדְּבָרִים? אֲשִׁמַּח לְתִשְׁבּוּהָ, תוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אשרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רַבּוֹת וְרַבּוֹת נָשִׁים חֲרָדוֹת הוֹלְכוֹת עִם תְּגַלְחַת כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵרָאוּ אֶת הַשְּׁעָרוֹת שֶׁלָּהֶן, וְזֶה מִנְהַג קְדָמוֹן מִצְדִּיקִים גְּדוֹלִים שֶׁהִבְטִיחוּ שְׂאֵם אִשָּׁה תִּלְךְ עִם תְּגַלְחַת לְגַמְרֵי תִזְכֶּה לִילָדִים כְּשֵׁרִים, וְלִכְּנֵן אֵין לָךְ מֵה לְהִתְבַּלְבֵּל, אֲדַרְבֵּה, תִּשְׁמַחֵי מְאֹד מְאֹד בְּזָכוֹת הַזֹּאת שְׂזִכִּית לְלַכֵּת בְּתִגְלַחַת, וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ שֶׁבְּזָכוֹת זֶה יִהְיוּ לָךְ יְלָדִים בְּרִיאִים וְשְׁלֵמִים, רַק אַל תִּבְלַבְּלֵי אֶת עֲצֻמְךָ מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם.

כִּי בְּאֵמַת מְבֹאָר בִּזְהַר הַקְּדוֹשׁ אֶת הָעֲנָשׁ הַכִּי קָשָׁה כְּשֵׁרוּאִים אֶת הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל הָאִשָּׁה בַּחוּץ, וְזוֹ לְשׁוֹן הַזְּהַר (נִשְׂא קכ"ה): תּוֹנָבָא לִיתִי [קְלָלָה תְּבוּא] עַל הַהוּא בַר נֶשׁ [עַל אָדָם] דְּשָׁבַק לְאִינְתִּיתָה [שְׁמַרְשָׁה לְאִשְׁתּוֹ] דְּתַתְּחִזֵּי מִשְׁעָרָה דְּרִישָׁה לְבַר [שְׁיִהִיו הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל רֵאשָׁה מְגַלּוֹת וְנִרְאוֹת בַּחוּץ], וְדָא הוּא חַד מְאִינוֹן צְנִיעוּתָא דְּבֵיתָא [וְזֶה אֶחָד מֵהִיסוּדוֹת שֶׁל הַצְּנִיעוּת שֶׁל בֵּית יְהוּדִי]. וְאַתְתָּא דְּאַפִּיקַת מִשְׁעָרָא דְּרִישָׁה לְבַר [וְאִשָּׁה שֶׁמְגַלָּה אֶת שְׁעָרוֹת רֵאשָׁה לְחוּץ] לְאַתְתְּקָנָא בֵּיה [לִפְנוֹת אֶת עֲצֻמָּה בְּזֶה] גְּרִים מִסְּכְנוּתָא לְבֵיתָא [גּוֹרְמַת עֲנִיּוֹת לְבֵית] וְגְרִים לְבִנְהָא דְּלֹא יִתְחַשְׁבוֹן בְּדָרָא [וְגּוֹרְמַת שְׁהִילָדִים לֹא יִהְיוּ מְצַלְחִים, וְלֹא יִהְיוּ חֲשׁוּבִים בְּדוֹר] וְגְרִים מְלָה אַחְרָא דְּשָׂרְיָא בְּבֵיתָא [וְגּוֹרְמַת שֶׁהִסְטָרָא אַחְרָא וְהַחִיצוּנִים יִשְׁרוּ בְּבֵית, שֶׁהֵם מְבִיאִים מְרִיבוֹת]. מֵאַן גְּרִים דָּא? [מִי גּוֹרְמַת כָּל הַצְּרוֹת הָאֵלוֹ? הַהוּא שְׁעָרָא דְּאַתְתְּחִזֵּי מְרִישָׁא לְבַר]. [הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל הָאִשָּׁה שְׁרוּאִים אוֹתָן בַּחוּץ]. וְמֵה בְּבֵיתָא הָאֵי [וְאֵם כָּל הַקְּלָלוֹת הָאֵלוֹ מְדַבְּרוֹת כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלְכַת בְּגָלוּי שְׁעָרָא בְּבֵית] כָּל שְׁכָן בְּשׁוּקָא [עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשִׁיּוּצָא בַּחוּץ בְּגָלוּי שְׁעָרָא, הִיא גּוֹרְמַת לְעֲצֻמָּה וּלְבַעֲלָהּ וּלְהִילָדִים צְרוֹת מִשְׁנוֹת] וְכָל שְׁכָן חֲצִיפוּתָא אַחְרָא [עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁהָאִשָּׁה הוֹלְכַת בְּחֲצִיפוֹת אַחְרָת, הֵינּוּ שֶׁמְסַתְּוֹכְבַת עַל הָרְחוּב בְּבִגְדִים צְמוּדִים וְשְׁקוּפִים וְכוּ']

כדי לגרות גברים, הרי זה גורמת שהחיצונים יתאחזו בה, ולכן אשרי האשה שהולכת בצניעות, אשר בפרוש אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן ט) צניעות שבאשה מזכה לה לבנים הגונים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך בתיבה ורחימה טובה...

ה' טו.

מדוע צריך האדם להתפלל על מה שחסר לו, הרי כל מה שהשם עושה הכל לטובה?

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה.
רבנו אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') "כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו - זאת הבחינה מעין עולם הבא", ומכאן נובעת שאלתי: אם כל מה שעובר על האדם, גם הדברים שנראים לכאורה רעים - זה לטובה, למה האדם צריך להתפלל על כל מה שחסר לו, הרי אם השם יתברך העמיד אותו במצב הנוכחי זה סימן שזה לטובתו, ומדוע הוא מתפלל להשם שישנה את המצב? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל מסביר בעמק הענין וכו' מה זה ידיעה ומה זה בחירה, (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) כי למעלה זה שני הפכים, ואיך יכול להיות בנושא אחד?; הינו מצד אחד אדם צריך לדעת שכל מארעותיו הם לטובתו, וכל מה שעובר עליו זה בהשגחה פרטי פרטית וכו', ומצד שני האדם צריך לדעת שיש בחירה, והוא יכול לבקש את הקדוש ברוך הוא על כל דבר פרטי וכו', ואיך יכולים להיות שני הפכים בנושא אחד? אזי רבנו ז"ל מסביר שלזכות להשיג את זה צריכים לזכך את המח שלו לגמרי, ואיך זוכים שיהיה לו מח קדוש שלא יהיו לו שום קשיות וספקות על הקדוש ברוך הוא ועל הנהגתו שמנהיג את העולם? על ידי שמקדש את השבעה נרות שלו, הינו את העינים, האזנים החטם והפה, שהם שבעה קני המנורה שמנחת על פני האדם, ועל ידי שזוכה לזכך אותם על ידי זה הוא זוכה למח נקי שאין לו כבר שום קשיות וספקות על הנהגת הקדוש ברוך הוא, ואין אצלו כבר קשיא בין הבחירה והידיעה, כי יודע שזה בעצמו הבחירה לבחור והידיעה שהכל מהקדוש ברוך הוא.

ועי' (חיי מוהר"ן סימן תל"ב מה שכתב מוהר"ן ז"ל) פשהודיע לי רבנו ז"ל ענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, דברתי עמו, הלא האדם הוא בעל בחירה? ולא השיב לי בפרוש רק כלאחר יד, כאומר אף על פי כן. כלומר אף על פי שאי אפשר לבאר לה ענין בשלמות, אף על פי כן צריכין לנהג כן. ואנכי לא יכלתי לשאל יותר כי ידעתי כי קשיא זו יכולין להקשות גם על כל התפלות שסדרו לנו חכמינו הקדושים מכבר על ענין תשובה והתקרבנות להשם יתברך כגון ברפת השיבנו וכיוצא; [ועי' באריכות לקוטי הלכות פקדון הלכה ג' אות ז' שענין התבודדות ושיחה זו תפלה, שצריך כל אדם לשפך שיחו לפני השם יתברך בכל יום ויום, לבקש על נפשו מהשם יתברך שיזכהו לקרבו לעבודתו יתברך באמת, וזהו יסוד הכל, שכל עבודתו ויהדותו תלוי בזה, כמבאר אצלנו כמה פעמים. ויותר ממה שכתוב שם שמענו מפיו הקדוש בעל פה, כמה וכמה פעמים כמה שיחות נוראות בענין זה, שאי אפשר לבאר הכל בכתב, ואמר שכל הצדיקים והקשרים לא

זכו לבוא למה שבאו כי אם על ידי זה, על ידי שיחה בינו לבין קונו
בלשון אשכנז שמדברים בו, כמבאר בספרים הנדפסים.

ולכאורה קשה, הלא אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ג): הפל
בידי שמים חוץ מיראת שמים, ואם כן איך שיך על זה תפלה מאחר
שהוא יתברך מסר הבחירה לנו? ואף על פי כן באמת מצאנו שכל
הצדיקים עסקו בזה לבקש מהשם יתברך שיצילם מהיצר הרע,
ויקרבם לעבודתו, כמו ששמענו בפה מלא מהצדיקים אמתיים, שהיו
סמוך לזמננו, וגם בדברי חכמינו הקדושים בגמרא ושאר ספרים
מצאנו כמה תפלות שהתפללו בכל יום שינצלו מהיצר הרע, כמבאר
תפלתם (ברכות י"ז). וגם מהתפלות הסדורים לנו בכל יום מאנשי כנסת
הגדולה אנו רואין זאת, כי אנו מתפללים שלש פעמים ביום "השיבנו
אבינו לתורתך וקרבתך ולעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה
לפניך", נמצא שאנו מתפללים להשם יתברך שלש פעמים בכל יום
לזכות לתשובה ולעבד אותו יתברך, אף על פי שזה תלוי בבחירת
האדם, וכיוצא בזה הרבה תפלות הקבועים מכבר, שכלם מיסדים
על בקשה זו - לזכות לעבודתו יתברך, וכן כל ספר תהלים מיסד על
תפלות ותחנונות אלו, לזכות להתקרב אליו יתברך כמבאר שם, ובאמת
אי אפשר להבין זאת כי הוא גם כן מהקשיות שאי אפשר לתרצם
בשום אופן, כי אם באמונה לבד וכו', עיין שם.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנוצח לסלק את דעתנו וחקמתנו
המדמית, שמצד אחד תמיד נדע שכל מארעותיו של האדם הם
לטובתו וכו', וכו', ומצד שני צריכים תמיד לבקש ממנו יתברך כל
מה שצריכים אפלו שדוד הטבע.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ה' טז.

הילדים של אחותי לא מוכנים להיות בקשר עם בעלה החדש. מה עושים?

שאלה:

מאת יעקב יצחק: שלום לכבוד הצדיק מיבנאל.
לפני חצי שנה עזרתי לאחותי למצא שדוך לאחר שהיא
היתה גרושה כמה שנים. היא התחתנה, והכל בסדר ברוך
השם, הבעיה היא שהילדים הנשואים שלה לא מוכנים בשום
פנים ואופן להיות בקשר עם בעלה החדש, וזה גורם לה ולו
צער גדול. מה אפשר לעשות בנדון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון דסליחות, כ"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יעקב יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להבין שבכל גרושין צצה הבעיה הזו כשיש ילדים,
ולכן לפני שמתגרשים צריכים תמיד לקחת בחשבון שיקרה דבר כזה
שבנשואין שניים הילדים לא ירצו לקבל את האשה השנייה או את
הבעל השני, וזה טבעי, ולכן לא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (גיטין
ז:): כל המגרש אשתו הראשונה אפלו המזבח מוריד עליו דמעות;
ונשאלה השאלה למה בדיוק המזבח בוכה? הרי בבית המקדש היו
גם הארון עם הלוחות, השלחן, המנורה והפיור וכו' וכו' ולמה הם
לא בוכים רק המזבח בוכה? אלא המזבח בוכה בשעה שמתגרשים
ושיש ילדים, כאומר "מספיק קרבנות הביאו עלי אל תביאו עלי
עוד קרבנות", כי בגרושין הילדים הם הקרבנות, כי בכל גרושין מי
סובל? רק הילדים! ואת זה צריכים לדעת טוב טוב שילדים הם לא
רובוטים וכו' או גלמים וכו' יש להם גם כן רגש וכואב להם, ולכן

זו טבעי מאד שילדים ששהורים שלהם התגרשו לא רוצים לראות את האבא החדש או את האמא החדשה ואי אפשר להכריח אותם בשום פנים ואופן.

ולכן אין מה לעשות פה כלום וכו' וזה מאד עדין ומסכן לילדים ואי אפשר להכריח אותם.

יעזר הקדוש ברוך הוא שהשלוש יהיה בביתכם ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ה' יז.

האם זה נכון שנסיעה לאומן בתקופה זו היא בגדר סכנת נפשות?

שאלה:

מאת שמואל דוד: לכבוד הרב שלום וגמר חתימה טובה. בשנה שעברה זכיתי להיות בקבוץ הקדוש, וברוך הוא וברוך שמו הרגשתי התעלות גדולה בימי ראש השנה ובכל השנה כלה. גם השנה אני רוצה לטוס, אבל שמעתי שזו סכנת נפשות בגלל המלחמה בין רוסיה לאוקראינה, ולכן כדאי לותר מה דעתכם בעניין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון דסליחות, כ"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שמואל דוד גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך שכלנו נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה,

ורואים שְׁמַכֵּל קִצְוֵי תַבֵּל מִמֶּשׁ בָּאִים וּמִתְקַבְּצִים אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלֵנוּ, וְזֶה דְמִיּוֹן גְּדוּל שְׁמִסִּיתִים וּמְדִיחִים שֶׁהַשָּׁנָה יִהְיֶה פָּחוֹת אֲנָשִׁים מִפְּנֵי אֵימַת הַמְּלַחְמָה בֵּין רוֹסְיָה לְאוּקְרַאִינָה וְכוּ', הַכֵּל הַכֵּל וְרַעוּת רוּחַ, זֶה גַם כֵּן מְנִיעוֹת שְׁשֵׁם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּדַרְכֵנוּ לְהַפְחִידֵנוּ שְׁלֵא לִסַּע אֶל רַבְנוּ ז"ל בְּאוּמָן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה עַל אִם הַדֶּרֶךְ שְׁמַכֵּל מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ - מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּאִים וּמִתְקַבְּצִים יַחַד, וְכֻלָּם נוֹסְעִים אֶל רַבְנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן, וְזֶה דְבַר מִפְּלִיא לַעֲשׂוֹת פְּלִאֵי פְּלִאוֹת, אֶחָד לֹא מִכִּיר אֶת הַשָּׁנִי, וְכֻלָּם נוֹסְעִים יַחַד בְּכוּנָה אַחַת לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן סְמוּךְ לְד' אֲמוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְנִתְקַיֵּם דְּבַרֵי רַבְנוּ ז"ל (לְקוּיֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ס"א) שֶׁשְׂכָלִיּוֹת פְּרֻטִיִּים בָּאִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְהִתְאַחֵד בְּשֶׁכֶל הַכוֹלָל שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, וְזֶה חֲדוּשׁ שֶׁבְּחֲדוּשִׁים פְּלֵא עַל גְּבֵי פְּלִאוֹת אֵיךְ שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד בָּא מְרַקַּע שׁוֹנֶה מִחֲבֵרוֹ, בָּא מְמַדִּינָה אַחֶרֶת, וְאֶחָד לֹא מִכִּיר אֶת הַשָּׁנִי, וְאֵף עַל פִּי כֵן לְכֻלָּם יֵשׁ רַק כְּוִנָּה אַחַת - לְהַכְלִיל בְּשֶׁכֶל הַכוֹלָל כֹּל הַשְּׂכָלִיּוֹת, וְזֶה מִפְּלִאֵי הַבְּרִיאָה, וְתִהְיֶה לְאֵל הַשָּׁנָה לֹא רַק שְׂבָאִים פָּחוֹת אֲנָשִׁים אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל, אֲלֵא אֲדַרְבֶּה הַשָּׁנָה יֵשׁ הַרְבֵּה יוֹתֵר מִשָּׁנָה שְׁעֵבְרָה, מִמֶּשׁ אֲנָשִׁים חֲדָשִׁים לְגַמְרֵי שְׁעֵדִין אֵף פַּעַם לֹא הָיוּ אֶצֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וְזֶה עֶקֶר שְׁמַחְתָּנוּ שְׁרוּאִים וּמְבִינִים מִרְחוֹק גְּדֻלַּת רַבְנוּ ז"ל שֶׁיִּכּוֹל לְתַקֵּן אֶת כֻּלָּם בְּתַקּוֹן נֶצְחִי.

וְלָכֵן אֲשַׁרְיֵנוּ מֵה טוֹב חֻלְקָנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ שְׁאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַחֲמָן כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כֹּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ לְקַרְבָּנוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְעַל כֵּן רְאוּי לָנוּ לְקַבֵּל אֶת חֲבֵרֵינוּ לְדַעַה בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, וְלִשְׂמַח אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ, וְלִשְׁמֹר מְאֹד שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם לֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם פְּרוּד בֵּין הַבָּאִים אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלֵנוּ, כֻּלָּם אֶהוּבִים, כֻּלָּם בְּרוּרִים, כֻּלָּם מִמֶּשׁ, כֻּלָּם נוֹסְעִים לְכוּנָה אַחַת לְקַבֵּל תַּקּוֹן מְרַבְנוּ ז"ל, וְשִׁנְזָכָה שִׁימַתִּיק מֵאֲתָנוּ

ומעל כל משפחתנו את הדינים, ונזכה להכתב בספרן של צדיקים, ולשנה טובה ומתוקה, שנה של רפואה וישועה, כי הצדיק האמת הוא הראש בית, ראש בית דין, והוא העוסק להמתיק את הדינים מכל אלו שבאים אליו על ראש השנה, ולא בחנם שהתפאר שאת הראש השנה שלי קבלתי מתנה מהקדוש ברוך הוא בעצמו, וכל העולם תלויים ועומדים על הראש השנה שלי.

מאד מאד אבקש אותך שתראה גם אתה להצטרף אל הנסיעה הקדושה לציון רבנו ז"ל באומן על ראש השנה, אשר אין למעלה מזה, ואל תשמע לשום מתנגד וכו', או לשום בעל מפחיד וכו', אין מה לדאג ואין מה לפחד וכו', אדרבה, אנחנו צריכים להתחזק ביותר שאת בכחו הגדול של רבנו ז"ל, והעקר שתהיה בינינו אחדות גמורה, כי כך היה מוהרנ"ת ז"ל רגיל לומר לאנשי שלומנו: אין אתם יכולים לתאר איזה טובות הינו יכולים לקבל מרבנו ז"ל אם היתה בינינו אחדות ואהבה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה להגיע אל ציון רבנו ז"ל באומן על ראש השנה ונתאחד יחד.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ה' יח.

בשנה האחרונה נפלתי לעצבות וקשה לי לפתח את ספרי רבנו. איך עוצרים את הנפילה?

שאלה:

מאת חננאל: לפני חמש שנים זכיתי להתקרב לרבנו הקדוש, ודבריו המתוקים חלחלו בתוך עצמותי והקימו אותי מפייתי לחיים ממש, אבל בשנה האחרונה נפלתי לדכאון, וכבר קשה

לִי לְקַיֵּם אֶת הַעֲצוֹת שֶׁל רַבְנֵי הַקְּדוּשׁ וְאֶפְלוּ אֶת הַסְּפָרִים שֶׁלֹּא
אֲנִי בַקָּשָׁה פּוֹתַח. אִיךְ אֶפְשֶׁר לַעֲצֹר אֶת הַנְּפִילָה הַזֹּאת?

תשובה:

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי דְסִלְיַחוֹת, כ"ח אֱלוּל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל חֲנֻנָאֵל גֵּרוּ יְאִיר

לְנַכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוּק עֲצֻמְךָ בְּכֹל מָה שֶׁתּוּכַל כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הָעֶקֶר הוּא
הַתְּחִיבוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְנֵנוּ ז"ל: הָעֶקֶר שְׁקוֹרֵין דְּעַר הַאֲלֻטִּין זִיף, הֵינּוּ
הַהֲכָרַח לְהַתְּחִיב וְלֹא לְתַן שְׁהַסְמָ"ךְ-מ"ם יִשְׁבֵּר אוֹתוֹ יִהְיֶה מָה שִׁיְהִי
וְכוּי, תְּמִיד צְרִיף לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם נְקֻדַּת יְהוּדוּתוֹ "שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי"
כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וּבְזֶה רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח וּלְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ מְאֹד.

וְזָכַר גַּם זָכַר אֲשֶׁר בְּתַקְּףָהּ הַקְּטָנוּת שֶׁלָּךְ תְּהִלָּה לְאֵל יֵשׁ בְּךָ הַרְבֵּה
טוֹב - צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוּזָה, תּוֹרָה וּתְפִלָּה, שְׁבֵת, כְּשֵׁרוֹת וְכוּי וְכוּי,
וְאִסוּר לְהַפִּיל עֲצָמוֹ כָּלֵל, כִּי זוֹ רַק עֲצַת הַסְּמָ"ךְ-מ"ם לְשִׁבֵּר אֶת הָאָדָם
לְגַמְרִי, וְלִהְיוֹת בּוֹ יְאוּשׁ וְדִכְאוּן, וְאֵת זֶה בָּא רַבְנֵנוּ ז"ל לְעַקֵּר מֵאֵתָנּוּ,
וְלָכֵן רְאוּי לָךְ לְהַחֲיוֹת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד עִם כָּל הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, וְאֵל
תַּנִּיחַ עֲצֻמְךָ לְפָל בְּשׁוֹם פְּנִיִם וְאֶפֶן, כִּי עֲצֵם הַנְּפִילָה וְהִירִידָה זֶה
עֲצַת הַסְּמָ"ךְ-מ"ם, כִּי אֵתָה צְרִיף לְדַעַת אֲשֶׁר שְׂמַחָה וּגְדֻלוֹת הַמַּחֲיִן
זֶה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרֵךְ נֹאֲמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א' ט"ז כ"ז) "עֲזוּ וְחַדְדוּהָ
בְּמַקְמוֹ", וְעַל יְדֵי שְׂמַחָה יְכוּלִים לְהַרְגִּיל תְּמִיד אֶת עֲצָמוֹ לְהַרְגִּישׁ
אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ - אִיךְ שֶׁהוּא מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא
מְחִיָּה וּמְהוּיָה אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה, וְהַכֵּל מְשַׁגַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת,
עַל יְדֵי עֲצָבוֹת מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הַטְּמָאָה וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְנִדְמָה לוֹ
כְּאִלוֹ הוּא כְּבָר לְאַחַר יְאוּשׁ, וְאִין לוֹ כְּבָר שׁוֹם תְּקֻנָּה וְכוּי, וְתְּמִיד חֲשׂוֹף
וְמוֹר לוֹ וְכוּי, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי אָדָם שְׂמַצִּית אֶת רַבְנֵנוּ ז"ל וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשְׂמַחָה, שְׂעַל יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ
אֶת הַקְּדוּשָׁה, וּמְגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֶת הַטְּמָאָה שֶׁל הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַסְּמָ"ךְ-

מ"ם וכו', כי (קהלת ז' י"ד) "גם את זה לעמת זה עשה האלקים" - נגד רבנו ז"ל עומד הסמ"ך-מ"ם, ולכן הבוחר יבחר וזה הנסיון של האדם להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולציתו עד הסוף, או חס ושלום להפוך.

ולכן עלינו לשמח על נעם חלקנו על אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו, ואנחנו מאמינים ברבנו ז"ל ומשתדלים לצית אותו בתמימות ובפשיטות, ובפרטיות בענין שיחה בינו לבין קונו, שזה יסוד היסודות בדרכי רבנו ז"ל, וכן בענין סדר דרך הלמוד שלו - ללמד כסדרן תנ"ך, משניות, בבלי ירושלמי ותוספתא, רמב"ם טור ושלחן ערוך, וכל המדרשים, וספרי הזהר והתקונים, וכתבי האריז"ל, ספרי חסידות וספרי מוסר וכו' וכו', אשר אין למעלה מזה.

והעולה על הכל שאנחנו זוכים להיות אצל רבנו ז"ל באומן על ראש השנה, אשר אין למעלה מזה, ובפרוש אמר לנו רבנו ז"ל שמי שיהיה אצלו בראש השנה ראוי לו לשמח כל השנה.

ולכן כלך מלהמשיך עצמך אל העצבות והמרירות והדכאון, חזק ואמץ מאד להיות בשמחה ולהחיות עצמך עם כל נקדה טובה שיש בה.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ה' יט.

השכן שלי מחלל שבת בפרהסייה. האם כדאי למחות על כך ולהעיר לו?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לכבוד הרב.

אני גר בשכונה שרבה מאכלסת על ידי צבור דתי וחרדי, אף יש גם כמה וכמה משפחות חילוניות. יש לי שכן שגר ממש

מוֹלִי שְׁלַצְעָרִי הָרַב מְחַלֵּל שַׁבַּת בְּפָרְהֶסְיָה - מֵה שְׁגוּרָם לִי
 וְלִשְׂאֵר הַשְּׂכָנִים צַעַר וְחֹסֵר נְעִימוֹת. כָּבֵר כַּמָּה פְּעָמִים כַּמְעַט
 וְהִלְכֹתִי לְמַחֹת וּלְהַעִיר לוֹ, אֲךָ עֲצַרְתִּי אֶת עֲצָמִי מֵהַחֲשֵׁשׁ
 שֶׁהוּא יִשְׁנָא אוֹתִי בְּגִלְלָה זֶה וְיִתְקַלְקְלוּ יַחְסֵי הַשְּׂכָנוֹת בִּינֵינוּ. מֵה
 עָלִי לַעֲשׂוֹת: הָאֵם לְלַכֵּת לְמַחֹת עַל כֶּף וּלְהַעִיר לוֹ אוֹ לַעֲזֹב
 אוֹתוֹ לְנַפְשׁוֹ?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי בֵּין כֶּסֶה לַעֲשׂוֹר ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲבֹרְהֵם נְרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת כִּי מְחַלֵּל שַׁבַּת בְּפָרְהֶסְיָה יֵשׁ לוֹ דִּין שֶׁל גּוֹי,
 כַּמוּבָא (רמב"ם פֶּרֶק ט"ו מֵהִלְכוֹת שַׁבַּת הִלְכָה ט"ו) שֶׁהַמְּחַלֵּל שַׁבַּת יֵשׁ לוֹ דִּין
 שֶׁל גּוֹי, וַיִּינּוּ יֵינ נֶסֶךְ, וְאִם כֵּן מֵה שֵׁיךְ לְמַחֹת בְּגוֹי? וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע
 שֶׁחֲלוּל שַׁבַּת מְאֹד מְאֹד חֲמוּר וְזֶה פָּגַם בְּאַמוּנַת הַקְּדוּשָׁה, כִּי שַׁבַּת
 הוּא הָאוֹת הַגְּדוֹל וְהַבְּרִית שֶׁנִּתְּנָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְמַעַן
 יִדְעוּ כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שֶׁבְּרָא בַשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ,
 וּשְׁבַת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי, וְדַבֵּר זֶה הוּא יְסוּד מוֹסֵד בְּאַמוּנַת הַקְּדוּשָׁה,
 וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ אַגְדָּה) כָּל הַמְּשַׁמֵּר אֶת הַשַּׁבַּת כְּאֵלוֹ
 מְקִיָּם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וְכָל הַמְּחַלֵּל אֶת הַשַּׁבַּת כְּאֵלוֹ כּוֹפֵר בְּכָל
 הַתּוֹרָה כְּלָהּ, כִּי שְׁמִירַת שַׁבַּת הִיא יְסוּד הָאַמוּנָה.

וְלִכֵּן רוֹאִים בְּחוּשׁ שְׂרָאשֵׁי הָעֵרֶב רַב יִמַח שְׁמֵם שֶׁהַעֲבִירוּ עַל
 הַדַּת מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַתְּחִילוּ עִם חֲלוּל שַׁבַּת בְּפָרְהֶסְיָה
 וְלַעֲגוּ עַל מִצְוֹת שַׁבַּת עַד שֶׁהִכְנִיסוּ בְּהֵמוֹן עִם אֶת דְּעוֹתֵיהֶם הַפְּגוּמוֹת
 וְכוּ' לְהַקְּל בְּמִצְוֹת שַׁבַּת, וְעַל יְדֵי זֶה תִּפְסּוּ אוֹתָם בְּמִצְוֹת הַסֵּמ"ךְ-
 מ"ם, וְכִשְׂאִין שַׁבַּת כְּבָר אֵין אַמוּנָה, כִּי הַשַּׁבַּת הִיא הָאוֹת בֵּין הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְבֵין עִם יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן הָעֵרֶב רַב שֶׁעָקְרוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל
 אֶת הַשַּׁבַּת, כָּל כּוֹנְנָתָם הִטְמִיאוּ הִיתָה לְנִתְקַ אֶת הָאוֹת שֶׁבֵּין יִשְׂרָאֵל

לאביהם שבשמים, ולכן לצערנו הרב מחלל שבת בפרהסייה ולהכעיס יש לו דין של גוי, ומה שיך למחות בגוי?

עם כל זאת יש מצות עשה של "הוכח תוכיח את עמיתך", ואמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח') שלא כל אחד יכול להוכיח וכו', כי צריכים לדעת איך להוכיח, והתוכחה צריכה להיות להוסיף ריח טוב באדם שמוכיחים אותו, הינו רק לומר לו בשבת "שבת שלום", ובכל פעם שרואה שעושה איזו מלאכה אומרים לו "שבת שלום", וכן להזמין אותו ואת בני ביתו לקדוש, ויען שעם ישראל הם קדושים כי נשמתם חצובה מתחת כסא הכבוד, ואם תמיד יברכו אותו עם "שבת שלום", אזי לבסוף נשמתו תתעורר בתשובה ויזכה גם הוא לחזור בתשובה, ולכן אני נגד מחאות על חלול שבת כי זה לא מועיל כלום אלא עושה אותו יותר גרוע וכו'.

ויען שחלול שבת חמור מאד, כי הוא מנתק עצמו ממנו יתברך רחמנא ליצלן, ולכן אסור לקנות שום דבר אצל מחלל שבת בפרהסייה בשום פנים ואפן, והכל כדי שיתעורר בעצמו להבין חמר חלול שבת, עד כדי כך שיהידי ירא השם נבדל ממנו לגמרי ואינו קונה אצלו, ולא נותן לו להרויח וכו', על ידי זה סוף כל סוף הוא יתעורר מהשנה העמקה שישן בה, עד כדי כך שאינו יודע את חמר העוון של חלול שבת, עד כדי כך שיש לו דין של גוי גמור ויינו יין נסך ופתו פת עכו"ם, ואסור להנות ממנו בכלל.

ידוע מה שאמר רבנו ז"ל "עם טוב פועלים ביותר. ואם לפעמים פועלים באלימות, צריכים לדעת שאם היה הולך בטוב היה פועל יותר"; וזה כלל גדול, כי נשמות ישראל הם בני הקדוש ברוך הוא, והוא יתברך מתפאר עמם, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר", והקדוש ברוך הוא מתפאר עם כל בר ישראל, ולכן אנחנו צריכים להאיר בעם ישראל את האמונה הפשוטה שגזלו מהם ולהפיץ את ספרי רבנו ז"ל, ובפרטיות הקנטרסים והחוכרות הקדושות שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהר"ן ז"ל, כי בודאי עם ישראל הם עם

קדוש, וסוף כל סוף בלם יחזרו בתשובה, ולכן העקר רק ללכת עמָהם באהבה גדולה, ובפְּזִרְתוֹ יתְּבַרַךְ הַשָּׁנָה אֲדַפִּיס הַרְבֵּה קְנֻטְרִיסִים עַל מַעֲלַת הַשִּׁבְתָּ, עַד שִׁיתְאַסֶּף לְאוֹצֵר הַשִּׁבְתָּ, וּבִזְכוּת שְׁמִירַת שִׁבְתָּ נִזְכָּה, שְׁיִשְׁרָה בִּינֵינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיְהִיָּה לְעַם יִשְׂרָאֵל שְׁפַע בְּפִרְנֶסָה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בראשית רבה פְּרָשָׁה י"א סִימָן א') בְּרַכַּת הַיּוֹי"ה הִיא תַעֲשִׂיר זֶה בְּרַכַּת שִׁבְתָּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ה' כ.

גְּלוּ לְאִשְׁתִּי גְדוֹל מְמַאִיר בְּרַחֵם וְהִיא מְסַרְבֶּת לַעֲשׂוֹת טְפוּלִים. מַה עוֹשִׂים?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת דָּב: שְׁלוֹם רַב לְצַדִּיק וְתוֹדָה עַל כָּל הַחַיִּית שְׁאֲנוּ מְקַבְּלִים מֵהַסִּפּוּרִים וְהַדְּבָרִים שְׁלָכֶם. לְאַחֲרוֹנָה אֲשֶׁתִּי לֹא הִרְגִּישָׁה כָּל כֶּף טוֹב, עָשִׂינוּ בְּדִיקוֹת, וְהַתְּגַלָּה הַשָּׂדֶה לְמַחֲלָה בְּרַחֵם. עָשִׂינוּ הֶסְרָה חֲלָקִית שֶׁל הַרְחָם וְלִקְחוּ מִזֶּה גַם דְּגִימָה, וְעַכְשָׁו קִבְּלָנוּ הוֹדָעָה שֶׁהַגְּדוֹל הוּא מְמַאִיר וְאֲשֶׁתִּי בְּסִכְנַת חַיִּים. לְדַעֲתִי אֲשֶׁתִּי מֵיֹאשָׁת כִּי הִיא מְתַחַמֶּקֶת מִלְּקַבֵּל טְפוּל, וְכָבֵר פְּעָמִים הִיא דְּחָתָה אֶת הַתּוֹר. אִיךָ אֶפְשֶׁר לְהַתְּחַזֵּק בְּמַצָּב כָּזֶה כְּשֵׁיט יְלָדִים בְּבֵית? לְצַעֲרִי תְּמִיד עוֹלָה בְּרָאשׁ הַכִּי גְרוּעַ, וּבְמִיחָד שֵׁיט יְלָדִים בְּבֵית, קִשָּׁה לִי בְּכָלֵל לְחַשֵּׁב מַה יְהִיָּה אִם... אֲנִי כְּבוֹד הַצַּדִּיק תַּתְּפַּלֵּל לְרַפּוּאֵת אֲשֶׁתִּי וְתַחַזֵּק אוֹתָנוּ אִיךָ לְהַמְשִׁיךְ תוֹדָה רַבָּה וְשִׁנְזָכָה לְשָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרָכָת!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּב נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרָכוֹת י.) אֶפְלוּ חֶרֶב חֲדָה מִנַּחַת עַל צְוָאוֹ שֶׁל אָדָם אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הֶרְחָמִים; וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוהר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ע"ח) הוּא אֵל תִּתְיַאֲשׁוּ, כִּי אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כֻּלָּל! אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהִתְיַאֲשׁ.

וְלִכֵּן אַתָּה מְכַרַח לַחֲזֵק וְלַעֲוֹדֵד וְלַשְׂמַח אֶת אִשְׁתְּךָ, וְלַשְׂמֹר מְאֹד מְאֹד שֶׁהִיא לֹא תִכְנַס בְּדַכְאוֹן חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂזֶה הַדְּבָר הַכִּי גְרוּעַ, וּבִפְרָט בְּמַחְלָה זוֹ, וְאַנְחֵנוּ יוֹדְעִים שֶׁלֹּא בְּכָל פְּעַם הַרְוֹפָאִים צוֹדְקִים וְכוּ', וְלִכֵּן אִם אִשְׁתְּךָ לֹא רוֹצֶה לְקַחַת טְפוּלִים וְכוּ' אֵל תִּלְחִיץ אוֹתָהּ, כִּי זֶה בְּעֲצָמוֹ שׁוֹבֵר אֶת הַחוּלָה וּמֵיֵאֵשׁ אוֹתוֹ, וְתִכְףּ וּמֵיד כְּשֶׁנִּכְנַס בְּיֵאוּשׁ אֵזִי זֶה קָרוֹב לְמִיתָה יוֹתֵר מֵחַיִּים וְכוּ'.

וְלִכֵּן רְאֵה תִרְאֶה לַחֲזֵק לַעֲוֹדֵד וְלַשְׂמַח אֶת אִשְׁתְּךָ בְּכָל מָה שְׂאִתָּה יְכוּל, וְתַעֲשֶׂה אֶת רְצוֹנָה כִּי זוֹ הַרְגֵּשָׁה פְּנִימִית אִם הַחוּלָה לֹא רוֹצֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לְקַחַת טְפוּלִים, וְאָסוּר לְהִלְחִיץ אוֹתוֹ בְּזֶה, כִּי הַעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה זֶה סֵם הַמּוֹת לַחוּלָה, וּכְכֹל שְׂאָדָם מִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה אוֹפְטִימִי וְכוּ' וְרוֹצֶה לְחִיּוֹת וְכוּ', וְתִקַּף הַרְצוֹן לְחִיּוֹת זֶה מְקַדֵּם אֶת הַחַיִּים וְכוּ'. וְלִכֵּן תִּרְאוּ לְהִתְחַזֵּק וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדוֹל מְאֹד, צְרִיכִים רַק לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, כִּי רַק זֶה מָה שְׂיֵשׁ לָנוּ - לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת כֻּלָּל, וּלְבַקֵּשׁ עַל רְפוּאָה וְיִשׁוּעָה, וּבְיָדָי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע תְּפִלָּתְכֶם.

הַמְּאַחַל לְךָ חֲתִימָה טוֹבָה...

ה' כא.

האם אמירת דברי תורה בעל-פה נחשבת ללמוד בתוך הסעודה?

שאלה:

מצאת דן: שלום לכבוד הצדיק. במהלך ימי ראש השנה התפללתי במחזור 'עת רצון' וברוך השם הרגשתי חיות והתלהבות בתפלה, והכל בזכות הפרוש הנפלא של הרב בסדור זה שמלהיב את לב המתפלל להתפלל לבוירא עולם בדבקות ובשמחה גדולה. ראיתי בפרוש המובא בסדור שהרב כתב (סדר ליל ראש השנה בסעודה) "ותזהר בני כל השנה ללמד איזה למוד בתוך הסעודה, כי מעלת הלמוד על השלחן אין לשער ולאין לתאר". האם כגנת הרב שצריך ללמד דוקא מתוך ספר או שגם אמירת דברי תורה בעל פה נחשבת ללמוד בתוך הסעודה? אודה לרב על תשובתו, והלואי ונזכה בקרוב שהרב ידפיס סדור מעין זה גם ליום כפור ולכל חגי ישראל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (אבות פרק ג') רבי שמעון אומר: שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו מזבחי מתים, שנאמר (ישעיה כ"ח) "כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום". אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה, כאלו אכלו משלחנו של מקום ברוך הוא, שנאמר (יחזקאל מ"א) "וידבר אלי זה השלחן אשר לפני הוי"ה"; ובזהר חדש (רוח) אמרו שבכל סעודה

צריכים לומר תורה ולהזמין עניים, ואז יוצא כרוז "זה השלחן אשר לפני הוי"ה".

ולכן מה טוב ומה נעים שבכל סעודה ישתדל אדם ללמד איזה שעור בתורה, או יאמר איזה דבר תורה, או איזה ספור מספורי צדיקים, שזה דבר גדול מאד, ויען שלא בכל פעם יכולים להזמין עני לשלחנו, אזי יתן צדקה בעת האכל, ויהיה חשוב כאלו הזמין עני.

האר"ז אמר ללמד פרק משניות בעת האכל, ומספר על המהר"ם שיק זכותו יגן עלינו שלמד בעת אכילתו שעור ב"עין יעקב", וכן מספרים מהרבה צדיקים שלמדו איזה למוד קבוע בעת הסעודה, והיו הרבה צדיקים שבקשו שיאמרו לפנייהם פסוק בעת האכילה, וחדשו על זה איזה חידוש. על כל פנים, איך שהוא, זה דבר גדול מאד להזכיר דברי תורה בעת האכילה, וכן לתת צדקה שזה כאלו הזמין לשלחנו עני.

אם יתן הקדוש ברוך הוא את החיים נדפיס גם סדור "עת רצון" לשבת, וכן על השלשה רגלים.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' כב.

מדוע השם לא הציל את רבי נחמן מברסלב ממחלת השחפת ממנה נפטר בגיל צעיר כל-כף?

שאלה:

מאת אלכס: שלום לכבוד הרב הצדיק מיבנאל. שנה טובה ומברכת בעזרת השם.

למה הקדוש ברוך הוא לא הציל את רבי נחמן מברסלב זכר צדיק וקדוש לברכה ממחלת השחפת ולקח אותו בגיל כל כף

צעיר - 38? הרי אם הרב היה חי עוד כמה שנים אז בטח היה מוציא עוד ספרים שהיו יכולים לחזק אותנו? תודה מראש על התשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלכס נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה י"א). ללמדך שהקדוש ברוך הוא יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום מחדש לחדש, שנאמר (שמות כ"ג כ"ו) "את מספר ימיה אמלא"; והנה ידוע שרבנו ז"ל אמר על עצמו (שיחות הר"ן סימן קע"ט) שכתב הוא עומד עכשו על מדרגה כזו שאי אפשר להשיג יותר בשום אופן כל זמן שמלבשין בהגוף, ואמר שמתגעגע מאד מאד להפשיט גופו, כי אי אפשר לו לעמד על מדרגה אחת בשום אופן, כי כל ימי חייו מעולם לא עמד על מדרגה אחת אפלו כשהגיע לאיזה מדרגה עליונה שיהיה, אפלו לתכלית המעלה, אף על פי כן היה מחפש יותר עד שהגיע למדרגה גבוהה יותר ויותר, וכן היה תמיד כל ימי חייו, ולבסוף הגיע למדרגה גבוהה כזו שאי אפשר בתוך הגוף להשיג יותר בשום אופן ועל כן היה מכרח להסתלק.

ואמר בזו הלשון: איך וואלט שוין גיגעערין דאס העמדיל אויס גיטאן ווארין איך קאן אויף איין מדרגה ניט שטיין (כבר רציתי לפשט בתנתי מפני שאיני יכול לעמד על מדרגה אחת); הרי שלך לפניך שרבנו ז"ל הגיע לתכלית השלמות שאין שלמות אחריה וכו', ולכן הצרך להוריד מעצמו את הגוף וכו', וכן אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פ"ק ב' הלכה ח') יגע רבי בון בתורה לעשרים ושמונה שנה מה שאין תלמיד ותיק יכול ללמד למאה שנה; הרי שלך לפניך שיש צדיקים שמשלימים את עצמם מה שיותר מהר, ובפרט שרבנו

ז"ל אָמר בַּפְּרוּשׁ (חיי מוה"ר"ן סימן קצ"ז) אָני רוֹצֵה לְהַשְׁאֵר בֵּינֵיכֶם (איך וויל בְּלֵיבֵן צווישן אייך) וְאַתֶּם תְּבוֹאוּ עַל קַבְרֵי וְכוּ'.

וְלָכֵן עָלֶיךָ לְדַעַת שָׂרְבֵנוּ ז"ל נִמְצָא בֵּינֵינוּ, וְכֵן אָמר בַּפְּרוּשׁ בְּלִילָה שְׁקֵדִים הִסְתַּלְקוּתוֹ (חיי מוה"ר"ן סימן רכ"ה) מֵה לָכֶם לְדַאג מֵאַחַר שְׂאֵנֵי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם? וּמָה עִם הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁלֹּא הִפִּירוּ אוֹתֵי כָּלֵל הֵם מִצָּפִים עַל תְּקוּנֵים שְׁלִי, מִכָּל שָׂכָן אַתֶּם וְכוּ'; [וְכָתַב מוה"רנ"ת ז"ל וְכֵן אָפְלוּ אֵלָיו שֶׁלֹּא זָכוּ לְהַכִּיר אֶת רַבֵּנוּ ז"ל בְּחַיָּיו, כְּשִׁיבוֹאוּ עַל קַבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְיִסְמְכוּ עָלָיו, וְיִלְמְדוּ סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְיִרְגְּלוּ עִצְמָם לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשִׁים הַנֶּאֱמָרִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, בְּיָדֵי יֵשׁ לָהֶם עַל מֵה שִׁיִּסְמְכוּ. אֲשֶׁרֵיהֶם אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם, וְלֹא יֵאָשְׁמוּ כָּל הַחֲסִים בּוֹ, כִּי כָּבַר גְּלֵה דַעַתוֹ בְּכִמְהָ לְשׁוֹנוֹת בַּפְּרוּשׁ וּבְרַמְזוֹ שֶׁכָּל מֵה שְׁעוֹסֵק עִמָּנוּ אֵינוֹ בְּשִׁבְלֵנוּ לְבַד, כִּי אִם אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְאֶת אֲשֶׁר אֵינָנו פֹּה].

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲתִימָה טוֹבָה...

ה' כג.

בְּנֵי מַאִים שָׂאֵם לֹא אֲכַנִּיס טְלוּיזְיָה לְבֵיתִי הוּא יַעֲזֹב אֶת הַבַּיִת. כִּי־צַד עָלַי לְנֶהֱג?

שְׂאֵלָה:

מֵאת רַחֵל: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק מִיבְּנָאֵל שְׁלוֹם רַב. בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶת עֲצַת הַצַּדִּיק, וּבְעֲזַרַת הַשֵּׁם כָּל מֵה שִׁיאֵמר - אַעֲשֶׂה. אָנִי מִתְגַּוְרַרַת עִם בְּנֵי הַבְּכוֹר (29) וּבְתֵי הַקְּטָנָה (21) בְּבֵית, אָנִי אֲשֶׁה שׁוֹמֵרַת תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְגֵרָוֶשָׁה. בְּנֵי הַבְּכוֹר אֹמֵר שָׂאֵם לֹא אֲכַנִּיס טְלוּיזְיָה לְבֵית הוּא יַצֵּא מֵהַבַּיִת וְיִשְׁכַּר דִּירָה מִשְׁלוֹ. אֲצִיץ שְׁמַעוּלָם לֹא הֵיְתָה טְלוּיזְיָה בְּבֵיתִי, וְאֵינִי יוֹדַעַת אֵיךְ לְנֶהֱג. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום רב אל רחל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכי כבר לראות נחת בחייה ולחנות את הילדים, ולעת עתה במקום לגור לבוד תותרי לבן שלך, והקדוש ברוך הוא יעזר שתראי הרבה נחת דקדושה ממנו, רק לבקש ממנו שישמר שבת ולא יפעיל את זה בשבת, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' כד.

מה דעתכם בענין 'אנשי השולים' שבאים לאומן ומכתימים את כל חסידות ברסלב?

שאלה:

סאת מרדכי: לאחרונה פרסם מאמר ארוך ושלילי על תופעת "אומן ראש השנה" בציאנו של רבי נחמן מברסלב, ונכתב שם שיש קבוצה גדולה של שולים שמכתימים את כל חסידות ברסלב, והאמת היא שזה קצת בלבד אותי... מה דעתו של הרב בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מרדכי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שרַבְנוּ ז"ל הוא מתנה לכלל נשמות ישראל ולכלל העולם כּלו, כּי כּל הַלְמוּד הַעֲמַק שֶׁלוֹ הוּא לַיִשְׂרָאֵל אֶת הַלְכָבוֹת, כּמו שֶׁאָמַר רַבְנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ (חיי מוה"ר"ן סימן של"ט) אֵינִי אֵינִי בְּמַדְרָשׁ (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) עַל הַפְּסוּק (יחזקאל ל"ו כ"ו) "וַנִּתְּנִי לָכֶם לֵב בְּשָׂר" - אֵל תִּקְרִי בְּשָׂר אֲלֵא בְּסֹר, שִׁיְהִיָּה כָּל אֶחָד בּוֹסֵר בַּחֲלֵק שֶׁל חֲבֵרוֹ, לֵב בְּסֹר אוֹתִיּוֹת בְּרַסְלָב; הֵינּוּ שֶׁכָּל הַצְּרוֹת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים הֵן מִפְּנֵי שֵׁישׁ לָנוּ לֵב הָאֶבֶן, שֶׁאֶחָד לֹא מִבִּין אֶת הַשְּׂנִי, וְלֹא מֵעֲנִין לְהִבִּין אֶת הַשְּׂנִי, כּמו שְׁתֵּי אֲבָנִים וְכוּ', וְזֶה מֵה שֶׁאָמַר הַנְּבִיא (שם) "וְהִסְרֵתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן מִבְּשָׂרְכֶם וַנִּתְּנִי לָכֶם לֵב בְּשָׂר", שְׁזוֹ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה - שֶׁאָדָם יִהְיֶה לוֹ לֵב שֶׁל בְּשָׂר. וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בבא מציעא פד.) אֲהַבְּהָ דוֹחֶקֶת אֶת הַבְּשָׂר; הַרְגַע שֵׁישׁ לְאָדָם לֵב בְּשָׂר, הוּא יִבִּין אֶת הַשְּׂנִי וַיֵּאָהֵב אֶת הַשְּׂנִי וַיַּעֲזֹר לַשְּׂנִי.

וְזֶה כָּל הָעֲנִין שֶׁל חֲסִידוֹת בְּרַסְלָב, שֶׁהֵם אוֹתִיּוֹת לֵב בְּסֹר, כּי אוֹת ש' מִתְחַלֶּפֶת בָּאוֹת ס', כּי אָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹד עַל מְדוּתָיו לַעֲקֹר מִמֶּנּוּ אֶת הַלֵּב הָאֶבֶן שֶׁזוֹ מֵדַת הָאֲכֻזְרִיּוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, מֵדַת הָאֲנוּכִיּוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וְאִז דִּיקָא יִזְכֶּה לֵלֵב בְּשָׂר, לְאָהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְלִהְרַגִּישׁ בְּכָאֵב הַזּוּלָת, וַיִּשְׁתַּדַּל לַעֲזֹר, שְׁזֶה כָּל חֲסִידוֹת בְּרַסְלָב. וְזֶה לֹא שִׁיךְ לְזֶרֶם אֶחָד וְכוּ', זֶה מֵתְנָה לְכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְלָכֵל הַעוֹלָם כְּלוּ, וְלָכֵן לֹא בַחֲנָם שֶׁלֹּא חֲרוּנָה מִתְפָּרֵס הַלְמוּד הַעֲמַק שֶׁל רַבְנוּ ז"ל כְּכֹל הַעוֹלָם כְּלוּ, וְלֹא רַק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִים אֶל רַבְנוּ ז"ל, מְכַל הַחוּגִים וּמְכַל הַחֲסִידִיּוֹת וּמְכַל הַשֵּׁיטוֹת וְכוּ', אֲלֵא אֶפְלוֹ אֲמוֹת הַעוֹלָם מִתְעַנְּנִים בַּלְמוּד הַעֲמַק שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, אִיךְ שֶׁמְחַזֵּק וּמַעוֹדֵד וּמְשַׂמַּח אֶת כָּל הַנְּשֻׁמוֹת הַנְּפֹלוֹת, וּמְחַזֵּק אֶת כָּלֵם, וּמְדַרִיךְ אֶת כָּלֵם בְּדֶרֶךְ הַנְּכוּנָה. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְאִז יִתְהַפֵּךְ לְבוֹ לֵב הָאֶבֶן, שְׁזֶה הַיִּצָּר הָרַע הַסְּמ"ך-מ"ם שֶׁעֲנִינּוּ רַק לַעֲשׂוֹת רַע לְזוּלָת וְכוּ', וַיְהִיָּה נַעֲשֶׂה לְבוֹ לֵב בְּשָׂר, שְׁזֶה הַיִּצָּר טוֹב שֶׁעֲנִינּוּ רַק לַעֲשׂוֹת טוֹב לְזוּלָת וְכוּ'.

וְהִנֵּה יְדוּעַ שְׂרַבְנוּ ז"ל בְּקֶשׁ מְאֹד מְאֹד שֶׁיְכוּאוּ אֵלָיו עַל רֹאשׁ

השנה, ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח') "אכלו מצדנים ושתו ממתקים כי חדות הני"ה היא מצדכם", וזה נאמר על ראש השנה. ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

ומאחר שברסלב זה שדה פתוח לכלם, ולכן אי אפשר להאשים אם ראו שמה איזה שולים את כל הצבור, ובודאי גם אלו השולים המסכנים שבאו כדי לקבל תקון בודאי גם הם יקבלו תקון מרבנו ז"ל.

אבל צריכים לדעת שחסידות ברסלב היא שמן זית זך, יסוד היסודות בחסידות ברסלב זה שלחן ערוך, כמו שכתב מוהר"ן ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ט): על למוד הפוסקים הזהיר מאד מאד ביותר מכל הלמודים, וראוי ללמד כל הארבעה "שלחן ערוך" כלם מראשם עד סופם בסדר. אם יכול ללמד כל הארבעה שלחן ערוך עם כל הפרושים הגדולים מה טוב, ואם לאו, על כל פנים ילמד כל הארבעה "שלחן

ערוף" הקטנים, והוא תקון גדול מאד מאד. כי על ידי חטאים נתערב טוב ורע, ועל ידי למוד פוסק שמברר הכשר והפסול המתור והאסור הטהור והטמא על ידי זה נתברר ונפרש הטוב מן הרע. ואמר רבנו ז"ל שכל איש ישראלי מחיב ללמד בכל יום ויום פוסקים ולא יעבר. ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמד על כל פנים איזה סעיף "שלחן ערוף" באיזה מקום שהוא אפלו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשלחן ערוף, כי צריך ללמד איזה דין ב"שלחן ערוף" בכל יום ויום כל ימי חייו. וכשאינו אנוס ילמד כסדר כל הארבעה "שלחן ערוף" מדי יום ביומו, וכשיגמר ויסיים הארבעה "שלחן ערוף" יחזור ויתחיל ללמוד כסדר, וכן ינהג כל ימי חייו, כי רבנו ז"ל הזהירנו ביותר על למוד שלחן ערוף, ולא יזוז כהוא זה מהשלחן ערוף, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ח') שעל ידי למוד פוסקים זוכה לברר את הטוב מהרע, כי אצל כל אדם יש רע, ועל ידי שלומדים פוסקים הינו שלחן ערוף מבררים את הטוב מהרע.

וכן אמר רבנו ז"ל שיכולים לחדש בספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן" איך שרק מחדשים, אבל העקר לא לצאת מדיני השלחן ערוף כהוא זה, ולכן יסוד מוסד בחסידות ברסלב זה ללמד בכל יום שלחן ערוף, ועל פי רב כל חסיד ברסלב לומד שני שעורים - שעור אחד "מחבר רמ"א" שזה נקרא "שלחן ערוף הקטן" שלומדים כסדרן, וכן שעור בעיון - שלומדים טור בית יוסף ושלחן ערוף עם המגנים כסדרן, וכשמסימים מתחילים עוד פעם, ולכן יכולים תכף ומיד לראות מי הוא חסיד ברסלב אמתי - מי שמתנהג על פי שלחן ערוף ואינו זו מהשלחן ערוף זה חסיד ברסלב אמתי, אבל מי שאינו לומד שלחן ערוף ומכל שכן שלצערנו הרב עובר על דין השלחן ערוף, לא רק שהוא לא חסיד ברסלב, אלא הוא קל שבקלים, כי הרגע שבר ישראל נוטה מהשלחן ערוף, כבר צריכים לבדק אחריו.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא לעשן סיגריות, וכן הזהירנו מאד מאד לא לשתות שום משקה המשכר, רק יין לקדוש ולהבדלה

(ומכל שכן לא לקחת סמים שזה שורף את תאי המוח), ולכן כל אלו שמעשנים סיגריות או שותים משקה המשכר הם בכלל לא חסידי ברסלב, כי רבנו ז"ל הקפיד על זה ביותר מהכל.

הרי שלף לפניך מה זה חסיד ברסלב, ואם ראית אנשי שולים באומן וכו' הם לא חסידי ברסלב, הם באו לקבל תקון וכו', ואף שבין כף לא עזבו את הרגליהם הרעים וכו' שהם בבחינת טובל ושרץ בידו וכו', זו הבעיה שלהם ולא יכולים להאשים את כלל חסידי ברסלב בשביל כמה מאות אנשי שולים, כי היה על ראש השנה קרוב לחמשים אלף אנשים כן ירבו.

מלבד זאת, הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד על ענין שיחה בינו לבין קונו - להתבודד עם הקדוש ברוך הוא ולדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, ועל ידי זה נבנית אצלו האמונה הקדושה, עד שהוא מרגיש שהוא נמצא אתו עמו ואצלו תמיה, שזו הדבקות בו יתברך, כמו שאמר הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו - "האמונה זו הדבקות, והדבקות זו האמונה", והשיחה בינו לבין קונו זה מקשר את האדם אליו יתברך, ומדבק אותו עמו יתברך בדבקות אמת, וגם זה יסוד גדול בתסידות ברסלב.

ובמשך כל הדורות ידעו שלהיות חסיד ברסלב אمتי צריכים את שני היסודות האלו - למוד שלחן ערוך, ולא להטות אפלו מסעיף אחד משלחן ערוך, ולהתבודד עמו יתברך, והיה שגור בפי אנשי שלומנו שיום אחד שלא מתבודדים עמו יתברך ולא לומדים שלחן ערוך, ביום הזה אתה לא חסיד ברסלב.

מלבד זאת, חסיד ברסלב הוא תמיד שש וששמח ומשמח את אחרים, שהזהירנו רבנו ז"ל על שמחה יותר מהכל, וכן נזהר לומר בכל לילה את סדר תקון חצות להתאבל על חרבן בית המקדש ועל צרות ישראל, ועל הגלות המרה שמתארכת וכו', וכן מתמידים בלמוד התורה הקדושה שעורים כסדרן במשניות, בגמרא, במדרשים,

בספרי הזהר והתקונים וכו', כמובא באריכות (שיחות הר"ן סימן ע"ו) את סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל מה שרצה שנלמד בכל יום וכו', ואיך נלמד את כל הלמודים וכו' כדי שנוזכה להיות בכל חלקי התורה הקדושה, וזה נקרא חסיד ברסלב אמת, ולכן לא יכולים להאשים את כלל חסידי ברסלב אם באים גם אנשים הנקראים שולים וכו', שאין להם שום שיכות ליהדות, ומכל שכן לא לחסידות ברסלב.

יעזר הקדוש ברוך הוא שכלם יחזרו בתשובה שלמה ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' כה.

**התקרבותי לחסידות ברסלב, אך אינני יכול לנהג כחסיד
ברסלב בריש גלי. מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת יהודה: שלום רב.

ברוך השם אני אדם חשוב ומפרסם ביותר המקורב לכמה מגדולי האדמו"רים בדורנו. לאחרונה התחלתי להפוך אחר חסידות ברסלב, מה שכפובן אינני יכול לעשות בריש גלי, ונפשי בשאלתי: מה אני כן יכול לעשות, ומה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ב) שעקר הגדלה

שִׁמְקֵבִלִים מֵהַצְדִּיק הָאֵמֶת זֶה שְׁפִלוּת, כִּי עֵקֶר הַגְּדֻלָּה הוּא שְׁפִלוּת, וְכָל שְׂאֵדָם זוֹכֵה לְרֵאוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם הַצְדִּיק, נוֹפֵל עָלָיו שְׁפִלוּת גְּדוֹל מְאֹד, עַד שֶׁנִּתְקַיֵּם אֲצִלוֹ מֵה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ח') מִי שֶׁנַּעֲשֶׂה שָׁכֵן לְעַפְרָ בַּחַיִּי, הֵינּוּ שֶׁמֵתְחִיל לַחֲשֹׁב עַל הַיּוֹם הַאֲחֵרוֹן וְכוּ', וְעַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה נִתְבַטַּל מִמֶּנּוּ הַיִּשּׁוּת וְהַפְּרוֹסוּם וְכוּ', עַד שֶׁזּוֹכֵה לְהַפְּלִל בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי כָּל שְׂאֵדָם זוֹכֵה לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמְבַטָּל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ, עַל יְדֵי זֶה מֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ הַגָּנוּז, שֶׁזֶה הַתַּעֲנוּג שֶׁל כָּל הַתַּעֲנוּגִים.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ו') כְּשֶׁאֲדָם מִמַּעַט בְּכָבוֹד עֲצָמוֹ, עַל יְדֵי זֶה הוּא מְרַבֵּה בְּכָבוֹד הַמְּקוּם, כִּי כָּל שֶׁהוּא מְבַטֵּל אֶת הַיִּשּׁוּת וְהַחֲשִׁיבוּת וְהַפְּרוֹסוּם שְׁלוֹ, עַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּה כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן קל"ו) שֶׁהָאֲדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל כָּל מִדָּה וּמִדָּה מֵהַמְּדוּת הָרְעוּת שֶׁנִּדְבָּקוּ בּוֹ וְכוּ' עַד שֶׁיִּתְבַטַּל לְגַמְרֵי כְּאֵין וְאֶפְס. כִּי בַתְּחִלָּה צָרִיךְ לְבַטֵּל מִדָּה זֹאת עַד שֶׁתְּהִיָּה כְּלֵא מִמֶּשׁ, וְאַחֵר כִּף מִדָּה אַחֵרֶת עַד שֶׁתְּהִיָּה גַם כֵּן לֹא, וְכֵן כָּל הַמְּדוּת עַד שֶׁיְהִיּוּ כָּלֵם כְּלֵא הֵינּוּ. וְכִפִּי מֵה שֶׁמְבַטְלִין כָּל מִדָּה וּמִדָּה, כְּמוֹ כֵּן מֵאִיר וּמִתְגַּלְּה עָלָיו כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עֵקֶר הָאוֹר הוּא כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִחְזָקֵאל מ"ג ב') "וְהָאֲרֶץ הָאֵירָה מִכְּבוֹדוֹ", אֵךְ כְּשֶׁמַּעֲמִידִין דְּבַר גִּשְׁמֵי כְּנֶגֶד דְּבַר רוּחֵנִי, עוֹשֶׂה צֵל. וְכִפִּי גִשְׁמִיּוֹת וְגַדְל הַדְּבַר שֶׁעוֹמֵד כְּנֶגֶד הַדְּבַר כְּמוֹ כֵּן נַעֲשֶׂה צֵל, כְּגוֹן כְּשֶׁמַּעֲמִידִין מִקַּל נֶגֶד אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ, עוֹשֶׂה צֵל קָטָן כְּפִי מִדַּת הַמִּקַּל, אֲבָל כְּשֶׁמַּעֲמִידִין דְּבַר גְּדוֹל יוֹתֵר נֶגֶד הַשֶּׁמֶשׁ, עוֹשֶׂה צֵל גְּדוֹל בְּיוֹתֵר. וְכֵן כְּשֶׁמַּעֲמִידִין בֵּית גְּדוֹל עוֹשֶׂה צֵל גְּדוֹל יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְהַצֵּל הוּא הַסְּתֵרֶת וְהַעֲלָמַת הָאוֹר כִּידוּעַ, וְעַל כֵּן כְּפִי מֵה שֶׁהָאֲדָם מִשְׁקַע בְּאֵיזָה מִדָּה וְתֵאָדָה רַעָה וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן עוֹשֶׂה צֵל כְּנֶגֶד אוֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכִמוֹ כֵּן נַעֲלָם מִמֶּנּוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל כְּשֶׁמְבַטֵּל הַמְּדוּת וְהַתְּאֻוֹת רְעוּת וְכוּ', כְּפִי הַבְּטוּל כֵּן נִתְבַטַּל הַצֵּל, וְכִמוֹ כֵּן נִתְגַּלְּה אוֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁזּוֹכֵה שֶׁיִּתְבַטַּל הַצֵּל לְגַמְרֵי, עַד שֶׁיְהִיָּה הַכֵּל לֹא וְאֵין וְאֶפְס. וְאִזּוֹ יִתְגַּלְּה כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָאֲרֶץ. כִּי לֹא יְהִיָּה שׁוֹם דְּבַר שֶׁיִּסְתִּיר הָאוֹר וְשִׁיעֲשֶׂה צֵל, וְזֶהוּ "מֵלֵא כָּל הָאֲרֶץ

כבודו" - הינו על ידי שמחזיק את עצמו כלא על ידי זה נתגלה כבודו בכל הארץ, פי אין דבר שישתיר אור כבודו יתברך ויעשה צל.

וזו תמצית חסידות ברסלב - להיות בטל ומבטל בעיני עצמו, ועל ידי זה מאיר עליו אורו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, ויכול לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה נקרא אצל רבנו ז"ל התבודדות, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו הוא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שפולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחפץ ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו. ואמר רבנו ז"ל שכמה וכמה צדיקים גדולים מפרסמים ספרו, שלא באו למדרגתם, רק על ידי הנהגה זו. והמשכיל יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו, העולה למעלה למעלה, והוא דבר השווה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כלם יכולים לנהג הנהגה זו, ועל ידי זה יבואו למעלה גדולה, אשרי שיאחז בזה.

ולכן כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אזי לא צריך לפרסם שהוא חסיד ברסלב, הוא יכול להיות באיזה

מקום שרק רוצה, ויכול להיות שיך אל איזו חסידות שהוא רוצה, או אל איזו מפלגה שהוא רוצה, וזה לא סותר שום דבר, כי מלא כל הארץ כבודו, ואת הקדוש ברוך הוא יכולים למצא בכל מקום, ויסוד היסודות בחסידות ברסלב הוא התבודדות - להתבודד עמו יתברך, ולפרש את כל שיחתו וכל מה שעובר עליו אליו יתברך, ועל ידי זה ממילא מתבטלת הישות שלו לגמרי, וכבר אינו רוצה שום דבר רק את הקדוש ברוך הוא בעצמו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' כו.

בגלל שבננו טס לאומן לראש השנה סלקו אותנו מהישיבה. מה אפשר לעשות בענין?

שאלה:

מאת אברהם: הבן שלנו מתמיד גדול בישיבה וכלם אוהבים אותו, אבל בגלל שהוא טס לאומן לראש השנה - סלקו אותו. יש לנו צער גדול מזה, כי בסך הכל המטרה שלו היא להתחזק ולהתקדש. מה אפשר לעשות בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך מאד מאד לשמח שיש לך בן מתמיד בתורה, וחכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין ק"ה) ברא מזכי אבא; ובודאי בזה שתחזק ותעזוב ותשמח את הבן שלך שימשיך ללמד תורה, יהיה לך חלק בתורה שלו.

אתה צריך לדעת שאם ישיבה מעיפה בחור מתמיד מפני שהוא נסע לאומן על ראש השנה, הם לא זכאים שיהיה להם בחור כזה, ולכן אל תשבר בשום פנים ואפן, וזו רשעות ואכזריות מצד הישיבה שבשכיל דבר כזה שולחים בחור וכו'. בחורים מבטלים את הזמן וכו', בחורים עושים טיולים וכו', הולכים אל חתנות וכו' מאחורי הגב של הראש ישיבה, זה בסדר, אבל אם בחור נסע לכמה ימים על ראש השנה לאומן אל רבנו ז"ל, עושים מזה עסק גדול מאד... ראוי שהישיבה הזו תסגר לגמרי, וזו רשעות ואכזריות הן מצד ההנהלה והן מצד הראש ישיבה והמשגיח וכו', וזה מראה שאין להם שום יראת שמים, בחורים ארחי פרחי וכו' יכולים להסתובב עם סיגריות בישיבה וכו', מתחמקים תמיד בחוץ על הרחובות וכו', ובפרט בלילות עם בנות וכו', זה בסדר, ואם נוסעים אל צדיק גדול ונזרא כזה שהזהירנו מאד לבוא אליו על ראש השנה ומעיפים אותו מהישיבה בשכיל זה, זו רשעות ואכזריות שאין על זה שום כפרה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שיכניס רוח טהרה בלב המשגיח והראש ישיבה וגם הם יחזרו בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים ואמונת צדיקים, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

אל תשבר משום דבר ותשתדל שבנך יכנס לישיבה אחרת, כי בחור מתמיד ימצא את מקומו בכל ישיבה.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' כז.

**חֲבַרְתִּי טוֹעַנַת שְׁפָגַעְתִּי בָּהּ, וְהִיא לֹא מוֹכֵנָה לְסִלַּח לִי.
מָה עוֹשִׂים?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֲפֹרַת: יֵשׁ לִי חֲבֵרָה שְׁטוֹעַנַת שְׁפָגַעְתִּי בָּהּ, וְהִיא לֹא מוֹכֵנָה לְסִלַּח לִי לְמֵרֹת שֶׁבִקְשָׁתִי מִמֶּנָּה סְלִיחָה וְנִסִּיתִי לְפָיִס אוֹתָהּ. מָה אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת אִם הִיא לֹא מוֹכֵנָה לְסִלַּח לִי? יֵשׁ לִי מִמֶּשׁ יִסּוּרֵי מִצָּפוֹן לְפָנַי יוֹם כְּפוּר.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֲפֹרַת תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְצַעֲרֵנוּ הָרַב יֵשׁ בְּעוֹלָם הָרַבָּה בְּעֲלֵי דְמִיוֹנוֹת וְכוּ' שְׁמַדְמִים בְּעִצְמָם כְּאֵלֹה הֵהוּא פָּגַע בָּהֶם, וְלֹא יְכוּלִים לְמַחֵל לוֹ וְכוּ', וְהַפֵּל דְמִיוֹן אֶחָד גָּדוֹל וְכוּ', וְלִכְּן לֹא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עֶסֶק אִם הֵם בְּעֲלֵי דְמִיוֹנוֹת כְּאֵלֹה. בְּוַדַּאי אָדָם צְרִיךְ לְדַעַת שְׂאֵם הוּא פָּגַע בְּחֵבְרוֹ רְאוּי לֹא לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה לְפָנָיו יוֹם הַכְּפוּרִים, כִּי (יוֹמָא פּה:) עֲבֵרוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, עֲבֵרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֵבְרוֹ אֵין יוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר עַד שְׁיִרְצֶה אֶת חֲבֵרוֹ; וְצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה כְּמוֹבָא בְּשִׁלְחָן עֶרוֹךְ בְּהִלְכוֹת יוֹם הַכְּפוּרִים (סִימָן תר"ו), אֲבָל אִם הֵהוּא רַק מְדַמֵּין שְׁפָגַעוּ בּוֹ וְכוּ', אוֹ לֹא נִתְּנוּ לוֹ שְׁלוֹם וְכוּ', אוֹ שְׂאָר קִטְנוֹת הַמַּחֲזִין וְכוּ', אִזּוֹ לֹא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עֶסֶק מְזֵה, וְיֵאֱחָז כָּל אֶחָד בְּשִׁטּוֹת שְׁלוֹ, וְאֵנִי לֹא מְכַרַח לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ סְלִיחָה מִפְּנֵי שְׂאֵתָה בְּעַל דְמִיוֹן וְנִדְמָה לָךְ שְׁפָגַעְתִּי בָּךְ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹצִיא אוֹתָנוּ מִכָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת, וְתַמִּיד נַחֲשׁוּב

רק מהקדוש ברוך הוא, ואז לא יהיה לנו שום עסק עם שום בריה שבעולם שנצטרך לבקש ממנו סליחה.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' כח.

רק חזרתי מאומן וכבר פגמתי בעינים. איך מתחזקים בעבודת השם?

שאלה:

מאת ירון: שלום כבוד הרב.

יש לי צער גדול מהנפילות שלי, וזה פלא בעיני איך אני אברך ובכל זאת אני פוגם בעינים. אני כותב לרב בצער גדול, כי רק חזרנו מראש השנה אצל רבנו הקדוש וכבר נכשלת... אני מרגיש רשע מרשע שאני עושה כאלה דברים, אני לא אוהב את זה ולא רוצה בזה, ועוד לפני יום כפור הקדוש. מצד אחד אני מתבייש ומצד אחד אני כבר מואש מעצמי. אני שואל כל הזמן את עצמי: מי אני? איזה בן אדם עושה כאלו דברים? אשמח שתרב יתן לי עצה איך כבר להתחיל להתקדם בעבודת השם. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ירון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו. וכל החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו',

וכפי קלקול השמחה והנגון בן בא החולאת על האדם, וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני, וצריך להתגבר מאד בכל הכחות להיות אך שמח תמיד. כי טבע של האדם למשך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תקצ"ג) שאפלו בעת הצער והרחוק מעבודתו יתברך וכו', וכן מה שעובר עליו כל מיני צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו', עם כל זאת צריכין להתחזק להיות אך שמח תמיד, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר במה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין, כי כל בר ישראל מלא נקדות טובות, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ז) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון; והעולה על הכל צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי כגויי הארצות וכו', ולהפך את כל היגון ואנחה והצער והיסורין לשמחה גדולה, וצריכים לשמר מאד מאד מעצבות ומרירות ומדכאון שזה אבי אבות הטמאה וכו', ואפלו שהסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותו לגמרי ולומר לו שאין לו כבר שום תקנה ותוחלת, עם כל זאת ראוי לו לומר לעצמו, אף על פי שאני כמו שאני וכו', אף על פי כן זכיתי להיות מזרע ישראל, ולקיים כמה מצוות בכל יום ציצית, ותפלין, וקריאת שמע, וצדקה, ושבת, וכיוצא. ואף על פי שגם בעשית המצוות הם כמו שהם וכו', אף על פי כן על כל פנים יש בהם בודאי נקדות טובות מאד שנעשה מהם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות, כי הרי אפלו על ידי המצוות שנעשין על ידי פושעי ישראל, כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, מתפאר בו השם יתברך הרבה, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר".

וצריכים לדעת אשר המרה שחורה והעצבות מתגבר על האדם

יותר מן הכל, וקשה לשברה יותר מכל המדות, ומזקת להאדם מאד יותר מהכל. וכל עקר התרחקות של כל אדם מהשם יתברך, היא רק מחמת עצבות ומרה שחורה ודכאון שמתגברים עליו, על כן צריכין לראות לשמח את עצמו בכל הכחות בכל מה דאפשר אפלו בעת שצור להאדם ודחוק לו מאד בגשמיות וברוחניות, הן בפרנסת הנפש, הן בפרנסת הגוף, אף על פי כן צריך לראות לבטח תמיד בהשם יתברך שסוף כל סוף לא יעזב השם יתברך אותו וכו', ולכן ראוי לשמח את עצמו בכל מה דאפשר; וזה התכלית והשלמות שאדם צריך להגיע אל זה.

העקר תזכר מאד מאד מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) שצעק בקול עמק מאד "אין שום יאוש בעולם כלל!", אין דבר כזה להתיאש, ואמר מוהר"ן ז"ל בזה העולם אדם נמצא בבציה גדולה וכו', ותמיד צריך לראות עם רגל אחת לצאת, ואף שעם רגל אחד נשקעים בתוך הבציה, אבל תמיד צריכים לזכר שהרגל האחרונה צריכים לראות שתהיה כבר מחוץ לבציה; זאת אומרת שעובר על כל אדם ירידות ונפילות ונשבר מפל דבר וכו' וכו', ואדם צריך להתחזק ביותר שאת וביתר עז ושום דבר בעולם שלא יוכל לשבר אותו, וידוע מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות י"ב:) על הפסוק (במדבר ט"ו ל"ט) "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם:" "אחרי לבבכם" - זו מינות, "אחרי עיניכם" - זה הרהור עברה; ופרש הרב הקדוש החוזה מלובלין זכותו יגן עלינו: "ולא תתורו" - שלאדם אסור להתיר את הקשר שבינו לבין הקדוש ברוך הוא, אף שהוא עומד עכשו במצב של "אחרי עיניכם" שנכשל בהסתכלות רעה, וכן "אחרי לבבכם" שנכשל במחשבות של כפירות וכו', עם כל זאת אסור להתיאש, אלא להמשיך לדבק את עצמו בו יתברך, ולא להתיר את הקשר שזה מלשון "ולא תתורו", לא להתיר את הקשר שיש בינו לבין הקדוש ברוך הוא.

ולכן אסור לה להשבר משום דבר, אלא להרבות בתפלה ושיחה

בינו לבין קונו, ואז טוב לך כל הימים, כי אין לתאר ואין לשער את גדל הענין הזה שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא ולהתודות לפניו יתברך, ואפלו שעוסק בזה ימים ושנים אסור לו להתיאש, אלא בכל פעם בכל ירידה ונפילה שעובר עליו שישפך שיח ותפלה אל הקדוש ברוך הוא, ורק זה מציל את האדם, ולכן חזק ואמץ בעבודה הקדושה של תפלה והתבודדות, והעקר התפלל תמיד על שמחה, כי כשיש שמחה יש כבר הכל, ולכן תאמר את התפלה הזו בכל יום ואפלו כמה פעמים ביום וזה יועיל לך לבוא לשמחה אמיתית:

רבנו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להפלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך יתברך, איך שאתה מחיה ומהנה ומקים את כל הבריאה בלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדריך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' כט.

מה דעתו של הרב על תנועות הנשים הפמיניסטיות שקמות לאחרונה?

שאלה:

מאת יהודה: בשנים האחרונות קמו הרבה תנועות פמיניסטיות בעולם להשגיח ולראות שמעמד האשה הוא כמו שצריך, שזה בסדר גמור, הבעיה היא שהם מאד מטיפים לשנאת גברים ולכל מיני דעות קדומות לגבי גברים ומצירים אותם באור רע מאד. לפי דעתי זה אחד הגורמים המשמעותיים לעליית אחוז הגרושין בשנים האחרונות ולסכסוכים ומחלוקות בין המינים. רציתי לשמע מה דעת כבוד הרב בנושא הזה.

רק לצרף הבברה, אני מאד בעד שמעמד האשה יהיה כראוי, אבל רע מאד בעיני איך שהם מצירים את הגברים כשטנים עלי אדמות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש ברוך הוא ברא זכר ונקבה כמו שכתוב (בראשית א' כ"ז) "ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם", וכתוב (בראשית ה' ב') "זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם"; ולכן צריכים את שניהם, והעקר לחיות ביחד באהבה גדולה מאד ולכבד אחד את השני, ועוד לא היה צדיק בעולם שכל כך הזהיר על כבוד האשה כמו רבנו ז"ל, כמוכא (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים

הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) 'אוקירו לנשיכו כי היכי דתתערתו' [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג.) 'דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא'; ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מרחח לעזור לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזור לאשתו בכל המוכנים, כי רבנו ז"ל הקפיד על דברים אלו מאד מאד, על אלו שמשפילים את נשותיהם, ומי שהיה לו סכסוך עם אשתו, רבנו ז"ל לא רצה לקבל אותו לגמרי, ולא רצה אפלו לראות אותו.

וזה דעת תורה שהבעל צריך לכבד את האשה ולשמח אותה, כי (ראש השנה ו.) אשה - בעלה משמחה, ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ואמרו (בבא מציעא נ"ט) לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה.

ולכן אני לא יודע איך קמו נשים ועשו לעצמן תנועה נגד גברים וכו', שהכל דמיון אחד גדול, הן אמת שיש גברים רשעים מאד מאד שמנצלים את האשה ומשפילים אותה - אלו בכלל לא ראויים שתהיה להם אשה, אבל רב העולם כן מכבדים את האשה ומיקרים אותה מאד מאד, ולכן צריכים לזכר מה שכונתת התורה הקדושה שהיא תורת אמת תורת חיים, ומזהירה אותנו מאד מאד על כבוד האשה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשר לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך חתימה טובה...

ה'ל

האם על פי ההלכה או החסידות נתן ללכת עם טלית קטן מכתנה ולא מצמר?

שאלה:

מצאת צבי: לכבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א.
האם על פי ההלכה או החסידות נתן ללכת עם טלית קטן
מכתנה או שחובה ללכת רק עם טלית קטן מצמר דוקא?
אסים בברכת הדיוט כלפי מרן מלכא - שהקדוש ברוך
הוא יתן לכם ולכל הנלוים אליכם שנת בריאות, שנה טובה
ומתוקה, שנת גאלה וישועה מתוך אריכות ימים ושנים
טובות, אמן כן יהי רצון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל צבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר השלמות ללכת עם טלית של צמר שזה מצוה מן המבחר,
וראוי לשמח מאד מאד עם מצות ציצית, כי אי אפשר לתאר ולשער
מה זה ללכת עם ציצית וכו', שממשיך על עצמו את השגחתו יתברך
הפרטי פרטית, כי הרי ציצית נקראת על שם (שיר השירים ב' ט') "מציץ
מן החרקים", ובשעה שבר ישראל לובש ציצית ומקים בשלמות את
(במדבר ט"ו ל"ט) "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות הוי"ה", הרי הוא
רוצה אז את השכינה, כי "וראיתם אתו" סובב כביכול להקדוש ברוך
הוא, שאותו אתם רואים, כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות פרק א' הלכה ב')
תני בשם רבי מאיר: 'וראיתם אותה' אין כתיב כאן, אלא "וראיתם
אתו" מגיד שכל המקים מצות ציצית כאלו מקבל פני שכינה; ולכן
כשבר ישראל מסתכל על הציצית עליו לזכר שאז הוא מסתכל כביכול

על הקדוש ברוך הוא, ובזה ראוי לו לשמח מאד מאד, והשמחה הזו תציל אותו מתאוות נאוף, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז') שציצית הוא שמירה לתאוות נאוף, ובפרט השמחה של קיום המצוה זה מה ששומר אותו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קס"ט) שעל ידי שמחה הקדוש ברוך הוא בעצמו ישמר אותך שלא תבוא לידי פגם הברית רחמנא ליצלקן.

ולכן צריכים מאד מאד לשמח עם הציצית שאדם הולך כף היום, וראוי לו להקפיד שהציציות שלו יהיה נקיות, כי הציצית זה בגד המלה, וצריכים לשמר מאד מאד שלא יהיו על זה שום כתמים חס ושלום.

ואמר הרב הקדוש רבי מנחם מענדיל מרימנוב זכותו יגן עלינו למה מצות ציצית נקראת "גדלים", כמו שכתוב (דברים כ"ב י"ב) "גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה", שהיא לשון גדול, הינו כי המצוה הזו, מצות ציצית, מחנכים את התינוק תכף ומיד בשעה שעושים לו פאות ככר מעטפים אותו עם הציצית, וזו מצוה ראשונה שעם זה גדל האדם, וככל שמקפידים יותר להתבונן במצות ציצית, כן זוכה להמשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' לא.

בעלי מתנזר בצורה קיצונית מסביבת נשים, אפילו מהמשפחה. מה עושים?

שאלה:

מאת אביגיל: לכבוד קדשת האדמו"ר מוהרא"ש. בעלי סובל מלחצים וחרדות, והוא טוען שבכל פעם שהוא רואה אשה יש לו פצוצים בראש וזה מביא אותו לעצבים. הוא כועס על השם, וזה מצער אותי מאד עד שאני מחפשת לאן לברח. זה קורה בעקר כשסמיעים להוריו או למרכזי קניזות - הוא כל כך מפחד לראות אשה עד שזה מביא אותו ממש לטרוף הדעת. בנוסף, יש לנו קשי להביא ילדים. מה אפשר לעשות לגבי שני הדברים האלו? בברכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום רב אל אביגיל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי בעלך צריך ללכת אל רופא ולקחת כדורי הרגעה וכו', ואל יקל בענינים אלו כי הכל דמיונות שיש לו פצוצים ולחץ במח וכו' וכו', הוא צריך לקחת כדורי הרגעה וכו' ואז הפל יתישב על הצד הכי טוב.

אדם צריך להכניס בעצמו את אמתת מציאותו יתברך ותמיד לחשב רק ממנו יתברך איך שכל הבריאה כלה הוא אין סוף ברוך הוא, ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וצריכים להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, ואז שום אשה לא תוכל לבלבל אותו, כמו שגלה

לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב) אשר מי שמכניס בעצמו תמיד את גדלת אדונינו הבורא יתברך שמו, אזי שום אשה בעולם לא יכולה לבלבל אותו, ולכן לדעתי בעלך סובל ממחלת העצבים וכו', ויש על זה היום תרופות, ונכון מאד שיקח את התרופות וכו'.

העקר תשמחו אחד את השני, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, ואם תהיה שמחה בתוך הבית אזי תזכו לילדים בריאים בנפשם ושכלם, וכך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י.) מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים, רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדבר מצוה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצלחי.

המצחל לך חתימה טובה...

ה' לב.

**אם אני מחכה סמוך לשנה, קשה לי לומר קריאת שמע
שעל המטה. מה העצה?**

שאלה:

מאת גיא: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום וברכה.

אנו מעתירים בתפלות ובקשות לרפואה שלמה עבורכם ועבור הרבנית בתוך שאר חולי עמו ישראל.
 מוהרא"ש נוהג לעורר תמיד על חשיבות קריאת שמע שעל המטה על פי נסח האריז"ל, ואצלי המציאות היא שאם אני דוחה את הקריאת שמע סמוך לשנה, מרב עיפות אני לא מצליח לומר את כל הנסח עם הודוי המלא. האם אפשר לומר את כל הנסח ואת ברכת המפיל ללא שם ומלכות מיד לאחר תפלת ערבית כשיש עדין כח, ואחר כך לחזור הביתה וללכת לישן לאחר זמן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גיא נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת אשר לומר קריאת שמע שעל המטה לפני השנה הוא תקון מאד גדול לנשמה, ובפרט מי שקורא קריאת שמע שעל המטה על פי סדר האריז"ל, נמחלים לו כל עוונותיו, כמובא (לקוטי הלכות קריאת שמע שעל המטה הלכה ב'), ונחמנינו הקדושים אמרו (ברכות ה.) כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוחו חרב של שתי פיות בידו, שנאמר (תהלים קמ"ח) "רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם", ואמרו (שם) כל הקורא קריאת שמע על מטתו מזיקין בדילין הימנו שנאמר (איוב ה' ז') "ובני רשף יגביהו עוף". הרי שלך לפניך מעלת הקורא קריאת שמע שעל המטה, ואת זה צריך הן הגבר והן האשה והן הילדים לקרא קריאת שמע שעל המטה, ועל ידי זה יהיו שמורים ממזיקים וממשחיתים, ולכן תתאמץ להגיד קריאת שמע שעל המטה לפני השנה דיקא, ונכון שתאמר את זה לא במטה, אלא כשעדין אתה לבוש וכי, ובאפן הזה לא תפלה בשנה ותזכה לומר

בְּכָל יוֹם אֶת סֵדֶר תְּקוּנַת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמְטָה שֶׁעַל פִּי הָאֲרִיז"ל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְחַל לָךְ עַל כָּל עֲוֹנוֹתַיךָ.

וְזָכַר גַּם זָכַר - כְּמוֹ שְׁאָדָם הוֹלֵךְ לִישׁוֹן כֶּף הוּא קָם, כְּשֶׁאָדָם
מִתְּוֹדֵה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל מַה שֶׁעָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מוֹחֵל לוֹ, וְהָיָה טוֹב מְאֹד שֶׁתִּלְמַד אֶת הַהֲלָכָה בְּלִקְוֵי הַלְכוֹת
קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמְטָה הַלְכָה ב', וְשָׁמָּה מְחִזֵּק וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמַּח
מוֹהַרְנ"ט ז"ל אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל שֶׁיְהִי זֶהִיר וְרִגִיל לומר קְרִיאַת שְׁמַע
שֶׁעַל הַמְטָה עַל פִּי סֵדֶר הָאֲרִיז"ל וְאֵז יִהְיוּ נִמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו.
הַמְּאֲחֵל לָךְ חַתִּימָה טוֹבָה...

ה' לג.

**רק כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֲרֵת עִם הוֹרֵי הֵם שׁוֹמְרִים אֶת הַשְּׁבֵת.
כִּיצַד עָלַי לִנְהַג בְּמִקְרָה כִּזֶּה?**

שְׁאַלְהָ:

מַאת גִּילִית: שְׁלוֹם וּבְרָכוֹת לְרַב הַיְקָר הַשֵּׁם יִחְזַקְהוּ וְיִשְׁמַחְהוּ
תְּמִיד, אָמֵן.

אֲנִי חוֹזֶרֶת בְּתִשׁוּבָה וְגֵרָה עִם הוֹרֵי. כְּשֶׁאֲנִי נִשְׁאֲרֵת לְשֵׁבֵת
הֵם קָצֵת יוֹתֵר שׁוֹמְרִים אֶת הַשְּׁבֵת, וְלִכֵּן אֲנִי מְרַגֵּשָׁה אַחֲרֵי
לְהִשָּׁאֵר אִתָּם בְּשֵׁבֵת כְּדִי לְדַאֵג שֶׁהֵם יִשְׁמְרוּ אוֹתָהּ. לֹא מִזְמָן
אֲמִי שֶׁתִּחְיֶה נִסְעָה לְשֵׁבֵת וְאֲבִי שִׁיחִיָּה נִשְׁאֵר בְּבֵית וְאֲנִי
הַרְגֵּשְׁתִּי חוֹבָה מִצַּד כְּבוֹד הוֹרֵים לְהִשָּׁאֵר אִתּוֹ כְּדִי שֶׁהוּא
לֹא יִרְגִישׁ לְבַד, אֲךָ בְּדִיעַבַּד יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁהַכְּבֹדֵתִי עָלָיו כִּי
אוּלַּי הָיוּ לוֹ רְצוֹנוֹת אַחֲרָיִם. בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבַר הוּא שֶׁמֶר אֲתִי
חֶלֶק מֵהַשְּׁבֵת, אֲךָ הַרְגֵּשְׁתִּי שֶׁהוּא מִתְאַמֵּץ, וְאַחַר כֵּן הַבְנָתִי
מֵאַחוֹתִי שֶׁזֶה הָיָה לוֹ לְמַעֲמָסָה. אֲנִי מְבַלְבֶּלֶת וְלֹא יוֹדַעַת אִיךָ
לְהִתְנַהֵג בְּמִקְרָה הַזֶּה, תוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי בין כסה לעשור ה'תשע"ה.

שלום רב אל גילית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שמצות כבוד אב ואם עולה על הכל, כמאמר
ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא,
ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו
(פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו
(קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו.
בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו אמר הקדוש ברוך הוא מעלה
אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; וואים מזה שאם מכבדים
אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא, ולכן את צריכה מאד
מאד להקפיד על מצות כבוד אב, יהיה אף שיהיה ויהיה מה שיהיה,
אבא ואמא צריכים תמיד לכבד.

מלבד זאת את צריכה כבר להתחיל לדבר מעניני שדוכים
ולתחתן, ולהיות עצמאית. יעזר הקדוש ברוך הוא שתזכי למצא
את בן זוגך ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך חתימה טובה...

ה' לד.

**האם אני יכול לחזור למסר שעורים לנשים לאחר
שהתחזקתי שוב?**

שאלה:

מאת דוד: לכבוד הצדיק מיבנאל, שלום ושנה טובה.
מסרתי במשך כפנה שנים שעורים לנשים ונערות, וברוך

השם הן מאד התחזקו והשתנו לטובה. לפני שנה היתה לי נפילה גדולה (הרב יודע על מה אני מדבר ואין כאן המקום להאריך) ולכן הפסקתי למסור את השעורים, אבל ברוך השם התחזקתי מאד וכעת אני מרגיש שאני יכול לחזור למסור את השעורים. מה דעתו של הרב בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י'ן] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לגבר למסור שעורים והרצאות באופן קבוע לנשים, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי כתובות פ"ק א' הלכה ח') אפלו חסיד שבחסידים אין ממנין אותו אפטרופוס על עריות, וכן פסק הרמב"ם (פ"ק כ"ב מהלכות אסורי ביאה הלכה ט"ו) אין ממנין אפלו אדם נאמן וכשר להיות שומר חצר שיש שם נשים, אף על פי שהוא עומד בחוץ, שאין אפטרופוס לעריות, וכן נפסק בשלחן ערוך (א"כ העזר סימן כ"ב סעיף ט"ו) ואין מי שיחלק על זה.

ולכן אסור לה בשום פנים ואפן שיהיה לה איזה עסק עם נשים, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ"ב.) כל שעסקיו עם הנשים - סורו רע, ובפרט אתה שכבר הכנסת בחורה להריון וכו', אתה פשוט מנגול וכו', ואתה צריך להפסיק תכף ומיד לא לדבר עם הנשים, ואל תלביש עצמך במצוות שאתה מקרב אותן ליהדות וכו', רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן א') היצר הרע מתלבש עצמו במצוות, ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס"א.) על הפסוק (משלי י"א) "יד ליד לא ינקה רע" - המרצה מעות לאשה מידו לידה כדי להסתכל בה אפלו יש בידו תורה ומעשים טובים כמשה רבנו לא ינקה מדינה של גיהנם, ואיך אתה מנגול שכמותך פושט טלפיו לפני כמו החזיר הזה שפושט טלפיו ומראה כשר אני וכו', הלא זו לא הפעם הראשונה

שְׁהַכְשֵׁלֶת נָשִׁים בְּעֵרִיּוֹת וְכוּ', וְלִכֵּן בְּשׁוּם פְּנִים אֲסוּר לָךְ לְהִתְקַרֵּב אֶל נָשִׁים וּמְכַל שְׂכָן לֹא לִתֵּן לָהֶם הִרְצָאוֹת וּדְרָשׁוֹת וְכוּ'.

ומהו שְׁצַדִּיקִים מְדַבְּרִים וְדוֹרְשִׁים לְפָנַי נָשִׁים? קִדְּם הֵם יוֹשְׁבִים בְּבִמָּה גְבוּהָה וּבְכֻלָּל אֵינָם מְסַתְּכָלִים עֲלֵיהֶן כָּלֵל, וְגַם זֶה לֹא בְקַבְּעוֹת, וְתָמִיד יֵשׁ עַל יָדוֹ אוֹ אֶת אִשְׁתּוֹ אוֹ גֵּבֵר שְׂיוֹשֵׁב מֵהַצַּד, וְאִף עַל פִּי כֵן לְפָנַי הִדְרָשָׁה הוּא שׁוֹפֵךְ נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ שֶׁלֹּא יִכְשַׁל בְּאִיזוֹ רְאִיָּה אֲסוּרָה, וְאִיךְ אֵתָּה לֹא מִתְבַּיֵּשׁ לְהַדְמוֹת לְצַדִּיק שֶׁכָּבֵר מִזְמָן עֲבַר אֶת הַגִּיל שֶׁלֹּא צָרִיךְ אֲשֶׁה וְכוּ' וְכוּ'?

הַמְּאַחֵל לָךְ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

ה' לה.

מְדוּעַ הָרַב מְקַפֵּיד שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת קְדוּשׁ לְבִנָּה מִיַּד בְּמוֹצְאֵי יוֹם כְּפוּר?

שְׁאַלָה:

מֵאֵת אֱלִיעֶזֶר: קָרָאתִי שֶׁהָרַב כָּתַב לְאַנְשֵׁי שְׂמִיָּד בְּמוֹצְאֵי יוֹם הַכְּפוּרִים לֹא יִמְתִּינוּ לְבִרְכַת הַלְּבָנָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲלֵא יִלְכוּ מִיַּד הַבִּיָּתָה וְיַעֲשׂוּ אֶת בְּרַכַּת הַלְּבָנָה אַחֵר כִּי מָה הַהֶסְבֵּר לָךְ, הֲרִי בְּסִפְרִים כָּתוּב שֶׁיֵּשׁ עֲנִין גָּדוֹל לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּבָנָה לְאַחַר הַצּוּם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מִחֶרֶת יוֹם הַכְּפוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלִיעֶזֶר נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הִנֵּה מוּבָא בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁהַמְנַהֵג לְקַדֵּשׁ אֶת הַלְּבָנָה תִּכְף וּמִיָּד

אחר ערבית במוצאי יום הכפורים, עם כל זאת עליך לדעת שזה רק מנהג, ויכולים לקדש את הלבנה אחר שהלך לביתו ועשה הבדלה שאשתו ובנותיו יוכלו גם כן לאכל, כי צריכים לרחם על האשה ועל הבנות, הרי אם הפעל יקדש את הלבנה ואחר כך ישמע הבדלה בבית הכנסת ואחר כך יאכל ויטעם פאות נפשו, ובין כך אשתו ובנותיו צריכות לחכות וכו', איפה הרחמנות עליהן? ואיפה הישר? עכשו אנחנו יוצאים מיום כפור שבקשנו סליחה ממנו יתברך על מעשינו, וכן בקשנו סליחה אחד מהשני, וכבר מתאכזרים נגד האשה והבנות, בשעה שלהן יותר קשה לצום ממה שלגברים?

ולכן אני תמיד מזהיר את כל השומעים דברי שקדם ילכו הביתה ויעשו הבדלה לאשה ולבנות, ושיוכלו גם כן לאכל, ואחר כך יכולים ללכת למקוה ולקבץ מנין ולקדש את הלבנה, ובשביל מנהג לא צריכים לתת עוד רבע שעה או עוד חצי שעה וכו' לאשה ולבנות שיחכו אחר צום כל כך קשה.

ובפרט שיש אחרונים שמעודדים לקדש את הלבנה עוד בעשרת ימי תשובה כדי להוסיף זכות על זכותיו, ובפרט בחוץ לארץ שהגשמים מצויים אז ומי יודע אם יוכל לקדש את הלבנה במוצאי יום הכפורים, וזה פשוט הטעם שלי, תמיד צריכים לדאג לזולת.

הקדוש ברוך הוא הנותן חכמה בינה ודעת יתן לך ולכמותך גם כן דעת ושכל.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' לו.

בחדשים האחרונים בן זוגי אבד בי ענין והודיע לי שאיננו מענין להתחתן. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת מירי: אני ובן זוגי שנתיים וחצי ביחד. ביום שבת האחרון דברתי אתו על חתנה ושאלתי אותו מתי נתחתן, והוא ענה שזה מקדם מדי, ונעשה זאת בעתיד. אני חיבת לצין שלפני חצי שנה היו את אותן שיחות, והוא אמר שאיך שהוא יתגייס נתחתן והיה ממש נלהב מהרעיון, אף עכשו לא.

לאחר השיחה הזאת דברתי אתו על כך ועל הזוגיות שלנו, הוא מצדו התחמק מהשיחה בהתחלה עד ששכנעתי אותו שידבר אתי ברצינות ושאני לא אעלב מתשובותיו. הוא התיאש וענה לי שהוא עדין אוהב אותי אבל מערכת היחסים שלנו השתנתה והיא לא כמו פעם, ושהוא מרגיש שאין לו צורך במערכת יחסים שלנו ושהוא לא רואה לנו עתיד נכון לעכשו. מאד נפגעתי מתשובתו, הלכתי לחדר, נעלתי את הדלת ובכיתי. הוא הלך אחרי ודפק על הדלת, ואני בקשתי כפה דקות לבד. הוא המשיך לדפק ולבסוף פתחתי לו את הדלת, וכשהוא ראה שבכיתי הוא אמר לי שאין לי מה לבכות. לבסוף כשהלכתי הביתה הוא לזה אותי, והתנצל ואמר לי שהוא לא התכנן למה שהוא אמר ושהוא לא התבטא נכון. אני מצדי שתקתי ולא עניתי לו.

יש לנו המון ריבים במערכת היחסים, ואני מודעת לזה, אבל יש לנו אהבה מאד גדולה ומיוחדת ואני לא יכולה לוותר על כך! הוא משלים אותי, והוא תמיד היה בן זוג מדהים, אבל בחדשים האחרונים הוא נהיה מאד אדיש וכאלו אבד את הרצון להשקיע, את הרצון בי. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [ני] ה'תשע"ה.

שלום רב אל מירי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאסור לקיים יחסים לפני חתנה, כי זה עוון חמור מאד מאד, ומלבד זאת אם מקימים יחסים לפני החתנה אפלו שהיא מבטיח שהוא אוהב אותך והוא יתחתן אתך, לבסוף בחור כזה בורח וכו', ואת הטעות הזו עושות הרבה בנות שמסתובבות כמה שנים עם בחור ומקימים יחסים וכו' וכו', ולבסוף הוא או היא בורחים וכו', ולכן אסור לקיים בשום פנים ואופן יחסים לפני החתנה מצד ההלכה, וכן מצד השכל היבש, כי מאחר הבחור יש לו בחורה בחנם למה שהוא לא ינצל אותה? ולבסוף הוא ימצא אחרת והוא ישאיר אותך לבד וכו', ותהיה לך אהבה נכזבת וכו'.

ולכן את צריכה להיות פתוחה עם הבחור ולדחק אותו אל הפנה ולברר אם פונתו להתחתן אתך או שהוא סתם מתחמק וכו', וככל שיקח זמן תתקורר האהבה שלו אליך וכו', ולך תגדל צלקת על הלב וכו', ותהיה לך אהבה נכזבת שזה דבר מאד מאד מספן, ולכן לדעתי את צריכה לדבר אתו פתוח ולדחק אותו אל הפנה שלא יוכל להתחמק, ושיגיד פתוח או ככה או ככה.

הקדוש ברוך הוא ישמר אותך מכל רע, ושלא ינצלו אותך, ותסתכלי על העתיד שלך וכו', ומה שטוב רק בשבילך וכו'. אני יודע שזה קשה, עם כל זאת, כדי שלא תפלי בפח את מרחת לעשות מה שכתבתי לך.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' לז.

הורי לא מרצים מכף שגדלתי פאות. כיצד עלי לנהג?

שאלה:

מאת רועי: שלום לצדיק.

ברוך השם אני חוזר בתשובה כבר שלש שנים עוד מעט, ואני משתדל לצית את רבנו כמה שיותר. אני לומד בכל יום בספרי רבנו, וכן גורס במקרא, משנה, מדרש, גמרא, שלחן ערוך, זהר ותיקונים, נביאים וכתובים, וברוך השם אני ממש שמח בדרך הזאת.

לאחרונה החלטתי לגדל פאות, וההורים שלי ממש לא אהבו את זה וצעקו עלי. ברוך השם מנעתי מריבה ולא הגבתי, אבל מה אני צריך לעשות עם הפאות: להוריד אותן או להשאיר אתן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רועי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית להתודע מרבנו ז"ל, ואתה מקיים את רצונו הקדוש ואתה לומד שעורים כסדרן על פי סדר דרך הלמוד שלו, ואתה מספיק כל כך הרבה ללמד, אשריך כי סוף כל סוף רק זה מה שגשאר מהאדם, והלואי שכלם היו מציתים את רבנו ז"ל והיו לומדים על פי סדר דרך הלמוד שלו, המובא באריכות גדולה (שיחות הר"ן סימן ע"ו וכן בקנטרס "סדר דרך הלמוד").

בענין פאות, בודאי יהודי צריך להשתדל שיגדלו לו פאות שזו מצוה גדולה מאד, אבל יען שיוצא מזה צער גדול להורים שלך וכו', אזי אתה יכול לסלסל אותן ולשים אותן תחת האזן כדי שלא יראו

את זה, ועל ידי זה ההורים שלף יהיו רגועים, ובין כך יש לך פאות מסלסלות תחת האזניים, ואף אחד לא רואה את זה, ויצאת את ידי שניהם.

תעשה כל מה שביכלתך רק להיות בשמחה, כי הסמ"ך-מ"ם עובד על כל אדם כל כך חזק להפילו בעצבות ובמרידות ובדכאון וכו' רק על ידי הדמיונות שמכניס בו וכו' וכו' כל אחד כפי בחינתו וענינו, ולכן אתה מכרח לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, והרגע שתהיה בשמחה, זה ירחיב לך את הדעת לגמרי, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש ברוך הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת. ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המחין וכבר לא יחסר לך שום דבר.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' לח.

אין באזורנו מקום שאין בו בני אדם. איך אני יכול לקיים בשלמות את ענין ההתבודדות?

שאלה:

מאת אלון: אני רוצה להתחזק בהתבודדות, אף לצערי אני גר בעיר ואין כאן מקום שלא מגיעים לשם בני אדם, כך שאינני יכול להתבודד כמו שרבנו רצה. היכן וכיצד אני יכול להתבודד? ומה העצה להתחיל בהתבודדות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מקהרת יום הכפורים, שם השם [יין] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו נפלאות על התקרבות אליו יתברך, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ד) שעקר השער והפתח להכניס אל הקדוש ברוך הוא זה הדבור, הינו שאדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהיינו לקבץ לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת.

ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך, ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד. דהיינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחיפץ ומשתוקק לדבר, אך שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצחק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו; אבל לזכות לזה צריכים אמונה פשוטה בו יתברך, לדעת שהקדוש ברוך הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא מלא כל הארץ כבודו, והכל לכל אלקות גמור הוא.

וכן מובא (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ב) ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו'), והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפלה, ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לכון את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך, ואינו מדקדק כל כך. וכל אחד לפי מעוט שכלו וידיעתו, כן התלהבותו ודקדוקו. והידיעה היא מהיצר הטוב שבלב, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב. והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע מקשה את לבו לפל ברעה; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן צ"ט) הלא כשהשם יתברך עוזר בהתבודדות, אזי ההתבודדות הוא כאשר ידבר איש אל רעהו.

היוצא מכל זה שהעקר תלוי באמונה של האדם, אם האדם מאמין שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא ומלא כל הארץ כבודו, אזי איפה שרק יהיה הוא יכול להתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, ולספר לו יתברך כל מה שעובר עליו בגשמיות וברוחניות גם יחד, אשר אין למעלה מזה, בודאי בהתחלה צריכים ללכת באיזה מרתף שאין שמה בני אדם, או באיזה שדה, או באיזה יער שאין שמה בני אדם, ולצעק הרבה אל הקדוש ברוך הוא עד שיזדככו מחו ודעתו, כי לוקח הרבה זמן שאדם צריך לצעק שבועים קלין, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) שצריכים לצעק שבועים קלין כמו היולדת שיפתח לו המחין, וכן מובא (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) כדי להוליד את המחין צריכים לצעק הרבה אל הקדוש ברוך הוא, ואת זה לא יכולים לעשות בין בני אדם, ולכן צריכים ללכת למקום שאין שמה בני אדם, ואם מחפשים יכולים למצא וכו', או באיזה מרתף שאין שמה בני אדם, או באיזה בית הכנסת שבאמצע היום אין שמה בני אדם, או בשדה, או ביער, ושמה צועקים שבועים קלין להקדוש ברוך הוא עד שנזדכך מחו וזוכה לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר

ידבר איש אל רעהו בלי שום הגבלות, כי איפה שרק לא ילך שמה
ימצא את הקדוש ברוך הוא.

ובכך אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נ"א) בזה הלשון: או שצריכין
לזה רחמנות מהשם יתברך, או יגיעות ועבודות, או שצריכין שניהם
- שיהיה לו יגיעות גדולות בעבודת השם יתברך, וגם רחמנות מאתו
יתברך, קדם שזוכין שיעמדו וישקטו שמרי המוח למטה, עד שלא
ירצה שום דבר בעולם, ויהיה הכל שונה אצלו (משלי י"ב) "בהתהלךך
תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך" - הינו שהכל
שונה ואין שום חלוק בין העולם הזה ובין הקבר ובין העולם הבא.
המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' לט.

**מדוע כמעט ואין רפורמים וקונסרבטיביים שמתקרבים
לדרכו של רבי נחמן מברסלב?**

שאלה:

מאת יוסף: לכבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א.
אני גר בארצות הברית, וברוך השם אני עוסק הרבה בהפצה.
ברוך השם אנו זוכים לראות שבזכות ההפצה נעשים בעלי
תשובה נדשים מכל הזרמים והמגזרים, וזה משמח אותי
מאד, אבל אני רואה שמהרפורמים ומהקונסרבטיביים
שבארצות הברית כמעט ואין כאלו שמתקרבים לרבנו נחמן
מברסלב. האם יש איזו סבה לכך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מִחַרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [י' ה'תשע"ה].

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵף נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁאַנִּי עוֹסֵק בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל זֶה לְמַעַלְהָ מִחֲמָשִׁים שָׁנָה בַּשְּׁתִּים-עָשָׂרָה שָׁפוֹת, וְזֶה הוֹלֵךְ לְאַרְפוֹ וּלְרַחֲבוֹ בְּכָל אֲרָצוֹת הַבְּרִית, וְכֵן בְּכָל קְצוּי תִּבַּל פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְתַהֲלֶה לְאֵל עַל יְדֵי זֶה הַתְּקַרְבוֹ אֲלֵפִים וּרְבֻבוֹת אֶל דַּעַת רַבְּנּוּ ז"ל, כִּי כָּל אֱלוֹ שִׁבְעֵי אֲשֵׁר לְאוּמָן בָּאִים הֵם רַק מִהַקְּנֻטְרִים שֶׁהַחֲזִירוֹ בְּתוֹכָהּ הֵמוֹן אֲנָשִׁים וְהֵם כְּבָר דּוֹר שְׁנַי וְשְׁלִישֵׁי שְׁנוֹסְעִים אֶל צִיּוֹן רַבְּנּוּ ז"ל, וְחִבְּרָא חִבְּרָא אִית לֵיהּ וְכוּ', וְלִכֵּן גַּם מִהַרְפּוֹרְמִים וּמִהַקְּנֻטְרִים בְּטִיבִים חֲזָרוּ בְּתוֹכָהּ וְהַתְּקַרְבוֹ אֶל רַבְּנּוּ ז"ל.

בְּוֹדֵאי זוֹ קִלְפָּה שְׁמָאֵד קָשָׁה לְשִׁבְר וְכוּ', כִּי הִרְגַע שְׁמִכְנִיסִים קַרִירוֹת בִּיהֲדוֹת זֶה בָּא מִקְּלַפֵּת עֲמֶלֶק אֲשֶׁר נֶאֱמַר אֲצִלוֹ (דְּבָרִים כ"ה י"ח) "אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ וַיִּזְנַב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֵינֶיךָ וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים". וְלִצְעָרְנוּ הָרַב הֵם אֲשֶׁר מְקַרְרִים אֶת הַיְהוּדוֹת מִהֵמוֹן עִם שְׁנוּלְדוֹ כְּבָר כָּאֵן שְׁלִשָּׁה אוֹ אַרְבָּעָה דוֹרוֹת וְכוּ', וְכֵן הוּא בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ - כָּל הַצָּרוֹת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים זֶה רַק מִחֲמַת קָלִים וְרִיקִים וּפְחוּזִים שֶׁהֵם בְּעֲצָמָם רְחוּקִים מֵאַמוּנָה וּמִקִּיּוֹם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה מְכַנִּיסִים אֶת זֶה גַּם בְּאַנְשֵׁיהֶם, וְהִרְגַע שֶׁהַמְּנַהֵיג הוּא פָּגוּם בְּבְרִית, שְׁעַל יְדֵי זֶה הוּא פָּגוּם בְּאַמוּנָה, מִזֶּה בָּאָה קַרִירוֹת שְׁמִקְרָרִים בְּנֵי אָדָם בְּקִיּוֹם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת.

וְכִבְר אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְת קל"ט) תִּנְיָא רַבִּי יוֹסִי בֶן אֱלִישֶׁע אוֹמֵר: אִם רְאִיתָ דוֹר שְׁצָרוֹת רַבּוֹת בָּאוֹת עָלֶיךָ צֵא וּבְדוּק בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁכָל פְּרַעְנוֹת שִׁבְעָה לְעוֹלָם לֹא בָּאָה אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי דִינֵי יִשְׂרָאֵל; עִם יִשְׂרָאֵל הֵם קְדוֹשִׁים, וְאַלְמָלָא הַמְּנַהֵיגִים הַרְשָׁעִים הֵיוּ כְּלָם חוֹזְרִים בְּתוֹכָהּ, אִךְ מֵה לַעֲשׂוֹת שֶׁהֵם הִטִּילוּ אִימָה כָּל כְּה.

עד שאסור אפלו לדבר מזה, ואוי ואבוי מי שפותח את העינים לזולת ואומר את האמת, רוצים לבלע אותו חיים, ופותרים נגדו כל מיני תיקים וכו' וכו'.

וכן הוא בזהר (רציא מהימנא נשא קכ"ה:) ואתהדרו אינון ערב רב רעין על ישראל עאנא דקודשא בריך הוא דאתמר בהו (יחזקאל ל"ד) "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם" וכו' [הערב רב הם נעשים רועים על ישראל, שהם צאנו של הקדוש ברוך הוא], ואינון ערב רב אינון עתירין בשלוחה בחדוא בלא צערא בלא יגונא כלל [אלו הערב רב המנהיגים, הם עשירים ויושבים בשלוחה, בשמחה, בלי צער ובלי יגון כלל], גזלנין מארי שוחד דאינון דיינין רישי עמא (בראשית ו) "כי מלאה הארץ חמס מפניהם" עלייהו אתמר (איכה א' ה) "היו צריה לראש" [הם גזלנים לוקחים שחד, והם הדינים והראשים של עם ישראל, ואלו הצרים נעשים ראשים]. אבל לא אלמן ישראל, לאט לאט מתפרסמת דעת רבנו ז"ל בכל העולם כלו, פי ככל שעובר על בני אדם מה שעובר וכו' וכו', הם צריכים התחזקות ואת זה מקבלים רק אצל רבנו ז"ל.

ולכן לאט לאט אנחנו רואים בחוש שבכל שנה מתוסף הקבוץ הקדוש שלנו באומן במספרים אסטרונומיים - השנה היו למעלה מחמשים אלף אנשים, ואף שכלי תקשרת פרגנו כבר לפרסם שהיו שלשים וחמש אלף, ויודעים בכל פעם שהם מורידים מהמספר וכו', ותהלה לאל עם כל המניעות שהיו שפחדו מהמלחמה בין רוסיה לאוקראינה וכו', וכן מבפנים היו הרבה מונעים, זה בכה שרבנו ז"ל נמצא בהר ציון וכו', וזה בכה שרבנו ז"ל נמצא רק בשול וכו', שהכל לצי לצנות, עם כל זאת התקבצו למעלה מחמשים אלף אנשים על ראש השנה, ובכלליות אנחנו רואים שדעת רבנו ז"ל מתפשטת מאד מאד בעולם, וזה סימן לגאולה שקרובה לבוא.

המאחל לה חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מ.

האם כְּשֶׁאִשָּׁה מוֹנַעַת הַרְיוֹן מִסְבוֹת שְׂאִינָן רְפוּאִיּוֹת זֶה נְחָשֵׁב פְּגָם בְּאִמוּנָהּ?

שְׂאֵלָה:

מֵאת נוֹעָה: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב.

אֲנִי אִמָּא לִילָדִים וְרִצִּיתִי לְשָׂאֵל אֶת כְּבוֹד הָרַב שְׂאֵלָה בְּעִנְיַן אִמוּנָה בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ: הָאֵם כְּשֶׁאִשָּׁה מוֹנַעַת הַרְיוֹן מִסְבוֹת שְׂאִינָן רְפוּאִיּוֹת זֶה נְחָשֵׁב פְּגָם בְּאִמוּנָהּ? לְכַאוּרָה לֹא, שֶׁהֲרִי הִשָּׁם יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְמַנַּע מִמּוֹנָה הַרְיוֹן אֶפְלוּ אֵם הִיא לֹא תִתְעַרֵּב בְּזֶה בְּשׂוֹם צוּרָה. לֹא כֵן?

תְּשׁוּבָה:

בְּצִוְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מִחֶרֶת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל נוֹעָה תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׂיִלָּדִים זֶה בְּרָכָה, וְכָכֵל שֵׁישׁ יוֹתֵר יִלָּדִים הַבְּרָכָה יוֹתֵר מְצוּיָה בְּבֵית וְכוּ', אֲבָל אִם הָאִשָּׁה חִלְּשָׁה וְכוּ' וְכֵן יֵשׁ לָהּ עֲצָבִים חִלְשִׁים וְכוּ', עָלֶיהָ לְשָׂאֵל מִרַב מְמַחָה יֵרָא שְׂמִים כְּדִי לַעֲשׂוֹת הַפְּסָקַת הַרְיוֹן, אֲבָל אֲסוּר לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמָה בְּלִי שְׂאֵלַת רַב יֵרָא שְׂמִים.

חֲזָקִי וְאִמְצִי מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְתִּיק מִכֶּם כָּל הַדֵּינִים, וְתִרְוִי רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מִכָּל יוֹצְאֵי חִלְצִיכֶם.

הַעֲקָר הוּא שְׁלוֹם בֵּית - שִׂיחָהּ בְּבֵית שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּרִית, וְכֵן מְצַלִּיחִים בְּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׂמִחַ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה' מא.

**האם נתן לתרם להדפסת עלון 'הליכות עולם'
מכספי מעשר?**

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק היקר. ראיתי את העלון היקר 'הליכות עולם' אשר יוצא לאור בקהלת קדש יבנאל ומתפרסם באתר ברסלב סיטי. העלון משקע מאד, ערוך בטוב טעם ודעת, ומתבל בהלכות מעשיות מאת רבני הקהלה, בספורים ובדרשות מחזקות ומעודדות. רציתי לשאל את כבוד הצדיק: א. האם נתן לתרם להדפסת העלון מכספי מעשר? ב. האם בזה שאני תורם לעלון אני נחשב כעוזר להפצת תורת רבי נחמן בעולם? אודה לרב על תשובתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

העלון הנפלא "הליכות עולם" יוצא לאור על ידי המורי צדק של קהלת חסידי ברסלב ביבנאל, וזה עלון נפלא מאד עם תכן רב ועשיר, ויכולים לתרם להדפסת העלון מכספי מעשר, ובזה שתורמים לעלון "הליכות עולם" זה נחשב גם כן להפצת מעינות החכמה חוצה שמאד מאד הזהירנו על זה מוהרנ"ת ז"ל, והניח לנו צוואה ארבעה ימים לפני הסתלקותו ואמר אז לאנשי שלומנו "העובדא שלכם יהיה יפוצו מעינותיך חוצה".

הקדוש ברוך הוא יעזר שיגדיל תורה ויאדירה.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מב.

**אֲשֶׁתִּי מוֹנַעַת מִמְּנִי דְבָרִים הַקְּשׁוּרִים לְעֹבֹדַת הַשֵּׁם.
מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֶהְרֵן: אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְעֹזֵר תְּמִיד לְאֲשֶׁתִּי, אָבֵל מִשׁוּם
מָה הִיא לֹא נוֹתֶנֶת לִי לְצִאת מֵהַבַּיִת לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, לְלַכֵּת
לְהַפְצָה וּלְהִתְפַּלֵּל בְּקִבְרֵי צְדִיקִים. מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מְחַרַּת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [י'] ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶהְרֵן נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מִלְּהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן אֶת הַשְּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת
- שְׁחֵרִית מְנַחֵה וְעֶרְבִית, עַד כְּדֵי כֹךְ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת
1:) כָּל הַרְגִיל לְבּוֹא לְבֵית הַכֶּנֶסֶת וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד - הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִשְׁאִיל בּוֹ; הִינּוּ בְּזֶה שְׁאָדָם רְגִיל לְבּוֹא לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשְּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת
מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַל יְדֵי זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרֻטִי
פְּרֻטִית, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגִּיחַ עָלָיו, וְאִם יוֹם אֶחָד הוּא לֹא בָּא,
כִּבְר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַנֵּן כְּכִיכּוֹל לָמָּה הוּא לֹא בָּא? וּמִשְׁלִים
לוֹ אֶת חֶסְרוֹנוֹ וְכוּ'.

הֵרִי שֶׁמִּשְׁתַּלֵּם לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, שֶׁעַל יְדֵי זֶה מִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ
הַשְּׁגָחָה עָלְיוֹנָה, וְאֲמְרוּ (יְרוּשְׁלָמִי בְּרֻכּוֹת פָּרָק ב' הִלְכָה ג') כָּל מִי שְׁאֵינּוּ
נֹכְסֵי בְּבֵית הַכֶּנֶסֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵינּוּ נֹכְסֵי לְבֵית הַכֶּנֶסֶת לְעֵתִיד לְבּוֹא;
וְאֲמְרוּ (לְקוּט תְּהִלִּים רַמְזוֹ תְּרַנ"ט) כָּל שְׁאֵינּוּ נֹכְסֵי לְבֵית הַכֶּנֶסֶת בְּעוֹלָם
הַזֶּה אֵינּוּ נֹכְסֵי לְבֵית הַכֶּנֶסֶת לְעוֹלָם הַבָּא. וְהַמְתַּפְּלֵל בְּתוֹכָהּ בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כְּאֵלוֹ מִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁנֹאֲמַר (יְחִזְקֵאל י"א ט"ז) "וְאָהִי לָהֶם
לְמִקְדָּשׁ מֵעַט" - וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה כ"ט.) אֵילוֹ בְּתֵי

כְּנִסְיוֹת וּבִתֵּי מִדְרָשׁוֹת; כִּי עֲכָשׁוּ הַבֵּיתִי כְּנִסְיוֹת וְהַבֵּיתִי מִדְרָשׁוֹת הֵם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה פְּרָשָׁה ה' סִימָן ב') "אֲנִי יִשְׁנָה" - מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ, "וְלִבֵּי עֵר" - לְבֵיתִי כְּנִסְיוֹת וּבִתֵּי מִדְרָשׁוֹת.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שֶׁבִּיכְלֶתָּךְ אֲפִלוּ בְּמִסְרֹת נֶפֶשׁ לְבֹא שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם לְבֵית הַכְּנִסֶּת, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ח') עַל מֵאמָרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת נד:) מִחְנֵה יִשְׂרָאֵל כִּמָּה הָיִ? תִּלְתָּא פְּרָסָא - הֵינּוּ כָּל זְמַן שֶׁאָדָם מֵתְפַלֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּכָל יוֹם הוּא נִמְצָא בְּמִחְנֵה יִשְׂרָאֵל, וְאִיךְ שֶׁהוּא רַק מֵתְקַרֵּר וּמֵתְחִיל לְהִתְרַשֵּׁל מֵאִיזוֹ תְּפִלָּה לֹא לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, זֶה כְּבָר קִלְפַת עוֹג מֶלֶךְ הַבֶּשֶׁן שֶׁיַּעֲקֹר אוֹתוֹ מֵהִיִּהְדוּת וְיִצְיָאוּ מִמִּחְנֵה יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן תִּרְאֶה אֶת זֶה לְאִשְׁתְּךָ שֶׁתִּדְעֵה אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת שֶׁל הַבַּעַל שֶׁמֵּתְפַלֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּמִנְיָן דִּיקָא.

אֲנִי דָן אֶת אִשְׁתְּךָ לְכַף זְכוּת כִּי יָכוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת כְּשֶׁאֲתָה הוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנִסֶּת לְהִתְפַּלֵּל אַחַת מֵהַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, אֲזִי אֲתָה שׁוֹכַח לְחִזּוֹר הַבֵּיתָה, וּבִשְׁבִיל זֶה הִיא מוֹנֵעַת אוֹתָךְ מִלְּלַכֵּת לְבֵית הַכְּנִסֶּת, וְלִכֵּן תִּקְבַּל עַל עֲצֻמָּךְ לְשִׁמַּח וּלְעוֹדֵד אֶת אִשְׁתְּךָ, וְלְעֹזֵר לָהּ בְּכָל מָה שֶׁאֲתָה יָכוֹל, וְאִז תִּרְאֶה שֶׁהִיא תִּגְרַשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּלְךָ לְבֵית הַכְּנִסֶּת לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן דִּיקָא שְׂזָה מְבִיא רַק טוֹבוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׂמִיחַ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה' מג.

**כְּבָר תְּקוּפָה אֲרָכָה יֵשׁ מְכַשׁוּלִים שְׂמִפְרִיעִים לִי בְּחַיִּים.
הָאֵם יִתְּכֵן שְׂכָל זֶה נוֹבַע מֵהַשֵּׁם שְׁלִי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת יִרְדֵּן: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב!

שְׂמִי יִרְדֵּן וְאֲנִי חִילֵת בֵּת 20. כְּבָר תְּקוּפָה אֲרָכָה אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂעוּמָדִים בְּפָנַי מְכַשׁוּלִים רַבִּים וְקָשִׁים, שְׂכָלוֹם לֹא מִסְתַּדֵּר

לי, שֶׁהַדָּרָךְ קָשָׁה, וְשֶׁאֲנִי לֹא מְצַלִּיחָה לְהַגִּיעַ לַיַּעַד בְּחַיִּים. אֲנִי מְרַגִּיֶשָׁה רִיקוֹנוֹת, לְעֵתִים דְּמִיּוֹנוֹת, פְּחָדִים וְדְכָאוֹנוֹת בְּלִתי מְסֻבָּרִים...

אֲנִי בָּאָה מִבֵּית מְסֻרְתִי וְאֲנִי שׁוֹמֶרֶת שִׁבְתִּי. לֹא חָסַר לִי כְּלוּם, אֲנִי חַיָּה חַיִּים טוֹבִים בְּסֻף הַכֹּל, יֵשׁ לִי מְשֻׁפָּחָה אוֹהֶבֶת וְתוֹמֶכֶת, וְלִכֵּן אֲנִי לֹא מְבִינָה מְאִיפָה מְגִיעוֹת הַתְּחוּשׁוֹת הַרְעוֹת וְהַמְחַשְׁבוֹת הָאֵלוֹ-כְּאֵלוֹ שֶׁאֵין לִי תְּכִלִּית. לְאַחֲרוֹנָה גַם כְּשֶׁמְגִיעָה הַשִּׁבְתִּי נִכְנָסֶת בִּי תְּחוּשַׁת דְּכָאוֹן לֹא מוֹבֶנֶת וְכָבֵר קָשָׁה לִי מְאֹד לְשִׁמּוֹר אוֹתָהּ... אֲנִי אוֹהֶבֶת מְאֹד אֶת הַשִּׁבְתִּי וְלֹא מְבִינָה מְאִיפָה הַיֵּצֵר הַזֶּה שֶׁמְשַׁתְּלֵט עָלַי, וּמִמָּה נּוֹבֵעַ הַדְּכָאוֹן הַכָּבֵד שֶׁנִּכְנָס בִּי וְנוֹפֵל עָלַי.

אֲנִי מְרַגִּיֶשָׁה שֶׁאֵין לִי שְׂמֹחַת חַיִּים, וְאֶפְלוּ הַעִירוּ לִי כִפָּה אֲנָשִׁים שֶׁנֶּעְלַם לִי הַחַיִּיךְ.

גַם בְּזוּגִיֶשׁתִּי אֲנִי מְרַגִּיֶשָׁה נְעוּלָה וְחִסּוּמָה, שֶׁכְּלוּם לֹא טוֹב לִי, וְאֵין אִיךְ לְרַצוֹת אוֹתִי בְּשׁוּם דָּרָךְ. אִיךְ אֶחָד לֹא מְצַלִּיחַ לְהַגִּיעַ אֵלַי בְּאֶמֶת וְלְחַדֵּר אֶת הַמְּחִסּוּמִים הָאֵלוֹ: הָאֵם הַשֵּׁם שְׁלִי טוֹב עֲבוּרִי? הָאֵם יֵשׁ צָרָךְ בְּשֵׁם נוֹסֶף? אֲנִי זְקוּקָה לְעֵצַת הָרַב. תּוֹדָה רַבָּה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן מְחַרַת יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֵׁם הַשֵּׁם [י'] הַיְתַשַׁע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל יִרְדֵּן תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁאֲדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לָזֶה הוּא מִדַּת הַשְּׂמֻחָה, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר שֶׁמְבִיא הַצְּלָחָה לְאָדָם כְּמוֹ מִדַּת הַשְּׂמֻחָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שְׂמֻחָה חֶלֶק ב' סִימָן א') מִי שֶׁהוּא שֹׂמֵחַ תָּמִיד עַל יְדֵי זֶה הוּא מְצַלִּיחַ, וְצָרִיכִים לְעֵבֵד הַרְבֵּה עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, כִּי זֶה בָּא לְאָדָם יוֹתֵר קָשָׁה מִכֹּל הַעֲבוּדוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,

כי מחמת פגעי ומקרי הזמן האדם נמשך מאד מאד אחר העצבות והמרירות והדכאון וכו' וכו', ולכן תעשי כל מיני השתדלות שבְּעוֹלָם רק להיות בשמחה עצומה, שרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האשה כלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אָמְרוּ (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם לא כל מי ששמח היום שמח למחר ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.

ולכן יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לִבְכָה בתמימות ובפשטות גמורה, כי מה שאין האשה מתחזקת לדבר אל הקדוש ברוך הוא, הוא מפני שנופלים על לבה עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד שמכריחה את עצמה להיות בשמחה, אזי נפתח לבה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ואי אפשר להסביר מה זה לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו. כשבר ישראל שש ושמח על ידי זה מתחזקת אצלו האמונה, כי מה אני שמח? מפני שאני מאמין בהקדוש ברוך הוא, ואני מאמין במצוותיו יתברך, ותכף ומיד כשיש לאדם אמונה ויודע שהקדוש ברוך הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, אזי הוא מתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, וזה ממלא את האדם עם שמחת החיים, ומכניס באדם שמחה בתוך הלב וכו', ותמיד רואים חיוך על הפנים שלו, כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה, כי הרגע שמאמינים שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יתברך אוהב אותך, על ידי זה תמיד תהיי שמחה ועליזה, ויפתח לך המזל.

אני מכרח להגיד לך שאת מסכנה שאין לך שם בכלל, כי 'ירדן' זה שם של נהר הירדן, אבל לא שם של בן או בת, ולכן מה טוב ומה

נעים שתחליפי את השם שלך לשם תנכ"י איזה שם שאת אוהבת, או לכל הפחות להוסיף שם תנכ"י, כי את מסכנה אין לך שם, ובשביל זה את כל כך ממרמרת ומדכאת וכו' וכו'. יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיי שמחה ועליזה, ותדעי שהקדוש ברוך הוא אוהב אותך, כי על כל בר ישראל הקדוש ברוך הוא אומר (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר".

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מד.

**יצאתי עם מישהי שבע שנים, ופתאום היא ברחה ממני
עבור מישהו אחר**

שאלה:

מאת דוד: יצאתי עם גרושה במשך שבע שנים, תמכתי בה ושקמתי אותה, והיום היא רוצה להפרד ממני כי היא מצאה מישהו אחר. היא משקרת לי כל הזמן, ומאז שהיא אמרה לי את זה אני לא מתפקד, כלי כעס, אני לא ישן בלילות וחושב רק עליה. בבקשה תעזרו לי!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאם חיים עם אשה בלי חפה וקדושין זה עוון חמור מאד מאד, ומלבד זאת לבסוף היא תזרק אותך ותאכזב אותך וכו' וכו', וזה מעשים בכל יום שאנשים לא שמים לב אל זה, וזה שיד בין לגברים ובין לנשים - מסתובבים עם אשה או עם גבר שנים באסור וכו', הינו בלי נשואין וכו', שזה עוון חמור מאד מאד וכו', ולבסוף או היא או הוא זורקים אחד את השני לכלבים, ואחר כך נשברים ונכנסים בדכאון פנימי וכו'.

ולכן החכם עיניו בראשו ידע תכף ומיד שאין דבר כזה להסתובב עם אשה או עם גבר שנים בלי נשואין וכו', על פי דעת התורה צריכים להפגש רק כמה פעמים ואם מוצאים חן אחד בעיני השני וכו', צריכים תכף ומיד לעשות ארוסין, ואחר כך כבר להתחתן, אסור סתם להסתובב ככה, כי לבסוף ישברו לגמרי, והלואי שהיה השכל הזה לבני הנעורים ולא היו באים לידי אהבה נכזבת שזה מביא הרבה פעמים להתאבדות רחמנא ליצלן. צריכים לקחת את החיים בקלות ולא להשבר משום דבר.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מה.

אני מיאש מהחיים, חושב על המות, והפסקתי להניח תפלין. תעזר לי בבקשה!

שאלה:

מאת דניאל: שלום כבוד הרב.

אני בן 15 ולא מזמן חגגתי בר-מצוה. הנחתי תפלין חצי שנה אחר הבר-מצוה שלי, אבל מאז הפסקתי להניח מיאוש. אמן אני בן 15, אבל עברתי הרבה מאד דברים רעים בחיים שלי וזה גרם לי להפסיק להאמין שיש דבר כזה השם. עוברות

בי מחשבות על מות, ואין יום או דקה שאני לא חושב על המות...

כתבתי את המכתב כדי שתעזר לי כבוד הרב ותתן לי עצה או דרך לחיות חיים טובים יותר. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מקרת יום הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל היניק וחכים דניאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אתה צריך ללכת אל פסיכולוג ולא להתביש וכו', כי תכף ומיד כשעולים לילד כל כך צעיר מחשבות של יאוש והתאבדות וכו' וכו' כדאי ללכת אל פסיכולוג, ואף אחד לא צריך לדעת מזה, כי אתה מקרח עזרה תכף ומיד, ואל תקח את זה בקלות.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל; אסור להתיאש בשום פנים ואפן, יהיה אף שיהיה ויהיה מה שיהיה, ובפרט בחור צעיר שכל החיים לפניו הוא צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל בין בגשמי ובין ברוחני, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלאים רעים באים רק מחמת חסרון השמחה, ולכן תעשה כל מה שביכולתך לשמח כלי זמר וקלטות של שמחה, שזה ישמח אותך ויגביה את רוחך, ותשמח עם התפלין, כי אין עוד דבר יותר חשוב מלהניח תפלין.

ולכן תשתדל להניח בכל יום תפלין, כי אי אפשר להסביר לכן אדם מעלת מצות תפלין, ומעלת האדם שמניח תפלין, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ה) כל המניח תפלין מאריך ימים, וזה יקשר אותך אל הקדוש ברוך הוא. זה לוקח בסך הכל כמה דקות להלביש את התפלין ולקרא את הפסוק הראשון שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אהך: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, אתה לא יכול לתאר מה זה

יַעֲשֶׂה לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, זֶה יִקְשֶׁר אוֹתָךְ אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וַיִּשְׁמַר אוֹתָךְ מִכָּל רַע, כִּי בַעֲתִים הִלְלוּ צָרִיכִים שְׁמִירָה גְדוּלָה מְאֹד.

וְלָכֵן אֲשַׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין שְׁזוּ מִצּוּהַ שְׁמַמְשִׁיכָה לְאָדָם חַיִּים גִּשְׁמִיִּים וְרוּחָנִיִּים גַּם יַחַד, וּמְנִיחִים קֹדֶם שֶׁל יָד וְאַחַר כֶּף שֶׁל רֹאשׁ, שְׁזֵה סוּד מֵה שְׁעַם יִשְׂרָאֵל בְּעַת קְבֻלַּת הַתּוֹרָה אָמְרוּ 'נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע', קֹדֶם 'נַעֲשֶׂה' - בְּלִי שׁוּם שְׁכָל רַק בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוּת, וְאַחַר כֶּף 'נִשְׁמָע' - נִבִּין עִם הַשְּׁכָל לְמָה אֲנִי צָרִיךְ לְקַיֵּם אֵת זֶה? וּמָה הַתְּכָלִית בְּזֶה? וְסִפְרוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ל:) אֲבִי הָיָה יְתִיב קַמִּיָּה דְרַבָּה, חֲזִינָיָה דְהוּא קָא בְּדַח טוּבָא, אָמַר (תְּהִלִּים ב' י"א): "וּגְיָלוּ בְרַעְדָּה" כִּתִּיב? אָמַר לִיָּה: אָנָּה תְּפִלִּין מִנְחָנָא. רַבִּי יְרֵמְיָה הָיָה יְתִיב קַמִּיָּה דְרַבִּי זִירָא, חֲזִינָיָה דְהוּא קָא בְּדַח טוּבָא, אָמַר לִיָּה (מִשְׁלֵי י"ד כ"ג): "בְּכָל עֶצֶב יִהְיֶה מוֹתֵר" כִּתִּיב? אָמַר לִיָּה: אָנָּה תְּפִלִּין מִנְחָנָא.

הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, שְׁכָל כֶּף שְׁמַחוֹ עִם הַתְּפִלִּין שְׁעֲלִיהֶם שְׁזֵה עוֹלָה עַל הַכֵּל, וְלָכֵן רְאוּי לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד שְׁזוּכָה לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, שְׁעַל יָדֵי זֶה הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַמַּחֲזִין.

וְאַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְבֵן אָדָם אֵת מַעֲלַת מִצְוֹת תְּפִלִּין, וּמַעֲלַת הָאָדָם שְׁמַנִּיחַ תְּפִלִּין, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָּא זוֹטְרֵתָא שְׁמוֹת) כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין כְּאֵלוֹ קָרָא בַּתּוֹרָה, וְאָמְרוּ (יִלְקוּט שְׁמוֹת רַמְזוֹ רַכ"ב) אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַמְּקוֹם אָנוּ רוֹצִים לִיַּגַע בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה אֲבָל אֵין לָנוּ פְּנָאִי, אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: קִימוּ מִצְוֹת תְּפִלִּין וּמַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאֵלוֹ אַתֶּם יַגְעִים יוֹמָם וְלַיְלָה; וְאִם הָיָה אָדָם יוֹדֵעַ מַעֲלַת הַזּוּכָה לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין שֶׁל יָד וְתְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, הָיָה נִזְהָר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְהַמְצוּהַ הַזֶּה מִמְשִׁיכָה לְאָדָם חַיִּים וְדַבְּקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְנַחֲתוֹ מ"ג): כָּל שֵׁישׁ לוֹ תְּפִלִּין בְּרֹאשׁוֹ וְתְּפִלִּין בְּזֻרְעוֹ, הַכֵּל בְּחֻזֶק שְׁלֵא יַחְסָא; כִּי כִּשְׂאָדָם

שש ושמח עם מצות תפלין שהניח היום, השמחה של המצוה לא תתן לו לחטא, ולכן אשרי מי שנוהר מאד מאד במצות תפלין.

ותאמין לי שאם תזכה להניח בכל יום תפלין, זה ימשיך עליך רוח קדשה ורוח טהרה שלא שערת ותארת בחייה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרובה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מו.

**כתבתם לאשתי לשנות את שמך.
איך מבצעים זאת בפעל?**

שאלה:

סאת רפאל: שלום לצדיק ורפואה שלמה.
הצדיק כתב לי לפני זמן מה אודות כך ששמך של אשתי 'קרן אור' הוא אינו שם, ועליה להוסיף שם תנכ"י. כיצד בדיק מוסיפים שם, ואיך מבצעים זאת בפעל? תודה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מקרת יום הכפורים, שם השם [י] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רפאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך מאד מאד לשמר איזה שם נותנים לבן או לבת, כי עם שמות לא משחקים, כי השם הוא הנפש, כמו שכתוב (בראשית ב')

"וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין לזה שום ערך וכו'.

מצינו בדברי חכמינו הקדושים (ברכות ז:) מנא לן דשמא גרים? אמר רבי אליעזר: דאמר קרא (תהלים מ"ו) "לכו חזו מפעלות הוי"ה אשר שם שמות בארץ" - אל תקרא שמות אלא שמות, ומוכא במהרש"א (שם) שפעלת הוי"ה נמשכים אחר השם של האדם שהוא הגורם.

וכן ידוע שהחזון איש זכותו יגן עלינו הנה מיעץ שלא לתת שם משנה לילדים, כדי שלא יתבישו מהשם כשיגדלו, ורואים יש בני אדם שנותנים את השם 'משיח' לבניהם, כי הם בטוחים שמשיח יולד אצלם, ואין לה עוד שטות יותר גדולה מזו, כי הילד אחר כך מתביש מהשם, וצריכים לשנות לו את השם כשהוא גדל, כי הוא מתביש משם כזה.

ולכן כדאי להוסיף לאשףך שם תנכ"י, ואת זה עושים בעת קריאת התורה - אומרים 'מי שברך' ונותנים את השם ומגדבים איזה סכום לצדקה.

הקדוש ברוך הוא יאיר לכם את המזל ויהיה לכם רק טוב בחיים.

המאחל לה חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מז.

קוראים לי חולייטה ואני רוצה להוסיף שם ישראלי. אילו שמות מתאימים לי?

שאלה:

מאת חולייטה: שלום לרב.

שְׁמִי חוֹלִיטָה, נולדתי באורגוואי, והייתי רוצה להוסיף שם
 ישראל. אילו שמות מתאימים לי? אשמח אם תוכל לעזור לי
 בבקשה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י] ה'תשע"ה.

שלום רב אל חולייטה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שלשמות יש משמעות גדולה מאד מאד, כי
 כך כתוב (בראשית ב) "וכל אשר יקרא לו האדם נפש תיה הוא שמו"
 כי השם הוא הנפש, ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות
 בדויים לילדים שאין להם שום ערך וכו', ולכן בני אדם לא יודעים
 איך שצריכים לשמר מאד איזה שם נותנים לילדים, כי כפי השם
 כך נמשכים נשמת ומזל הילדים, לכן מה טוב ומה נעים לתת שם
 אחר צדיק או אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים
 והנביאות וכו', שם תנכ"י, כמוכא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך
 מליזענסק זכותו יגן עלינו (נעם אלימלך - במדבר) שהשם יתברך ברוך
 הוא גזר בבריאת העולם שיהא כך וכך שמות ראובן וכך וכך שמות
 שמעון, ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם ונותנין לו שם בשם צדיק
 אחד שיהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק
 מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון.

ולכן מה טוב ומה נעים שתקראי את עצמך בשם 'שרה', ואת
 יכולה לשחק עם השם איך שאת רוצה כגון 'שירי' או 'שיר' וכו',
 העקר שהשם המקורי יהיה 'שרה', והקדוש ברוך הוא יתן לך הצלחה
 בחיים.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מת.

**אני מתמיד בתורה אך למרות זאת נכשל בפגם הברית
שוב ושוב. מה העצה?**

שאלה:

מאת חיים: אני בחור ושיבה. אני משתדל לקיים את כל העצות של רבנו, וזכיתי לסיים את הששה סדרי משנה למעלה מחמשים פעמים, אבל למרות זאת היצר הרע מכשיל אותי פעם אחר פעם בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה, ולמרות שאני מקבל על עצמי בכל פעם להפסיק עם זה אני נכשל שוב.

מצב הזה גורם לי לתלישות הדעת ויאוש גדול. אשמח לקבל עצה מהצדיק, וכן ברכה שאזכה להתחתן בקרוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מקרת יום הכפורים, שם השם [י] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל חיים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אָמַר (שיחות הר"ן סימן י"ט) נִכְסַפְתִּי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שְׂיִהְיֶה חַיִּיב אֲצִל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַמֵּד כֶּךָ וְכָךְ בְּכָל יוֹם וְלֹא יַעֲבֹר וְכִיּוֹצֵא. וְאָמַר: שְׂאֵפְלוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַרְחוֹקִים מִן הַקִּדְשָׁה מְאֹד שֶׁנִּלְכְּדוּ בַּמְצוּדָה רְעָה עַד שֶׁרְגִילֵין בַּעֲבֻרוֹת חַס וְשְׁלוֹם רַחֲמָנָא לִיְצַלֵן רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אִף עַל פִּי כֵן הַכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה גְּדוּל כָּל כֶּךָ עַד שְׂיִכּוּלָּהּ לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֻרוֹת שֶׁרְגִילֵין בָּהֶם חַס וְשְׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֵק קְבוּעַ וְחַיִּיב חֵזֶק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כֶּךָ וְכָךְ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה בְּיָדָי יִזְכּוּ לְצֵאת מִמְצוּדָתָם הָרְעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כִּי כַח הַתּוֹרָה גְּדוּל מְאֹד, וְכָל עֵקֶר מְגַמְתוּ וְחִפְצוּ יִהְיֶה תְּמִיד רַק לְעַבְדוֹת וְעֲשִׂוֹת שֶׁל קִדְשָׁה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, רַק שְׁנַעֲסֶק תְּמִיד בַּעֲשִׂוֹת

של קדושה בפשיטות דהינו להרבות בלמוד התורה ולעשות מצוות הרבה בכל יום, ולהרבות בתפלה ותחנונים תמיד והכל בפשיטות בלי שום חכמות כלל, והזהיר מאד להיות בשמחה תמיד והרבה מאד לדבר עמנו מזה מענין שמחה.

ולכן דע לך:

א. שמה שאמר רבנו ז"ל "אם יעשה אדם לעצמו חק קבוע וחיוב ללמד בכל יום כך וכך" מקבל אצל אנשי שלומנו ש"כך וכך" זה טוב על למוד ח"י פרקים משניות בכל יום שזה הורג את היצר הרע, ואפלו שבהתחלה לא מרגישים תועלת באמירת ח"י פרקים משניות, עם כל זאת דע לך שבמשך הימים והשנים וכו' תראה שנוי גדול מאד מאד על ידי שתהיה חזק באמירת ח"י פרקים משניות בכל יום, ורבנו ז"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו לומר בכל יום ח"י פרקים משניות (עין שיחות הר"ן סימן קפה), ולכן תמשיך בעבודה הקדושה הזו וזה ישרף את כל הרע והקלפות שנבראים מהחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה.

ב. אתה מכרח לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה עצומה, כי הקלפה המחטאת את האדם בהוצאת זרע לבטלה נקרא לילי"ת על שם יללה - שמכניסה באדם עצבות ומרירות ודכאון פנימי וכו', וכדי לבטל אותה צריכים להכריח את עצמו עם כל הפחות להיות רק בשמחה, ואף שזה מאד מאד קשה לאדם שפגם בכריתו ובפרט בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה להיות בשמחה, עם כל זאת ההכרח להכריח את עצמו עם כל הפחות רק להיות בשמחה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קסט) שמי שתמיד שמח הקדוש ברוף הוא בעצמו שומר אותו שלא יבוא יותר לידי פגם הברית, ולכן זה תקון גמור אם אדם שש ושמח עם כל הטוב שיש בו.

ג. תאמר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל עבור תקון הברית שהם התקון הכללי, ואם תוכל לומר אחר כך גם

את התפלה שתקן מוהרנ"ת ז"ל אין למעלה מזה, כמו שאמרו אנשי שלומנו שהעשרה מזמורי תהלים זה הנתוח שרבנו ז"ל עושה לאדם ומוציא ממנו את הרע והזהמה שנכנס בו, והתפלה שתקן מוהרנ"ת ז"ל לומר אחריה זה רוחץ את כל הלכלוך שסביב וכו', והורג את כל החידקים הרוחניים שהם הקלפות והמשחיתים שברא מחמת העוון החמור הזה.

ד. עליך לדעת שלמוד גמרא הורג את הקלפה המחטיאה את האדם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רי"ד) הקלפה המחטיאה את האדם בפגם הברית נקראת לילי"ת, וכן תלמוד עולה כמספר שמה, כי על ידי למוד תלמוד הורגים אותה לגמרי, ויען שהיום מתחילים ללמד בסדר הדרך היומי מסכת יבמות, מה טוב ומה נעים שגם אתה תתחיל ללמד בכל יום דף גמרא ותחזור על זה כמה פעמים אפלו בגרסא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה ט.) לעולם ליגריס איניש ואף על גב דמשכח ואף על גב דלא ידע מאי קאמר, ופרש המהר"ל מפראג זכותו יגן עלינו (חדושי אגדות) וכן החיד"א זכותו יגן עלינו (פתח עינים) הינו שאמירת אותיות התורה תזכר את נשמתו. ובדאי מה שאדם למד בזה העולם מזכירים לו אחר כך בשמים, כמובא בדברי האריז"ל (לקוטי תורה עקב), ובדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ו) שלעתיד מזכירין את האדם כל מה שלמד אף אם שכח, ובפרט מי שפגם בברית על ידי זה עקר מעצמו את המח לגמרי, ומזה בא ששוכח מה שלומד, עם כל זאת אל יסתכל על זה, כי לעתיד יזכירו לו את כל הלמוד, ולכן תתחיל מהיום לגרס דף גמרא ואם תוכל לחזור על זה שבע פעמים אין למעלה מזה, וכך במשך כמה חודשים גמרת את מסכת יבמות שבע פעמים, ואומרים בשם החת"ם סופר זכותו יגן עלינו שלמוד מסכת יבמות מסגלת למצא זיווג הגון, כי יבמו"ת עולה כמספר חת"ן, ואם בחור לומד מסכת זו יבמות יזכה להיות חתן.

העקר אל תתיאש בשום פנים ואפן כי גדול אדונינו ורב

להושיע, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן, וכן אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כָּלֵל; כי אסור להתיאש בשום פנים ואפן, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, רק תחזיק מעמד ואל תשבר משום דבר, ואף שהחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה שובר את האדם לגמרי, עם כל זאת דע לך שאם אדם מתפלל בכל יום על זה והוא מוחה ובא בטענה להקדוש ברוך הוא ואומר לו:

"רבנו של עולם אתה גלית על ידי חכמיך הקדושים בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בהרהור עברה, ומה אעשה שאני רוצה להתחתן וזה לא הולך לי? ולמה מגיעה לי קללה כזו? אנא ממה רבנו של עולם, תמציא לי את בת זוגי לפי שרש נשמתי, כדי שאנצל מהחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה. אתה לבד יודע כמה קשה להיות בחור רוק, ובפרט בדור הזה שהפריצות עושה פריצות בנשמות ישראל, ורק לעבר רחוב אחד כבר נכשלים בראיות אסורות שזה מחמם את האדם עד שבא לידי החטא המגנה הזה. ולכן חוס ורחם עלי שאזכה למצא את בת זוגי השייכת לשרש נשמתי, ואזכה לתקן את כל מה שפגמתי עד עכשו, וזכני להיות אדם השלם כדי שאזכה לקבל פני השכינה, ולהיות דבוק בה תמיד מעתה ועד עולם אמן סלה".

ה. הרגל את עצמך הרבה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, כי אין עוד דבר שיכול להוציא את האדם מעצבות ומרירות ומדכאון פנימי כמו השיחה בינו לבין קונו שנקראת אצל רבנו ז"ל 'התבודדות' - להיות רגיל לדבר הרבה עם הקדוש ברוך הוא, ולכפות הרבה לפניו יתברך שיוציאך מהבץ והלכלוך הזה שנפלת אליהם, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות

בדברי חזן ורצויו ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו הוא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך, ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספן ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' מט.

**בדיקות השמיעה של התינוק שלנו יצאו לא תקינות,
ואנחנו מאד מדאגים מכך**

שאלה:

מאת ליאת: שלום כבוד הרב.

בשעה טובה ומצלחת, במזל טוב ובסימן טוב ילדתי בן, אף דבר אחד מטריד אותי - מאז הולדה עשו לבני שתי בדיקות סגן שמיעה באזניים, ושתייהן נכשלו. מאז אני מטרדת ובוכה ולא מצליחה לישן.

כעת קבעו לי תור לבדיקה יותר מעמיקה עבורו, ואני נורא מופתעת מתוצאות הבדיקה. אני לא מפסיקה להתפלל לקדוש ברוך הוא שיעזר לי אתו, שהכל יתהפך לטובה והתוצאות יהיו תקינות. אני כל כך רוצה לגדלו לתורה למצוות ולמעשים טובים. מה אני אמורה לעשות? האם אתבשר בבשורות טובות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י'] ה'תשע"ה.

שלום רב אל ליאת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שהרבה פעמים הרופאים סתם מפחידים בחנם, בפרט בגיל קטן כזה מה להם לעשות את הבדיקות? ולכן חזקי ואמצי מאד להמשיך להתפלל להקדוש ברוך הוא כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אנרים ותמים ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבנו של עולם, אל תבזה את תפלתם (תהלים ק"ב) "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש ברוך הוא מקבל השבחים, "ועם נכרא יהלל יי" - שהקדוש ברוך הוא בורא אותן בריה חדשה.

ולכן תמשיכי להתפלל על הבן שלך, ותראי איזה נסים נגלים יעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ר"ג) הטבע מחייב כך והתפלה משנה את הטבע, ולכן ראי להרבות בתפלה ולא להתיאש, והקדוש ברוך הוא ישלח רפואה שלמה לבן, ויגדל גדול בתורה ובמצוות ובמעשים טובים.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה'נ.

ידוע ששאסור לתת סכין במתנה. ומה עושים כאשר מקבלים סכין במתנה?

שאלה:

מצאת איתי: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. אני מאד נהנה ללמוד ממכתביך. ראיתי באחת מתשובותיך ששאסור לתת סכין במתנה, ומה עושים כאשר מקבלים סכין במתנה? תודה רבה לרב, המון בריאות ושפע בכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י"ן] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל איתי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן ט) בשם הבעל שם טוב זכותו יגן עלינו שסכין אין נותנים במתנה, הינו שאחד לא יתן לחברו סכין במתנה; ובודאי יש בזה טעמים כמוסים וסודות וכו', אבל הטעם הפשוט הוא כי חכמינו הקדושים אמרו (לקוט שמות רמז ש"ו) על הפסוק (שמות כ' כ"ב) "כי חרבך הנפת עליה ותחללה" - מכאן היה רבי שמעון בן אלעזר אומר: המזבח נברא להאריך שנותיו של אדם, והברזל מקצר ימיו של אדם, אינו דין שיניף המקצר על המאריך.

עם כל זאת מאחר שאחד קבל כפר סכין מתנה הוא יכול להשתמש עם זה, ואין לו מה לחשש כלל, כי מה יעשה כשקבל כפר את הסכין? ולכן אין מה לחשש, אבל לכתחלה לא נותנים לזולת סכין מתנה כמו שאמר רבנו ז"ל בשם סבו הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו.

אגב, היו צדיקים שהקפידו מאד מאד בכל ראש השנה לקנות

סכין חדש, ואמרו שזה מסגל לפרנסה, על שם חת"ך חיים לכל חי, שחת"ך הוא השם של הפרנסה.

רק חזק ואמץ להיות בשמחה ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' נא.

**מה דעתכם לגבי 'קולות השופר' הנשמעים לאחרונה
ברחבי העולם?**

שאלה:

מאת דוד: לכבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א.
לאחרונה הגיעו המון עדיות וסרטוני וידאו בהם רואים
שנשמעים בעולם קולות מהשמים הדומים לקול שופר. האם
אפשר ליחס את התופעה הזו לדברי חז"ל שאמרו "בששית
קולות"? תודה מראש וגמר חתימה טובה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון מחרת יום הכפורים, שם השם [י] ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים לבקש הרבה רחמי שמים שאדם יצא מדמיונות, כי
כשאדם חוטא על ידי זה נדבקים בו כל מיני דמיונות וכו', והדמיון
עובד שעות נוספות וכו', וכשאחד נכנס בתוך דמיונות אזי קשה
להוציא אותו מזה, וממש רואה את הדמיונות שהוא מדמין, וכן
שומע את הדמיונות שהוא מדמין. וצריך שתדע שהדמיון זו מחלה
מאד מאד חזקה, ומי שנכנס בזה קשה לו מאד לצאת מזה, ועל זה

אָמרו חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (ירושלמי שֶׁבַת פֶּרֶק י"ד הִלְכָה ג') עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ז') "וְהִסִּיר הַיְוִי"ה מִמֶּךָ כָּל חֲלִי" - זו רַעֲיוֹן, דָּאָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (שם כ"ח) "וְנָתַן עַל בְּרוֹזַל עַל צְוָאֲרָךְ" - זֶה רַעֲיוֹן, הֵינּוּ מֵה זֶה הֶעֱלֵךְ הַכִּי קָשָׁה שֶׁל הָאָדָם? זֶה הַרְעִיּוֹנוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁמְסַבְּכִים אוֹתוֹ, כִּי מֵרַב עוֹנוֹנוֹתָיו וּבִפְרָט שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית, הוּא נִמְצָא בְּלַחֲץ תְּדִירֵי וּמְדַמֵּין לְעֶצְמוֹ כָּל מִינֵי מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכוּ' וְשֶׁל פְּחָדִים וְכוּ', מֵה יַעֲשֶׂה לוֹ? וּמֵה יַעֲשֶׂה לוֹ הַהוּא? וּבִאֲמַת אָדָם רוֹדֵף אֶת עֶצְמוֹ יוֹתֵר מִמֵּה שְׂאֲחָרִים רוֹדְפִים אוֹתוֹ, כִּי מִי שֶׁתְּמִיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּמִשֶּׁתְּדַל לְהַכְנִיס אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ מַחְשַׁבְתּוֹ, אֲזִי נִפְטָר מִכָּל אֵלּוֹ הַרְעִיּוֹנוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת, וְנַעֲשֶׂה בֶן חוֹרֵין אֲמַתִּי, וְאֵין עָלָיו שׁוֹם עַל.

כָּל אֵלּוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת שְׂאוּמְרִים שָׂרְאוּ מִרְאוֹת וְחֲזִיוֹנוֹת וְכוּ', וְיֵשׁ כְּבָר אַנְשִׁים שֶׁמַּעֲדִידִים שֶׁהֵם רָאוּ אֶת זֶה וְגַם צָלְמוּ אֶת זֶה וְכוּ' וְכוּ', לְצַעֲרָנוּ הָרַב מִי שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ הַדְּמִיּוֹן הַזֶּה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לוֹ לְצַאת מִזֶּה, וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ה) כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהוֹצִיא אֶת עֶצְמוֹ מִהַמְדָּמָה וְלַעֲלוֹת אֶל הַשָּׁכַל וְכוּ', וְלִכְן אֵל תִּקְנֶה אֶת כָּל הַשְּׂטִיּוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת הָאֵלּוֹ שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּאָדָם עַל יְדֵי עוֹנוֹנוֹתָיו הַמְרַבִּים וּבִפְרָט עַל יְדֵי פֶגְמֵי הַבְּרִית רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי הַמַּח שֶׁלוֹ נַעֲשֶׂה מְבַהֵל וּמְטַשְׂטֵשׁ וּמְלֵא פְחָדִים, וְכַשְׁמַכְנִיסִים אֶת עֶצְמָם בְּדַבָּר זֶה, כְּבָר רוֹאִים צִלְחוֹת מְעוֹפְפוֹת וְכוּ', חֲזִירוֹת וְכוּ', עֲבָמִ"ם וְכוּ', וְכָל זֶה הוּא דְמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, וּמִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֶצְמוֹ בְּדְמִיּוֹן הוּא רוֹאֵה אֶת זֶה בְּמַצִּיאוֹת, וְהוּא יָכוֹל לְהִשְׁבַּע שֶׁהוּא רָאָה אֶת זֶה בְּמוֹ עֵינָיו וְכוּ', אֲבָל הַכֵּל דְּמִיּוֹנוֹת גְּדוֹלִים שְׂבָאִים מִחֲמַת פֶּגְמֵי הַבְּרִית שְׂאָדָם פֶּגַם הַרְבֵּה בְּבְרִיתוֹ וְכוּ', אֲזִי הוּא רוֹאֵה כָּל מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת וְכוּ'.

וְיָדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד לְבַקֵּשׁ מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיזְכֶּה לְזַכּוֹף הַמַּחֲזִין שְׁלֵא יִתְפַּס בְּאֵלּוֹ הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁהוֹרְסִים לְאָדָם אֶת הַחַיִּים מֵרַב פְּחָדִים וְכוּ', וְהַדְּמִיוֹנוֹת הָאֵלּוֹ זֶה לְעַמַּת זֶה מִהֶאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ - שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהֶאֱמִין שְׂאֵין בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל וְהַכֵּל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ס"ד)

שעל ידי אמונה יכולים לעבר את כל הדמיונות שבאים מהחלל הפנוי וכו', ולצערנו הרב גם אצל אנשים כשרים יש דמיונות כאלו שחוזים חזיונות ומדמים דמיונות וכו' וכו', ומסבך שאינו יודע שהקלפות והמשחיתים שמסבכים אותו הם מוליכים אותו שולל מאד, ואוי לו למי שנפל בזה שמאד מאד קשה להוציא אותו מזה, כי הדמיון כל כך חזק עד שהוא רואה במו עיניו את מה שהוא מדמה, ועוד מעביר את זה לאחרים, וכמוכך שעל אחרים יכולים לעבד בקלות, ובפרט כשנקרא בעל מקבל וכו' אזי כלם מאמינים לו וכו', והכל הכל ורעות רוח ודמיון גדול מאד מאד, וצריכים לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו.) אבא בנימין אומר: אלמלי נתנה רשות לעין לראות אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין וכו'. אמר רב הונא: כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבבתא מימיניה, ואלו הקלפות שמסבכים אותו מכניסים בו עצבות ומרירות ודכאון, עד שמרגיש כבדות גדולה מאד וכו', ונשבר לגמרי, ונדמה לו כאלו הוא רחוק ממנו יתברך וכו'.

אשרי מי שמתחזק באמונה פשוטה בו יתברך ומכניס בדעתו את אמתת מציאותו יתברך, שאז נצול מכל אלו הפחדים של הכל, ומכל הדמיונות של בעלי דמיון הקוראים את עצמם בעלי מקבלים וכו' ובעלי השגות וכו', שהכל רעות רוח ומכניסים פחדים באדם וכו'.

הקדוש ברוך הוא יציל אותנו מהם ומהמונם.

המאחל לה חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' נב.

רבנו נחמן מברסלב כותב בספר המדות "אמירת המעמדות טוב לבנים". מה הכוונה בדיוק?

שאלה:

מאת נתן: לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א. רבנו נחמן מברסלב כותב בספר המדות (אות בנים, חלק שני סימן ה') "אמירת המעמדות טוב לבנים". מה הכוונה בדיוק: האם הכוונה היא לפסוקים המוזכרים במשנה במסכת תענית בדף כ"ח בלבד או שהכוונה היא למשהו אחר? ומה הקשר בין אמירת המעמדות לפרי בטן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתן גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות בנים חלק ב' סימן ה') אמירת המעמדות טוב לבנים; בסדורים הישנים ובפרט בסדור היעב"ץ זכר צדיק לברכה בסופו מדפס סדר המעמדות והקרבות של כל יום, ומי שזוכה לאמרו בכל יום זוכה לילדים חיים וקיימים, והרב הקדוש מטשערין זכותו יגן עלינו מביא רמז לדבר מהמדרש (בראשית ובה פרשה ל"ב סימן י"ב) על הפסוק (בראשית ט') "ויברך אלקים את נח ואת בניו פרו ורבו ומלאו את הארץ", זה שייכן בזכות הקרבות; שזה מרמז על אמירת הקרבות, כי בזכות הקרבות התברכו נח ובניו בפרו ורבו, ולכן אמר רבנו ז"ל שאמירת המעמדות כל יום השייך אליו מסגל לבנים.

וצריכים לקיים את זה בתמימות ובפשיטות, כי כל דבור ודבור

שֶׁרַבְנוּ ז"ל מְזַכֵּיר בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּלִי שׁוֹם חֻמּוֹת וְהַשְּׁכָלוֹת כָּלֵל, וְאִזּוּ יוֹעִיל לוֹ מְאֹד, וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שֶׁסֵּפֶר הַמִּדּוֹת שֶׁחִבֵּר רַבְנוּ ז"ל בְּהִיוֹתוֹ בְּגִיל שְׁתִּים עֶשְׂרֵה זֶה לֹא לְקוֹט שֶׁל פְּסָקִים וּמֵאֲמָרֵי חַז"ל, אֲלֵא הַשְּׁגוֹת שֶׁהֵשִׁיג בְּהַשְּׁגָתוֹ הַגְּדוּלָה בְּדִבְרֵי הַנְּבִיאִים וְהַתְּנַאִים וְהָאֲמֹרָאִים, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְקַיֵּם אֶת זֶה בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאִזּוּ יִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ חַג שְׂמִחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה' נג.

**אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּצוּרָה הַטּוֹבָה בְּיִתְרָ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שִׁירָה: לְכַבֹּד הָרַב.

בְּחֻדֹשׁ הָאֶחָדָן הָיָה לִי הִרְבֵּה מְבִיעוֹת וְנִסְיוֹנוֹת בְּאֲמוּנָה - הֵיִצֵּר נִסָּה לְהַכְנִיס אוֹתִי בְּכַח לְעֶצְבוֹת, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם בְּעֶזְרַת הַמְּשֻׁפָּט שֶׁל רַבֵּי נַחֲמָן "וְאֶפְלוּ בְּהַסְתָּרָה" הַצְּלַחְתִּי לְהַתְגַּבֵּר וְקִבְּלַתִּי תַקְוָה.

הַבְּעִיָּה שְׁלִי הִיא שֶׁאֲנִי לֹא מְרַגֵּיֶשׁה סְפוּק מַעֲצָמִי - אֲנִי רוֹצֶה לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם עַל כָּל הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה לִי וְלַעַם יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי לֹא יוֹדַעַת אֵיךְ לְהוֹדוֹת לוֹ, אֲנִי אוֹמְרַת לוֹ תוֹדָה כָּל הַזְּמַן, אָבֵל אֲנִי לֹא מְרַגֵּיֶשׁה סְפוּק מִזֶּה וְאֲנִי מְרַגֵּיֶשׁה כְּפִיּוֹת טוֹבָה. אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהוֹדוֹת לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּצוּרָה הַטּוֹבָה בְּיִתְרָ?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל שירה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ב') שאמירת תודה והודאה להקדוש ברוך הוא זה שעשוע עולם הבא, ואדם צריך להרגיל את עצמו תמיד רק לתת תודה להקדוש ברוך הוא על כל פרט ופרט שהוא עושה עמו, וזה כלל המאה ברכות שאנחנו מברכים בכל יום את הקדוש ברוך הוא - הן ברכות הנהנין והן ברכות המצוות וכו', שהכל תודה והודאה שאנחנו מודים ומשבחים את הקדוש ברוך הוא על החסד חנם שעשה ועושה ויעשה עמנו, וזה עקר גדול בחיים להיות רגיל לתת להקדוש ברוך הוא תודה והודאה, כי בדרך כלל בגלל כל הצרות שעוברות על האדם הוא תמיד בוכה על החסרונות שחסרו לו וכו' והוא שוכח את החסדים והרחמים הגמורים שהקדוש ברוך הוא אתו בכל יום ובכל עת ובכל שעה ובכל רגע ממש, כי הקדוש ברוך הוא עושה נסים לכל אדם, כמאמרם ז"ל (נדה ל"א.) לעולם אפלו בעל הנס אינו מכיר בנסו; ואמר (שחר טוב תהלים ק"ו) אי אפשר לעולם בלא נסין ובלא פלאין. כיצד? אדם נתון על גבי המטה והנחש בארץ לפניו ובא לעמד והרגיש בו הנחש, כיון שבא לתן רגלו עליו ברח הנחש מפניו. ואינו יודע מה פלאי עשה הקדוש ברוך הוא עמו. ומי יודע? הקדוש ברוך הוא, שנאמר (תהלים קל"ו ד') "לעשה נפלאות גדולות לבדו". הוא לבדו יודע נסים ונפלאות שעושה עמנו.

וכל הצרות שאדם סובל זה רק מחמת שאינו נותן תודה והודאה להקדוש ברוך הוא על החסדים והרחמים הגמורים שעושה עמו, שתהלה לאל הוא רואה בעיניו, ושומע באזניו, ונושם באף, ומדבר וכו', ומתנועע והולך וכו'. אדם חושב שכך צריך להיות וחיבים לו את כל זה, ולכן תמיד חסר לו יותר ויותר, וממילא הוא שבור, אכל

אם אדם היה מרגיל את עצמו רק לתת תודה והודאה להקדוש ברוך הוא על כל פֶּרֶט ופֶּרֶט, היה הכי מאָשר והיה לו ספוק רוחני.

כי בְּזֶה שְׁאָדָם נותן תודה להקדוש ברוך הוא בְּזֶה הוא מְשִׁיף על עצמו הָאֵרֶת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, כי לְעֵתִיד לְבוֹא יִהְיֶה רַק הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, שְׁכָל אֶחָד יוֹדֵה לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים הַגְּמוּרִים שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, כִּי זֶה תְּכָלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְתֵת תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מְכִיר אֶת הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְקַרֵּב אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב שְׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ רַק לְתֵת תּוֹדָה לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל פֶּרֶט ופֶּרֶט, וְשִׂמַּח עִם חֲצֵי הַכּוֹס הַמְּלֵאָה שֵׁישׁ לוֹ, וְאִינוּ בּוֹכָה עַל חֲצֵי הַכּוֹס הַחֲסֵרָה לוֹ, אֲזַי דִּיקָא זּוֹכָה אֶל רַב טוֹב הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׂמֵחַ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה' נד.

**הָאֵם הַהֲבֵטָחָה שֶׁהֲבֵטִיחַ רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב לְבָאִים
לְצִיּוּנוֹ תְּקַפָּה גַם לְגַבִּי מִי שֶׁנִּכְשַׁל שׁוֹב?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת יַעֲקֹב: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרַב, וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה.
לְפָנַי כְּפָה שָׁנִים הֵייתִי בְּאוּמָן בְּצִיּוּנוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב.
יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ הַבְּטִיחַ שְׂמִי שְׂיָבֹא לְאוּמָן וְיַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְלֹא
יָשׁוּב לְסוּרוֹ הוּא יִצִּיל אוֹתוֹ מִשְׂאוּל תַּחֲתִית, אֲךָ אֲנִי, לְצַעֲרִי
הָרַב, חֲזַרְתִּי לְסוּרִי וְאַחַר כֵּן עָשִׂיתִי תְּשׁוּבָה עוֹד פַּעַם. הָאֵם
הַהֲבֵטָחָה שֶׁנָּתַן רַבְּנוּ עֲדִין בְּתַקְרָף? תּוֹדָה וְשָׁנָה טוֹבָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל הבטיח שמי שיבוא אליו באומן ויתן פרוטה לצדקה ויאמר את העשרה מזמורי תהלים, ואפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו - יוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו, והעמיד על זה שני עדים כשרים, ולכן כל מי שהיה אצל ציון רבנו ז"ל צריך לשמח מאד ולתת תודה להקדוש ברוך הוא שזכה להיות אצל רבנו ז"ל ולקיים את הצווי שצוה לנו, ואז אפלו שנפל למקום שנפל וכו', הוא לא ימות בלי תשובה וכו', תמיד רבנו ז"ל לא יתן לו מנוח וכו', והמצפון לא יתן לו להשאיר בעברות החמורות שנפל אליהן וכו', כי ההבטחה של רבנו ז"ל זו הבטחה נצחית.

ומכל שכן וכל שכן מי שזוכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, שאמר בפרוש (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות; ולכן אפלו שאדם היה אצל ציון רבנו ז"ל ואחר כך נפל למקום שנפל וכו', כי הסמ"ך-מ"ם לא עוזב את האדם ולא נותן לו מנוח אפלו שעה אחת וכו', וצריכים התחזקות חדשה בכל יום בכל שעה בכל רגע ממש, עם כל זאת עליו לשמח מאד שזכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל ובודאי רבנו ז"ל יעשה את שלו ויתקנהו בתקון גמור.

ראה למטר את נפשך על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מפל

העבודות הכי קשות - קל יותר לצום וכו', ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, ואם תהיה בשמחה כל החיים שלך ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכה לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש ברוך הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת. ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המחין וכבר לא יחסר לך שום דבר.

ודע לך שכל העברות שבאות לאדם זה רק מחמת חסרון השמחה, כי כשאדם ממרמר ומדכא וכו' אז שולטות עליו כל הקלפות והמשחיתים והשדים והרוחות שבא בעוונותיו המרבים וכו', והם הם המצעים אותו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו) אבא בנימין אומר: אלמלי נתנה רשות לעין לראות אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין וכו'. אמר רב הונא: כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבבתא מימיניה, ואלו הקלפות שמסבבים אותו מכניסים בו עצבות ומרירות ודכאון, עד שמרגיש כבודות גדולה מאד וכו' ונשבר לגמרי, ונדמה לו כאלו הוא רחוק ממנו יתברך וכו', ולכן בזה שתתחיל לשמח שזכית להיות פעם אחת אצל ציון רבנו ז"ל, זה ישמר אותך מכל רע בעולם, וכבר תפסיק לחטא וכו', כי חבל מאד מאד שאתה מנתק את עצמך ממנו יתברך שהוא אוהב אותך כל כך, ומתפאר עמך, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר".

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' נה.

**בגלל שכל היום אין לי זמן, אני קוראת תהלים בליילה.
האם יש בזה בעיה?**

שאלה:

מאת יהודית: שלום וברכה לצדיק.
לארץ היום אינני מוצאת זמן להתפלל היות ואני עסוקה
בגדול הילדים ומטלות הבית, אך בליילה, כשכלם ישנים ויש
לי התעוררות הלב אני קוראת תהלים. שמעתי שאסור לקרא
תהלים בליילה, האם אכן יש בעיה בזה שאני עושה? והאם
אסור לומר אפלו "מזמור לתודה"?
תודה לרב על תשובותיו המאירות, רב בריאות ונחת.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי
ה'תשע"ה.

שלום רב אל יהודית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשה פטורה מהתפללות הקבועות, אלא עליה לומר בכל בקר
ברכות השחר וקריאת שמע, וזה הכל, אבל ברכת המזון וקריאת
שמע שעל המטה היא חייבת, וכן בשאר הברכות - הן ברכות הנהנין
והן ברכות המצוות היא גם כן חייבת.

אשרי האשה שמרגילה את עצמה לדבר אל הקדוש ברוך הוא
בשפת האם שלה, וכל מה שהיא צריכה היא מבקשת מהקדוש ברוך
הוא, ואת זה היא יכולה לעשות כל היום, כי מי שמחדיר בעצמו
שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא,
אין למעלה מזה, ואז היא יכולה לדבר במשך כל היום אל הקדוש
ברוך הוא, ולבקש ממנו יתברך מה שהיא צריכה וכו', והתפללות

האלו שאדם ממציא מראשו ומלבו ודעתו ושוֹפֵךְ שִׁיחַ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוא זה עולה על הכל.

בענין אמירת תהלים בלילה, האריו"ל אמר שבלילה לא לומדים
מקרא, וכתבו הפוסקים אלא אם לומדים עם פרוש רש"י או שאר
פרושים אזי מתר, אבל בענין אמירת תהלים בלילה מובא בספר
"אשל אברהם" מהגאון מבוטשאטש זכר צדיק לברכה יען שאמירת
תהלים זה רק תפלות ובקשות והודאות להקדוש ברוך הוא, ואת זה
לא לומדים בתורת מקרא וכו', אזי מתר לומר בלילה תהלים כי זה
רק תפלות ובקשות לפני הקדוש ברוך הוא.

מי יתן שתראי לומר בכל יום "יום תהלים", כי ספר התהלים
נחלק לשבעה חלקים כמו ימי השבוע, ומעלת אמירת תהלים זה
אין לתאר ואין לשער כלל, כי זה ממשיך לאדם כל מיני ישועות
שבעולם, ואשרי האשה שזוכה לומר בכל יום "יום תהלים", שזה
לוקח בסוף הכל בין עשרים דקות לחצי שעה, וכך תזכי לסיים את כל
ספר התהלים בכל שבוע, ובזכות זה תראי נסים נגלים שיעשה עמך
הקדוש ברוך הוא.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה'נו.

כיצד עלי לנהג כשאני רואה שהורי מחללים שבת?

שאלה:

מאת אור: שלום וברכה לרב היקר שליט"א.
אני חוזרת בתשובה כבר כפנה שנים ברוך השם, גרה אצל
הורי שיחיו והם משתדלים מאד לעזר לי. אני מעל גיל
שלשים ואני משתדלת לצאת לשדוכים בתקוה להתחתן
בקרוב.

לאחרונה התעייפתי מלנסע לשבתות ארוח ויצא שנשארתני בבית, ולא הייה להם נעים שאראה שבאו לאסוף אותם בשבת בבקר עם רכב. אני יודעת שאסור לי להתערב ולומר להם, אף זה שובר את לבי, בסף הכל יש בינינו קשר טוב תודה לאל, אף הענין הזה מאד מכאיב לי. מה עלי לעשות?
תודה רבה ובשורות טובות. אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל אור תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לחזר בתשובה שלמה אשר אין למעלה מזה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ה) במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה, שפיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד.

ואשרי ואשרי שאת זוכה לקים מצות כבוד אב ואם שהיא מהמצוות הכי חמורות, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא: מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודני; וראים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את

הקדוש ברוך הוא, רק אל תבלבלי את עצמך ממה שהם עושים, כי סוף כל סוף עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה אליו יתברך.

בעניני שדוכים את צריכה להיות ותרנית ולא להיות ברתנית, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג). נחית דרגא נסיב איתתא; את צריכה לרדת מדרגה ואז תמצאי את הזווג שלך, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית וכו', ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה וכו', וחושבת לעצמה "אני הכי חכמה והכי יפה וכו', אקח את זה?" או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה?" והיא מסתובבת ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שנכנס בה כאלו מי יודע מה היא, והיא רוצה שיבוא אליה זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשת וכו' ומסתובבת ויוצאת לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחורה מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך היא לא קולטת שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסת את עצמה רואה שהיא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג). נחית דרגא נסיב איתתא - תרדי מדרגה ואל תחזיקי מעצמך כל כך גדולה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שיתאים לך.

הקדוש ברוך הוא יעזר לך שתזכי להיות שמחה ועליזה, ותמצאי בקרוב מאד את בן זוגך, ותתחתני לשם שמים, ותעשי נחת רוח גדול להורים שלך.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה'נז.

**הָרַב יַעֲזָר לִי שְׁלָא לְצִאת לְעִבּוּדָה, אַךְ כַּעַת הַמַּצָּב לְחוּץ
מָאד. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מִיטַל: שְׁלוֹם לְרַב.

בְּעֵבֶר הָרַב יַעֲזָר לִי לֹא לְצִאת לְעַבְדַּת יַעֲקֹב מִצָּב רְפוּאֵי שְׂאֵנִי
שְׂרִיָּהּ בּוֹ זְמַן מָה. בְּרִצּוֹנִי לְסַפֵּר לְרַב שְׂכַחְלֵק מִמַּעֲרָךְ טְפוּלֵי
שְׂאֵנִי מְקַבְּלֵת מִהַרְשֵׁיזוֹת אֲנִי זְכָאִית לְשִׁקּוּם מְקֻצְוֵי וְאַךְ
לַעֲשׂוֹת הַסִּבָּה מְקֻצְוֵית בְּחֻנָּם, אַךְ כַּעַת גְּלִיתִי שְׂאֵנִי בְּהַרְיוֹן
וְאֲנִי מָאד לְחוּצָה מִהֵיָּה עֲלִינוּ - בְּבֵית אֵין מְקוּם לְהַכְנִיס עוֹד
תִּינוּק קָטָן, אֵין לְנוּ אַרְוֹנוֹת פְּנוּיִים וְלֹא מִטָּה. לְצַעֲרֵי הַהַרְיוֹנוֹת
שְׂלִי נוֹשָׂאִים גּוֹן קֶשֶׁה מֵאַחַר וְאֲנִי מְדַמְמַת הַרְבֵּה וְסוֹבְלֵת
מִצִּירִים מְקַדְמִים, לְכֵן גַּם לְמוֹדִים מוֹטָלִים בְּסַפֵּק.

הַמּוֹן לְחַץ יֵשׁ עַל כְּתָפֵי וְאֲנִי מְשַׁתְּדֵלֵת לְשַׁמֹּחַ וּלְשַׁמַּח אֶת
עַצְמִי וְלִבְטַח בְּהַשֵּׁם. אֲנִי לֹא מְפַסְיָקָה לְקוֹוֹת וּלְיַחַל לְגַם
שְׁנוּכַל לְעֵבֶר לְדִירָה מְרוּחַת וְגְדוּלָה וְשִׁהְפָרְנֶסָה שְׁלֵנוּ תִהְיֶה
בְּרוּחַ וּבְנַחַת, אֲבָל הַשְּׂכָל אֹמֵר שֶׁרַק בְּעִבּוּדָה קֶשֶׁה שֶׁל שְׂנֵי
בְּנֵי הַזָּאג הַדְּבָרִים יִסְתַּדְרוּ.

אֲנִי בּוֹטַחֵת בְּעֲצָתוֹ שֶׁל הָרַב מָאד, אַךְ מְפַעֲלִים עָלַי לְחָצִים
גְּדוּלִים מְנוֹשָׂא מִצַּד בְּעָלֵי וְגַם בְּנֵי מְשַׁפְּחָתִי, וְאֲנִי מְמַשׁ
מְרִגִּישָׁה שְׂכַרְגַּע אֲפֵן חַיִּי מִהֵיָּה חֲלוּל הַשֵּׁם גְּמוּרָה, כִּי אֲנוּ חַיִּים
בְּדִירָה קְטַנָּה, דְּלוּת גְּשָׁמִית וְצִמְצוּם. מִצָּב רוּחִי יְרוּד מָאד וְאֲנִי
מְמַשׁ מְדַכָּאת. אֲנֵא בְּרַךְ אוֹתְנוּ: הָרַב יַעֲזָר לָנוּ לְחַשֵּׁב עַל פְּתָרוֹן.
רְאוּי בְּבִקְשָׁה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שלך ושל בעלך זה רק שאתם שניכם נמצאים בעצבות ובמרירות ודכאון פנימי, ובשביל זה אתם קשורים וכו' וכו' וסובלים לחץ גשמי ורוחני גם יחד וכו' וכו', ולכן אני מאד מאד מבקש את שניכם - את ובעלך, ראו למסר את נפשכם על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם. ואם תהיו בשמחה כל החיים שלכם ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכו לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש ברוך הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה.

ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה ואז תזכו לגדלות המחין וכבר לא יחסר לכם שום דבר, ודעו לכם שהשם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מהפסוק (תהלים קמ"ה) פותח' את' ירך', יוצא גם מהפסוק (דברים ט"ו ט"ו) והיית' אך' שמח', ולכן הדבר הראשון אתם צריכים להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמכם, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לכם ומרים לכם החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבואו לשום דבר, אלא תסתבכו יותר, ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה. ואם תאמרו

במה יש לנו לשמח, הרי אנחנו עניים ואביינים ומלאים חובות? אלא דעו לכם שחכמינו הקדושים אמרו (נדרים מא.) אין עני אלא מדעת; עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז:) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם בן מכריזין מלמעלה - שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה - האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ממון סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמחו עם נקדת יהדותכם שנבראתם יהודים ושלא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת יפתחו לכם כל צנורי השפע והפרנסה.

תאמינו לי, אם תקימו את זה בתמימות ובפשטות גמורה - רק להיות בשמחה עצומה, תראו נסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש ברוך הוא, רק תראו לצאת מקטנות המחין שלכם, הרי אנחנו תלויים ועומדים בידו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אנחנו צריכים לבקש ממנו יתברך, ואז נצליח בכל דרכינו, ונקבל כל מה שאנחנו צריכים, כי באמת רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות שמחה סימן נ"ז) מי שמתפלל בשמחה הקדוש ברוך הוא מכבד אותו ופוקד את לוחציו; ואמר (שם סימן ע') על ידי שמחה תבוא תפלתך בהיכל מלך; ואמר (שם סימן פ"א) תפלה שהיא בשמחה היא ערבה ומתוקה להשם יתברך; ולכן תראי לקחת את עצמך בדין ולהיות רק בשמחה, ולהתפלל בשמחה, ואמר רבנו ז"ל (שם סימן כ"ח) על ידי התפלה יכול לשנות את המזל.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשרו לי בקרוב בשורות משמחות.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' נח.

אני יוצאת עם בחור כבר שבועה חדשים. איך אוכל לדעת שהוא הזוג האמתי שלי?

שאלה:

מאת מיכל: שלום לכבוד הרב.

יותר משנתיים אני מתפללת לבורא-עולם שישלח לי את זוגי במהרה, ולפני שבועה חדשים הכרתי בחור אתו אני יוצאת כבר שבועה חדשים. יש לנו תקשרת טובה והמון הבנה, אף ישנם דברים שאינם בדיק כמו שהייתי רוצה לראות בבן זוגי. אני מבינה שאין משלם, אבל אני לא יודעת אם הוא אכן זוגי הראוי מבורא עולם, ולכן אני לא מתקדמת. איך אפשר לדעת שהוא הזוג האמתי שלי? ואם הוא זוגי, איך עלי להתנהל מולו בכדי להתקדם להקמת בית בישראל? בתודה מראש, מיכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שבמציאת הזוג זה צריך להיות תכף ומיד משיכה בין הזוג, ואם יש ביניהם הבנה הדדית ושיחה משתפת אזי כדאי תכף ומיד לגמר ולעשות ארוסין ואחר כך להתחתן וכו'.

אתם צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם לומר אחד לשני, שזה יסוד גדול במציאת הזוג, אם הבחור יש לו מדות טובות - יש לו הכל, ולכן העקר להסתפל על בחור ולבדק את המדות הטובות

שלו, וכן לראות אם הוא לא קמָצָן וכו' או כְּעֶסֶן וכו', ואֲזִי כְּדַאי לְגַמֵּר
בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׂמִחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה'נט.

**הָאֵם אֵין בְּעֵינָהּ בְּזָה שְׁלוּמֵדִים 'טַבַּע' בְּבֵתֵי סֹפֵר
וּבְתַלְמוּדֵי תוֹרָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּוִד: לְכַבּוֹד כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
זְכִיתִי וְלִמְדֵיתִי אֶצְלָכֶם בְּרוּךְ הַשֵּׁם הֵן בְּצַעֲרֵי וְהֵן בְּשִׂגְרֵי
בְּיַבְנָאֵל וְהֵן בְּמִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ בְּאַמְרֵי קָהָ, וְתוֹדָה רַבָּה
עַל כָּל הַהִשְׁקָעָה לְאַרְךָ הַשָּׁנִים.
זְכִינוּ לְשִׁמְעַ מַכֶּם אֵין סֹפֵר פְּעָמִים וְכָךְ אַתֶּם כּוֹתְבִים תְּמִיד
בְּסֹפְרֵיכֶם שְׂאִין שׁוּם טַבַּע מִקְרָה וּמִזְל כָּלֵל. בְּרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ
לָנוּ הַיּוֹם חֲמִשָּׁה יְלָדִים - הַבַּת הַגְּדוֹלָה כְּכֹר בְּכַתֵּר ד' וְהַיְלָדִים
מִתְחַנְנָכִים עַל אֲדָנֵי הַתּוֹרָה. בְּתַחֲלַת שְׁנַת הַלְמוּדִים בְּתֵי
הַגְּדוֹלָה סֹפְרָה לִי שְׂיִישׁ לָהּ מְחַר שְׁעוֹר טַבַּע, וְאַנִּי בְּתוֹכָהּ
אֲמַרְתִּי לָהּ שְׂאִין כְּזֶה דְבַר טַבַּע, וְהַסְּבַרְתִּי לָהּ שֶׁהַמְּשַׁג 'טַבַּע'
זֶה מְשַׁג שֶׁל אֲנָשִׁים שְׂרַחוּקִים מִתּוֹרָה וּמוֹצוֹת, וְאַנִּי קוֹרְאִים
לְזֶה 'נְפֻלְאוֹת הַבְּרִיאָה'.

לְמַחְרַת בְּכַתֵּה הַמּוֹרָה שְׂאֵלָה מֵהֶם לְמַדּוּ בְּשָׁנָה שְׁעַבְרָה
בְּשַׁעֲרֵי טַבַּע, וְהַיְלָדָה שְׁלִי הִצְבִּיעָה וְסֹפְרָה לְמוֹרָה שְׂאֲמַרְתִּי
לָהּ שְׂאִין דְבַר כְּזֶה טַבַּע. הַמּוֹרָה הַתּוֹכַחָה עִם הַיְלָדָה וְטַעְנָה
שְׂיִישׁ דְבַר כְּזֶה טַבַּע. בְּבֵית שׁוּב הַיְלָדָה חָזְרָה עַל דְבַרֵי הַמּוֹרָה,
וְאַנִּי הַסְּבַרְתִּי לָהּ שׁוּב שְׂאִין טַבַּע כָּלֵל וְכָל הַבְּרִיאָה זֶה רַק
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַנְחֵנוּ לּוֹמְדִים אֵת זֶה כְּדִי לְדַעַת אֵת נְפֻלְאוֹת
בְּרִיאַת הַשֵּׁם בְּעוֹלָם. אֲשֵׁתִי קִצַּת נִלְחָצָה מְזֶה שְׂאִנִּי מְדַבֵּר

הפוך מהמורה ובקשה לא לבלבל את הילדה, אז הסברתי גם לה את ההבדל.

אני מבין שבית הספר מחייב ללמד טבע, אבל הסברתי לאשתי ולילדה שאפשר לקרא לזה נפלאות הבריאה ולא טבע. האם נהגתי נכון שהתעקשתי עם הילדה על אף שהמורה אמרה להפך? והאם יש טעם לכתב מכתב למורה ולהסביר את כוונתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה למדת במשך ימים ושנים את דרך האמונה הפשוטה - לדעת שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וגם הטבע הוא כפא להשגחתו הפרטית וכו', ואתה רוצה שבן לילה ליום כמו הקיקיון דיונה וכו' גם אחרים ישיגו את זה וכו', ולכן אני לא יודע למה אתה צריך להלחין את הבת שלך ולעורר מריבות, ובפרט ללכת נגד המורה שהיא מסכנה, היא לא יודעת את זה. יש טבע שזה מה שאנחנו רואים בעינינו - דומם צומח חי מדבר, ויש השגחה שהכל משגח ממנו יתברך, ולרב העולם קשה להם להשיג אף בתוך הטבע טמונה ההשגחה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) שרוב בני אדם לא יכולים להשיג בין הידיעה להבחירה, כי מצד אחד הכל ממנו יתברך, ומצד שני יש בחירה וכו', ואיך הם הולכים ביחד? ולכן מזה יוצא הרבה שיוצאים מהדת רחמנא ליצלן.

אבל אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ז) באמת גם הטבע היא השגחתו יתברך, וזה אי אפשר לאדם להכין שני דברים כאחד, הינו הטבע שבאמת הוא השגחתו יתברך.

ולכן אשתך צודקת - למה אתה צריך להלחיץ את הבת שלך בדברים שהם למעלה מהשכל וכו', ומפל שכן למה אתה צריך להיות חכמולוג שנקרא באידיש 'אויבער חכם' כדרךך תמיד, וכבר לכתב מכתב למורה וכו'? איפה השכל שלך? מה אתה צריך להלחיץ את המורה? ומה אתה צריך להלחיץ את הבת שלך? הרי דבר זה שגם לגדולים ומפרסמים קשה להבין, אז אתה רוצה שהבת שלך תבין, או המורה של הבת שלך תבין? ולכן תפסיק עם החכמות שלך ואל תכנס יותר בזה, רק תדבר דבורי אמונה והשגחה פרטית.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה'ס.

מדוע יש מתלמידי הצדיק שמתקדמים מאד בעבודת השם וחלק שממשיכים לפל בעברות?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד קדשת מורנו הרב הצדיק אליעזר שלמה שיק שליט"א.

מה הסבה לכך שרואים שני תלמידים של הצדיק - אחד מהם התקרב לצדיק ומאז רק עלה והתעלה, והשני עדין נופל בעברות וחטאים ולא מתקדם כל כך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לבלבל את עצמך משום בלבול שבעולם, אתה צריך רק

להסתכל על עצמך לדעת שאצלו יתברך מאד מאד חשובה תשובה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ילקוט הושע רמז תקל"ב) "שובה ישראל עד הוי"ה אלקיך" - אדם עומד ומתחרף ומגדף בשוק והקדוש ברוך הוא אומר לו עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך; היש עוד עוון כל כך חמור שאדם מתחרף ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש ברוך הוא בא תחזור בתשובה ואני מוחל לך, וכן אמרו (מדרש תהלים מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבדו, הקדוש ברוך הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים ק"ט). ידו של הקדוש ברוך הוא שפרוטה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין; ואתה צריך לדעת שאם אתה תחזור בתשובה שלמה, העוונות שלך יתהפכו לזכיות, ולכן תקח את עצמך בידך ותחזור בתשובה שלמה עם לב אמת לב נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה י"ט סימן ד') על הפסוק (איוב ל"א) "בחוצן לא ילין גר" שאין הקדוש ברוך הוא פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש לכנס יכנס, לכך הוא אומר "בחוצן לא ילין גר".

ולכן אתה צריך לדאג רק עבור עצמך ולא לבלבל את עצמך מה שקורה עם אחרים שהם פן מתקדמים או לא מתקדמים וכו', מה אתה יודע מה שעובר על כל אחד ואחד בזה העולם? כל אחד צריך להסתכל רק על עצמו ולא לבלבל את עצמו מהשני, ואז יחיה חיים טובים, חיים אמתיים, חיים נצחיים, כי גדול אדונינו ורב להושיע, אשרי מי שאינו מבלבל את עצמו מאחרים כלל, ואז אל חיים נצחיים ומאשרים יזכה.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' סא.

האם יש ענין לדלג בשבת על מזמורי התהלים שמבטאים אבילות?

שאלה:

מצאת שמשון: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
האם יש ענין לדלג בשבת על מזמורי התהלים שמבטאים אבילות, למשל "על נהרות בבל", כמו שבתשעה באב מדלגים על פסוקי הנחמה כדי שלא יסיח דעתו מן האבילות? השם יתברך ימלא כל משאלות לבכם הטהור ותזכו לראות בגאלתן של ישראל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני מחרת יום הכפורים, שם השם [ה'] י"ב תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משושון נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

ספר תהלים זה ספרו של דוד המלך, ומי שמרגיל את עצמו לומר את ספר התהלים, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ג) שזוכה לתשובה וזוכה לקשר את נשמתו אל השער ואל האות השיף לשרש נשמתו. ולכן אשרי מי שמרבה לומר תהלים שזה מסגל לתשובה, ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן צ"ח) על ידי אמירת תהלים יש בו מעלה גדולה כאלו אמרם דוד המלך בעצמו, כי הוא אמרם ברוח הקדש, והרוח הקדש מונח בתוך התבות, וכשאומרים הוא מעורר ברוח פיו את הרוח הקדש עד שנחשב כאלו אמרם דוד המלך בעצמו. והוא מסגל מאד לרפאות החולה להיות לו בטחון רק על השם יתברך, שעל ידי אמירת תהלים יושיעו השם יתברך. והבטחון הוא סוד משענת, כמו שהאדם נשען על המטה, כן הוא נשען על הבטחון שבוטח שיושיעו השם יתברך כמו שאמר דוד (תהלים י"ח

י"ט) "ויהי הוי"ה למשען לי", ועל כן על ידי זה נתרפא החולה, כמו שכתוב (שמות כ"א י"ט) "אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה".

ולכן אשרי מי שרגיל לומר תהלים שאין דבר גדול מזה, ואשרי ואשרי מי שזוכה לסים בכל יום "יום תהלים" כי ספר התהלים נחלק לשבעה חלקים כימי השבוע, ומי שזוכה לסים בכל שבוע את כל ספר תהלים יזכה שדוד המלך ילמד עליו זכות ויגן עליו ויצא זכאי בדינו, ולכן אין לה מה לחשוש לומר בשבת את כל מזמורי התהלים ולא צריכים לא לדלג על אף מזמור.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתבשר לי תמיד בשורות משמחות, כי כך אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן צ"ז) על ידי בשורות טובות יכולים לומר תהלים.

המאחל לה חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' סב.

אני מקנא בחברים שלי ונופל לעצבות. איך יוצאים מהמצב ביש הזה?

שאלה:

מאת חיים: אני מקנא בחברים שלי, וכשאני רואה שהם מצליחים ואני לא - אני נשבר ונופל לעצבות. איך יוצאים מהמצב ביש הזה?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה. שלום וברכה אל חיים נרו יאיר לנכון קבלתי את מכתבך.

יש פתגם "אדם רודף את עצמו יותר משונאיו שרודפים אותו", זו פשוט קללה שאדם צריך תמיד לבלבל את עצמו ממה שאחרים אומרים עליו, ובאמת רבנו ז"ל למד אותנו למוד עמק עמק בעבודת השם יתברך, על פי הפסוק (יחזקאל ל"ג) "אחד היה אברהם" - שאברהם עבד השם רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתפל כלל על בני העולם שסרים מאחרי השם ומונעים אותו, ולא על אביו ועל אמו ושאר המונעים, רק כאלו הוא אחד בעולם; וכן כל הרוצה להכנס בעבודת השם, אי אפשר לו להכנס כי אם על ידי בחינה זו שישחב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתפל על שום אדם המונעו, כגון אביו ואמו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני העולם, המלעיגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך. וצריך שלא יחוש ויסתפל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: "אחד היה אברהם" כאלו הוא יחיד בעולם; וזה יסוד גדול בחיי האדם, אף פעם לא להסתפל על שום בריה שבעולם, בין ברוחני בין בגשמי, אדם צריך ללכת בתמו על דרכו ולא להתבלבל מאחרים כלל.

והאריך בזה מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות פסח הלכה ט' אות כ"ב) שזה סוד ספירת העמר שנאמר בהם (ויקרא כ"ג ט"ו) "וספרתם לכם" - 'לכם' לעצמכם, 'לכם' - לעצמכם דיקא, הינו שכל אחד צריך לספר ספירת העמר, שהוא סוד ההתחזקות שכל אחד צריך להתחזק לעצמו כפי מה שהוא ולא יפל בדעתו מחמת שנדמה לו שחבריו בני גילו טובים ממנו הרבה, כי אף על פי שהוא מדה טובה להיות ענו ולהחזיק שכל אדם טוב ממנו, אבל אם יפל בדעתו על ידי זה חס ושלום, אין זה ענוה, אדרבא זהו גדלות גדול שאין נאה לו שיעבד איזה עבודה להשם יתברך. ועדין הוא רחוק כל כך, וחבריו כבר זכו למה שזכו וכו' וכו', זה נובע מגאונה וגדלות הטמונה בו, כי אסור להרהר אחרי המקום ברוך הוא, ומי יודע מאיזה מקום הוא, ובאיזה מקומות נמשך על ידי מעשיו, כי אין אדם דומה לחברו כלל. וכן כל אדם שרוצה לצאת מטמאתו וזהמתו, שזה סוד ספירת העמר כדי שיטהרו נפשם

מטמאתם וכו', צריך כל אחד לספר הימים לעצמו דיקא, ואל יפיל אותו חברו כלל חס ושלום. וזהו "וספרתם לכם" - 'לכם' לעצמכם דיקא.

והבן היטב דבר זה ותכניס דבר זה היטב בלבך שלא תתבלבל אף פעם מהזולת, מה יש לך ממנו? אתה צריך להסתכל רק על עצמך, ואף פעם שלא יענין אותך מה קורה אצל אחרים וכו', עליות וירידות וכו', אתה מוכרח להסתכל רק על עצמך, ולא להתבלבל משום בריה שבעולם, וכעין שגלה לנו רבנו ז"ל על הפסוק (יחזקאל ל"ג) "אחד היה אברהם" - שעקר ההתקבצות של אברהם אבינו להשם יתברך היה רק על ידי שחשב תמיד שהוא רק אחד בעולם, ולא הסתכל על שום מונע ומעכב ומבלבל כלל וכו', וצריך שתדע אשר באמת כמו שיש כמה מיני מניעות מהמונעים הרשעים או מתנגדים הרוצים למנע מהאמת בכמה הסתות ופתויים ודברי לצנות וחלקלקות וכו', כן יש גם כמה מיני מניעות וחלישות הדעת אפלו מחבריו ואוהביו באמת שהוא מסתכל עליהם איך שהם מתנהגים וכו', וכל זה אי אפשר לבאר בכתב, רק כל אחד יבין בעצמו כפי עניינו, וכנגד כל מיני מניעות וחלישות הדעת שבעולם צריכין לילך בדרך הזה שהוא "אחד היה אברהם" - לחשב כאלו הוא יחידי בעולם, ואין אחר כלל, ואני לא צריך להתבלבל משום בריה שבעולם, ולא להסתכל על אף אחד, מה יש לי אתו? שזה סוד ספירת העמר, שנאמר בה (ויקרא כ"ג ט"ו) "וספרתם לכם", 'לכם' לעצמכם דיקא, וכמו שמוכר בהמעשה של החכם והתם (ספורי מעשיות מעשה ט') שמבאר שם שהתם היה רצען וכו', ולא היה יכול המלאכה פראוי ומנעל שלו היה בשלשה קצוות וכו', והוא היה מתפאר בו מאד כמה נאה ויפה המנעל הזה וכו'. והיתה שואלת לו אשתו, אם כן מפני מה שארי בעלי מלאכות נוטלים ג' זהובים בעד זוג מנעלים ואתה אינך לוקח כי אם אחד זהב וחצי? השיב לה: מה לי בזה? זה מעשה שלו וזה מעשה שלי. (דאס איז יענימס מעשה, אין דאס איז מיין מעשה), ועוד למה לנו לדבר

מאחרים? הלא נתחיל לחשב כמה וכמה אני מרויח בהמנעל זה מיד ליד? העור הוא בכך וכו', עיין שם.

והבן היטב היטב כי במעשה הזאת מבינים רב העולם כמה דברים הנוגעים לעבודת השם יתברך שצריכין להתנהג בדרך התמימות ולהיות בשמחה תמיד אפלו בעניות ודחקות גדול, וגם אם עבודתו ותפלתו אינו בשלמות כלל, אף על פי כן יהיה בשמחה בחלקו תמיד, ולא יסתפל על שאר בני העולם כלל, שיש להם פרנסה כנגדו בכפלי כפלים, ויש להם אכילה ושתייה ומלבושים נאים וכו', מה לי ולהם? וגם בעבודת השם יתברך בתורה ובתפלה הם גדולים ממנו אלפים פעמים, ואף על פי כן אל יפל בדעתו מזה כלל, כי מה יש לו עם אחרים? רק יהיה שמח בחלקו תמיד, אז יחיה חיים נעימים חיים מאשרים, וזו עצה נוראה ונפלאה איך לעבר את זה העולם בגשמיות וברוחניות להיות הכי מאשר, כי זו העבודה הקדושה שגלה לנו רבנו ז"ל על התם שהיה תמיד שש ושמח עם כל נקדה ונקדה שהיתה בו, והרגיש כל מיני טעמים באכילתו ושתייתו ובמלבושו וכו', שכל זה סובב על תורה ותפלה, מצוות ומעשים טובים - שהיה שש ושמח עם הנקודות טובות שיש בו אפלו שהיה מלא חסרונות וכו', וראה אצל אחרים שאצלם כליל השלמות וכו', אף על פי כן לא התבלבל מאחרים כלל, והיה שש ושמח זה מעשה שלי וזה מעשה שלו וכו'.

ולכן אם אתה רוצה לעבר את זה העולם בשלום ברוחניות ובגשמיות, ראוי לך לעיין היטב בספור הנפלא הזה שהוא סוד עמק עמק מי ימצאנו איך מי שהולך בתמימות יכול לעבר את כל החיים שלו רק עם שמחה, ואפלו שאין לו כלום, הוא שש ושמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ולהפך מי שהולך עם חכמות עובר את החיים שלו מלאים מרירות ועצבות ודכאונות ודאגות וכו', וכו', ומקנא את כל אחד ואחד, וכל מיני עבודות שהוא רק עושה זה לא טוב בשבילו, ולוקח את עצמו בכל פעם אל עבודה אחרת, עד

שְׁלֵב־סוּף הוּא גוֹמֵר בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, וְעִבְרוּ עָלָיו כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ חַיִּים מְמַרְמְרִים וְכוּ'.

וְדַע לָךְ שְׂזוּה לַמּוֹד עֵמֶק שְׁצָרִיכִים לַחֲזוֹר עַל זֶה בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִחֻדָּשׁ, כִּי זֶה הַגְּלוּי הַנוֹרָא וְהַנִּפְלָא שְׁגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְאַשְׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֵצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלָל, אֲלֵא הוּא מִתְחַזֵּק רַק לְהַסְתַּכֵּל עַל עֵצְמוֹ, וְאִךָ פַּעַם לֹא מְעַנֵּן אוֹתוֹ מֵה קוֹרָה אֲצֵל הַזּוּלָּת וְכוּ', אִם יֵשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת יוֹתֵר מִמֶּנּוּ וְכוּ', אִם עֲבוּדָתוֹ בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ וְכוּ', לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוֹם דְּבַר, הוּא מְסַתַּכֵּל רַק עַל עֵצְמוֹ, וְלָכֵן אִם אַתָּה תִּלָּךְ בְּדַרְךָ זֶה כָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ יִלְכוּ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרָת. הַמְּאַחֵל לָךְ חַג שְׂמִחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה' סג.

כַּמָּה זְמַן צְרִיכִים לְהַקְדִּישׁ בְּכָל יוֹם לְהַתְּבוּדוֹת?

שְׂאֵלָה:

מֵאת אֱלִידֵע: בְּשָׁנָה הָאַחֲרוֹנָה נְחַשְׁפִּיתִי לְתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, וְהַדְּבָר שֶׁהֵכִי דִבְרַ אֵלַי זֶה הַהַתְּבוּדוֹת. לְדַעֲתִי זֶה כְּלִי חֲשׁוֹב מִמְדוּרָגָה רֵאשׁוֹנָה, בְּפָרֵט בְּדוֹר הַגִּשְׁמִי הַזֶּה, וְאוֹתִי אִישִׁית זֶה מְמַלֵּא בְּהַרְגָּשָׁת בְּטוֹחֹן וְאַמוּנָה. רְצִיתִי לְשָׂאֵל: כַּמָּה זְמַן צְרִיכִים לְהַקְדִּישׁ בְּכָל יוֹם לְהַתְּבוּדוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי עָרַב חַג הַסְּכוּת, שֵׁם הַשֵּׁם [ה'] י"ד תְּשַׁרְי ה'תשע"ה. שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלִידֵע נְרוּ יֵאִיר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מוֹהֲרַנִּית ז"ל אָמַר (תִּי מוֹהֲרָן סִימֵן תל"ח) שְׁפַעַם אַחַת הָיָה רַבְּנוּ

ז"ל מדבר עמנו, והיה מרבה לדבר אז מענין מעלת ההתבודדות, והיה מפליג מאד בשבח מעלת גדלת הנהגה זו לדבר עמו יתברך, ולהשיח ולספר את כל אשר עם לבבו עמו יתברך, ואמר שאי אפשר לצוות לאנשים שינהגו הנהגה זו כי אם שעה אחת ביום, כי אי אפשר להכביד עליהם יותר. אבל באמת היו צריכים שיהיה להם כל היום התבודדות.

ובאמת מה שיך שתהיה לאדם כל היום התבודדות? הרי את השלש תפלות הקבועות - שחרית מנחה וערבית מכרחים להתפלל, לאכל ולברך לפני ואחרי צריכים, וללמד בכל יום תורה מכרחים, וכן לעסק במשא ומתן גם כן צריכים, ואם כן איך שיך להתבודד כל היום? אלא רבנו ז"ל רוצה להתדיר בנו שנדע בידיעה ברורה ומזככת אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ולכן מהרגע שאדם פותח את העיניים בעת שמתעורר מהשנה וכו', עד הרגע שסוגר את העיניים בעת שהולך לישן וכו' - שידבר עמו יתברך, כי כשמברר לאדם בידיעה ברורה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, אזי הוא תמיד ידבר עמו יתברך, ובין כך הוא מתפלל את שלשת התפלות הקבועות - שחרית מנחה וערבית, וגם אז הוא משלב בתוך נסח התפלה שיחה בינו לבין קונו וכו' וכו', וכן בשעה שאוכל מדבר עמו יתברך, וכן בשעה שעוסק במשא ומתן הוא מדבר עמו יתברך.

הכלל שאדם צריך כל כך להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, שהוא לא יכול לנתק את עצמו ממנו יתברך, ואיפה שהוא רק הולך ואיפה שהוא רק בא הוא מדבר עמו יתברך, וצריך להיות אצלו חזק שאפלו דבור אחד שמדבר אליו יתברך זה חשוב מאד, כי אין עוד טוב מלדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולא שיך להגיד לאדם שתהיה לו שעה מסומת וכו' או זמן מסים וכו'. אדם כל כך שבור מרב טרדותיו שעוברות עליו וכו', שצריך להיות חשוב אצלו כל דבור

ודבור שמדבר עמו יתברך, הינו אפלו דבור אחד שמדבר אל הקדוש ברוך הוא צריך להיות מאד יקר אצלו.

תתאר לעצמך אדם גשמי וחמרי מלא עביות וכו', מלא חטאים ועוונות וכו', ואף על פי כן זוכה לדבר לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא שברא את כל העולמות כלם וכו', וטפה סרוחה וכו' יכול לדבר עמו, אתה לא יכול לתאר ולשער איזו נחת רוח הוא גורם להקדוש ברוך הוא, ומכל שכן כשמוריד כמה דמעות לפניו יתברך ומספר לו את כל מה שעובר עליו וכו', ודבר זה אי אפשר להסביר, ולכן אפלו רגע אחד התבודדות גם כן יקר מאד מאד, וכבר אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות הונאה הלכה ג) על מאמר החכם "אין רגע בלא פגע", כי על כל אחד ואחד עובר בזה העולם כל רגע צרות ויסורים אחרים, עם כל זאת אסור להשבר, אלא יקים את העצה הזו - שידבר תמיד אליו יתברך, שזה גם כן נקרא 'פגע', כמאמר ז"ל (תענית ד:) אין פגיעה אלא תפלה, שנאמר (ירמיה ד' ט"ז) "ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי כי אינני שמע אתך".

ולכן בזה שאדם רגיל לדבר אליו יתברך, על ידי זה ישמר את הזמן שלו, כי תמיד יהיה לו ישוב הדעת, ויחשב עצות איו לשמר שלא ילך הזמן שלו לבטלה, כי באמת חכמינו הקדושים אמרו (כתובות ג"ט) הבטלה מביאה לידי שעמום (שגעון) ולידי זמה, ואמרו (אבות דרבי נתן פרק י"א) אין אדם מת אלא מתוך הבטלה, ולכן בזה שאדם מדבר אל הקדוש ברוך הוא אפלו רגע אחד זה מאד מאד חשוב בעיניו יתברך, ומכל שכן עוד רגע ועוד רגע וכו' וכו', עד שירגיל את עצמו שהוא לא יכול לנתק את עצמו ממנו יתברך, והוא מרחק תמיד לדבר אליו יתברך, זו המדרגה הכי עליונה שאדם צריך להגיע לזה.

וצריך שתדע שאם תלך בדרך זו, שאפלו דבור אחד שתדבר עמו יתברך יהיה יקר בעיניך, אזי תהיה הכי מאשר בחייה.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' סד.

**המוח שלי אטום בזמן התפלה והלמוד ואני מלא
במחשבות רעות. מה העצה?**

שאלה:

מאת משה: כשהייתי בחור פגמתי בבגדית הרבה פעמים, וכנראה בגלל זה המוח שלי נאטם כל כך עד שאני לא מצליח להתרכז כשאני לומד ומתפלל. חוץ מזה, כל הזמן יש לי הרהורים רעים אפילו כשאני באמצע התפלה או הלמוד. מה העצה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לך להתבלבל משום דבר בעולם, ורבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) שאין שום יאוש בעולם כלל - אסור להתיאש בשום פנים ואפן, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, אין דבר כזה להתיאש, ואפלו שהוא מונח כבר בנוקבא דתהומא רבה אסור לו לפל בדתו כלל, אלא להתחזק עם כל הכחות לרצות לצאת מהזבל והלכלוך שבהם נכנס וכי, ודע לך שכל זמן שיהיו לך רצונות וכסופים חזקים לא להניח את עצמך בשום פנים ואפן לפל, אלא תמיד תשתוקק לצאת מהמקום שאתה נמצא שמה, אזי יש לך תקווה גדולה לתקן את הכל, כי העקר הוא הרצון, כמובא בדברי רבנו ז"ל (שיחות ה'ר"ן סימן נ"א) שאדם צריך להיות חזק ברצונות וכסופים לחזר ולשוב אליו יתברך ולצאת מהמקום המגשם ששם נמצא, ולא יתיאש בשום פנים ואפן, ואפלו שזה לוקח ימים ושנים לא יפסיק מלרצות ולכסף אליו יתברך, ואף שבין כך מתגברות עליו הקלפות יותר

ויותר, אף על פי כן אסור לו לעשות שום עסק מזה, אלא להמשיך בתפלתו ולהשתדל לקשר את מחשבתו אל הדבורים שאומר בסדר התפלה בתמימות ופשיטות.

ואף שבין כך ובין כך נכנסים לו מחשבות זרות והרהורים רעים, עליו להמשיך להתפלל ולקשר את מחשבתו אל דבורו, ואף שזה קשה לו מאד, כי בכל פעם נכנסות לו מחשבות מגנות והרהורים רעים וכו', שכל זה הן הקלפות שברא מחמת עוונותיו המרבים, ובפרט בפגמי הברית בוראים קלפות ומשחיתים שמסבכים את האדם וכו' וכו', עם כל זאת כשכא באמצע התפלה אסור לו להתבלבל מזה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"רן חלק ב' סימן קכ"ב) לענין המחשבות זרות שבתפלה - וכבר ידוע שכל מחשבה ומחשבה היא קומה שלמה, ואמר, כשהאדם עומד ומתפלל כסדר ואינו משגיח על המחשבות זרות, ועל ידי זה הוא מנצח אותם ומעבירם ממנו, כי אין צריכין להסתכל עליהם כלל, רק לילך כסדר בתפלתו ולבלי להביט לאחוריו כלל, ועל ידי זה ממילא יסתלקו ממנו, ובין כך בדרך הלוכו בתפלתו הוא מפיל אותם, לזה חותך יד, ולזה חותך רגל, וכיוצא בזה בשאר האיברים. פרוש: כמו למשל בענין מלחמה, כשצריך לילך ולעבר בין הרבה רוצחים ואורבים, וכשהוא גבור ועובר ביניהם, אזי בדרך הלוכו הוא מפיל אותם, כי לזה חותך יד בדרך הלוכו ומפילו, ולזה חותך רגל וכו' וכו', וכיוצא בזה כן הוא ממש בענין התפלה, שכשמתפללין כסדר התפלה, ואין משגיחין על המחשבות זרות, ודוחין אותם ומפילים, אזי בדרך הלוכו בתפלתו הוא חותך לזה יד ולזה רגל וכו', כי כל מחשבה זרה היא קלפה, והיא קומה שלמה, וכשמתגבר להתפלל כסדר ולבלי להסתכל עליהם, אזי הורג אותם או חותך מהם איברים איברים; אדם צריך רק לומר את תבות התפלה, ולקשר את המחשבה לדבור, ועל ידי זה דיקא אם יתמיד בזה לקשר את המחשבה אל הדבור, ולא יסתכל על המחשבות זרות הבאות אליו, על ידי זה הוא מבטל אותן לגמרי, וזה שייך בין בתפלה - לחשב מה הוא מתפלל, ובין בתורה לחשב מה הוא לומד,

כי גם אז באים אליו מחשבות זרות שהן הן הקלפות שברא מחמת
עוונותיו.

ולכן גלה לנו רבנו ז"ל את כל הענין של שיחה בינו לבין קונו,
שיש בזה מעלה נוראה ונפלאה מאד יותר מהתפללות הקבועות, כי
(לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן צ"ז) מעלת השיחה בינו לבין קונו, אין לתאר
ואין לשער כלל, כי על תפלות ותחנונות ובקשות הסדורות מכבד, כבד
יודעין מהם כל המחבלים והמקטרגים, והם אורבים על הדרך
של אלו התפלות, מחמת שיודעים מהם מכבד. כמו למשל על הדרך
הכבושה, הידוע ומפרסם לכל, שם אורבים רוצחים וגזלנים תמיד,
מחמת שיודעים מדרך זה כבד. אבל כשהולכין בנתיב ודרך חדש,
שאינו נודע עדין, שם אינם יודעים לארב שם כלל. כמו כן לענין
השיחה בינו לבין קונו - שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש
ברוך הוא בשפת האם שלו, יש בזה מעלה נוראה ונפלאה מאד, מה
שאינו בהשגשג תפלות הקבועות, כי השיחה שמדבר האדם מעצמו
בינו לבין קונו, הוא דרך חדש ותפלה חדשה, שהאדם אומרה מלבו
מחדש, על כן אין המקטרגים מצויים כל כך לארב, ואף על פי כן
הזהיר רבנו ז"ל מאד גם על אמירת שאר תחנונות ובקשות; לא מבעיא
שצריך להתפלל את השגשג תפלות הקבועות בכל יום - שחרית מנחה
ערבית, אלא עליו להרבות באמירת תהלים, וכן לומר תפלות מספר
"לקוטי תפלות", ושאר תפלות שתקנו הצדיקים.

וכן הוא בענין למוד תורה הקדושה - שאדם צריך ללמד מקרא,
משנה, גמרא ומדרש וכו', ואף שבין כך נכנסים בו מחשבות זרות
והרהורים רעים, עליו להשתדל מאד מאד לקשר את מחשבתו
בעת שלומד בתורה הקדושה ולא להתבלבל, וצריך שתדע שבאותו
רגע שאתה מקשר את עצמך בתוך התורה שהיא כלה רוחנית וכו'
וכו', באותו רגע נשמתך נדבקת בו יתברך, כי התורה והקדוש ברוך
הוא אחד הם, וכן מובא (לקוטי אמרים תניא פרק כ"ג) באותה שעה שאדם
עוסק בדברי תורה, הרי גם הנפש ולבושיה (מחשבה דבור ומעשה

שלו) הם מיחדים ממש באין סוף ברוך הוא, ולכן אשרי האדם שמתוך החשך והלכלוך והזהמה והזבל שלו, הוא מכניס את מח מחשבתו ואת דבורו בתוך התורה הקדושה, ואפלו שמקדם לא למה, ואחר כך הוא ישכח מה שלמד, אבל בו ברגע שהוא לומד, אז הוא מדביק את עצמו באין סוף ברוך הוא בתוך התורה, על ידי זה מאיר בו אור האין סוף ברוך הוא, ואם יהיה רגיל בזה, לבסוף הוא ינתק את עצמו מן הרע, והעקר לזכר שהתורה היא נצחית, כי מה שהוא למד עכשו ואפלו שכבר שכח מה שלמד, הרגע שנגנס בתוך התורה הוא נכנס בו יתברך, וזה ישאר אתו כבר לנצח נצחים.

הכלל, שאדם צריך להיות כל כך חזק לא להתבלבל משום דבר שבועולם, ואפלו שלא הולך לו כלום הוא צריך להיות חזק מאד, הן להתפלל את השלש תפלות בכל יום, ואפלו שהוא מלא מחשבות זרות והרהורים רעים וכו', עליו להמשיך לומר את הדבורים בתמימות ובפשיטות גמורה, וכמו כן בלמוד התורה הקדושה - עליו ללמד מקרא, משנה, גמרא ומדרש וכו', ולהשתדל להבין על כל פנים פשוטן של דברים, ואפלו שבין כך הוא מלא הרהורים רעים ובלבולים רעים, עליו לדעת שאלו הקלפות שהוא מסובב בהן, אבל אם יהיה חזק אפלו ימים ושנים ולא יתבלבל משום דבר, אזי יתפרדו כל פועלי און, ולבסוף יעזבו אותו ויזכה לראות את נעם זיו ערכות שכינת עזו יתברך, וסוף הכבוד לבוא שיתגלה אליו מלך הכבוד בעצמו, ובלבד שיהיה עקשן גדול מאד לא להניח את מקומו כלל.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' סה.

מה הדבר הכי חשוב בברסלב? ומה צריך לעשות כדי להקרא 'ברסלב חסיד'?

שאלה:

מאת שמואל: יש הרבה דעות מה הדבר הכי חשוב בחסידות ברסלב - חלק אומרים שהתבודדות, חלק אומרים שהפצה, חלק אומרים שהשמחה היא המפתח להכל, ואני רוצה לשמע את דעתו המבררת של הרב בבקשה: מה הדבר הכי חשוב בחסידות ברסלב? ומה צריך אדם לעשות כדי להקרא ברסלב חסיד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו מה זה ברסלב: ענה ואמר (חיי מוהר"ן סימן של"ט): איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על הפסוק (יחזקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשור", אל תקרי בשור אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חברו, לב בסר אותיות ברסלב; הינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים הן מפני שיש לנו לב האבן, שאחד לא מבין את השני, ולא מענין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשור", שזו תהיה הגאלה - שאדם יהיה לו לב של בשר. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד) אהבה דוחקת את הבשר; הרגע שיש לאדם לב בשור, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזר לשני.

וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבד על מדותיו לעקר ממנו

את הלב האבן שזו מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשר, לאהב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזר, שזה כל חסידות ברסלב. וזה לא שיף לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כלו.

ולכן לא בחנם שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק של רבנו ז"ל בכל העולם כלו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רבנו ז"ל, מכל החוגים ומכל החסידיות ומכל השיטות וכו', אלא אפלו אמות העולם מתעניינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם בדריך הנכונה. אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז תהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע הסמ"ך-מ"ם שענינו רק לעשות רע לזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב לזולת וכו'.

אם אתה רוצה לדעת מה דעתי מי זה ברסלב'ר חסיד אמתי? דעתי הוא שיתמיד מאד מאד בספרי "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן" שהם שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל שרשם מוהרנ"ת ז"ל, כי השיחות האלו הן מאד מאד חשובות, וצריכים למסר את נפשו לקיים את כל השיחות בתמימות ובפשיטות גמורה, וכל שיחה ושיחה שמובאת שמה, מי שרוצה להקרא ברסלב'ר חסיד אמתי, מרחק לקיים את זה בלי שום חכמות והשכלות כלל, וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן שני"ח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש בשר, ואפלו צדיק גמור כל מי חיינו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער ייד) אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה. ונכתב על זה מוהרנ"ת ז"ל (שם): וגם אפלו עכשו כש'לומדין דבריו הקדושים, יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה

מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך - מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם].

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה לצית את כל המובא פה בלי שום חכמות והשפלות כלל, ואז נצליח בחיינו.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' 10.

**בעלי חולה מאד והרופאים אומרים שאין לו תקוה
להתרפאות. אנא, חזק אותנו!**

שאלה:

מאת מרים: לכבוד אהוב נפשנו הצדיק מוה"ר א"ש שליט"א. השם יברך את כבודו ויברך אותו ואת אשתו ברפואה שלמה ובכל הברכות הכתובות בספר התורה, ושיהיה לכם חג סכות שמח.

בעלי חולה מאד, והרופאים של בית החולים התיאשו כפר ואמרו שאין מה לעשות אתו, וצריכים להתפלל שהוא יסבל כמה שפחות. אנחנו נשואים עשרות שנים ותמיד היתה בינינו אהבה וכבוד הדדי, תמיד עזרנו אחד לשני, ועכשו אני שבורה לרסיסים ולא יודעת מה יהיה. בבקשה כבוד הצדיק, תגזר עלינו גזרות טובות ותעודד אותנו!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל מרים תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, חכמינו הקדושים (ברכות ס.) על הפסוק (שמות כ"א י"ט) "ורפא ירפא" - מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות, ואמרו צדיקים שנתנה רשות לרופא לרפאות אבל לא לי"אש, ולכן כל זמן שאדם חי יש לו תקנה, ועקר התקנה היא רק להתפלל אל הקדוש ברוך הוא, ולבקש ממנו יתברך בתמימות ובכפשיטות שתהיה לו רפואה שלמה, ולהמשיך להתפלל עוד תפלה ועוד תפלה, ולא להתיאש משום דבר בעולם. וכך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ב:) אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזור ויתפלל, שנאמר (תהלים כ"ז י"ד) "קנה אל הוי"ה חזק ויאמץ לבך וקנה אל הוי"ה", כי בודאי אם מתעקשים אצלו יתברך פעם אחר פעם ולא מתעייפים בתפלה, אזי רואים ישועות גדולות, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעל.

ולכן את תמשיכי מצד אחד להתפלל להקדוש ברוך הוא, וכן לעורר אחרים שיתפללו עבור בעלך, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ר"ג) הטבע מחיבת כך והתפלה משנית את הטבע, ולכן רק להמשיך להתפלל זה מה שאת יכולה לעשות ולעורר גם אחרים שיתפללו עבור בעלך, וכן תינקות של בית רבן הבל שאין בהם חטא שיתפללו.

ומצד שני את צריכה להמשיך לעמד על יד בעלך ולשמח אותו, ולדאג עבור שלומו, כי אין עוד אשה כשרה כמו המסורה לבעלה לגמרי, ומחזקת ומעודדת ומשמחת את בעלה, ומדברת על לבו שעוד הכל יתהפך לטובה ואתה תצא מזה וכו', ואף שרואים שהמצב נעשה יותר גרוע וכו', וכו', האשה הכשרה צריכה לעמד על יד בעלה ורק

לְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחֵה אוֹתוֹ, שְׁזוֹ מַעֲלֵת אֵשָׁה שְׂיִכּוּלָה לְחִזְק וּלְעוֹדֵד אֶת
 בְּעֵלָה בְּעֵת צָרְתּוֹ, וְדִיקָא הִיא נִקְרָאת צְדָקָתָה, כִּי אֵשָׁה שְׂיִישׁ לָהּ כַּחוֹת
 הַנֶּפֶשׁ לְחִזְק אֶת בְּעֵלָה בְּמַצָּבִים הַכִּי קָשִׁים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, אֵין עוֹד
 צְדָקָת יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה, וְלִכֵּן תִּמְשִׁיכִי בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה רַק
 לְשִׂמְחֵה אֶת בְּעֵלָה, וּלְהוֹצִיא אֶת כָּל הַדְּאָגוֹת וְהַפְּחָדִים שֶׁנִּכְנָסוּ בוֹ וְכוּ'
 וְכוּ', וְתִרְאִי שְׁנוּיִים לְטוֹבָה שְׂיַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוֹ וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה אֶת
 שְׁלוֹ, אָבֵל עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוֹ בְּשִׁלְמוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שְׂאִין
 שְׁלֵמוֹת אַחֲרֶיהָ, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲשֶׂה מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתִּשְׁמִיעֵי לִי בְּשׁוֹרֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג שְׂמִיחָ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה' טו.

**אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְוֹדֵא שְׂמֵה שְׂאוּמְרִים עַל הַבְּחוּר הַמְּשֻׁדָּךְ
 אָכֵן נִכּוֹן?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת דּוֹד צְבִי: לְכַבּוֹד הָאֲדָמוֹ"ר שְׁלִיט"א.

אֲנַחְנוּ מִשְׁפָּחָה חֲרָדִית מְאֹד. יֵשׁ לִי בֵּת בְּכוּרָה כְּלִילַת הַמַּעֲלוֹת
 וְאֵנִי מִחְפֵּשׁ אֶת הַחֶתֶן הַכִּי טוֹב בְּשִׁבְיָלָה. לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, שֶׁמִּעֲנֵנוּ
 עַל הָרַבָּה מְקָרִים שֶׁפְּשׁוּט הִטְעוּ אֶת הוֹרֵי הַכֵּלָה וְאָמְרוּ לָהֶם
 שֶׁהַחֶתֶן הוּא בְּחוּר לְמִדָּן וִירָא שְׂמִימִם, וּלְבַסּוֹף מִתְגַּלֶּה שֶׁהוּא
 פְּרָא אָדָם וְקַל מְאֹד. אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְדַעַת אֶת הָאֲמֶת עַל הַבְּחוּר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד צבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

על מציאת הזווג צריכים לשפך הרבה דמעות להקדוש ברוך הוא, ואחר התפלה צריכים הרבה סיעתא דשמיא שלא יפל בפח וכו'.

מה שצריכים לבדק בבחור, העקר הוא מדת החסד שיש בו, ואם אינו קמץ, ששני הדברים האלו הם עקרים גדולים בבחור, כי מי שטבטבעו הוא איש טוב ועושה חסד עם כלם, ואינו מקמץ מאף אחד שום דבר, זו המעלה הכי גדולה שרק יכולה להיות בבחור. ללמד תמיד יכולים להשלים את עצמו אחר כך וכו', אבל מדות, אם לא קנה לעצמו בעודו בצעירותו, זה קשה אחר כך לקבל וכו'.

בענין יראת שמים את זה יכולים לבדק רק בעת תפלתו - לראות איך שהוא מתפלל - אם הוא עומד על פנה אחת ומתפלל מתוך הסדור ולא מסתובב, ומכל שכן שלא מדבר באמצע התפלה וכו', זה מראה את הפנימיות שלו שהוא ירא שמים, אבל אם הוא בחור שמסתובב באמצע התפלה, וחוטף שיחה עם זה באמצע התפלה וכו', ושיחה עם זה באמצע התפלה וכו', ובקשי מסתכל בתוך הסדור, רואים תכף ומיד שזה כלי ריק וכו'.

מספר שאדם אחד היתה לו בת יראת שמים גדולה מאד, ואביה הלך וחפש בחור ירא שמים גדול, ונכנס לשיבה ודבר עם המשגיח והראש ושיבה, והם הציעו לו בחור אחד שהוא מצין בלמוד תורה, והתארוסו. וכשהתחילו לצאת לעשות קניות, הנה יום אחד הפחורה שואלת את הבחור אם כבר התפלל מנחה, כי זה כבר אחר הצהרים, והשיב הבחור שיש לו עוד זמן וכו', וכשהתקרבה כבר השקיעה וכמעט שעוברים את זמן תפלת מנחה, שאלה אותו עוד פעם: "מתי תתפלל מנחה? זה מאחר" ענה ואמר: "התפללתי כבר". (והיא ידעה

שְׁזָה לֹא נִכּוֹן, כִּי הִלְכוּ בִּיחִיד כָּל הַזְּמַן, וּמִקֵּדָם אָמַר לָהּ שֵׁישׁ לוֹ עוֹד זְמַן לְהִתְפַּלֵּל, וְעַכְשָׁיו הוּא מְשַׁקֵּר וְאוֹמֵר שְׁכַבְרֵי הַתְּפִלָּה, שְׁזָה שֶׁקָּר בְּמִצַּח נְחוּשָׁה). וְסִפְרָה אֵת זֶה לְאַבִּיָּה, וְהוּא נִסַּע אֶל הַחֲזוֹן אִישׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְסִפְרָ אֵת הַסְּפוּר הַזֶּה מֵה שִׁבְתוֹ סִפְרָה לוֹ, וְהוֹרָה הַחֲזוֹן אִישׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ תַּכְף וּמִיָּד לְבַטֵּל אֵת הַשְּׂדוּף, וְאָמַר שְׂאֵם בְּחֹר יָכוֹל לְשַׁקֵּר בְּשַׁקֵּר גַּם כְּזָה, וְכֵן הוּא מְזַלְזֵל בַּתְּפִלָּה וְכוּ' וְכוּ', סִימָן שְׂאִין לְבַחֲוֹר הַזֶּה שׁוּם יִרְאֵת שְׁמַיִם, וְרַחֲמָנָא לִיִּצְלָן הוּא יָכוֹל לְהַכְשִׁיל אוֹתָהּ בְּעוֹנוֹת חֲמוּרִים שְׁגוּבָלִים בְּכַרְתוֹת רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן וְכוּ'.

וְלִכֵּן עֲצַתִּי אֲמוּנָה שְׁתַּרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁתַּזְכֶּה לְמִצַּח בֶּן זוּג הַשֵּׁיף לְשַׁרְשׁ נִשְׁמָתָהּ שֶׁל בַּתָּהּ, וְכֵן תִּבְדַּק אֵיךְ הוּא מִתְפַּלֵּל, וּבִכְלָל, הָעֵקֶר הוּא הַמְדוּת אֵיךְ שֶׁהוּא מִתְנַהֵג עִם הַזְּוִלָּת.

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמִין לָךְ חֶזֶן טוֹב לְבַתָּהּ, וְתַהֲיֶה הִכִּי מְאֻשָּׁר בַּחֲיֶיהָ.

הַמְּאֻחַל לָךְ חַג שְׂמֵחַ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה' סח.

**אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁהַפְּקִידָה הַחֲדָשָׁה שְׁמַתְחִילָה לְעַבֵּד אֶתִּי
תִּשְׁתַּלֵּט עַל הָעֲבוּדָה שְׁלִי**

שְׁאֵלָה:

מַאת לִימוֹר: לְכַבוֹד הַצְּדִיק שְׁלוֹם.

אֲנִי עוֹבְדַת בְּתוֹר מְנַהֶלֶת חֲשִׁבּוֹנוֹת וּפְקִידָה, וְנוֹדַע לִי כִּי בְּכּוֹנֵת הַמְּנַהֵל לְקִלְט פְּקִידָה נוֹסֶפֶת. מִצַּד אַחַד יֵשׁ בְּאֻמַּת עַמֵּס בְּעֲבוּדָה וְהִיִּיתִי רוֹצֶה עוֹזְרַת, אָבֵל אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁלֹּאט לֹאט הִיא תִּתְפַּסֵּס אֵת מְקוּמִי וְתִחְלִיף אוֹתִי, וְאֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת מְאֹד לְמִקּוֹר פְּרָנְסַתִּי שֶׁכֵּן קִנְיֵנוּ בֵּית.

הָאֵם כְּדָאֵי לְבַקֵּשׁ לְחַלֵּק בֵּינֵינוּ אֵת תְּחוּמֵי הָאֲחֵרִיּוֹת אוֹ לְנַסוֹת

לתת לה את העבודות הפחות נחשבות? תודה רבה על הכל,
לימור.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל לימור תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר שאת צריכה לקנות לעצמך זה בטחון עצמי, ולא לפחד
שאחת תבוא ותקח לך את המשרה שלך וכו', כי הרי את בעצמך
כותבת שיש באמת עמס עבודה ואת צריכה עזרה וכו', ולכן למה
תחששי שהעוזרת אחר כך תקח את העבודה שלך? זה בא לך מחמת
חסרון בטחון עצמי.

לדעתי תשארי במקום שאת עובדת ואל תפחדי, רק תשתדלי
שיהיה לך בטחון עצמי, ותעבדי על הנקדה הזו, והקדוש ברוך הוא
יעזור לך שאף אחת לא תוכל לקחת את פרנסתך, וכבר אמרו חכמינו
הקדושים (יומא ל"ח.) בשמך יקראוך ובמקומך יושבוך ומשלך יתנו
לך, אין אדם נוגע במוכן לחברו ואין מלכות נוגעת בחברתה אפלו
כמלא נימא.

רק תהיי בשמחה, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד)
שגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלאים רעים באים לאדם
רק מחמת חסרון השמחה, ולכן צריכים להתאמץ ביתר שאת וביתר
עז להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל, ולהפך - העצבות
והמרה שחורה זה מביא לאדם את כל המחלות, ולכן תכריחי את
עצמך להיות בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) אין
השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולכן ראי
לחטף שמחה ולהיות תמיד בשמחה, ועל ידי זה ימשכו עליך ברכה
והצלחה בכל מעשה ידך.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' סט.

מה עדיף: לתת כסף לאשתי או לתת צדקה?

שאלה:

מאת מיכאל: שלום לכבוד הצדיק. כמעט בכל חדש לאחר כל ההוצאות החדשיות נשאָר לי סכום כסף שמספיק או לצדקה או לצרכים של אשתי. אני יודע שאני חייב לתת לאשתי כסף, אך מצד שני אנחנו מאבדים את זכות וסגלת הצדקה, וכן להפך. מה עלי לעשות? בתודה ורפואה שלמה עדי עד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מיכאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להחזיר בעצמך את מדת השמחה, וכן לשמח את אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ג.) אשה בעלה משמחה, והרגע שתהיה לך שמחה אזי יהיה לך ישוב הדעת, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"י) מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת, ואינם מושבין עצמן, והעקר להשתדל לישוב עצמו היטב, מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העולם הזה, הן תאוות הנכנסות לגוף, הן תאוות שחויץ לגוף, כגון כבוד, ואז בודאי ישוב אל השם יתברך, אך דע שעל ידי מרה שחורה אי אפשר להנהיג את המח כרצונו, ועל כן קשה לו לישוב דעתו. רק על ידי השמחה יוכל להנהיג המח כרצונו, ויוכל לישוב דעתו, כי שמחה הוא עולם החרות, כמו שכתוב (ישעיה נ"ה) "כי בשמחה תצאו", שעל ידי שמחה נעשין כן חורין ויוצאין מן הגלות.

ועל כן כשִׁמְקָשֶׁר שְׂמֵחָה אֶל הַמַּח אָזִי מַחוּ וְדַעְתּוֹ בֶּן חוּרִין מִמֶּשׁ, וְאִינוּ בְּבַחֲיַת גְּלוּת, וְאָזִי יוֹכֵל לְהִנְהִיג אֶת מַחוּ כְּרִצּוֹנוֹ וְלִישָׁב דַּעְתּוֹ, מֵאַחַר שִׁמְחוֹ בְּחֵרוֹת וְאִינוּ בְּגְלוּת. כִּי עַל יְדֵי גְלוּת אֵין הַדַּעַת מִישָׁב כָּלֵל וְכוּ', וְלָבוֹא לְשִׂמְחָה הוּא עַל יְדֵי מַה שִׁמּוּצָא בְּעִצְמוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה, כִּי אֵיךְ שָׂרָק יִהְיֶה, יֵשׁ אֶצֶל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל נִקְדוֹת טוֹבוֹת מְנַקְדֹת יְהוּדוֹתוֹ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת נ"ז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') "כִּפְלַח הָרִמּוֹן רִקְתָּךְ" - מֵאִי רִקְתָּךְ? אֶפְלוּ רִיקְנִין שְׂבָךְ מְלֵאִים מִצּוֹת כְּרִמּוֹן, וְעַל כָּל פְּנִים יֵשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְשִׂמְחָה בְּמַה שְׂזָכָה לְהִיּוֹת מְזַרְע יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁלָא עֲשֵׁנִי גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרֻצּוֹת, כִּי הַשְׂמֵחָה הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הַשְׂמֵחוֹת, וְעַל יְדֵי שְׂמֵחָה מִתְרַחֲבִים מַחוּ וְדַעְתּוֹ וְכִבֵּר יֵשׁ לוֹ יֵשׁוּב הַדַּעַת אַחַר לְגַמְרֵי.

בְּעִנְיַן אֲשֶׁתָּךְ וְכוּ', אַתָּה צְרִיךְ לְזַכֵּר מַה שִׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת נ.) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ק"ו ג') "אֲשָׁרֵי שְׂמֵרֵי מִשְׁפָּט עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל יַעַת" - וְכִי אֶפְשָׁר לְעֲשׂוֹת צְדָקָה בְּכָל יַעַת? דָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ שְׂבִיבָנָה וְאֲמָרֵי לֵה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: זֶה הֵזֵן בְּנָיו וּבְנֹתָיו כְּשֶׁהֵן קֹטְנִים; הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ שְׂאֵת הַצְּדָקָה הָרֵאשׁוֹנָה צְרִיכִים לְעֲשׂוֹת עִם הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים, וְלִכֵּן מִצּוֹת צְדָקָה יְכוּלִים לְקַיֵּם אֶפְלוּ עִם סוֹךְ קֶטֶן, הָעֶקֶר לְתַת בְּכָל יוֹם צְדָקָה לְפָנֶי כָּל תְּפִלָּה וְתַפְלָה וְכוּ', וְכֵן לְפָנֶי שְׁנוּסָעִים לְדָרְךָ וְכוּ', בְּכָל יַעַת מִצָּא לְהַכְנִיס כְּמַה פְּרוּטוֹת בְּקַפַּת הַצְּדָקָה.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִרְחִיב לָךְ בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת וְתוֹכֵל לְתַת צְדָקָה בְּיַד רַחֲבָה, אֲבָל תְּמִיד תִּזְכֵּר שְׂקָדָם בָּאָה אֲשֶׁתָּךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חַג שְׂמֵחַ וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה...

ה'ע.

מהי הדרך הראויה והנכונה לומר את התקון הכללי?

שאלה:

מאת יהושע: שלום לכבוד הרב שליט"א.
 רציתי לשאל כמה שאלות בענין התקון הכללי:
 א. האם צריכים להקפיד לומר את העשרה מזמורים מבלי הפסק דבור?
 ב. האם יכולים להפסיק באמצע האמירה לכמה שעות ולהשלים אותה אחר כך? אני שואל כי לפעמים יש לי זמן לומר רק חלק מהמזמורים, ואחרי כמה שעות יש לי עוד זמן להמשיך. האם עדין יש לזה את החשיבות של התקון הכללי?
 ג. האם כשאומרים את כל התהלים זה נחשב לאמירת התקון הכללי, שגרי כשקוראים את כל התהלים ממילא קוראים את המזמורים של התקון הכללי, או שכדי לזכות לתקון הכללי צריכים לאמרו דוקא כסדרן?
 ד. אפשר אם תוכלו לכתב לי התעוררות בענין אמירת התקון הכללי מדי יום. יישר כח.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל יהושע גרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

שלמות אמירת תקון הכללי הוא לא להפסיק באמצע כלל, ולומר את זה בפעם אחת, וזה לוקח בסך הכל משהו כמו שבע עד עשר דקות, ואני לא יודע למה אתה צריך להפריד את זה חלק עכשוו וחלק יותר מאחר וכו', הרי זה תקון מרבנו ז"ל וכו'. תתאר לעצמך שרופא נותן לך תרופה שתקח את זה פעם ביום, האם תחלק את זה

לְשֵׁל־שֶׁ-אַרְבַּע פְּעָמִים בְּיוֹם? הֲלֹא אָדָם לֹא שְׂפוּי תְהִיָּה וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן אִם רַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר לְהַגִּיד אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרֵי תְהִלִּים לֹא צְרִיכִים שׁוּם חֻכְמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, רַק לְקַחַת אֶת הַתְּקוּן הַכָּלְלִי - הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרֵי תְהִלִּים וְלֹא לְהַפְסִיק בִּינֵיהֶם, וְזֶה תְּקוּן גָּמוּר לַפְּגָם הַבְּרִית.

וְאֶפְלוּ אָדָם אוֹמֵר אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים זְכוּתוֹ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, אָבֵל זֶה לֹא הַתְּקוּן הַכָּלְלִי, וְזֶה כְּמוֹ שְׂאָדָם יִגִּיד אֶת כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים, וַיִּגִּיד אִם כֵּן מָה אֲנִי צָרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל בַּשְּׁחִירֵית אֶת הַמְּזֻמּוּרִים, הֲלֹא כְּבָר אֲמַרְתִּי אֶת זֶה בְּאֻמִּירַת תְּהִלִּים וְכוּ'.

אֵתָּה צָרִיךְ לְדַעַת שְׂרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות מוהר"ן סימן קמ"א) עַל הַתְּקוּן הַכָּלְלִי שְׁגָלָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּה תְּקוּן גָּמוּר לַפְּגָם הַבְּרִית, וְכַמָּה וְכַמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים שָׂרְצוּ לְעַמֵּד עַל עֲנִיָּן זֶה וּנְתַיְגְעוּ לְמִצָּא לְזֶה תְּקוּן גָּמוּר, וְקִצְתָם לֹא יִדְעוּ כָּלֵל מֵהוּ עֲנִיָּן זֶה וְכוּ', וְקִצְתָם הַתְּחִילוּ לִידַע קִצְת בְּעֲנִין תְּקוּן זֶה וְכוּ', וְנִסְתַּלְקוּ לְעוֹלָמָם בְּאֻמְצַע עֶסְקָם בְּזֶה וְלֹא גָּמְרוּ וְכוּ', וְלִי עֵזֶר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂזֻכִּיתִי לְעַמֵּד עַל זֶה בַּשְּׁלֻמוֹת. וְעֲנִין תְּקוּן זֶה עַל יְדֵי אֻמִּירַת הַעֲשָׂרָה קְפִיטֵל תְּהִלִּים הוּא דְבָר חֲדָשׁ לְגַמְרֵי חֲדוּשׁ נִפְלָא, כִּי הוּא תְּקוּן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, וּמִי שְׂיוּכַל לִילֵךְ לְמַקְוֶה וְאַחַר כֵּן יֵאמְרֶם בְּוֵדָאֵי מַה טוֹב, אִךְ אֶפְלוּ אִם הוּא אֲנוּס שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְטַבֵּל כְּגוֹן שֶׁהוּא חוֹלָה אוֹ שֶׁהוּא בְּדַרְךְ, אִךְ עַל פִּי כֵּן אִם יֵאמְרֶם אֲשֶׁרִי לוֹ, כִּי הֵם תְּקוּן גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, וְאִם יֵאמְרֶם בְּכוּנָה כְּרָאוּי בְּוֵדָאֵי מַה טוֹב, אִךְ גַּם הָאֻמִּירָה בְּעִצְמָהּ מְסַגְּלַת מְאֹד, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל כִּי לֹא נוֹדַע זֹאת מִיּוֹם בְּרִיאַת הָעוֹלָם.

מִסְתַּמָּא הֵייתִי רוֹצֵה לְבַטֵּל אֶת הַתְּאֻנָּה הַזֹּאת לְגַמְרֵי וְכוּ', אִךְ אֵי אֶפְשָׁר זֹאת לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת - בְּגִשְׁמִיּוֹת אֵי אֶפְשָׁר כִּי הִיָּה צָרִיךְ לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת הַטְּבַע שֶׁל כָּלְלִיּוֹת בְּנֵי הָאָדָם בְּתַמִּידוֹת, וְזֶה דְבָר שְׂאֵי אֶפְשָׁר, כִּי אֶפְלוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ וְכִיּוֹצֵא שְׂבַטֵּל הַטְּבַע הִיָּה רַק לְפִי שְׁעָה וּבְדָבָר פְּרָטִי, כְּגוֹן קְרִיעַת יַם סוּף, אוֹ בְּקִיעַת הַיַּרְדֵּן וְכִיּוֹצֵא, שְׂהִיָּה רַק לְפִי שְׁעָה וְכוּ', אָבֵל לְבַטֵּל הַטְּבַע שֶׁל כָּלְלִיּוֹת בְּנֵי אָדָם, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִכְרַח לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת הַטְּבַע אֲצֵלוֹ, וְגַם צָרִיךְ לְבַטֵּל

ולשנות הטבע תמיד וזה דבר שאי אפשר וכו'. וגם ברוחניות אי אפשר וכו', אף העשרה קפיטל תהלים האלו הנקראים תקון הכללי הם דבר נפלא ויקר ומועיל מאד.

גם יחד כבר רבנו ז"ל שני עדים על דבר זה, ואמר שגם כי ימלאו ימיו, אזי אחר הסתלקותו מי שיבוא על קברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהלים ויתן פרוטה לצדקה, אפלו אם גדלו ועצמו עוונותיו וחטאיו מאד מאד חס ושלום, אזי אתאמץ ואשתדל לארץ ולרחב להושיעו ולתקנו וכו'. ואמר: אני חזק מאד בכל הדברים שלי, אף בזה אני חזק ביותר שאלו העשרה קפיטל מועילים מאד מאד.

ואלו הן העשרה קפיטל תהלים: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ, ויאמרם כסדר שהם כתובים בתהלים. ואמר שהוא תקון הכללי, כי כל עברה יש לה תקון מיחד אבל תקון הזה שהוא תקון הכללי כלול כבר מכל התקונים.

גם אמר והזהיר רבנו ז"ל שענין הזה של אלו עשרה קפיטל תהלים שנקראים תקון הכללי, יאמרו ויגלו ויפרסמו בפני הכל.

ואמר רבנו ז"ל אף על פי שהוא דבר קל לומר עשרה קפיטל תהלים, אף על פי כן גם זה יהיה כבוד מאד לקיים. וכן נתקיים עתה בעוונותינו הרבים שמחמת רבוי המחלקת רב ההמון עם רחוקים מאד לקיים זאת, ורבנו ז"ל הודיע כל זאת מקדם. ואנחנו עשינו מה שמטל עלינו להודיע התקון לכל החפץ להתקן, וכל אחד הטוב בעיניו יעשה - השומע ישמע, והחדל יחדל ואנחנו את נפשנו הצלנו.

הקדוש ברוך הוא יעזר לנו שנוזכה לסלק את חכמתנו המדמית ולומר בתמימות ובפשיטות בכל יום את העשרה מזמורי תהלים, ולא נבלבל את עצמנו יותר מזה.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' עא.

**האם אני יכול לעשות פדיון נפש לטובת יהודי אחר
בכספי שלי?**

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק היקר מזכה הרבים המעודד אותנו ומחזק אותנו בכל עת. האם אני יכול לעשות פדיון נפש לטובת יהודי אחר בכספי שלי אף שהכסף שנתן לצדיק אינו ממנו, או שצריך שהיהודי שעושים את הפדיון עבורו ישלם את הכסף דוקא מכיסו ומכספו משום שזה חלק מהמתקת הדינים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב חג הסוכות, שם השם [ה'] י"ד תשרי ה'תשע"ה. שלום וברכה אל דן גרו יאיר לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר שלמות הפדיון הוא שאדם יתן את כספו למען המתקת הדינים, כי מצוה בו יותר מבשלוחו, וזה ברור כשמש.

יעזר הקדוש ברוך הוא שימתקו כל הדינים מעל כלל ישראל, ונזכה להיות שליחים טובים ונתן בכל יום לפדיון, כי כבר אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תקל"ט) שטוב מאד לתן בכל עת על פדיונות לצדיקים, אפלו שלא בעת צרה חס ושלום. וספר מכמה אנשים ממדינת קיר"ה שרגילים מאד להרבות בנתינת פדיונות תמיד, ואמר, שאלו היה לו איש צדיק שיהיה ראוי לעשות לו פדיון, היה נותן לו על פדיון בכל יום ובכל עת. ודבר מזה הרבה כי פדיונות הם דבר גדול מאד; אשרי מי שמקים את זה בתמימות ובפשיטות גדולה.

וכן אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קפ"ח) שפליאה בעיני אם

מביאין פדיון לאחד ומספרין לו צערו, כגון מחולה וכיוצא כשאינו מרגיש הצער והיסורין כמו החולה בעצמו וכו', והיוצא מדבריו הוא שהוא מרגיש הצער והיסורין כשבאין לפניו שיתפלל על החולה וכיוצא כמו החולה בעצמו ממש, וכן נשמע מפיו כמה פעמים. ואמר בתחלה הייתי מבקש מאתו יתברך שאהיה מרגיש צער ויסורין של ישראל, כי לפעמים היה אחד בא וספר לי צערו ולא הייתי מרגיש הצער והייתי מתפלל שארגיש צערו של ישראל. עכשו כשאחד מספר לי צערו אני מרגיש בעצמי הצער יותר ממנו. וממש נוטפין ממני הדמים מגדל הצער שאני מרגיש יותר ממנו, כי הוא יכול לחשב מחשבות אחרות ולשכח הצער, אבל אני מרגיש מאד. ואמר לאחד מאנשיו שבקש אותו שלא ישכח אותו, ענה ואמר: איך אפשר לשכח אחד מכם? הלא כל אחד ואחד יש לו אצלי מקום בלבי.

הקדוש ברוך הוא יעזר לנו שנוזקה לתת בכל יום לפדיון לאדם היודע מה זה לעשות פדיון.

המאחל לך חג שמח ומועדים לשמחה...

ה' עב.

האם הרב ממליץ להורים ללכת להדרכות לחנוכה ילדים?

שאלה:

מאת לימור: לכבוד הצדיק שלום.

האם אתה ממליץ להורים ללכת לקורסים ולמועדים בתחום ההדרכה ההורית או שמספיק שמהורים יחנכו את הילדים בסבלנות לפי הבנתם? תודה רבה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל לימור תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שחננוף ילדים זה מהעבודות הכי קשות, ובפרט בדור שלנו שהטכנולוגיה כבר התפתחה מאוד מאוד, והילדים לומדים מהר מאוד משגים בכל התחומים וכו', שפעם בכלל לא ידעו אפלו מי שהגיע כבר לגיל סבא וסבתא וכו', ולכן עקר החנוף האמתי קדם כל לחנוף את עצמו, כי הילדים על פי רב מחקים את ההורים, ולכן יסוד גדול בחנוף קדם לחנוף את עצמו הן האבא והן האמא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סופה ג"ו): שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה - מה שהתינוק מדבר בשוק, את זה שמע או מהאבא או מהאמא, ואמרו (כתובות ס"ג). הינו דאמרי אינשי רחילא בתר רחילא אזלא, כעובדי אמה כך עובדי ברתא; כמו שהאם מתנהגת כך הבת תתנהג. ולכן אם רוצים להצליח בחנוף הילדים צריכים להתחיל עם עצמם, הינו לשמר מאד לא לנבל את הפה וכו', או לא לעשות עולות לזולת וכו', ומכיל שכן לא לגנב ולעשות כל מיני תרגילים להוציא מהזולת כסף וכו', כי דברים כאלו הילדים לומדים תכף ומיד מההורים וכו', ולכן חנוף מתחיל עם ההורים בעצמם, כשיש בבית רגע ואהבה וכו', ואין צעקות וצרחות וכו', אזי הילדים גדלים מצלחים בחייהם וכו', וכן גדלים בבטחון עצמי שזה יסוד גדול מאד מאד בחנוף לבנות לילדים את הבטחון עצמי.

וצריכים לזכור שבחנוף הילדים אין הוראות הפעלה, אלא כל ילד וכל ילדה בבית הם ענין אחר לגמרי, אחד לא דומה לשני כלל, ולכן לא שיה לנת עצה איך לחנוף את הילדים.

יסוד היסודות הוא סבלנות, כי עם ילדים מכרחים הרבה סבלנות, וכל מה שהם שואלים צריכים לענות להם, כי פרוש אמר

רַבְנוּ ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן ק"ז) הַבְּנִים שׁוֹטִים כְּשֶׁאֲבִיהֶם כַּעֲסָן; כִּי כְּשֶׁהֶאֱבֵא כַּעֲסָן וְהִבֵּן שׁוֹאֵל אוֹתוֹ מִשְׁהוּ וְכוּ', וְהֶאֱבֵא צוֹרֵחַ וְצוֹעֵק עָלָיו כַּמְטָרֵף וְכוּ', אֲזִי הִבֵּן נִשְׁאָר שׁוֹטֵה וְכוּ'. אֲבָא צְרִיף לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֶל יְלָדָיו, וְלִסְפֹּר לָהֶם סְפוּרֵי צְדִיקִים, וְכֵן לְהִתְעַנֵּין בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, שְׁזֵה מַעֲקָר הַחֲנוּפָה, וְכֵן אִמָּא צְרִיכָה לְהִתְעַנֵּין בִּילְדֵיהָ, וְהַעֲקָר לְבָנוֹת אֶת הַיְלָדִים, אִף פַּעַם לֹא לִשְׁבֵר אוֹתָם, וְאִף פַּעַם לֹא לְבַטֵּל אוֹתָם וְכוּ', אֲלֵא לַעֲשׂוֹת עֵסֶק גָּדוֹל מִכָּל דְּבָר קָטָן שֶׁעוֹשִׂים, וְלִתֵּת לָהֶם רַק מַחְמָאוֹת, וְאִזּוֹ הַיְלָדִים מְרַגִּישִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הוֹרִים שֶׁאֲכַפֵּת לָהֶם מֵהֶם.

בְּוֹדָאֵי אִם יֵשׁ קוֹרְסִים וְלַמוּדִים בְּתַחוּם הַדְרָכָה הַהוֹרִית וְכוּ', וְרוֹצִים דוֹקָא לְלַמֵּד, מָה טוֹב וּמָה נָעִים, אֲבָל זֶה יְסוּד הַיְסוּדוֹת - תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַטוֹב שֶׁל הַיְלָדִים, וְאִף פַּעַם לֹא לְהִשְׁפִּיל אוֹתָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לֹא לַעֲשׂוֹת עֵסֶק מְאֻחָד יוֹתֵר מִשְׁנֵי, כִּי צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁכָּל יֶלֶד וְכָל יְלָדָה בְּמִשְׁפָּחָה הֵם כְּמוֹ בֵּן יַחִיד וּבַת יַחִידָה, אִפְלוּ שֶׁיֵּשׁ בְּבֵית שֶׁשָּׂה אוֹ שְׁבַעָה וְכוּ' יְלָדִים, צְרִיכִים לְבָנוֹת כָּל יֶלֶד וְכָל יְלָדָה כְּאֵלוֹ הֵם הַיְחִידִים בְּבֵית, אִף שְׁזֵה מִהַעֲבוּדוֹת הַכִּי קִשׁוֹת בְּבֵית, עִם כָּל זֹאת מִי לֹא רוֹצֵה שֶׁיְהִיָּה לוֹ נַחַת מִיְלָדָיו? בְּוֹדָאֵי זוֹ דְרַף אֲרַכָּה וְכוּ', וְצְרִיכִים עַל זֶה הַמוֹן סְבָלְנוֹת וְכוּ', אֲבָל אַחַר כֵּךְ זוֹ תַּהֲיֶה דְרַף קְצָרָה לְקַצֵּר וְלְקַטֵּף אֶת הַנַּחַת מִהַיְלָדִים שֶׁיְהִיוּ גְדֻלִּים מְצַלְחִים בְּחַיֵּיהֶם.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוּךָ שֶׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' עג.

**כיצד אפֿשר לעזר לבנות צעירות לעצב את האמונה
ולבסס את המדות הטובות?**

שאלה:

מאת רותי: שלום וברכה.

אני עוסקת בחנוך של בנות בכיתה ו' והן ממש מתוקות. מה הדבר הכי חשוב שאפֿשר לעשות אתן כדי לנצל את הזמן, לעזר להן לעצב את האמונה שלהן ולבסס את המדות הטובות כגון צניעות וחסד? תודה על כל העזרה בתשובותיך והדרכתיך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל רותי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך שאין עוד עבודת הקדש יותר גדולה מחנוך ילדי ישראל, שזו העבודה הכי קדושה, כי סוף כל סוף נשמות ישראל הם חלק אלוך ממעל, ואשרי מי שמחנך את ילדי ישראל באמונה פשוטה בו יתברך, שעל ידי זה יגדלו יהודים גאים ביהדותם, ויביאו ברכה לעם ישראל, ויחמיינו הקדושים אמרו (בכא בתרא ח): על הפסוק (דניאל י"ב) "וימצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות; והפרוש הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים, כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מחנך או מחנכת תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

השיטה הכי טובה והכי קלה בחנוך הוא רק להמחיש להם את הכל בצעירים וכו', ובספורים מעשיים וכו', והעקר רק עם חינוך ועם שמחה וכו', שזה מה שילדים צריכים - חם ואהבה, פי לצערנו הרב יש המון ילדים שבאים ממשפחות הרוסות וכו', והם מחפשים אֵין קשבת וכו', והמורה או המורה הם יכולים להיות הדגמא הכי חזקה לתלמידים והתלמידות, העקר בהחנוך שהמתנכים יהיה להם בטחון עצמי, ויתרמו הרבה חם ואהבה לילדים, וכך יכולים להצליח עמָהם.

הקדוש ברוך הוא יצליח את דרכך בתורת מתנכת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' עד.

**מה עלינו לספג ולקחת מכל החגים הקדושים
שעברו עלינו?**

שאלה:

מאת יוסף: לכבוד הצדיק.

עברו עלינו החגים הקדושים - ראש השנה ויום הכפורים, חג הסוכות והושענא רבא, שמיני עצרת ושמחת תורה. מה אנחנו צריכים לקחת ולספג מהחגים הקדושים הללו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יוסף גרן יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, עליך לדעת שהחגים לא עברו, אלא כמו שהצדיקים אמרו החגים נכנסו בנו, כי בזה שזכינו להיות אצל הצדיק האמת

בראש השנה באומן, בזה ראוי לנו לשמח מאד מאד כמו שרבונו ז"ל בעצמו אמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) מי שהיה אצלי בראש השנה ראוי לו לשמח עם זה כל השנה. ולכן דע לך שהשנה נכנסה בנו, וכן יום הכפורים הוא יום סליחה וכפרה שהקדוש ברוך הוא סולח לעונות ישראל, ולכן ראוי לנו לשמח מאד מאד שהקדוש ברוך הוא מחל לנו על כל עוונותינו, ולקבל על עצמנו מהיום והלאה לא לעשות שטיות, נמצא שיום הכפורים נכנס בתוכנו, וכן חג הסוכות שזכינו לשבת בסכה במשך כל החג, וכן עם הדי' מינים הקדושים הלולב והאתרוג והדסים וערבות שזכינו לנענע בהם בכל ארבע קצוות - מזרח, מערב, צפון, דרום, ולמעלה ולמטה, לגלות ולפרסם אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, בזה ראוי לנו לשמח מאד מאד - שזכינו להיות חלק מעם ישראל, ושלא עשנו גוי כגויי הארצות, זו השמחה הכי גדולה שאנחנו צריכים לקחת את זה עמנו על כל השנה.

ודע לך שהשמחה מושכת עוד שמחה, כמוכא בזהר (תצוה קפד): על הפסוק (תהלים ק' ב) "עבדו את הוי"ה בשמחה" - חדוה דבר נש משיך לגביה חדוה אחרא עלאה; אם אדם שש ושמח עם מצוותיו יתברך על ידי זה נמשכת עליו שמחה מלמעלה, ולכן אשרי האדם שזוכה לשמח עם כל המצוות שזוכה לקים בכל יום, ואין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של אדם ששש ושמח עם קיום המצוות, שעל ידי זה אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ד) אפלו שנמצא בנוקבא דתהומא רבה וכו' על ידי שמחת המצוות זוכה לעלות מעולם העשיה לעולם היצירה, ומעולם היצירה לעולם הבריאה, עד שיגיע לעולם האצילות שישגיג את אמתת מציאותו יתברך, ולכן העקר מה שאנחנו צריכים לקחת מהחגים הקדושים שנכנסו בנו, להיות בשמחה כל השנה, ועל ידי השמחה של האדם אין לו כבוד עוונות, כמו שכתוב (תהלים ק"ד) "אנכי אשמח בהוי"ה יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם" - הרגע שאדם שש ושמח עמו יתברך ועם מצוותיו הקדושות שצונו לקים, אזי אין כבוד חטאים, וכל הרשעים חוזרים בתשובה וכו'.

כי באמת אתה צריך לדעת שכל מה שעובר על האדם צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו', עליות וירידות וכו', צער ועגמת נפש וכו', הכל בא מחמת חסרון השמחה, כי אם אדם היה תמיד שש ושמח, ותמיד היה במצב רוח טוב, אז לא היה חסר לו שום דבר, ורבנו ז"ל גלה לנו דרכים נוראות ונפלאות איך אדם יכול לעבר את זה העולם ולהיות הכי מאשר בחייו, כי אתה צריך לדעת שהחיים כל כך קצרים כמו שכתוב (תהלים צ) "ימי שנותינו בהם שבעים שנה", ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"א) שהשבעים שנה פורחות כמו רבע שעה, וכן אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ח) אדם בשביל תענוג קטן של רבע שעה הוא יכול לאבד את כל העולם הזה והעולם הבא; ואדם הוא בונה את האשר שלו וכו' וכו', או שבונה לעצמו את הגיהנם בזה העולם וכו' וכו', כי אם אדם זוכה לדעת שהחיים פורחים, הנה יום והנה לילה, כמאמר ז"ל (בראשית רבה פרשה צ"ו סימן ב') כצל ימינו על הארץ ואין מקוה; והלואי כצלו של כתל או כצלו של אילן אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף, דכתיב (תהלים ק"ד) כצל עובר. ואין מקוה - ואין מי שיקנה שלא ימות הפל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים וכו', אזי חבל היה לו לבלות את היום והלילה עם דאגות וכו' ועם פחדים וכו', ועם קנאה על הזולת וכו', כי ממילא היום יעבר אם הוא כן רוצה או לא רוצה וכו'.

ולכן למה שלא יעשה כל מיני פעלות שבועולם שיעבר לו היום בשמחה עצומה שזה בעצמו יביא לו הצלחה בחייו, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח; כי עקר הצלחת האדם בזה העולם הוא רק להיות בשמחה ולהפך את כל היגון והאנחה המתגברים עליו וכו', להיות אף ורק שמח, ואף שזה הדבר הכי קשה להגיע לזה, כי טבע של אדם שנמשך אל העצבות והעצלות, עם כל זאת צריכים לעשות כל מיני פעלות שבועולם רק לשמח את עצמו, וכפי תקף השמחה פני ההצלחה מאירה אליו, ולכן מכרחים להכריח את עצמו עם כל הכחות להגיע אל שמחה, וכדאי לשמע קלטות של נגונים של שמחה

שְׂמֵגְבִיָּהִים אֶת רוּחוֹ, וּמְבִיאִים לוֹ שְׂמֵחָה בְּלִבּוֹ, וְעַל יְדֵי שְׂמֵחָה זֹכִים לְהַצְלִיחַ בְּחַיּוֹ וְכוּ'.

וְעַל כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׂמֵכְנִיס אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ לְתוֹךְ לִבּוֹ, וְאִז יִהְיֶה לוֹ בְּמָה לְשִׂמְחָה כָּל הַשָּׁנָה, וּכְכֹל שְׂאֵדָם יוֹתֵר שְׂמֵחַ הוּא יוֹתֵר מְצַלִּיחַ, בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחַנִי. וְאֵל תַּחֲשֹׁב שְׂלֵהֲגִיעַ לְזֶה זֶה קָל, אֲלֵא מְכַרְחִים לְעַבְדְּךָ עַל עֲצָמוֹ לְעַקֵּר אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן וְכוּ' מְלַבְּבוֹ, וְלִהְיֵהנִי בְּעֲצָמוֹ שְׂמֵחָה אֲמִתִּית, שְׂאִז יִצְלִיחַ בְּחַיּוֹ הַפְּרָטִיִּים, וְכֵן יִקְנֶה לְעֲצָמוֹ הַמּוֹן אוֹהֲבִים וְאוֹהֲדִים, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל אֲנָשִׁים נִמְשָׁכִים רַק אֵל בְּנֵי אָדָם שֶׁתְּמִיד שְׂמֵחִים וְעֹלִיזִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' עה.

כִּיצַד אֶפְשֵׁר לְהַתְּגַבֵּר עַל מַדַּת הַקְּנָאָה הַמְּקַנְנֶת בִּי?

שְׂאֵלָה:

מַאת שִׁילַת: יֵשׁ דְּבָרִים כָּל כּוֹ מִיֵּאֲשִׁים בְּחַיִּים, לְמִשָּׁל אֲנִי מְנַסֶּה לְהַתְּגַבֵּר עַל מַדַּת הַקְּנָאָה שְׁלִי בְּאַחוּתִי וּבַחֲבֵרוֹתִי, וְלֹא מְצַלִּיחָה. אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהֵם יוֹתֵר מְצַלִּיחוֹת בְּחַיִּים יוֹתֵר רְגוּעוֹת, וְאֲנִי מְקַנְנָה מְאֹד, וּבְכָל פַּעַם שְׂאֲנִי רוֹאֶה מִיִּשְׁהוֹ שֶׁמְצַלִּיחַ בְּתַחוּם שָׁבוּ אֲנִי לֹא מְצַלִּיחָה יֵשׁ לִי צְבִיטָה שֶׁל קְנָאָה בְּלִבִּי. אֲנִי מְנַסֶּה לְהַתְּגַבֵּר עַל זֶה וְלֹא מְצַלִּיחָה!
אוּלַּי עֲדִיף לִי לְהִתְיַאֵשׁ מִלְתַּקֵּן אֶת מַדַּת הַקְּנָאָה וְזֶהוּ? אוּלַּי כִּכָּה הַשֵּׁם בְּרָא אוֹתִי, וְכִכָּה אֲנִי, וְלִכֵּן אֵין מָה לְהַשְׁתַּנּוֹת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל שילת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שמדת הקנאה זה המדה הכי מגנה שרק יכולה להיות, וזה הורס את האדם לגמרי, כי רב הצרות מה שבני אדם סובלים זה רק מחמת הקנאה - כל אחד חושב שלזולת הולך יותר טוב ממנו, ודבר זה נמצא ביותר אצל נשים, כמאמרם ז"ל (מגלה י"ג) אין אשה מתקנאה אלא בדרך חברתה; ואף שלכלם יש את מדת הקנאה, כי עם המדה המגנה הזו כלם נולדים, כמו שיכולים לראות את זה בחוש כשהבכור או הבכורה נולדים כלם אוהבים אותו ומשתעשעים אתו, ועושים אתו עסק מאד מאד גדול, ותכף ומיד כשנולד השני או השניה, הבכור או הבכורה פשוט משתגעים והם לא יכולים לסבל שבא להם על הראש עוד אחד וכו', ואת זה רואה במציאות מי שיש לו ילדים, ולכן נולדים עם מדת הקנאה.

ואת זה אנחנו צריכים לעקר מאתנו, כי המדה המגנה הזו של קנאה הורסת את האדם לגמרי, כמאמרם ז"ל (שבת קנ"ב) כל מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבים; וזה עוד בחיים חיותו - אדם נרקב מחמת קנאה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן כ"ה) על ידי קנאה אדם נופל מאמונתו; וכן אמר (שם אות קנאה סימן ד') על ידי קנאה במקומו חברו נעשה שוטה; אדם פשוט משתגע כשרואה שלזולת יש כסף ולו אין כסף, כי הקנאה משגעת אותו לגמרי, עד כדי כך הקנאה הורסת את האדם, עד שאמר רבנו ז"ל (שם אות קנאה סימן ג') על ידי קנאה בא שפיכות דמים; שאחד לא יהרג את השני אלא מחמת קנאה, ולכן צריכים לעבד על מדת הקנאה עוד מגיל קטנות לעקר את זה ממנו, כי אחרת הוא יסבל כל החיים מזה.

את צריכה לדעת שכל הקנאה שיש בך זה בא לך מחסרון

בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, כִּי אִם הִיָּה לָךְ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי לֹא הִיִּית מִסְתַּכֶּלֶת עַל אֶפֶס, אֶלֶא הִיִּית הִכִּי מֵאֲשֶׁרֶת, הִיִּית תְּמִיד שְׁמַחָה וְעֲלִיָּזָה וְלֹא הִיִּית מִקְנָאֵת בְּשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְלִכֵּן לָמָּה לָךְ לְהַתִּיאֵשׁ? בְּזֵה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל אִם רַק רוֹצִים, וְלִכֵּן תַּתְחִילִי דָף חֲדָשׁ בַּחַיִּים, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל אֶפֶס אֶחָד רַק עַל עֲצָמִי, וְתֵרְאִי שְׁאֵת הִכִּי מִצְלַחַת בַּחַיִּיךָ.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' עו.

כְּבֹר הַרְבֵּה זְמַן אֲנַחְנוּ מְטֻלְטָלִים וְלֹא מוֹצְאִים אֶת הַמְּקוֹם הַנֶּכּוֹן לְהִשְׁתַּקֵּעַ וְלַחַיּוֹת בּוֹ

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מִיטַל לָאָה: לְכַבֹּד קִדְשַׁת הַצַּדִּיק שְׁלוֹם וּבְרָכָה!
אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׁמֵתִרְגֵּשֶׁת עָלַי תְּקוּפָה לֹא פְּשׁוּטָה, וְזֵה מַעֲמִיד אוֹתִי בְּנִסְיוֹן גָּדוֹל בְּאֲמוּנָה: בְּעִקְבוֹת הוֹרָאָה שֶׁל צַדִּיק מְסִיִּם עֲבַרְנוּ דִּירָה לְאָזוֹר מְרַחֵק מִמְּשֻׁפְּחוֹתֵינוּ. חָשׁוּב לִצַּיֵּן שֶׁהַמַּעֲבָר הַזֶּה הוּא הַמַּעֲבָר הַשְּׁבִיעִי שְׁלֵנוּ, וְשָׁאֲנוּ מִמְּגֵרְשֵׁי גוֹשׁ קִטִּיף שֶׁגַם כִּכָּה עֲבַרְנוּ עָלֵינוּ כְּבֹר כָּל כֶּף הַרְבֵּה תִּלְאוֹת וְקִשְׁיִים.
הַמַּעֲבָר הַנּוֹכְחִי בְּצַע בְּעִקְבוֹת הַרְצוֹן לְשִׁפּוֹר חֲנוּךְ יְלִדֵינוּ, כִּי רָצִינוּ מִסְגָּרוֹת יוֹתֵר חֲזָקוֹת וּבְרוּרוֹת מִבְּחִינָה דְּתִית, אֶפֶס כְּעַת אֲנִי רוֹאָה שֵׁישׁ לִי קִשִׁי גָדוֹל בְּהַתְּאֻקְלָמוֹת, רְחוּק לִי מִהַמְּשֻׁפְּחָה, זָר וּמְנַכֵּר לִי כָּאֵן, וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה כְּאֵב וְצַעַר עִמֵּק עַל הַמְּצִיאוֹת הָעֵגוּמָה שֶׁבָּה אֲנִי חַיִּים - אֲנִי מְטֻלְטָלִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם וְלֹא מוֹצְאִים מְנוּחַ לְכַף רַגְלֵינוּ. אֲנִי מְרַגֵּשָׁה עֵיפוֹת וְתִשְׁיִשׁוֹת נִפְשִׁית מִהַמְּצִיאוֹת הַזֶּה, וְאֲנִי מְבַקֶּשֶׁת וּמַתְחַנְנֶת בְּפִנְיֵיכֶם שֶׁתְּבָרְכוּ אוֹתֵנוּ. שֶׁכְּבֹר נִמְצָא אֶת חֲלֻקְנוּ וְנִתְיַשֵּׁב בְּנִחְלָתֵנוּ.

הדבֵר יוצֵר אֶצְלִי תְחוּשֵׁת חֶסֶר בְּטַחֲוֹן תְּמִידִי, וּבְרֻצוֹנִי בְּאֵמֶת לְקוּיִם חַיִּים בְּרִיאִים, יְצִיבִים וּמְאֻשְׁרִים לִילְדֵי וְשִׁיְהִיָּה לָנוּ בֵּית יְהוּדֵי הַמְקִיִּים חַיִּי תוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם, אֲךָ הִגַּעְתִּי לְנִקְדָּה שְׁלֹשִׁים כָּף אֲנִי זְקוּקָה לְבֵית מִשְׁלָנוּ וּלְמִקוֹם בוֹ אוֹכֵל קִבֵּעַ יִתֵּד וְלַגְדֵּל אֶת יְלָדֵי. אֲנֵא עוֹרְרוּ רַחֲמֵי שָׁמַיִם עָלֵינוּ. לָמָּה יִגְרַע חֶלְקֵנוּ?

בְּנוֹסֶף אֲבִקֵּשׁ שֶׁתְּבָרְכוּ אוֹתֵנוּ בְּפִרְנָסָה טוֹבָה כִּי יֵשׁ לָנוּ הַתְּמוּדוֹת לֹא פְּשׁוּטָה גַם בְּזָה. וְיִהִי רָצוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁפִּיעַ עָלֵיכֶם רַב נַחַת וּבְרִיאוֹת, וְשִׁתְּזַכּוּ לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת עַל מַמְלַכְתְּכֶם, אָמֵן כֵּן יִהִי רָצוֹן.

תשובה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר נַח, כ"ה תְּשׁוּבָה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל מֵיטֵל לְאֵה תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הָאֲדָם הַכִּי מִסְכֵּן בְּזָה הָעוֹלָם הוּא זֶה שְׁאִינוּ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וְיֵשׁ בוֹ קְלָלַת קִיָּן, שְׁנֵאֲמַר בוֹ (בְּרֵאשִׁית ד') "נָע וְנָד תִּהְיֶה בְּאֶרֶץ". וּפִרְשׁ רַש"י: אֵינן לָהּ רֵשׁוֹת לְדוֹר בְּמִקוֹם אֶחָד. וְזֶה נִמְצָא אֶצְלֵי הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שְׁעוֹבְרִים מִמְּקוֹם לְמִקוֹם לְגוֹר, וְלֹא מוֹצֵאִים אֶת מְקוֹמָם, וְהֵם הַמְּסַכְּנִים הַכִּי גְדוֹלִים, וְהָעֵקֶר שְׁעוֹבְרִים אֶת יְלָדֵיהֶם, כִּי בְּכָל פַּעַם הֵם צְרִיכִים לְהִתְאַקְלֵם בְּסִבִּיבָה חֲדָשָׁה וְכוּ' עִם יְלָדִים חֲדָשִׁים וְכוּ', וְזֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, וְכַךְ הוֹרְסִים אוֹתָם לְגַמְרִי, וּבִפְרֹט נִפְשֵׁית וְכוּ'.

וְיִדְוֵעַ אֲשֶׁר רִבְנוּ ז"ל גְּלָה לָנוּ סוּד נִפְלָא מְאֹד (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן כ"ד) שְׁשָׂאוּ הַסְּבִי דְבֵי אֶתוֹנָא אֵיפָה הָאֲמַצְעָה שֶׁל הָעוֹלָם? וְהִרְאָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה עִם אֲצַבְעוֹ: פֹּה! שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: מִי אוֹמֵר שְׂכַךְ הוּא? אָמַר לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה: תְּבִיאוּ חֲבָלִים וְתִמְדְּדוּ וְתִרְאוּ שְׂאֵנֵי צוּדִק; וּמִגְלָה רִבְנוּ ז"ל שֵׁשׁ בְּזָה סוּד נִפְלָא מְאֹד: כְּשִׁמְתַּחֲלִים הַבְּלֻבּוֹלִים עִם הָאֲדָם אֵיפָה הַמְּקוֹם שֶׁלוֹ לְהִיּוֹת וְלְגוֹר? אֲזִי הָעֵצָה

להגיד לו פה! איפה שאני נמצא, שם אמצע העולם. ועם כל זאת כשהקלפות והמשחיתים שברא מחמת עוונותיו מבלבלים אותו ושואלים: מי אומר שאתה צריך לגור פה, אולי אתה צריך לגור במקום אחר? ואחר כך כשילך למקום אחר וכו', גם שמה יגידו לו: מי אומר שאתה צריך לגור פה וכו', אולי אתה צריך לגור במקום אחר? כי כשאדם חוטא וכו' אזי הוא בורא קלפות ומשחיתים, והם מבלבלים את דעתו ומעקמים את לבו וכו' בקשיות וספקות, ולא מוצא את המקום שלו והולך נע ונד וכו', אבל אם אדם מאמין בו יתברך, ומכניס בדעתו את אמתת מציאותו יתברך, על ידי זה איפה שרק תשים אותו הוא יהיה רק שמח, כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה בהשם יתברך, ולכן לדעתי אתם צריכים להכניס בחייכם אמונה פשוטה בו יתברך, לידע ולהודיע ולהודיע שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ועל ידי תקף האמונה בו יתברך, תכניס בכם שמחה אמיתית, ותגאלו כבר מהגלות ללכת נע ונד וכו' ולא למצא את המקום שלכם.

וידוע מה שצדיקים פרושו את הפסוק (שמות ט"ו כ"ג) "ויבאו מרתה ולא יכלו לשותת מים ממרה כי מרים הם על בן קרא שמה מרה"; הם הרגישו טעם מר במים שרצו לשותות, והטעם הוא "כי מרים הם", הם היו מרים בעצמם "על בן קרא שמה מרה", כי אדם שתמיד שמח ולא רוצה כלום רק את הקדוש ברוך הוא, והוא מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, על ידי זה איפה שרק ישימו אותו אפלו על הירח, הוא יהיה שמח, מה שאין בן כשאדם בעצמו ממרמר, איפה שרק לא ישימו אותו, הוא יהיה ממרמר, ולכן צריכים לעבד הרבה על נקדת השמחה, ועל נקדתו, כי לכל אחד יש את הנקדה שלו וכו'.

הקדוש ברוך הוא יעזר שהדבורים האלו יפנסו בתוך לבכם ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' עז.

**מתי אמר רבי נחמן את התורה הנקראת
'תקעו תוכחה'?**

שאלה:

סאת עידו: שלום. מתי אמר רבי נחמן מברסלב את תורה ח' בלקוטי מוהר"ן תנינא הנקראת 'תקעו תוכחה'? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עידו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר את התורה האחרונה בעלמא הדין בראש השנה תקע"א, ואמר אז באריכות גדולה מאד את המאמר "תקעו תוכחה" (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח').

פלא גדול שאתה לא לומד "שיחות הר"ן", "חיי מוהר"ן", "ימי מוהרנ"ת" והעקר "פעלת הצדיק", ששם מבארים כל התאריכים מיום הולדו של רבנו ז"ל עד היום שנסתלק לעילא ולעילא, וזה מסדר בסדר נפלא מאד דבר דבור על אפניו בדיוק מתי רבנו ז"ל אמר את כל התורות, והכל מלקט מהספרים האלו, וחבל שאתה לא לומד את השיחות הקדושות של רבנו ז"ל, אשר בפרוש אמר (חיי מוהר"ן סימן שני"ח) ש"בכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיינ איין גוטער ייד) אם ירצה לילך עמה לקים כפי שיחתו הקדושה.

נכתב על זה מוהרנ"ת ז"ל (שם): וגם אפלו עכשו כשלומדין דבריו הקדושים, יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך

לזכות לדרך השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך - מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישם לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם].

מי שרוצה לקרא את עצמו "חסיד ברסלב", עליו להיות בקי בספרים האלו - "שיחות הר"ן", "חיי מוהר"ן" ו"ימי מוהר"ן"ת" ישר והפוך, הפוך וישר וכו', כי בלא השיחות הקדושות של רבנו ז"ל לא יודעים איך להתנהג וכו', וזה מכניס תשוקה עצומה בלב השומעים לקיים את דבריו הקדושים שבספרי "לקוטי מוהר"ן", "ספורי מעשיות" ו"ספר המדות". אשרי מי שזוכה להתמיד בספרי רבנו ז"ל שבזה הוא ממשיך על עצמו את אורו הגדול, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ב) אשר פניו שכלו ונשמתו הם נמצאים בתוך ספרו, נמצא שמי שמתמיד בדברי רבנו ז"ל על ידי זה הוא משיג את שכלו ונשמתו, אשרי לו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' עת.

**אני מרגישה קנאית וצרת עין. איך זוכים לשמח
בשמחתם של אחרים?**

שאלה:

מאת לאה: אני מיאששת מחי"י כי פתאום אני מגלה שאני אשה קנאית וצרת עין. אני לא רוצה להיות כזאת, ואני רוצה להיות שמחה בשמחתם של אחרים. איך זוכים לזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל לְאֵה תַחִּיה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְךָ.

כָּל הַבְּעִיָּה שֶׁלְךָ שְׂאֵת לֹא מִסְתַּכֶּלֶת עַל עֲצֻמָּךְ, תְּמִיד אֶת רַק מִסְתַּכֶּלֶת עַל אַחֲרוֹת וְכו' - אֵיךְ זֹאת? מָה עִם זֹאת? וְכו' וְכו', אֶת דּוֹאֵגַת תְּמִיד דְּאֵגוֹת שֶׁל אַחֲרִים וְכו', וְאֶת שׁוֹכַחַת מַעֲצָמְךָ לְגַמְרִי, וּמִזֶּה נּוֹבַע שְׂאֵת תְּמִיד עֲצוּבָה וּמְמַרְמֶרֶת וּמְדַכָּאת וְכו' וּמִקְנָאָה בְּזוּלַת וְכו', בְּשִׁעָה שְׂאֵת לֹא יוֹדַעַת שְׂאֵת נִמְצָאת בְּמִצָּב הַרְבֵּה יוֹתֵר טוֹב מִנְּשִׁים אַחֲרוֹת וְכו', כִּי אֵף אַחַת לֹא תִסְפֵּר לְךָ אֶת הַבְּעִיּוֹת שֶׁלָּהּ וְכו'.

וְלִכֵּן תִּפְסִיקִי לְדַאֵג דְּאֵגוֹת אַחֲרִים וְכו', וּמִמִּילָא יִרְדּוּ מִמֶּךָ הַקְּנָאָה וְהַצָּרוֹת עֵינַי עַל הַזּוּלַת, תַּתְחִילִי לְהִסְתַּכֵּל עַל הַטוֹב שֶׁל עֲצֻמָּךְ, וְעוֹד פַּעַם עַל הַטוֹב שֶׁל עֲצֻמָּךְ וְכו', וְאֵיךְ שְׂטוֹב לָהּ, וְאֶת שְׂאֵת הַכִּי יָפָה וְהַכִּי מְכַשֶּׁרֶת, וְהַכִּי מְצַלַּחַת וְכו', אֲזַי כָּל הַחַיִּים שֶׁלְךָ יִתְהַפְּכוּ לְטוֹבָה, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמוֹ, לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצֻמוֹ אֶת הַטוֹב שֶׁלוֹ, וְאֲזַי הוּא יִהְיֶה הַכִּי מְאֻשָּׁר וּבְחַיִּים, וְכִבֵּר לֹא יִקְנֵא בְּאֵף אַחַד, וְהַרְגַע שְׂאֵדָם שׁוֹכַחַת מַעֲצָמוֹ אֲלֹא תְּמִיד מִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים, אֲזַי הוּא חַי חַיִּי גִיהֵנָם בְּזֶה הָעוֹלָם

וכו', ולמה צריכים את זה? עדיף להסתכל רק על עצמו, ואז תהיי הכי מאשרת.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתבשרי לי תמיד בשורות משמחות, ואיך שלקחת את הדברים האלו בתוך לבך ונשתנית לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' עט.

גם אני וגם בעלי עובדים, ולמרות זאת יש לנו לחץ כספי גדול. מה עושים?

שאלה:

מאת עדנה: אני עובדת ובעלי עובד, ולמרות הכל יש לנו לחץ כספי מאוד גדול. אני מעשרת מההכנסות שלנו, גם למוסדות שלכם, אך תמיד אני בפחדים בגלל המצב הכספי. נשמח לקבל עצה וברכה שתהיה לנו ברכה בכסף.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל עדנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים לרקד בכל יום ולהיות שמחים ועליזים שאתם בריאים, ואתם יכולים לעבד, ואתם לא צריכים להגיע לטובות של הזולת, והשמחה הזו שתשמחו ביחד ותרקדו בכל יום מרב שמחה, זה ישפיע לכם שפע בפרנסה שתהיה ברכה בתוך הכסף שלכם, כי כבר אמר החכם מכל אדם (משלי כ"ז א') "אל תתהלל ביום מחר כי לא תדע מה ילד יום"; אדם אסור לו להסתכל על יום המחירת

וכו', עליו לְדַאג על היום הזה, וְאִז תְּהִי־הִי כִי מֵאֲשָׁרִים, תְּמִיד צְרִיכִים לְזַכֵּר: מִי שֶׁנִּתֵּן לִי עַד עַכְשָׁו אֲכַל לְאֹכַל וְכוּ', וּמִי שֶׁזָּכָה אוֹתִי עִם עֲבוּדָה הַיּוֹם, הוּא בּוֹדְאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי גַם לְמַחֵר, וְלִכֵּן לְמָה לָךְ לְדַאג דְּאֲגוֹת הַכְּסִילִים וְכוּ' מַה יְהִיָּה מַחֵר? וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם: "כָּל אָדָם שׁוֹקֵט בְּיוֹמוֹ - תָּרַד בְּמַחֲרָתוֹ", וּבְזֶה הֵם מְמַרְמְרִים לְעַצְמָם אֵת הַחַיִּים בַּחֲנָם, וְרַבְּנוּ ז"ל לְמַד אוֹתָנוּ שֶׁעַלֵּינוּ לְשַׁמַּח עִם הַיּוֹם הַזֶּה, וְלֹא לְבַלְבֵּל אֵת עַצְמָנוּ מַה יְהִיָּה לְמַחֲרָת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲמוּא שְׁמִינִי) לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֵחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמִּיצַר הַיּוֹם מִיצַר לְמַחֵר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֵחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם.

וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי הָאָדָם שֶׁשָּׂשׁ וְשִׂמַּח עִם הַיּוֹם הַזֶּה, וְנוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַחֲסָדִים וְהַרְחָמִים גְּמוּרִים שֶׁעוֹשֶׂה אֵתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא, וְאִז נִכּוֹן לְבוֹ יְהִיָּה בְּטוֹחַ שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם לֹא יַחְסֵר לוֹ שׁוֹם דְּבָר, וּכְמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ז"ל (חַיִּי מוֹהֲרָ"ן סִימֵן תַּקס"א) שֶׁכָּל יוֹם יֵשׁ לוֹ אֵת הַשְּׂפַע שְׁלוֹ, וְלִכֵּן לֹא צְרִיכִים לְדַאג מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ, וְזֶה עֶקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וְלִכֵּן תְּרַאֲי לְשַׁמַּח עִם בְּעַלְךָ, וְתִהְיֶנּוּ מֵהַחַיִּים, וְאֵל תְּדַאגוּ דְּאֲגוֹת מַחֵר.

דְּעֵי לָךְ שֶׁסְּגָלָה לְפָרְנֶסָה לְבָרְךָ בְּרַפְת הַמְּזוֹן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וּבְקוֹל וּבִשְׂמֵחָה, וְזֶה מְסָגֵל לְעִשְׂרֵי נִפְלְאוֹה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מְשַׁלִּי י') "בְּרַפְת הַיּוֹי"ה הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה"; הֵינּוּ אִשָּׁה שֶׁמְבָרַכְת אֵת בְּרַפְת הַמְּזוֹן בְּשְׂמֵחָה עֲצוּמָה זֶה מְסָגֵל לְעִשְׂרֵי, וְכֵן לְהַזְהֵר מְאֹד עַל נְטִילַת יָדִים וְכוּ', וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהַלְּאָה תַקְפִּידִי מְאֹד מְאֹד עַל נְטִילַת יָדִים כְּשֶׁאֵת קָמָה בְּבִקְרָא וְכוּ', וְכֵן כְּשִׁיּוּצָאִים לְשִׁרְתִּים וְכוּ', וְכֵן לְפָנֵי הָאֲכִילָה לְטַל יָדִים עִם נְטִילָה דִּיקָא וְכוּ', כִּי נְטִילַת יָדִים מְסָגֵל לְהַנְצִל מֵעֲנִיּוֹת, כִּי עַל נְטִילַת יָדִים רֵאשִׁי תְּבוֹת עֲנִי, וּמִי שֶׁמְזוֹלְזֶלֶת בְּנְטִילַת יָדִים נַעֲשִׂית עֲנִיָּה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת ס"ב:) אָמַר רַב חֲסֵדָא: אֲנָא מִשְׂאֵי מְלֵא חֲפְנֵי מֵיָא וְיִהְיֵוּ לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוּתָא; [אֲנִי נְטִילְתִי יָדֵי עִם מְלֵא מִים וְנִתְּנוּ לִי חֲפְנִים מְלֵאִים טוֹב,

כי רב חסדא הוה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידיים שהיה מקפיד על זה].

הקדוש ברוך הוא ירחיב לכם בגשמינות וברוחניות ותמיד תהיו שמחים ועליזים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' פ.

יש לנו קשיים כלכליים. האם כדאי לעבר דירה למקום זול יותר?

שאלה:

מאת אהרן: שלום וברכה לכבוד קדשת מוה"רא"ש, רפואה שלמה והצלחה בכל.

הנני נשוי, אב לחמשה ילדים וגר בירושלים. היה לנו עסק גדול של מכון קוסמטיקה שכשל, ולאחרונה פתחנו עסק זהה וקטן יותר, וברוך השם העסק הזה מרויח אף לא מספיק. אני נרשמתי לקורס תשמלאי שיתחיל לאחר סכות למשך עשרה חדשים כדי לעשות את השתדלותי בפרנסה, אך כבר עתה המצב לוחץ ואני מרגיש שאני לא יכול להתמודד עם הלחץ של החובות והשכירות וכו' וכו'. בעבר חייתי כנשש שנים ויותר בדקדוקי עניית ומקש סבלתי, ואני חושש מאד לחזור למקום הזה שוב.

מה עלי לעשות: האם לעקר עם משפחתי למקום אחר זול יותר או לעשות פעלה אחרת? אבקש את עצתכם, בברכה אהרן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אהרן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהחיים לא קלים לאף אחד וכו', כל אחד יש לו את הנסיגות הקשים והמרים שלו וכו', וצריכים לראות איך מקלים מעצמם את העל הכבד של הפרנסה, אשר באמת זו קללה של (בראשית ג') "בזעת אפיה תאכל לחם עד שובך אל האדמה", ועקר השלמות של האדם הוא להקל ממנו את הזיע והעמל שעמל כל כך קשה בשביל הפרנסה.

הדבר הראשון - אתה צריך לשמח מאד מאד עם אשתך ועם ילדיך, ולתת בכל יום תודה להקדוש ברוך הוא על המתנות שנתן לך, ואמר החכם "אין לאדם שמחה שלמה - כי אם עם אשתו ובניו", והרגע שתתחיל לראות בחסד של הקדוש ברוך הוא שקבלת מתנות כאלו, יתרחב בך לבך לגמרי, והכל יסתדר אצלך, ואתה צריך לזכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט). אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו (תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו), ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות באה בזכות האשה, והשמחה שתשמח עם אשתך ועם ילדיך תרחיב לך את הדעת ותצא מקטנות המחין שנתפס לך.

הדבר השני - אסור לאבד את עצתו ונתויו ולפל בקטנות המחין כשפתח עסק ולא הלך לו, כי אדם לא יודע במה יתפרנס, היום יש לו עסק זה וכו' ומחר יש לו עסק אחר וכו', העקר לצאת מקטנות המחין, ואמרו חכמינו הקדושים (מכילתא בשלח) מי שברא יום - ברא פרנסתו; ואמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ"ב:) אין עניות מן האומנות, ואין עשירות מן האומנות, אלא למי שהעשר שלו, שנאמר (חגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב"; ואת זה צריכים לחקק טוב טוב בדעתו שהפרנסה

בָּאָה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן אַתָּה צְרִיף לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מַה שְּׂאֵתָה צְרִיף, וּלְסַפֵּר לוֹ הַכֹּל בְּכָל מַכּל, וְעֲלִיף לְדַעַת שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מֵלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּבִתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְדַבֵּר גְּדוֹל דְּבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְהַרְגַע שֶׁתַּחֲדִיר בְּעֲצֻמְךָ דְּבַר זֶה, אֲזִי תִרְאֶה אִיף שִׁיתְרַחֵב לְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד.

מה כבר יהיה אם תעקר למקום אחר? אם נגזר על האדם עניות ודלות, זה ירוץ אחריו איפה שהוא רק לא יהיה וכו', ולכן אין זו עצה לברח, אלא כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל לאדם שרצה לברח מהבעלי חובות שלו, ובא להתיעץ עמו כדת מה לעשות, ענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל: אם כבר לברח צריך לברח אל הקדוש ברוך הוא, ולבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, וחבל מאד מאד שבני אדם לא מטים אָזְן קִשְׁבֹת אֶל עֲצוּתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל שֶׁנִּתֵּן לָנוּ עֲצָה כָּל כֶּף קָלָה - שֶׁכָּל מַה שֶׁהוּא צְרִיף שִׁיפְתַּח אֶת הַפֶּה וַיְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לוֹ לְטוֹבָה.

ולכן אני מאד מבקש אותך - אל תכנס בלחץ זו הדחוק, תראה לשמח עם אשתך ועם ילדיך, כי השמחה היא הגאולה, ואמר הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו: כמו שאנחנו מחכים על הגאולה הכללית, כן יש לכל אדם גאולה פרטית, כמו שכתוב (תהלים ס"ט י"ט) "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְּאֻלָּה", ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה כ' סימן ט) הקיש גאולה לפרנסה ופרנסה לגאולה - מה גאולה פלאים, אף פרנסה פלאים, מה פרנסה בכל יום - אף גאולה בכל יום; ועל כן תתחזק באמונה פשוטה בו יתברך שהוא הזן ומפרנס לכל, ותרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ולבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך, ותראה שתקבל את זה בשפע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' פא.

אחותי יוצאת עם אדם גרוש ואב לשני ילדים וההורים שלי לא מקבלים את זה. מה עושים?

שאלה:

מאת רובי: שלום לרב.

יש לי אחות בת 29, ולפני חדש היא ספרה לאמא שלי שהיא יוצאת עם בחור גרוש עם שני ילדים. ההורים שלי לא מקבלים את זה, ומאז אין שמחה בבית, כל הזמן עצוב ויש צעקות, ריבים ועצבים. האוירה בבית השתנתה. אמא שלי מתחננת בפניה שתעזב אותו אף היא לא מקשיבה, וכמה שאני אומר לה שההורים רוצים רק בטובתך היא לא משתכנעת. מה אפשר לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רובי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שבת שהגיעה כבר לגיל עשרים ותשע יש לה את הדעה שלה, ואי אפשר לשנות את זה בשום פנים ואופן, ואם היא התאהבה בגרוש עם שני ילדים ורוצה להתחתן אתו, קשה מאד לשכנע אותה.

בודאי ההורים צודקים ורוצים רק את הטובה של הבת, כי סוף כל סוף היא הבת שלהם, ולמה להכנס במטה חולה וכו' ולהתחתן עם גרוש עם שני ילדים, אבל ידוע הפתגם "האהבה מסנוורת", ואין לזה שום תקנה אלא היא תלמד על הבשר שלה וכו'.

יכול מאד להיות שהם יצליחו בתיים, אבל חבל מאד שההורים

יִתְעַרְבוּ לְבַת שֶׁהִגִּיעָה כְּבָר לְגִיל כְּזֹה, וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם, וְעוֹד יִמְרְרוּ אֶת חַיֵּי הַבַּת. בְּוַדַּאי אֲנִי מֵבִין אֶת הַהוֹרִים שֶׁהִסְפּוּר הַזֶּה כּוֹאֵב לָהֶם מְאֹד מְאֹד, אָבֵל הֵם צְרִיכִים לְהִבִּין כִּי הִיא כְּבָר לֹא צְעִירָה, וַיֵּשׁ לָהּ אֶת הַשִּׁכָּל שֶׁלָּהּ, וְהִיא דֵּי מִבְּגֵרַת לְהַחֲלִיט מַה שֶׁהִיא רוֹצֶה, וְלִכְּן לְדַעֲתִי צְרִיכִים לְעֹזֵב אוֹתָהּ וּלְהַעֲלִים עֵינָיו, וְלָתֵת לָהּ לַחֲיוֹת אֶת הַחַיִּים שֶׁלָּהּ.

כָּלֵל זֶה הַהוֹרִים צְרִיכִים לְהִבִּין, כִּי לֹא כָּל מַה שֶׁנֶּכּוֹן בְּעֵינֵיהֶם – הַיְלָדִים מְבִינִים, וְלִכְּן חֲבָל לְהַפְּךָ אֶת הַבֵּית לְגִיחָנָם וְכוּ' – צְעָקוֹת, מְרִיבוֹת, עֲצָבִים וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁהֵם יִצְלִיחוּ בְּחַיֵּיהֶם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' פב.

**לְמָה הַתְּקוּן הַכְּלָלִי לֹא שׁוֹמֵר עָלַי מִלְחֻטָּא שׁוֹב
בְּפָגַם הַבְּרִית?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: שְׁלוֹם לְכָבוֹד קִדְשֵׁי הַצְּדִיק.
אֲנִי בַּחוּר בֶּן עֶשְׂרִים וָאַרְבַּע, וְעוֹבֵר עָלַי הַרְבֵּה בְּעֵינַי שְׁמִירַת הַבְּרִית. בְּכָל פַּעַם אַחֲרֵי הַפָּגַם אֲנִי קוֹרֵא אֶת הַתְּקוּן הַכְּלָלִי, אֶךְ לְמַחֲרַת אֲנִי נוֹפֵל שׁוֹב לְצַעֲרֵי הָרַב. לְמָה הַתְּקוּן הַכְּלָלִי לֹא שׁוֹמֵר עָלַי שְׂלֵא אֶפֶל שׁוֹב? אֲשַׁמַּח לְבַרְכָּה לְשְׁמִירַת הַעֵינַיִם וְהַבְּרִית. תּוֹדָה רַבָּה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מוהרנ"ת ז"ל כתב (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בבְּרִית, ולכן הדבר הראשון לתקון הברית - צריכים להתחתן מה שיותר מהר, כמו שהזהירנו רבנו ז"ל להתחתן מה שיותר מהר ומה שיותר צעיר כדי להנצל מפגם הברית, כי כל זמן שאדם הוא חצי גוף וכו' אזי הוא פגום בבְּרִית וכו', ולכן כדי לזכות לתקון הברית מִכְרָחִים להתחתן, וזה הדבר הראשון בתקון האדם.

ואמרו חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר לו: כשיבוא לידך הביאהו לדי. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר לו: דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה, אמר לו: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעברה, בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקדוש ברוך הוא ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא - אומר תפח עצמותיו; הרי שלך לפניך, איך שצריכים להזדרז ולהתחתן, כי רב המנונא בא אל רב הונא וראה שעדין לא התחתן, אמר לו אני לא רוצה לראות את הפנים שלך עד שתתחתן.

בודאי אמירת "תקון הכללי" הוא תקון גמור לפגם הברית, אבל עם כל זאת הבחירה בידי האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"י) לאיש אחד ששאל אותו: כיצד הוא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות - אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה. [וכתב מוהרנ"ת ז"ל: רשמתי זאת כי הוא

נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד].

ולכן איעצה ויהי אלקים עמך, שאתה צריך ללכת עכשו על כוון אחד והוא להתחתן מה שיותר מהר, והקדוש ברוך הוא יוליך אותך בדרך הנכונה ותזכה למצא את בת זוגך השייכת לשרש נשמתך.

תהיה רגיל לומר בכל יום את התפלה הזו, ותראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בת זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעפכה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה. וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שב בתשובה שלמה. ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם אמן סלה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' פג.

האם הרב יכול לתת לי הוכחה חותכת לקיומו של השם?

שאלה:

מאת כפיר: כבוד הרב שלום.

האם הרב יכול לתת לי הוכחה חותכת לקיומו של השם?
ולמה עלי להאמין דוקא בהשם ולא באל אחר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל כפיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערי הרב השם שלך סוחב אותך לכפירות וכו', אתה רוצה הוכחה שיש אל אהד, אזי תסתכל ותתבונן טוב על הגוף שלך, מי הולך בך אם לא הקדוש ברוך הוא? מי מתנועע בך אם לא הקדוש ברוך הוא? מי מחיה אותך אם לא הקדוש ברוך הוא? חכמינו הקדושים אמרו (גדה ל"א.) שלשה שתפין יש באדם - הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו. אביו מזריע הלבן שממנו עצמות וגידים וצפרניים, ומוח שבראשו, ולבן שבעין. אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר, ושערות, ושחור שבעין, והקדוש ברוך הוא נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראית העין ושמיעת האזן ודבור פה והלוח רגלים ובינה והשכל, וכיון שהגיע זמנו להפטר מן העולם הקדוש ברוך הוא נוטל חלקו וחלק אביו ואמו מניח לפניהם.

אדם צריך לחקק בעצמו שאין העולם הפקר, והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, הוא יתברך מחיה ומחיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודבר זה אי אפשר להסביר לכן אדם, ובפרט אדם שהתגעל עם מאכלות אסורות, כי כך כתב הרמב"ם (אגרת תימן) מי שמפטים את עצמו עם מאכלות אסורות ואוכל טרפות ונבלות, על ידי

זה הדם שלו נתעבר לגמרי וכבר קשה לו להגיע אל אמונה ברוח ומזככת, ומכל שכן וכל שכן כשאדם טנף את עצמו בנאוף שקוץ תעוב וזהו, וחי עם כל מיני זונות וכו', בדיוק כמו החיות שחיות חיי הפקר לגמרי וכו', איך אדם עם שכל כזה יכול להבין שיש רק אל אחד המחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה?

ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ל"ב) יש עברות שהם מכניסים כפירות באדם. ויש שבאים עליהם מחשבות על האמונה מחמת שלא נולדו בקדשה כראוי. ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים שעשו בעצמם כי יש עברות שהם מזיקים ופוגמים את האמונה, ולזה צריכין בושה ולב נשבר, שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חס ושלום ראוי לו להתבייש מאד על אשר נולד בגשמיות כזה או שעשה מעשים כאלו שבא לזה שיבואו לו מחשבות כנגד אמונתנו הקדושה "וימלא כבוד הוי"ה את כל הארץ" (במדבר י"ד כ"א) כי (ישעיה ו' ג) "מלא כל הארץ כבודו", ועליו באים מחשבות חס ושלום לגרשו ולעקרו חס ושלום מאלקים חיים אשר הוא חי החיים יתברך ויתעלה שמו. ואין צריך לבאר גדל הבושה שראוי שיהיה לו כשבאים עליו מחשבות כאלו חס ושלום. ועל ידי בושה ולב נשבר על ידי זה מגרש ומשבר החקירות והמחשבות הכפרניות שעולים על מח מחשבתו ומעקמים את לבו בעקמומיות כזה שהוא משתגע ממש, ומי שאין לו אמונה אין לו חיים כלל וכו', אלא תמיד הוא מבלבל את עצמו מאמונות כוזביות שאין כאן המקום להאריך בזה, שלא לעורר את חמת הגויים עלינו וכו' וכו'.

ובאמת אמונה הוא ענין חזק מאד וחייו חזקים מאד על ידי אמונה. כי כשיש לו אמונה אפלו כשבאים עליו יסורים חס ושלום, אזי יוכל לנחם עצמו ולהחיות את עצמו כי השם יתברך ירחם עליו ויטיב אחריתו, והיסורים הם לו לטובה ולכפרה, ובסוף ייטיב לו השם יתברך בעולם הזה או בעולם הבא. אבל מחקר שחוקר חקירות מי זה אלקים? ומה זה אלקות? ואין לו אמונה כלל, כשבא

עליו איזה צרה אין לו למי לפנות ואין לו במה להחיות את עצמו ולנחם את עצמו. והמשפיל יבין דברים אלו מאליו ויבין דבר מתוך דבר כי אי אפשר לבאר הכל בכתב. והכלל שעקר הוא האמונה בלי שום חקירות כלל, ובזה יהיה חזק לעולם בעולם הזה ובעולם הבא ולעולם לא ימוט אשרי לו.

גם זאת צריך לדעת, שיש נשמות פשוטות שנוודו בכשרות וגם לא קלקלו מעשיהם שאין באים עליהם כלל מחשבות כאלו, ואפלו כשמדברים בפניהם מענינים אלו לא אכפת להם כלל ואינו מבלבל דעתם כלל. וזה דומה כמו שמדברים מתאוה הידוע בפני סריס שבודאי אינו מבלבל דעתו כלל, כן אלו האנשים פשוטים אינם שומעים כלל ואינו נכנס באזניהם כלל עניני חקירות ובלבולים.

ולכן מי שנכנסו בו מחשבות של פטרות וכו', והוא מענה את עצמו בכל מיני ענויים וכו', כי אין עוד ענוי כמו ענוי הנפש שלא שלמה עם עצמה וכו', עליו לבקש בכל יום ממנו יתברך שיחוס וירחם עליו ויוציא אותו מהכפירות והאפיקורסות שגפלו אליהן, ויתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, שעקר השלמות של האמונה היא לסלק את הדעת והשכל לגמרי, כי אמונה זה דבר בלי שכל, כי אם יש שכל לא שייך אמונה, ולכן לדעתי תתפלל בכל יום את התפלה הזו, וזה יועיל לך מאד להוציא אותך מכל הקשיות והספקות והבלבולים שמבלבלים את דעתך, ומעקמים את לבך:

רבונו של עולם, חוס וחמל עלי וזפני לבוא לאמונה ברורה ומזככת, לדעת בידיעה ברורה שאתה מנהיג את עולמך בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ואזפה להרגיש את מציאותך איך שאתה נמצא ואין בלעדריך נמצא. אנא חוס וחמל על נפשי האמללה שחטאתי עויתי פשעתי לפניך, ופגמתי בכריתתי, שעל ידי זה נתבלבלו אצלי הדעת והשכל, עד שאני מלא קשיות וספקות עליך, שהן הן הקלפות המסככות אותי מחמת רבוי עוונותי המרבים. זכני לסלק ממני את כל הספקות והבלבולים

שׁמְבַלְבְּלִים אֶת דַּעְתִּי וּמוֹחִי, וּמַעֲקָמִים אֶת לִבִּי שִׁיְהִיו לִי קִשְׁיוֹת עָלַי, רַחֵם עָלַי שְׂאֻזָּה לְמַח נָקִי וּלְהַרְגִישׁ תְּמִיד אוֹתָךְ, וְעַל יְדֵי זֶה בַּעֲצָמוֹ אֲזַכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁקִּלְקַלְתִּי, כִּי אַתָּה גַלִּיתָ לָנוּ עַל יְדֵי רֹאשׁ צְדִיקִיךָ אֲשֶׁר עַל יְדֵי אַמוּנָה אַתָּה סוֹלַח עַל כָּל הָעוֹנוֹת שֶׁהָאָדָם חָטָא נִגְדָה, וְלִכֵּן חוּס וְרַחֵם עָלַי שְׂאֻזָּה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְלֹא יַעֲלוּ עַל לִבִּי שׁוּם סַפְקוֹת וְקִשְׁיוֹת בְּאַמוּנָה הַקְדוּשָׁה, אֲדַרְבָּה, תִּמְלֹא אֶת לִבִּי עִם אוֹרְךָ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא שְׂאֻזָּה לְהַרְגִישׁ אוֹתָךְ עַל פְּנֵי תְּמִיד, וְלֹא אֶסִיחַ דַּעְתִּי מִמְּךָ כְּרַגַע. וְאַף שְׂאֲנִי יוֹדַע שְׁלִפִי גְדֹל קִלְקוּל מַעֲשֵׂי וְעֶרְבּוֹב דַּעְתִּי וּבִלְבוּל מַחֲשַׁבְתִּי אֵינִי רְאוּי לְהִגִּיעַ לְזֶה, עִם כָּל זֹאת אַתָּה הָאֵל רַחוּם וְחַנוּן הַמְּרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ, חוּס וְרַחֵם עָלַי שְׂאֻזָּה גַם כֵּן לְהִגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הָאַמוּנָה, עַד שֶׁתְּמִיד אֲזַכֶּה לְהַרְגִישׁ אוֹתָךְ עַל פְּנֵי, וְלֹא אֶסִיחַ דַּעְתִּי מִמְּךָ כָּלֵל, אֶלֶּא תְּמִיד תִּהְיֶה לְפָנַי עֵינִי, שְׁעַל יְדֵי זֶה אֲזַכֶּה לְעַבֵּר עַל כָּל הַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת שְׂאֲנִי עוֹבֵר עָכָשׁ. אֲנִי מִמְּךָ אָבִי שְׁבִשְׁמַיִם, זַכְּנִי בְּמַתַּנְתּׁ חֲנֹם לְהִגִּיעַ לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת שְׁעַל יְדֵי זֶה אֲזַכֶּה לְהַפְּלִל בְּךָ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אִמֵּן סְלָה.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם יִשְׂרָאֵל הֵם עִם קְדוּשׁ, עִם רַחֲמֵן, עִם עִם רַגֵּשׁ, וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבִמוֹת ע"ט.) שְׁלֵשָׁה סִימָנִים יֵשׁ בְּאַמָּה זו - הַרְחָמְנִים וְהַבִּישְׁנִין וְגוֹמְלֵי חֲסִדִים, רַחֲמָנִים דְּכֹתִיב (דְּבָרִים י"ג י"ח) "וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ וְהִרְבֶּךָ", בִּישְׁנִין דְּכֹתִיב (שְׁמוֹת כ' י"ז) "בְּעֵבֹר תִּהְיֶה יְרֵאתוֹ עַל פְּנִיכֶם", גּוֹמְלֵי חֲסִדִים דְּכֹתִיב (בְּרֵאשִׁית י"ח י"ט) "לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ" וְגו'. כָּל שֵׁישׁ בּוֹ שְׁלֵשָׁה סִימָנִים הֵלְלוּ רְאוּי לְהַדְּבֵק בְּאַמָּה זו; וְכֵל זֶה זָכוּ עַל יְדֵי שְׁסָלְקוֹ אֶת דַּעְתָּם וְחֲכָמְתָם הַמְדַמִּית לְגַמְרֵי וְקִבְלוּ עַל עֲצָמָם אֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאַמְרוּ "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת כָּלֵל, קִדְּם עוֹשִׂים וְאַחַר כֵּךְ שׁוֹמְעִים וּמְבִינִים מֶה אֲנִי עוֹשֶׂה, לֹא כֵן אַמּוֹת הָעוֹלָם הֵם רוֹצְחִים בְּדָם קוֹ, כְּמוֹ שְׂאֲנַחְנוּ עִדִים לְזֶה כְּכֹר אֶלְפִים שָׁנָה שְׁהוֹרְגִים וְשׁוֹחֲטִים וְחוֹנְקִים וְשׁוֹרְפִים גְּבָרִים נָשִׁים וְיִלְדִים וְיוֹנְקֵי שָׂדִים יְהוּדִים

חפים מפשע לגמרי, והכל בכח האמונות הכוזביות האלו של עשו ושל ישמעאל שהם שתי קלפות שמתגברות זה אלפים שנה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שנזכה להתבונן טוב טוב מה קורה בעולם, ומי הוא האל אחר וכו', הדמיונות של עשו וישמעאל שסודותם כלנו יודעים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' פד.

האם זה נכון שבחור צריך להתחתן עם הבחורה הראשונה שמציעים לו?

שאלה:

מאת שי: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א.

אני בן 19, והולך להכנס בשדוכים. שמעתי שהצדיק אומר שאת ההצעה הראשונה שמציעים צריכים לקחת, וקשה לי לקבל את הדבור הזה, כי הרי אם אין התאמה בין בני הזוג אז כל החתנה מבססת על אמונה בלבד, והרי אנחנו לא כל כך חזקים באמונה...

אני יודע שרובנו אומר שכדאי שלכל אחד תהיה פרנסה מסודרת כי בדור שלנו קשה מאד להחזיק באמונה כזו. אשמח לעצה, ואבקש הצדיק יברך אותי שאמצא את זוגי ההגון במהרה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר במציאת הזווג שצריך להיות משיכה שאחד ימשך לשני כמו מגנט, וירצו אחד את השני, ומצאו חן אחד בעיני השני.

זכר גם זכר מה שאמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תקצ"ה) שכל איש יש לו כמה וכמה זווגים, רק שיש בזה כמה בחינות שונות ועננים נפלאים. כי מכל הדבורים שמדברים בעניני השדוכים, אף על פי שאינם נגמרים, זה בעצמו בחינת זווג ושדוף. ולפעמים יושבים בני אדם בבתיהם ואומרים שראוי שזה ישא את זאת, ועל ידי זה נגמר בחינת הזווג של זה האיש עם אותה האשה, ולפעמים באים שדוכנים ומדברים השדוף אבל אינו נגמר, וגם זה בחינת זווג ושדוף, ובדאי היא בחינת זווג יותר מהראשון. ולפעמים נוסעים לעשות השדוף ובעת הגמר נפרדים מאיזה סבה, ולפעמים נגמר השדוף ואחר כך מפסיקים הקשר של תנאים, ולפעמים באין לידי נשואין ואחר כך בסמוך נעשה גט ביניהם, ולפעמים אינו נעשה הגט עד אחר איזה זמן, וכיוצא בזה כמה בחינות שיש בעניני השדוכים והזווגים שאינם נגמרים אחר כך, אבל כלם הם בחינת זווגים שלו, כי כל אחד יש לו כמה זווגים, רק שאצל זה נגמר איזה זווג שלו על ידי איזה דבור בעלמא שמדברים מזה השדוף, ולפעמים על ידי איזה דבור יותר, או על ידי איזה התקשרות או נסיעה או עבדא בשביל השדוף לפי שעה וכו'. וזה הדבר הוא ענין נפלא ונורא שלא נשמע כזאת, שהדבור בעלמא שמדברים מהשדוף זה בעצמו הוא בחינת שדוף. וכן מובא (ספר המדות אות חתון סימן ז') השדוף שדוכרים אף על פי שאינו נגמר השדוף בעצמו גם זה מן השמים, והשדוף לחוד עושה רשם בו ובה.

ולכן כדי למצא את השדוף הנכון צריכים להרבות בתפלה שיזכה למח נקי ולא מבהל ומבלבל, ויזמין לו הקדוש ברוך הוא את בת זוגו השיכת לשרש נשמתו, ושלא יצטרך לחפות עליה, והעקר שלא יהיה בדרך יותר מדי, ואז מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ולכן הלואי שתגיד את התפלה הזו שתקנה מוהרנ"ת ז"ל

לומר למצא את בת זוגו, והתפלה הזו נמצאת בלקוטי תפלות חלק ב' תפלה מ"ה, ולכן אשרי הרוק שאומר את התפלה הזו בכל יום:

אל ברוך גדול דעה, זכנו ברחמיך הרבים וגלה לנו בחסדיך העצומים את הצדיק האמת שהוא בעל דעת גדול. זכנו למצא אותו ולהתקרב אליו באמת, ולשמע תורה מפיו הקדוש, ורחם על כל ישראל אשר קשה להם למצא זוגם (ובפרט על פלוני בן פלוני), ועזר להם והושיעה להם מהרה שיזכו כל אחד ואחד למצא זוגו האמתי ההגון לו מן השמים חיש קל מהרה, בלי שום עכוב ובלי שום צער ויסורים כלל. כי אין אתנו ידע עד מה, שום עצה ותחבולה איך לבקש הזוג לכל אחד. כי אתה יודע כמה קשה לאדם למצא זוגו האמתי, כי כל הזוגים הם שני הפכים, ובפרט פי לפעמים הם בהפך גדול מאד, אשר קשה לזוגן בקריעת ים סוף, ואי אפשר לחברם ולזוגם כי אם על ידי הדעת האמתי המשרך כל השדוכים. על כן צריכים לשמע תורה מפי הבר דעת האמתי שהוא מחדש חדושים נפלאים בתורה, ומחבר ומיחד אתון רבבין ואתון זעירין, ומקשר ומשרך דברי תורה ממקום למקום, אשר על ידו נגמרים כל השדוכים שבעולם בסוד "כי שפתי כ'הן י'שמרו ד'עת ו'תורה יבקשו מפיהו" ראשי תבות שידו"ך, אבל בעונותינו הרבים נעלם מאתנו ולא נדע איך למצא את הבעל דעת הקדוש הזה ולשמע תורה מפיו, ועתה מאין יבוא עזרנו, על כן עינינו תלויות אליך לבד מלא רחמים יושב ומזוג זוגים, שתחמל על כל עמך ישראל הצריכים למצא זוגם (ובפרט וכו'), ותשלח לכל אחד מהרה זוגו ההגון לו מן השמים באמת, ותהיה פרוצנו ותהיה לו לעזר ולהועיל, ויקים בו ובכל הצריכים למצא זוגם "מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מיהוה":

אדון יחיד, מלא רחמים, צופה ומביט עד סוף כל הדורות, המנהג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים, חוס ורחם וחמל על ימי

הנעורים של נערי עמק בית ישראל, והודיענו נא את דרכיך, איך נזכה לדעת למצא זוגים האמתיים של כל התלויים בנו. זכנו ועזרנו שבכח זכות הצדיקים הגדולים האמתיים שהם הדעת הקדושה של כל העולמות, אשר המשיכו וגלו דעת גדול ונפלא באמת גם בעולם הזה, בכחם וזכותם נזכה מהרה למצא בת זוגים של כל אחד ואחד מעמק בית ישראל, ונזכה להשיאם מהרה למזל טוב לחיים טובים ארפים ולשלום. ותהיה כרצונו, ולא תהיה מנגדת אליו כלל חס ושלום, רק ידורו באהבה ושלום בקדשה ובטהרה כרצונך באמת. ויזכו כל עמק בית ישראל לשמר את הברית קדש בקדשה גדולה באמת, אשר כל התורה כלה תלויה בזה, והוא עקר הנסיון והבחירה של כל אדם בזה העולם, כאשר גלית לנו על ידי חכמיך הקדושים. ויזכה כל אחד ואחד להוליד מאשתו בנים ובנות דורות ודורי דורות עד עולם, וכלם יהיו חיים וקיימים לעבודתך וליראתך לארץ ימים ושנים טובים. ויכירו וידעו אותך ואת גדלת צדיקיך האמתיים אשר בהם בחרת, ויתגלה להם הדעת הקדוש שהשאירו כל הצדיקים בזה העולם:

רבונו של עולם לא כחטאינו עשית לנו ולא כעוונותינו גמלת עלינו, גם עתה חוס וחמל עלינו, ושמע תפלתנו, והסתר פניך מחטאינו וכל עוונותינו מחה. ואל תביט על מעשינו, רק תביט על זכות הצדיקים האמתיים שאנו סומכים עליהם בכל עת, אשר ממי דעתיהם הקדוש אנו שותין ומפיהם אנו חיים, עד היום הזה. ועל ידי זה יזכה כל אחד מישראל למצא זוגים האמתיים מהרה. ותמלא כל משאלותנו ברחמים, ככל אשר שאלתי מאתך בעל הרחמים בעל החמלה בעל החנינה כי רחמיך לא כלים, ואתה חפץ שגם גרוע ופחות כמוני, יבקש אותך על כל הטוב והחסד, כי אתה טוב ומטיב לכל, וזה עקר גדלתך כשאתה עושה חסד נפלא עם הרחוקים ממך ובפרט עם רחוק כמוני, כי אתה חונן את מי שאינו ראוי לחון, ומרחם על מי שאינו ראוי לרחם. ובפרט שאני רואה בכל עת את כל החסדים והטובות והנפלאות

אֲשֶׁר אַתָּה מַפְלִיא חֲסִדְךָ עָלַי בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה. "כִּי חֲסִדְךָ גָּדוֹל עָלַי וְהַצְלַת נַפְשִׁי מִשְׂאוּל תַּחֲתֶיךָ". "חֲסִדְךָ גָּדוֹל עָלַי" בְּלִי שְׂעוֹר וְעֵרֶךְ וּמִסְפָּה, "כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסִדוֹ וְאַמַּת יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ". עַל כֵּן מֵצֵא עֲבָדְךָ אֶת לְבוֹ לְהַתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ עַל כָּל אֱלֹהִים, כִּי לֹא עַל צְדָקוֹתַי אֲנִי מִפִּיל תַּחֲנִנְתִּי לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְעַל כַּח וּזְכוּת הַצְדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַזּוֹכִים וּמְזֻכָּרִים אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁר כַּחֵם וּזְכוּתָם מִסְפִּיק גַּם עָלַי, לְהוֹשִׁיעַ גַּם אוֹתִי וְאֶת זְרַעִי וְזָרַע זְרַעֵי וְכָל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל עַד עוֹלָם בְּכָל הַיְשׁוּעוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. כִּי בְשֵׁם קְדֻשָּׁתְךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּטַחֲנוֹ, נִגְלָה וּנְשַׁמְחָה בִּישׁוּעָתְךָ, "יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֲמַרִי כִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וּגְאֻלִּי", אָמֵן וְאָמֵן:

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּבְּשֶׁר לִי בְשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' פה.

**"כְּשֶׁאָדָם מוֹסֵפֵר לְחֻבְרוֹ צֵעָרוֹ, צָרִיף הַשּׁוֹמֵעַ לְהַחֲכִים
שֶׁלֹּא יָבֹא עָלָיו הַצֵּעַר הַזֶּה". מָה הַכּוֹנֵה?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֵיהוּ: שְׁלוֹם.

כְּתוּב בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת (הַמִּתְקַת הַדִּינִים, ס"ד) "כְּשֶׁאָדָם מוֹסֵפֵר לְחֻבְרוֹ צֵעָרוֹ, צָרִיף הַשּׁוֹמֵעַ לְהַחֲכִים בְּשַׁעַת הַשְּׁמִיעָה, שֶׁלֹּא יָבֹא עָלָיו הַצֵּעַר הַזֶּה". הַשְּׁאֵלָה הַיָּא: מָה הַכּוֹנֵה בַּמּוֹלָה "לְהַחֲכִים"? וְאֵיךְ מְקַיְמִים עֲצָה זוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה? תוֹדָה, בְּבִרְכַת שְׁנֵה טוֹבָה וּשְׁמִחָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלֹהֵינוּ נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמְדוּת אוֹת הַמִּתְקַת הַדִּינִים סִימָן ד') כְּשֶׁאָדָם מִסְפֵּר לַחֲבָרוֹ צִעְרוֹ צָרִיף הַשּׁוֹמֵעַ לַהַחֲכִים בְּשַׁעַת הַשְּׁמִיעָה שְׁלֹא יָבוֹא עָלָיו הַצֶּעַר הַזֶּה; יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוה"ר"ן חֶלֶק א' סִימָן קצ"ג) שֶׁהַמְחַשְׁבָּה יֵשׁ לָהּ תִקְוָה גְדוֹלָה, וְאִם יַחֲזֵק וַיִּגְבֵּר מִחַשְׁבָּתוֹ עַל אֵיזָה דָבָר שֶׁבְעוֹלָם, יוּכַל לַפְעֵל שִׁיחֵיהָ כֶּה, וְאֶפְלוּ אִם יַחֲזֵק מִחַשְׁבָּתוֹ מְאֹד שִׁיחֵיהָ לוֹ מְמוֹן, בּוֹדָאֵי יִהְיֶה לוֹ, וְכֵן בְּכָל דָּבָר. רַק שֶׁהַמְחַשְׁבָּה תִּהְיֶה בְּכַטּוֹל כָּל הַהֲרַגְשׁוֹת. וְהַמְחַשְׁבָּה תִּקְיָפָה כָּל כֶּה, עַד שֶׁאֶפְשֶׁר לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ בְּמַחַשְׁבָּתוֹ מִמֶּשׁ, דִּהְיִנוּ שִׁירְגִישׁ צֶעַר הַמִּיתָה מִמֶּשׁ, עַל יְדֵי שֶׁיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא מְרַצָּה לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּאֵיזָה מִיתָה שֶׁתִּהְיֶה. וְאֶפְשֶׁר לַחֲזֵק וַיִּגְבֵּר הַמְחַשְׁבָּה כָּל כֶּה, עַד שֶׁבְשַׁעָה שֶׁמְקַבֵּל בְּמַחַשְׁבָּתוֹ שֶׁהוּא מְרַצָּה לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, אֲזִי יִרְגִישׁ צֶעַר הַמִּיתָה מִמֶּשׁ.

וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ אֵיזָה צָרָה, אֵיזָה מַחֲלָה וְחוֹלָאֵת, אוּ יְסוּרִים, מֵאַחֲרִים, צָרִיף לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד וּלְהַשְׁכִּיל וּלְהַחֲכִים לֹא לְהַכְנִיס אֶת זֶה בְּתוֹךְ מַחַ מְחַשְׁבָּתוֹ כְּדִי שֶׁזֶה לֹא יִפֹּל עָלָיו, אֲלֹא בְשַׁעָה שֶׁאָדָם מִסְפֵּר לוֹ צִעְרוֹ הַקָּשָׁה וְכוּ' אוֹ אֶת הַמַּחֲלָה וְהַחוֹלָאֵת הַקָּשָׁה וְכוּ' וְכוּ', תִּכְף וּמִיד שִׁיתֵן יְרִיקָה עַל הָרִצְפָה וַיֹּאמֶר 'לֹא עָלִינוּ, כִּי הַמְחַשְׁבָּה יֵשׁ לָהּ כַח מְאֹד חָזֵק שְׁלֹא יִדְבַק בּוֹ הַצֶּעַר שֶׁל הַזּוּלָת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן תְּמִיד כְּדָאֵי לֹא מִרְעִיב אֵיזוֹ צָרָה 'לֹא עָלִינוּ, וְזֶה מוֹעִיל מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמִיעַ לָנוּ רַק טוֹב וְחֶסֶד כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' פ"ו.

**מי הם מעתיקי השמועה בחסידות ברסלב מזמן רבנו
ועד ימינו?**

שאלה:

מצאת שלמה: לכבוד קדשת מוה"רא"ש.
אודה לכם מאד באם תוכלו לתמצת לנו בקצרה את סדר
מעתיקי השמועה בחסידות ברסלב לאחר רבי נתן ועד לימינו
אלו.
תזכו למצוות, מהמתפלל לשלומכם ולשלום הרבנית
שתחיה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נח, כ"ה תשרי ה'תשע"ה.

**שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.**

רבנו ז"ל השאיר המון תלמידים קדושי עליון שהיו דבוקים בו
יתברך, וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (חיי מוה"ר"ן סימן שע"ג): הבעל שם
טוב זכותו יגן עלינו וכמה צדיקים עשו ותקנו בעולם מה שתקנו,
ואחר כך כשנפטרו ונסתלקו נפסק הדבר, הינו ההארה שהאירו
בתלמידיהם והחזירו להשם יתברך, לא נמשך מדור לדור רק נפסק.
על כן צריכין לעשות דבר שיהיה לו קיום לעד. וכן דבר עוד פעם
אחת שצריכין להשאיר תלמידים שאלו התלמידים יעשו תלמידים
אחרים, וכן התלמידי תלמידים יאירו להלן יותר ויותר וכן לדורי
דורות, וכן הוא (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ז' וסימן ס"ח) שאלו התלמידים
יעשו תלמידים אחרים, והתלמידים יעשו עוד תלמידים, וכן מדור
דור.

והנה ידוע שהעקר סמך רבנו ז"ל את ידיו על תלמידו מוה"רנ"ת

ז"ל, (עין פרפראות לחכמה סימן ס"א) והוא היה המוליך והמביא את כל ענין רבנו ז"ל, כי הוא כתב את התורות והשיחות והספורים והמעשיות הנוראות וכו' וכו', ואחר כך טרח ויגע והדפיסם והפיצם בעולם, וגם הוא הקים תלמידים קדושי עליון, כמו הרב הקדוש מטשערין זכותו יגן עלינו, אשר הוא הקים גם כן תלמידים, וביניהם נכדו רבי אברהם שטרענהארץ זכר צדיק לברכה, שגם הוא הקים תלמידים עד ימינו אלה, וכן הרב הקדוש רבי נחמן מטולטשין זכותו יגן עלינו הקים תלמידים, ובפרט בנו רבי אברהם בן רבי נחמן זכרוננו לברכה, הקים תלמידים רבים עד דורותינו אלו, וכן הרב הקדוש רבי משה ברסלב'ר זכר צדיק לברכה שהוא הקים תלמידים וביניהם רבי ישראל קרדוונר זכר צדיק לברכה, שהוא הקים תלמידים עד דורותינו אלו.

ואתה צריך לדעת שכל תלמיד הקים עוד תלמידים רבים, עד שתהלה לאל דבר רבנו ז"ל מתפשט בעולם באפן נפלא מאד שאף אחד לא תאר ולא שער שהקבוץ הקדוש והנורא שלנו יתפשט כל כך שהיום חסידות ברסלב היא מהחסידיות הכי גדולות בעולם, כי רק בראש השנה בעצמו מתקבצים באומן למעלה מחמשים אלף אנשים כן ירבו, ומי יתן שתהיה אהבה ואחדות בין אנשי שלומנו כמו שאמר רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן סימן רצ"ב) העולם ראוי שיתמהו עצמן על אהבה שבינינו; וידוע שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על דבר זה שנחזיק את עצמנו ביחד באהבה אחוה ורעות, ואמר (ת"י מוה"ר"ן סימן קפ"ז) קדם שיצא מברסלב לאומן להסתלק שם לעילא ולעילא וכו' וכו', בעת שיצא מפתח הבית לעלות על העגלה, עמד אצל המזוזה והניח ידו על המזוזה, ענה ואמר להצבור שהיו שם: תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד, כי אם תתפללו בכונה, תוכלו להמשיך אותי לכאן; רואים מכל זה איך שרצונו של רבנו ז"ל היה שנחזיק את עצמנו ביחד, נתפלל יחד ונלמד יחד, וזה היה רצונו החזק שנחזיק את עצמנו ביחד, ואמרו אנשי שלומנו שראו את זה בחוש, שבכל קבוץ של אנשי שלומנו היקרים שהחזיקו את עצמם ביחד, ותמיד דברו ביניהם רק את דברי רבנו ז"ל, על ידי זה גדלו והצליחו, ומי

יתן שאנשי שלומנו היקרים יקִימו את כל זה, ואז יוכלו כלל ישראל להתקרב אל רבנו ז"ל, כמו שאמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) שכל השכליים פרטיים נכללים בהשכל הכולל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' פז.

האם מתר לחזק אחרים עם דברי רבי נחמן מברסלב מבלי לומר שהוא זה שאמרם?

שאלה:

מאת אודל: לכבוד הצדיק.

היכן מזכר בתורות של רבנו הקדוש שאפשר לומר דברים שלא בשמו על מנת לקרב יהודים אחרים, בפרט כאלה המתנגדים לדרך הקדושה?

שאלה נוספת: אני מעבירה שעורים על בסיס תורתו של רבנו הקדוש לצבור נשים שהאדמו"ר שלהם מתנגד בכל תקף ללמד בספרי ברסלב. האם אני יכולה ללמד את תורתו ועצותיו של הצדיק מבלי להזכיר בפרוש לארץ כל הסדנא שכל הדעת שאובה מתורתו, או שמא עלי לפתח ולומר בתחלת השעורים שכל הדבורים שלי הם מהצדיק? אולי עדיף שהן תקבלנה את הדעת מבלי שאזכיר בתחלה שמדבר ברבנו, ואז בסוף הסדנא לאחר שהן טעמו מהאור של רבנו לומר להן זאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נח, כ"ו תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל אודל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

זו שיחה בעל פה שהולכת בין אנשי שלומנו, שפעם התבטא רבנו ז"ל ואמר בזו הלשון: "מה אכפת לי שאחד יברך ברפת המזון בחיות ובשמחה ובהתעוררות ולא ידע שזה בא מכחותי?"; כאומר שאחד קבל את ההתעוררות שלו מרבנו ז"ל ואפלו הוא לא יודע שזה בא מרבנו ז"ל, כלומר שלא מגלים אשר הדבורים האלו שקבלו זה מרבנו ז"ל.

וכן מובא (חיי מוהר"ן סימן תר"ג) שכתב מוהרנ"ת ז"ל וזו לשונו: ספרו לי בשמו שאמר לענין עסק הקבוץ שלו, משל שיש עוף אחד שמטיל ביצים הרבה מאד רבוי מפלג עד שאי אפשר לו לישב עליהם על כלם להוליד מהם עופות. ונתן לו השם יתברך בטבעו שהולך ומשליך בערמה איזה ביצים בקן עוף אחד, וכן משליך עוד איזה ביצים באיזה קן אחר, וכן משליך ביצים שלו בקנים של עופות אחרים, ואלו העופות אחרים אינם יודעים שהביצים אינם שלהם והם יושבים עליהם עד שמולידים מהם עופות. וגם זה העוף לוקח לעצמו כמה ביצים שלו ויושב עליהם ומוליד לעצמו עופות, ואחר כך פורח העוף עם הילדים שלו, ומתחיל לצפצף ואזי שומעים כל העופות שנעשו אצל אחרים מביצים שלו, והם מכירים הקול ונמשכים מיד אחר העוף שבאמת יצאו ממנו וחוזרים אליו. והנמשל מוכן מעט למי שידע איזה רמו מענין גדלת עסק הנהגת של רבנו ז"ל עם העולם; הינו שאת ההתעוררות וההתחזקות קבלו המקרבים מספרי רבנו ז"ל, ובין כך מאיזו סבה שלא תהיה וכו', התקרבו במקומות אחרים וכו', ואף אחד לא יודע שבאמת כל ההתחזקות וההתעוררות באה להם מרבנו ז"ל, וכשיגיע הזמן הנכון אזי כלם יחזרו אל שרשם שהוא רבנו ז"ל.

על כל פנים, איך שהוא, תמשיכי לגלות ולפרסם את הקדוש ברוך הוא באמונה טהורה, וכן את ענין השיחה בינו לבין קונו, וכן לחזק ולעודד ולשמח את כל אשה ואשה, ואת לא צריכה להגיד מאיפה את לוקחת את זה, כי חבל שדבר רבנו ז"ל לא יכנס בעולם ביודעים ובלא יודעים, כי סף הכל מה רוצה רבנו ז"ל מאתנו? רק שנחדיר בעצמנו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ולכן אם אדם צריך משהו שרק יבקש ממנו יתברך, שזה כל הענין של ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, ואת יכולה להלביש את זה גם על החפץ חיים זכרונו לברכה, כי ביותר עסק הוא בזה, וכן מספרים מהרבה גדולי ישראל שהיו מדברים אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלהם, ולכן את לא צריכה להגיד שזה בא מרבנו ז"ל, תתלי את זה על החפץ חיים זכרונו לברכה, ועל שאר גדולי ישראל שנהגו ככה, וכן ענין השמחה - להיות תמיד בשמחה ולהחזיק מעמד בכל מה שעובר על האדם וכו', ואת לא צריכה להזכיר בכלל את שם רבנו ז"ל.

היה אחד מאנשי שלומנו מורם מעם בשם רבי ישראל מטירוויצא זכרונו לברכה, הוא הלך פעם עם עוד אחד מאנשי שלומנו עבור צדקה להכנסת כלה, והגיעו לאחד מצדיקי הדור שהיה מאד מאד מפרסם בעולם, אף היה גם מתנגד גדול לחסידי ברסלב, והיות שלצדיק מצאה חן מאד צורתו של רבי ישראל מטירוויצא זכרונו לברכה אזי הוא הזמין אותו שיאכל על שלחנו בשבת קדש (הוא לא ידע שהוא חסיד ברסלב). ובאמצע הסעודה בקש מרבי ישראל זכרונו לברכה שיאמר לפניו דברי תורה, כמובן שדבר דבורים נוראים ונפלאים מאד שהצדיק מאד מאד התלהב מדבוריו, ושאל אותו מאיפה אתה לוקח את הדבורים האלו? ענה ואמר לו מ"מגלה צמקות". וכן בכל סעודה בקש ממנו הצדיק שיאמר תורה. כמובן שהוא עשה את רצונו ודבר דבורים נוראים ונפלאים מאד מאד כדרך אנשי שלומנו, ובכל פעם כששאל אותו מאיפה לוקח את

הדבורים האלו, ענה ואמר לו רבי ישראל זכרוננו לברכה: מ"מגלה עמקות". וכשנגמרה השבת ונפרדו אמר לו הצדיק: דע לך שהחייית אותי מאד מאד.

על הדרך שהלכו יחד, שאל אותו זה מאנשי שלומנו שהלך עמו, יש לי שתי קשיות עליכם: א. הרי חכמינו הקדושים אמרו (אבות פרק ו') כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם; ולמה לא הזכרתם את שם רבנו ז"ל מאיפה אתם לוקחים את הדבורים האלו? ב. למה שניתם ואמרתם שלקחתם את זה מה"מגלה עמקות"? ענה ואמר לו רבי ישראל זכרוננו לברכה: בא אני אסביר לך ראשון ראשון ועל אחרון אחרון. זה ששאלת למה אני לא אמרתי בשם אומרו, ואני מעכב את הגאולה וכו' - אתה צריך לדעת מתי צריכים להגיד בשם אומרו? כשיצא מזה גאולה, אבל אם יוצאת מזה מחלקת מי אומר שצריכים להגיד בשם אומרו, הרי תצא מזה מחלקת גדולה, וזה הפך הגאולה, כי עקר הגלות באה מחמת מחלקת. ובזה ששאלת אותי למה אמרתי שלקחתי את הדבורים מה"מגלה עמקות" - אשאל אותך: האם רבנו ז"ל הוא לא מגלה עמקות עמק עמק מי ימצאנו?

הרי שלך לפניך, שלא צריכים בכלל להזכיר את שם רבנו ז"ל במקום שיש מחלקת, אדרבה, צריכים רק לחזק ולעודד ולשמח את נשמות ישראל עם דבורי רבנו ז"ל, והם אפלו לא ידעו מאיפה זה בא, וכך זכית לקרב עוד המון נשמות אל דרכי רבנו ז"ל להיות בשמחה, ולדבר אל הקדוש ברוך הוא.

את צריכה לדעת שאין עוד דבר יותר חשוב אצלו יתברך כמו לקרב רחוקים, כמוכא בזהר (תרומה קכ"ח:) תא חזי כל מאן דאחיד בידיא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפאי סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב') "בריתי היתה אתו החיים והשלום" וזכי למחמי בנין לבנוי,

וזכי בהאי עֲלָמָא וזכי לְעֲלָמָא דְאֵתִי, כֹּל מְאָרֵי דִינִין לֹא יִכְלִין לְמִידָן לִיה בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי, עָאֵל בְּתַרִּיסַר תְּרַעֵי וְלִית מֵאן דִּימְחִי בִּידֵיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים קי"ב) "גִּבּוֹר בְּאָרְץ יִהְיֶה זֶרְעוֹ דּוֹר יִשְׂרָאֵל יִכְרֹךְ הוּן וְעֵשָׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד זֶרַח בַּחֲשָׁךְ אִוֵּר לְיִשְׂרָאֵל" וְגו', [בֹּא וְרֵאֵה כֹּל מִי שְׂאוּחֻז בִּידָם שֶׁל הַחַיִּיבִים, וּמִשְׁתַּדֵּל שְׂיַעֲזֹבוּ אֶת דְּרִכְיֵיהֶם הָרַעוֹת וְכוּ', עוֹלָה בְּמַעֲלַת הַקְּדוּשָׁה לְמִקּוּם שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִכּוֹל לְעֲלוֹת שְׂמָה וְכוּ', וְהוּא גוֹרֵם לְהַכְנִיעַ אֶת הַסְּטָרָא אַתְרָא, וְהוּא גוֹרֵם שְׂיִתְיַקֵּר שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְגוֹרֵם שְׂבִכּוּתוֹ לְכָל הָעוֹלָמוֹת יֵשׁ קִיּוּם, וְזוּכָה לְרֵאוֹת בְּנִים לְבָנָיו, וְזוּכָה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי בְּזֵה הָעוֹלָם וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְכֹל הַבְּעֲלֵי דֵינָם לֹא יִכּוֹלִים לְדוֹן אוֹתוֹ לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְנִכְנָס בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שְׁעָרִים שֶׁל רַחֲמִים לְמַעֲלָה בְּשָׁמַיִם, וְאֵין מִי שְׂיִמְחֶה בּוֹ].

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרַכְךָ וְתִזְכְּי לְקָרֵב נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְהִיָּה זֶה שְׂכָרְךָ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' פת.

**אֲנַחְנוּ גְרָיִם אֲצֵל חֲמֵי וַחֲמוֹתֵי וְזֵה הַפֶּךָ לַהֲיוֹת בְּלִתֵּי
נִסְבָּל. מַה אֲפָשָׁר לַעֲשׂוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת תְּהִלָּה: לְכַבּוֹד קְדוּשַׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם רַב!
תַּחֲלָה נִבְרַךְ שְׂתִהְיֶה שְׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה לְצִדִּיק וְלְרַבְּנֵית.
אֲנִי קְשׁוּרִים אֲלֵיכֶם מְאֹד, וְנִשְׁמַח לְקַבֵּל הַכּוֹנֵה מַה לַעֲשׂוֹת
בְּמַצְבּוֹ: עֵקֶב הַחֹבוֹת וְקִשְׁיֵי הַפְּרִנְסָה נֶאֱלָצְנוּ לְעֵבֵר לַחֲמוֹתֵי
לְאַחַר שְׂמִכְרָנוּ אֶת הַבַּיִת אוֹתוֹ הַשְּׂכָרְנוּ, וּמִזֶּה כְּשֶׁנָּה שְׂבַעֲלֵי
וְאֵנִי וְשְׁנֵי יְלָדֵי גְרָיִם בְּבֵית חֲמֵי וַחֲמוֹתֵי בְּחֶדֶר אֶחָד קָטָן. מִצָּב

זה של המגורים אתם גורם לחכוכים וזכוכים ביני וביני בעלי, ובינינו להורי בעלי.

עד עכשו בעלי היה אברך כולל, וכעת, בגלל הדחק בו אנו חיים אלצתי אותו לצאת לעבד בבקרה, ובלילה הוא לומד. אנו בעלי חובות רבים הן לבנק והן לחמי. האם פעלתי נכון? האם בעלי צריך להמשיך לעבד ולפרנס במקום למוד התורה בבקרים?

בעיה נוספת היא שחנוך הילדים שלנו נהרס בבית חמותי - יש שם שתי טלויזיות שדולקות כמעט תמיד והילדים צופים בהן, וכמו כן בגלל ההתערבות של חמותי בחנוך ילדי.

מרב חובות קשה לי לראות איך נסתדר ונעמד בתשלומי שכירות והחזקת דירה. בעלי מענין לשכר דירה בקריה חרדית בעיר אחרת, אך אני לא מענינת כדי לא להכביד על הילדים בקשיי הסתגלות נוספים. מה עלינו לעשות: האם עלינו לעבר כבר לבית אחר או שמא עלינו לחכות שאמצא קדם עבודה ונחזיר את החובות? והאם עלינו לעבר עיר או להשאר בעירנו?

אודה לתשובתך השם ישמרכם! ארץ ימים ושנות חיים יוסיפו לכם בבריאות, אמן!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נח, כ"ו תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל תהלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שזה בכלל לא פריא שתגורו אצל חמותך, ובפרט שיש שמה את כלי המשחית הנקרא טלויזיה שזה יקלקל את הילדים לגמרי, כי בבית שיש שמה טלויזיה שמה השטן נמצא, וזה מקרר את האמונה וכו' ואת הקדשה והצניעות וכו' מהאדם.

בַּעֲנֵן שְׁבַעֲלֶךָ יֵצֵא לְעַבֵּד וְעֹזֵב אֶת הַכּוֹלָל מִפְּנֵי שְׂאֵת אֲלֻצָּת אוֹתוֹ לְצֵאת לְעַבֵּד וְכוּ', עֲכָשׁוּ הַגֵּיעַ הַתּוֹר שְׁלֶךָ שְׂתַצִּיתִי לְבַעֲלֶךָ שֶׁהוּא מַעֲנֵן לַגּוֹר בַּקְרִיָּה חֲרָדִית בְּעִיר אַחֲרַת, וְכִמוֹ שֶׁהוּא עֹשֶׂה אֶת רְצוֹנָךְ, כִּךְ אֶת תַּעֲשֵׂי אֶת רְצוֹנוֹ בְּלִי לְשֵׂאל שׁוֹם שְׂאֵלוֹת, כִּי כִךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תְּנֵא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה פְּרָק י' סִימָן ה') אֵין אִשָּׁה כְּשֶׁרָה אֲלֵא הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ; אֶת צְרִיכָה לְהֵבִין שְׁבַעֲלֶךָ הַקְרִיב הַרְבֵּה מְאֹד בְּשִׁבְלֶךָ שְׁעֹזֵב אֶת הַכּוֹלָל, הֵן אִמֶּת שֶׁהַבַּעַל צָרִיךְ לְהֵבִיא פְּרִנְסָה כִּי כִךְ הַתְחִיב בְּכַתְּבָה כִּמוֹ שְׁכַתּוּב שֵׁם "וְאֵנָּה אֶפְלַח וְאוֹקִיר וְאִיזוֹן וְאֶפְרָנסִין יִתִּיכִי כְּהִלְכוֹת גּוֹבְרִין יְהוּדָאִין פְּלַחִין וּמוֹקְרִין וְזִנִּין וּמְפָרְנִסִין לְנִשְׁיָהוֹן בְּקוֹשְׁטָא", עִם כָּל זֹאת הוּא לְמַד בְּכוֹלָל וְעָכָשׁוּ עֹזֵב וְלִקַּח עֲבוּדָה, וְלִכֵּן תֵּרָאִי גַם אֶת לַחֲזֹק אוֹתוֹ וְלַעֲזוֹר לוֹ שְׁיֻכַּל לְלַמַּד בְּרֵאשׁ שְׁקֵט בְּעָרֵב כְּשַׁחוּזוֹר מִהַעֲבוּדָה, וְהִיָּה זֶה שְׁכָרָךְ, כִּי כִךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת יז.) גְּדוּלָּה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחָן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים וְכוּ'. אָמַר לִיָּה רַב לְרַבֵּי חִיָּיא: נָשִׁים בְּמֵאי זְכִינִין? בְּאֶקְרוּיִי בְּנִיָּהוּ לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּבְאֲתַנְנִי גַבְרִיָּהוּ בִּי רַבְנָן, וְנִטְרִין לְגַבְרִיָּהוּ עַד דְּאָתוּ מִבֵּי רַבָּנָן; בְּמָה הַנָּשִׁים זֹכוֹת? בְּזֶה שְׁלוֹקָחוֹת אֶת הַיְלָדִים לְתַלְמוּד תּוֹרָה שְׁיַלְמְדוּ תּוֹרָה, וּמַחֲפּוֹת לְבַעֲלֵיהֶן שְׁיַחֲזְרוּ מִהַכּוֹלָל שְׁלוֹמְדִים שְׁמָה תּוֹרָה.

בַּעֲנֵן הַדְּחָקוֹת וְהַצְמָצוּם שְׁיֵשׁ לָכֶם בְּבֵיתְכֶם וְכוּ' וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִחֲמַת שְׂאֵתָם לֹא שְׂמַחִים וְעֲלִיזִים, כִּי אִם הֵייתֶם שְׂמַחִים וְעֲלִיזִים הֵייתֶה נִשְׁפַּעַת עֲלֵיכֶם הַשְּׁפַעָה גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁפִּיעַ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שְׁפַע, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהָר"ן חֲלַק א' סִימָן ס"ח) לְמָה אָדָם בָּא לְיַדֵּי עֲנִיּוֹת? מִפְּנֵי הַכַּעַס, הַרְגַע שְׁיֵשׁ כַּעַס בְּבֵית עַל יְדֵי זֶה מְאֻבְּדִים אֶת הַכֶּסֶף שְׁרוּצִים לְתַת לוֹ, וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שְׁבִידִיךְ שֶׁתְּהִיָּה רַק שְׂמַחָה בְּבֵית, וְתַשְׁמְרֵי מְאֹד מְאֹד מִכַּעַס לֹא לְכַעַס עַל בַּעֲלֶךָ וְעַל הַיְלָדִים, וְלֹא לְהוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שְׁלֶךָ עֲלֵיהֶם, כִּי כִךְ אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת כַּעַס סִימָן ט"ו) כַּעַס שֶׁל אִשָּׁה מַחְרִיב אֶת הַבֵּית; וְלִכֵּן תַּעֲשֵׂי כָּל מַה שְׁבִיכְלַתְךָ שֶׁתְּהִיָּה שְׂמַחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְתֵרָאִי שְׁלֵא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן שְׁיַחֲזוֹר לָכֶם

השפיע ולא תצטרכו ללוות כספים, אלא עוד תוכלו לתת הרבה צדקה ולעזר לאחרים.

זכרי היטב אשר סגלה לפרנסה היא לברוך ברכת המזון מתוך הסדור דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", הינו אשה שמברכת את ברכת המזון בשמחה עצומה, זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפידו מאד מאד על נטילת ידים כשאת קמה בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשרותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות עניי, מי שמזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמר חכמינו הקדושים (שבת ס"ב): אמר רב חסדא: אגא משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא; [אני נטלתי ידי עם מלא מים ונתנו לי חפנים מלאים טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והפל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שתצאו מכל הדחק ולא יחסר לכם שום דבר. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' פט.

האם הנפילות הרוחניות שלי נובעות מהמחשב או מדברים אחרים?

שאלה:

מאת חנה: אני שוקלת להוציא מהבית את המחשב משום שהוא גורם נפילות ברוחניות, אך איש מקצוץ חרדי אמר לי

שלא זה שרש וסבת הבעיה, אלא תחום אחר שזקוק לחזקו
ועבודה עצמית. מה הנכון?
נשמח לקבל תשובה בהקדם האפשרי וברכה להצלחה
ברוחניות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נח, כ"ו תשרי ה'תשע"ה.
שלום רב אל חנה תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שהיום יש בעולם קלפה עצומה שכוּבֶשֶׁת
כל חלקה טובה ומקרת את האמונה ואת היראת שמים מנשמות
ישראל ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הכלי משחית הנקרא
מחשב (מכשף) המחבר אל האינטרנט, וכן איפד, או בלקברי, או
איפון וכו', וכל מיני כלי משחית הדומים זה לזה וכו' שבהם יכולים
לראות כל מיני שקוץ תעוב ערם וזהו, ויכולים להתפתב עם כל
מיני מפקרים וכו', עד שעל ידי זה מאמללים את עצמם וכו' ואת
הילדים וכו', עד שבאים לגרושין רחמנא ליצלן. ולכן העקר ראי
לזרק מהבית את המחשב שמחבר לאינטרנט, או איפד, או בלקברי
וכו' וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה). אין יצר הרע
שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה
כעצימת העינים", ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול
כמו העינים". ואני מכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק
מפני שהיה להם מחשב שמחבר לאינטרנט בבית, ואף שזה נדמה
לך כאלו זו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הכלי הארוור
הזה וכו' ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן, ולכן אסור
בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר לאינטרנט, כי זה הורס כל
חלקה טובה של היהדות ומוריד את היראת שמים עד השאל רחמנא

לישזבן, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

אני מאד מאד מבקש אותך שתצייתי אותי בדבר זה, ואף נואף חרדי... שינסה לפתות אותך כאלו שזה לא עוון וכו', דעי לך שהמחשב שבביתך יוריד אותך אל השאול תחתית, ולכן תצייתי אותי בדבר זה לפני שיהיה מאחר מאד וקלונך יתגלה ברבים, שאז תהיי הכי אמללה בחייה, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ח) הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העולם הזה עם העולם הבא. ואמר בלשון אשכנז בזו הלשון: א מענטש פון איין תענוג'ל וועגן פון א פערטל שעה, קאן ער אן ווערן גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא.

הקדוש ברוך הוא יכניס בך רוח טהרה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'צ.

אני רוצה לפתח עסק עצמאי, אף מתלבטת מאד לאיזה תחום לפנות

שאלה:

מאת מזל: לכבוד הרב.

יש לי רצון עז להיות עצמאית ולא שכירה, ואולי בכך לשפר את הפרנסה ולהתקדם בחיים. אני רוצה לפתח עסק אף מתלבטת בין תחום המזון, תחום התינוקות ותחום חמרי היצירה. הרבה אומרים לי לפנות לתחום המזון, ואני בהתלבטות קשה ולא יודעת מה לעשות. לתשובתך אודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נח, כ"ו תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל מזל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לפתח עסק משל עצמו זה דבר טוב מאד, והרבה יותר קל מלעבד אצל אחרים, וכן יכולים להרויח הרבה יותר כשהוא עצמאי ממה שיעבד אצל הזולת, עם כל זאת עליך לדעת שכדי לפתח עסק צריכים בטחון עצמי, וככל שיהיה לו בטחון עצמי יצליח יותר ויותר, ולא משנה איזה עסק תפתחי, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ"ב:) אין עניות מן האומנות, ואין עשירות מן האומנות, אלא למי שהעשר שלו, שנאמר (תגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב"; אנחנו צריכים לעשות כלי בשביל פרנסה, והקדוש ברוך הוא ימלא לנו את הכלי בשפע, ולכן תפתחי עסק שמוסף אותך יותר שבו יש לך יותר חשק ורצון.

הקדוש ברוך הוא יתן לך בטחון עצמי ותצליחי בכל מעשי

ידיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' צא.

מה אני יכולה לעשות כדי שהשם יראה לי את אהבתו כלפי?

שאלה:

מאת פייגא: לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א.

אני בשברון, ורק בזכותכם אני מתחזקת. אני מרגישה שאני מגיעה לקצה היכולת שלי לסבל את כל היסורים והצרות

שְׁעוּבָרִים עָלֵי - הַחַיִּים קָשִׁים עָלַי מִנְשָׂא וְאֲנִי לֹא יוֹדַעַת וְלֹא מְצַלְיָהָ לְהַתְמוּדָד אֲתָם.

בְּבִקְשָׁה מִכְבוֹד הַצְּדִיקָה, תְּחַזְּקוּ אוֹתִי, אֲנִי מִקְּשׂ זְקוּקָה לְרַחֲמֵי שְׁמַיִם... אֲנִי כָּל הַזְּמַן בְּעֶצְבוֹת בְּגִלְל כָּל הַיְסוּרִים, וְאֲנִי לֹא יוֹדַעַת אֵיךְ לְשַׂמּוֹחַ אֶת נַפְשִׁי. בְּבִקְשָׁה, רַק מִכֶּם אֲנִי נִהְיִית שְׂמֻחָה, מָה אֲנִי יוֹכֵלָה לַעֲשׂוֹת אוֹ לְהַתְפַּלֵּל עַל מְנַת שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשִׁיעַ אוֹתִי וְיִרְאֶה לִי אֶת אֲהַבְתּוֹ כְּלָפִי?
זְכוּתִי לְהִיּוֹת לְפָנַי חֲדָשִׁים בְּאוֹמֵן בְּפַעַם הַשְּׂנִיָּה, וְלִמְרוֹת כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁאֲנִי מִתְּפַלֵּלֶת וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁאֲנִי מִתְּבוּדֶדֶת - אֲנִי עֲדִין בְּעֶצְבוֹת נוֹרְאִית מִכָּל מָה שְׁעוּבָר עָלַי בְּעוֹלָם הַזֶּה. הַגִּשְׁרָ צַר מְאֹד מְאֹד וְאֲנִי הַתִּיאֲשָׁתִי לְצַעֲרִי. תוֹדָה רַבָּה, בְּבִרְכַּת רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכַבּוֹד הַצְּדִיקָה!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נח, כ"ו תְּשֵׁרִי ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל פִּיגָא תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁעָקָר הַצְּלַחַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק כִּשְׁהוּא בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שִׂמְחָה חֵלֶק ב' סִימָן א') מִי שֶׁהוּא שְׂמֵחַ תְּמִיד עַל יְדֵי זֶה הוּא מְצַלִּיחַ, וְלִכֵּן אִם אֶת רוּצָה לְהַצְּלִיחַ בְּחַיִּיךָ, תִּשְׁתַּדְּלִי עִם כָּל הַכּוּחוֹת לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאִף שֶׁאֲנִי יוֹדַע שֶׁזֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לָךְ לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה מְרַב הַבְּלָבוּלִים שְׁעוּבָרִים עָלֶיךָ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת תְּכַרְיָחִי אֶת עֲצֻמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִרְאִי שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה בְּחַיִּים, כִּי שִׂמְחָה זוֹ רְפוּאָה לְכָל בֵּין בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת, וְעָקָר הַכְּשִׁלוֹנוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם וְכוּ' הֵם רַק מִחֻמַּת שֶׁהֵם תְּמִיד בְּעֶצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְּאוֹן וְכוּ', שְׂזֶה מָה שֶׁהוּרַס אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שֶׁתִּתְחַזְּקִי עִם כָּל הַכּוּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁהִזְדַּרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה בִּיּוֹתָה,

ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלואות הבאים על האשה כלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמת היום שמת למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.

ולכן יעזר הקדוש ברוך הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבה בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האשה מתחזקת לדבר אל הקדוש ברוך הוא, הוא מפני שנופלים על לבה עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד כשמכריחה את עצמה להיות בשמחה, אזי נפתח לבה לדבר אל הקדוש ברוך הוא.

והנה להגיע אל שמחה צריכים הרבה תפלה, כי שמחה הוא אור גדול מאד מאד, ואי אפשר להשיג את האור הזה אלא על ידי תפלה, ולכן תשתדלי מאד לבקש ממנו יתברך בכל יום שתזכי להגיע אל שמחה אמיתית, שזה גאלת האדם בגשמיות וברוחניות, ולכן תשתדלי לומר בכל יום את התפלה הזו, וזה יעזר לך מאד שתזכי להיות שמחה ועליזה, ולהסתכל רק על הטוב שבך שתהלה לאל יש בך הרבה טוב, אבל את לא יודעת מהטוב הזה, את אשה מאד מכשרת בכל התחומים וכו', אלא נכנסת בעצבות ובמרירות ובדכאון פנימי שזה הורס לך את כל הבטחון העצמי שלך:

רבונו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה באיברי וגידי ובכל טפי דמי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכולה לקיים את מצוותיה, אנא אבי שבשמים רחם עלי והרחק ממני את העצבות

והעצלות, וזפני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך שאתה מחיה ומתנה ומקיים את כל הבריאה כלה, וזפני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ותמשיך עלי שפע שלא אצטרך שום טובות מבשר ודם, אלא תפרנסני מיך המלאה לבד, ועוד אזכה לתת צדקה לזולת, ולעשות חסד עם כל בר ישראל, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הלואי והלואי שתציתי אותי ותחדירי את הדבורים האלו בתוך לבי, כי את אשה מאד מאד מצלחת בכל התחומים, אבל היות שאת רוצה לתפס את הכל בפעם אחת וכו', או את חושבת שיכולים להיות משלמת בהכל וכו', מפני זה נפלת למקום שנפלת וכו', ואת תמיד שבורה ורצוצה וכו', ורבנו ז"ל גלה לנו (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שצריכים לחפש ולבקש ולמצא בעצמו את הטוב שיש בו, ואז חוזרים אל עצמו, ודעי לך שהסמ"ך-מ"ם רוצה רק לשבר אותך כאלו את לא שלמה וכו', וכאלו את לא מכשרת לכלום וכו', וכך את נכנסת בדכאון פנימי.

את צריכה כל כך לשמח שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל אשר אין למעלה מזה, ותעשי כל מיני פעולות שבעולם לשמח עם זה, ואז יחזרו לך הדעת והשכל ותהיי הכי מאשרת בחיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' צב.

מה עלי לעשות כדי שבני ובנותי יהיו צדיקים ומצלחים?

שאלה:

מאת סמדר: שלום לכבוד הרב. אני מאד רוצה שבְעֶזְרַת השם בני יעלו מעלה ביראת שמים, ירצו רק קדשה וימאסו ברע, יתחברו רק לחברים עם יראת שמים טהורה. שהשם יחדיר בלבם אהבתו ויראתו, שיצליחו בקלות בלמודים, יהיו בריאים תמיד ורגועים עם ישוב הדעת. איך אפשר לזכות לזה? ועל מה אני צריכה להקפיד אתם?

כמו כן, אנא ברך את בנותי ליראת שמים טהורה, צניעות, רצון לעזר בבית בשמחה, והתחזקות בכבוד הורים. שנגרוה מכלם בעזרת השם נחת יהודית. על מה עלי להקפיד עם בנותי?

ברך גם אותי שתהיה לי סבלנות ומאור פנים לילדי תמיד, בריאות הנפש והגוף. תודה לכבוד הרב, ושתהיה לכם אריכות ימים מתוך בריאות ונחת, ושנה טובה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר נח, כ"ו תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל סמדר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכדי לזכות לילדים טובים אזי הבעל והאשה צריכים לחנך את עצמם בתורה ויראת שמים ובמדות טובות, ועליך לדעת שחנוך מתחיל בבית - הילדים מתקנים את ההורים, ומה שרואים או שומעים בבית כך הם יתנהגו, כמאמרם ז"ל (סכה נ"ו): שותף דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה; מה שהתינוק מדבר בשוק את זה שמע או מהאבא או מהאמא. ואמרנו (כתובות ס"ג.) הינו

דאמרי אינשי רחילא בתר רחילא אזלא, כעובדי אמה כף עובדי ברתא; כמו שהאם מתנהגת - כף הבת תתנהג. ולכן אם את רוצה להצליח עם הילדים שלך, עליך להתנהג בבית בדרך ארץ גדול מאד, כל אבא מכרח לשמר על הבנים שלו וכל אמא מכרחת לשמר על הבנות שלה, אין תרוץ אני לא יכולה וכו', קשה לי וכו', אני רוצה לנוח וכו', פי משחקים פה עם אש. ילדים בכל העולם נושרים רק מפני שההורים אדישים ולא אכפת להם מילדיהם, ולכן אשרי ההורים ששומרים על ילדיהם, ואשרי ואשרי ההורים שמתפללים בכל יום על הצלחת ילדיהם, שאין למעלה מזה, כי שאלו את הגאון האלקי הבעל "חתם סופר" זכותו יגן עלינו איך זכה לבנים ובנות כל כף מצלחים? ענה ואמר: כל לילה בעת תקון חצות מלאתי את הכוס עם דמעות, והתפללתי על הצלחת ילדי, וכך זכיתי לזה.

וכן מספר מאחד מאנשי שלומנו שהיו לו עשרה ילדים, וכלם היו מצלחים ובעלי דרך ארץ גדולה, ושאלו אותו אנשי שלומנו: איך זכית לילדים טובים כאלו? ענה ואמר: מה אתם חושבים שהם צמחו לי על העץ? כל לילה שפכתי דמעות להקדוש ברוך הוא, ומלאתי את הכפה שלי עם הדמעות, ואחר כך רחצתי את פני עם הדמעות וכו', עד שזכיתי לראות מהם מה שראיתי וכו'.

ידוע שפעם באה אמא אל החפץ חיים זכר צדיק לברכה ובקשה ברכה על ילדיה שיהיו תלמידי חכמים. ענה ואמר: עם ברכה אתם רוצים שהילדים יהיו תלמידי חכמים? צריכים להשקיע בהם, והעקר להתפלל הרבה להצלחת הילדים, וזה מועיל מאד מאד, כי תפלת האמא על ילדיה עושה רשם בשמים. והוציא מארון הספרים שלו תהלים ישן נושן שהיו הדפים מנפחים עם המון כתמים וכו', וזה היה מרב דמעות של האמא שלו שהתפללה עליו, והראה את זה לאשה, ואמר לה: את רואה? זה התהלים של האמא שלי שהרבתה להתפלל עלי. רואים מכל זה שעקר הצלחת הילדים זה רק על ידי תפלה, ולכן

אשרי האשה שמתפללת על הצלחת ילדיה, ובודאי תפלת האבות על הבנים מועילה מאד מאד.

הקדוש ברוך הוא יעזר לך שתצליחי עם חנוך הילדים, ותתפללי את ובעלך הרבה הרבה על הצלחת הילדים, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק י"ח) מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכוער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכוער. אמרו, לא יצאת אותה שנה ולא שנתה ולא שלשה, עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל, והעלה אותו כהן עמהם. לא נכנס אותו כהן לבית עולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהנה מבניו ומבני בניו עד חמשים שנה, ואחר כך נכנס אותו כהן לבית עולמו, ועליו הכתוב אומר (תהלים ל"ג) "בטח בה' ויעשה טוב וגו'".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' צג.

בעלי לא מכבד אותי ומתנהג אלי לא יפה. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת אילנית: לכבוד מוה"ר א"ש הצדיק שליט"א.
 הייתי אצלכם כשהייתי רוקה וברכתם אותי. זכיתי ברוך השם להתחתן ולהביא לעולם ילד וילדה.
 בעלי לא מכבד אותי וצועק עלי, הוא קמצן, קפדן ומעביר

בקרת. הוא חוקר ובודק מה עשיתי בכסף שנתן לי בזמן שאני קונה רק אכל ולא קונה שום דבר לעצמי. אין לו נתינה ועזרה לבית, יש לו עצלות גדולה והוא רק נותן פקדות. נשברה לי הדלת של המקור והרוחה נתנו לנו עזרה של 2000 ש"ח, אבל לא יכלתי לקנות מקרר חדש כי הוא לא מוכן להוסיף גרוש. עברתי משבר אחרי הלדה השניה ורק משפחתי עזרה לי. מה עושים במקרה כזה? אודה לתשובתך, בברכת שנה טובה כתיבה וחתומה טובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח, כ"ז תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל אילנית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי להודיע לך שברב המקרים האלו כשהבעל קמצן וקפדן ומעביר בקרת על אשתו, ומתנהג באלימות מלולית, ותמיד חושד שהאשה מבזבזת את הכסף וכו' - האשה חייבת בזה, חיי הנשואין צריכים להיות שתפוח מלאה, מהרגע הראשון שהבעל רק פותח את הפה על אשתו וכו', האשה צריכה להעמיד אותו על המקום ולהגיד לו: "בעלי היקה, אני אוהבת אותך מאד מאד, אבל עד כאן! אם אתה תפתח עוד פעם את הפה שלך עלי, ותלך אתי באלימות אפלו רק מלולית וכו', אני עוזבת אותך, ולא יועיל שום דבר" וכו', ואם זה לא עוזר, הולכים יותר בתוקפנות וכו', אשה צריכה לדעת את זכויותיה בנשואין, כי שניהם - הבעל והאשה שתפים לכל דבר, ואחד אסור לו להתרברב על השני, וזה שיד גם על אשה אלימה שיוודת לחיי בעלה ועושה עליו בקרת תמיד, ולא עוזבת אותו לרגע, איפה היית? עם מי דברת? איפה הלכת? גם הבעל צריך להעמיד אותה על המקום: "גברת, אני אוהב אותך מאד מאד, אבל די! לקחתי אותך בתור אשה אבל לא בתור שוטר" וכו'.

כֵּל זוג צְרִיכִים לְדַעַת אֲשֶׁר אִישׁ וְאִשָּׁה צְרִיכִים לִהְיוֹת וְתַרְנֵימִים אֶחָד לְשָׁנִי, וְלִתְּתֵי תְּשׁוּמַת לֵב אֶחָד לְשָׁנִי, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הַבַּיִת, וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא יֵשׁ אַהֲבָה וְהִבְנָה הַדְּדִית, אֲבָל הֶרְגַע שְׂרוּצִים אֶחָד לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָת, דְּעוּ לְכֶם שְׁזֵה הַסֵּמ"ך-מ"ם שְׁבָא לְשִׁבּוֹר אֶת הַבַּיִת. הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ קוֹרָא גְבֵר לְבָדוּ פְּלַג גּוּפָא, חֲצִי גּוּף, נִמְצָא כְּשֶׁאָדָם מִתְחַתֵּן זֶה גּוּף שְׁלָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ב' כ"ד) "וְדַבַּק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד", הֵינּוּ שְׁנֵיהֶם חֲצִי חֲצִי, וּבִיחַד הֵם שְׁלָם, מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאֶחָד רוּצָה לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָת - זֶה הַסֵּמ"ך-מ"ם, הֵינּוּ שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים, אֲנִי יוֹתֵר מִמֶּךָ וְכוּ', וְהֶרְגַע שֶׁהַבְּעַל אוֹ הָאִשָּׁה חוֹשְׁבִים שְׂאֶחָד יוֹתֵר מֵהַשְּׁנֵי עִם עֲשָׂרָה אַחוּזִים, וְהֵהוּא פְּחוֹת מִמֶּנִּי עִם עֲשָׂרָה אַחוּזִים, זֶה כְּבָר נִקְרָא סֵמ"ך-מ"ם, שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים, וְלִכֵּן כָּל מִי שְׂרוּצָה שְׁלוֹם בַּיִת אֲמַתִּי, צְרִיךְ לְדַעַת שֶׁהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֵם גּוּף אֶחָד, וְכֵמוֹ שְׂאָמַר הַחֲכָם מְכַל הָאָדָם (קַהֲלַת ד') "טוֹבִים הַשְּׁנִים מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם: כִּי אִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאֵילוֹ הָאֶחָד שִׁיפּוֹל וְאֵין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ: גַּם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחָם לָהֶם וְלֹאֶחָד אֵיךְ יָחַם", וְלִכֵּן אִם רוּצִים שְׁלוֹם בַּיִת אֲמַתִּי זֶה צְרִיךְ לִהְיוֹת מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים הֵן מֵהַבְּעַל וְהֵן מֵהָאִשָּׁה, לְוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְאִזּוֹ הֵם חֲצִי חֲצִי שְׂתַפִּים שְׁלָמִים, וְתַמִּיד יִחְיוּ בִּיחַד בְּאַהֲבָה וּבִהְבָּנָה הַדְּדִית, וְיִצְלִיחוּ בַּחַיִּי נִשְׂוֹאֵיהֶם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שִׁיחֵיהָ בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם בַּיִת אֲמַתִּי, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׂר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' צד.

**הכרתי בחור שמוצא חן בעיני.
איך אוכל לדעת שהוא זוגי האמתי?**

שאלה:

מאת תהלה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
אני בחורה בת 19, לפני כחודש הכירו לי בחור בן 25 ונפגשנו
כארבע פגישות. בפגישות התרשמתי וראיתי שלבחור יש
יראת שמים ומדות טובות. אני מרגישה עם עצמי שזה כן
הבחור שהייתי רוצה לבנות אתו בית נאמן בישראל בקדשה
ובטהרה, אך לפני כן אני רוצה את עצתו וברכתו של הצדיק.
האם זהו זוגי משרש נשמתי? מאד חשובה לי תשובת הצדיק
בנושא זה.

השם יאריך ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים בבריאות איתנה
וכל הישועות, ונבשר ונתבשר רק בבשורות טובות ומשמחות!
בתודה רבה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח, כ"ז תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל תהלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם יש ביניכם הבנה הדרית וכו' ומשיכה אחד לשני וכו', ואתם
מרגישים שאתם יכולים לבנות ביחד בית שתשרה בו השכינה, אזי
תגמרו את זה תכף ומיד בכי טוב, ושיהיה לסימן טוב ולמזל טוב.

העקר בחיי הנשואין שצריכה להיות הבנה הדרית בין בני
הזוג, ואחד ירצה את טובת השני, ורק כך יכולים לבנות בית יהודי
שהשכינה תשרה שם, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן;
ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי

אֶפְשֶׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, אִי אֶפְשֶׁר לְשִׁנְיָהּ בְּלֹא שְׂכִינָהּ. וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאת שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שְׂיֵהֶיָה בֵּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוּלָה מְאֹד, כִּי 'שְׁלוֹם' אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת י.) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּבְּשְׂרֵי לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.
הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' צה.

**בַּחֲדָשׁ הָאַחֲרוֹן יֵשׁ לִי חֲלוּמוֹת מִפְּחִידִים
וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂאֵנִי עוֹמֶדֶת לְמוֹת**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂגִית: שְׁלוֹם רַב.

אֲנִי בֶּת 34, אִמָּא לְשִׁלְשָׁה יְלָדִים וְנִמְצָאת בְּהַרְיוֹן מִתְקַדָּם. אֲנִי תוֹרֶמֶת קְבוּעָה לְמוֹסְדוֹת בֵּיבְנָאֵל, וּבְכֻלָּל, מִשְׁתַּדֶּלֶת לְתַרְם לְכָל הַמוֹשִׁיטֵי יָד. אֲנִי פוֹנָה אֶל הָרַב וּמְאֹד מְקוּהָ לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה בְּהַקְדָּם וּבְדַחֲפּוֹת כִּי אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂאֵנִי מִשְׁתַּגַּעֶת: כְּבָר חֲדָשׁ יֵשׁ לִי חֲלוּמוֹת מוֹזְרִים וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂאֵנִי עוֹמֶדֶת לְמוֹת. לְדַגְמָא, הַלִּילָה הַזֶּה שֶׁבִּין שְׁשֵׁי לְשֶׁבַת חֲלֵמְתִי שְׂאֵנִי בְּבַיִת עִם בְּעָלִי וְהֵילָדִים וְאֲנִי יוֹשְׁבִים וְאוֹכְלִים, בְּחֲלוֹם רְאִיתִי שְׂאֵנִי צְרִיכָה לְלַכֵּת וּנְפָרֶדֶת מִבְּעָלִי שְׁלֹא רוּצָה שְׂאֵלָה, וְאֲנִי מְצִינָת וְאוֹמֶרֶת לוֹ: הִנֵּה אֲנִי הוֹלְכָת, אֵין צָרָךְ לְהַחֲלִיף בַּיִת, אֲנִי עוֹזְבָת. וְהוּא עוֹנָה: גַּם אִם תִּלְכִּי אֲנִי עוֹזֵב אֶת הַבַּיִת הַזֶּה... הַשְּׁעָה הַיְתֵה שְׁבַע וְחֻצֵי בְּבִקְרָה וּפְתָאוּם הַתְּעוֹרְרֵתִי עִם דְּפִיקוֹת לֵב וְהַרְגֵּשְׁתִּי שֶׁזוֹ הוֹכְחָה שְׂאֵנִי צְרִיכָה לְמוֹת!

אומרים שכן אדם מרגיש 40 יום לפני פטירתו, ומאז אני מִפְּחַדָּת מֵאֵד וְלֹא יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת. אֲנִי חִיְבַת לְצִין שְׂאֲנִי בְּרִיאָה, וְאֲנִי לֹא יוֹדַעַת מֵאִיפֹה בָּאָה הַהֲרַגְשָׁה הַזֹּאת עַד כְּדִי כִּף שְׂאֲנִי מִפְּחַדָּת פֶּחַד מוֹת לְהִשְׁאִיר אֶת הַיְלָדִים יְתוּמִים וְאֶת בְּעָלֵי אֲלֶמֶן. אֲנִי רוֹצָה לְרֹאוֹת אֶת הַיְלָדִים שְׁלֵי גְדֻלִים. אֲנִי מִפְּחַדָּת לִסְפֹּר לְבַעֲלֵי אֶת כָּל זֶה כִּי הוּא יִלְחָץ יוֹתֵר מִמֶּנִּי וַיִּכְנַס לְדַכְאוֹן. כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי מִתְחַנְנֶת שְׁתַּעֲזֹר לִּי!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם וַתְּבָרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר נח, כ"ז תשרי ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׂגִית תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁהַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל וְאִין לָךְ מַה לְפַחַד, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמְדוּת אוֹת חֵלוֹם סִימָן א') לְחֵלוֹם רַע תֹּאמַר בְּבִקְרַת הַחֵלוֹמוֹת שְׂוֹא יִדְּבֹרוּ; וְכֵן אָמַר (סֵפֶר הַמְדוּת אוֹת עֲצָבוֹת סִימָן ל') הֶעֱצַב עַל חֵלוֹם רַע מְבִטֵּל אֶת הַחֵלוֹם שְׁלֹא יִתְקִים; וְכֵן אָמַר (סֵפֶר הַמְדוּת אוֹת גְּאוּהָ סִימָן י"ט) מְבַהִילִין אֶת הָאָדָם בְּחֵלוֹמוֹת כְּדִי לְהִסִּיר מִמֶּנּוּ גְּאוּהָ שְׂקוּעָה שֶׁהוּא מְכֹסֶה מִמֶּנּוּ שְׂאִינוּ מְכִיר בָּהּ; וְלִכֵּן לְדַעַתִּי אִין לָךְ מַה לְפַחַד כְּלָל, הַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לָךְ אַרְיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים וְתִלְדֵי בְּקִלוֹת כְּלֵי שׂוֹם צַעַר וְיִסּוּרִים, וְתִתְחַזְּקִי עִם אֲהַבָּה לְבַעֲלֶךָ, וְתִחְיִי יַחַד בְּשְׁלוֹם וּבְהַבְנָה הַדְּדִית, וְאִין לָךְ מַה לְדַאֵג כְּלוֹם.

הִיָּה טוֹב מְאֹד לְבַדֵּק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּבֵית אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת אוֹ לֹא, כִּי רַב הַפְּחָדִים שְׁנוּפְלִים עַל הָאָדָם בְּהַקִּיץ אוֹ בְּחֵלוֹם, זֶה בָּא כְּשֶׁהַמְזוּזוֹת אִינָן כְּשֵׁרוֹת, וְלִכֵּן מַה טוֹב וּמַה נְּעִים שֶׁתְּבַדְּקִי אֶת הַמְזוּזוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְבָרַךְ אוֹתְךָ שֶׁהַרְיוֹן יַעֲבֹר בְּקִלוֹת, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' צו.

**בִּישְׁתֵּי בְּרָבִים אָדָם שְׁעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים מְתַעְבִּים.
הֲאֵם נִהְגֵּיתִי כְּשׁוֹרָה?**

שאלה:

מצאת תם: לכבוד הרב הקדוש.

בִּישְׁתֵּי בְּרָבִים אָדָם שִׁידוּעַ בְּמַעֲשִׂים חֲמוּרִים שֶׁל מִשְׁכָּב זָכָר
וְאִמְרָתִי לוֹ שְׁהוּא יְהִיָּה בְּגִיּוֹנָם וְשֶׁהֵשֵׁם שׁוֹנֵא אֶת זֶה. לְמִרּוֹת
שְׁאֲנִי לֹא רָגִיל לְהִגִּיד דְּבָרִים כְּאַלֶּה, לֹא יִכְלַתִּי לְהִתְאַפֵּק כִּי
הוּא מִמֶּשׁ עֲצָבָן אוֹתִי עִם הַדְּבוּרִים הַמְּגַעֲלִים שְׁלוֹ. הֲאֵם
נִהְגֵּיתִי כְּשׁוֹרָה? וְהֲאֵם מִתֵּר לְדַבֵּר עָלָיו לְשׁוֹן הֲרַע כִּי הוּא בַּעַל
עֲבָרָה?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר נח, כ"ז תשרי ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל תֵּם נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תְּמִיד לְפָנַי שְׁעוֹשִׂים מִשְׁהוּ דְרָסְטִי וְכוּ' צָרִיכִים לְשַׁקֵּל אֶת זֶה
הַרְבֵּה אִם הוּא עוֹשֶׂה כְּשׁוֹרָה וְכוּ', וְאֵם הוּא לֹא חוֹשֵׁד בְּכַשְׂרִים, כִּי
הַרְבֵּה פְּעָמִים אָדָם חוֹשֵׁד בְּכַשְׂרִים, וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(שְׁבַת צ"ז.) הַחוֹשֵׁד בְּכַשְׂרִים לוֹקֵה בְּגוֹפוֹ; וְזֶה מְאֹד מְאֹד חֲמוּר לְבִזּוֹת
מִיִּשְׁהוּ בְּרָבִים, וְזֶה בְּכֻלָּל לֹא פְּשׁוּט, וְצָרִיכִים לְשַׁקֵּל מְאֹד מְאֹד לְפָנַי
שְׁעוֹשִׂים דְּבַר כְּזֶה, כִּי פֶן וְאוֹלֵי זֶה בְּכֻלָּל לֹא נִכּוֹן, וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה
תִּשְׁמַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְבִזּוֹת אֶף אַחַד, כִּי כֶּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(בְּבֵא מִצִּיעָא נח:) כָּל הַמְּלַבֵּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרָבִים כְּאֵלוֹ שׁוֹפֵף דְּמִים וְכוּ',
דְּחִזִּינָא לִיהַ דְּאֲזִיל סוּמְקָא וְאֶתִי חוֹרָא; וְאָמְרוּ (שם נט.) הַמְּלַבֵּין אֶת
פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרָבִים אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא; וְאָמְרוּ (שם) גַּח לוֹ לְאָדָם
שִׁפִּיל עֲצָמוֹ לְכַבֵּשׁן הָאֵשׁ וְאֵל יִלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרָבִים.

עָכְשׁוּ בְּעֵצָם הַעֲנִיזוּ, אָדָם שֶׁעוֹבֵר עַל מִשְׁכַּב זָכָר, צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁמִּקְדָּם אוֹ אַחֵר כֶּךָ הוּא יִקְבַּל אֶת עֲנֹשׁוֹ, וְזֶה הַדְּבָר הַכִּי חֲמוּר שֶׁרַק יָכוֹל לִהְיוֹת, כְּמוֹ שֶׁקוֹרָה הַיּוֹם שֵׁישׁ הַרְבֵּה מְגוֹלִים וּמִשְׁחַתִּים פְּדוּפִילִים שֶׁמִתְעַלְלִים מִיְנִית בְּקִטְיָנִים וְכוּ', עֲלֵיהֶם אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְאוּף חֶלֶק ב' סִימָן ח') אָסוּר לְלַמֵּד זְכוּת עַל זֶה שֶׁעָבַר עַל מִשְׁכַּב זָכוֹר; זֶה פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וְלֹא צָרִיכִים שׁוּם פְּרוּשִׁים עַל זֶה, וְעַל פִּי הַתּוֹרָה הוּא חַיִּב מִיָּתֵהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כ' י"ג) "וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת זָכָר מִשְׁכַּבֵּי אִשָּׁה תוֹעֵבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוּמָתוּ דְמֵיהֶם בָּם", וּבִזְמַן שֶׁבֵּית הַמֶּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם הָיוּ מְקַבְּלִים עַל זֶה מִיָּתֵהּ, עִם כָּל זֹאת מִי שֶׁעוֹבֵר עַל זֶה, לֹא יִמְלֹט שְׂלֵא יִקְבַּל אֶת עֲנֹשׁוֹ אִם לֹא חִזְזַר בַּתְּשׁוּבָה, כִּי כֶּךָ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתוּבוֹת ל') תְּנִי רַבִּי חַיִּיא: מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמֶּקְדָּשׁ, אָף עַל פִּי שֶׁבְּטָלוּ סִנְהֶדְרֵינִי אַרְבַּע מֵיתוֹת לֹא בְּטָלוּ וְכוּ', אֲלָא דִּין אַרְבַּע מֵיתוֹת לֹא בְּטָלוּ. מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב סְקִלָּה אוֹ נוֹפֵל מִן הַגֶּג אוֹ חִיָּה דוֹרְסָתוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב שְׂרָפָה אוֹ נוֹפֵל בַּדְּלָקָה אוֹ נָחַשׁ מְכִישׁוֹ, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב הַרִיגָה אוֹ נִמְסָר לְמַלְכוּת אוֹ לִיסְטִים בְּאֵין עָלָיו, וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב חֲנֻקָּה אוֹ טוֹבֵעַ בְּנֶהָר אוֹ מֵת בְּסֵרוּבְנִי.

הַעוֹלָם זֶה לֹא הֶפְקֵר, שׁוּמְעִים כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה אֶסוּנוֹת וַתְּאוּנוֹת דְּרִכִּים וְכוּ' וְכוּ', וְהַכֵּל הוּא בַחֲשָׁבוֹן צָדִק, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְאוּף סִימָן ל"ג) מִי שֶׁעוֹבֵר עַל מִשְׁכַּב זָכוֹר עַל יְדֵי זֶה נִתְפָּס בַּתְּפִיסָה; וְכֵל זֶה מְדַבֵּר עַל מְגוּלָה אוֹ שְׁנֵי מְגוּלִים וְכוּ', שֶׁהֵם חַיִּבִּים מִיָּתֵהּ, וְלֹא יוֹעִיל שׁוּם דְּבָר, אֵינִי עַל זֶה שׁוּם לְמוֹד זְכוּת, מִפְּלֵ שֶׁכֵּן וְכֵל שֶׁכֵּן אִם יֵשׁ רָשָׁע מְרָשָׁע שֶׁהִתְעַלְלֵל מִיְנִית בְּקִטְיָנִים, שֶׁלְצַעֲרָנוּ הָרַב לֹא חֲסָרִים מִתְעַבִּים כְּאֵלוֹ וְכוּ', אוֹתָם צָרִיכִים פְּשוּט לְסָרֵס וְכוּ', וְאַחֵר כֶּךָ שִׁישְׁבוּ בְּבֵית סֹהַר כֵּל יְמֵי חַיֵּיהֶם, כִּי קָטִינִי שֶׁעָבַר הִתְעַלְלֵלוֹת מִיְנִית וְכוּ' זֶה נִשְׁאָר אֲצִלוֹ כְּתוּם עַל כָּל הַחַיִּים וְכוּ', וְאֵינִי עַל זֶה שׁוּם מַחִלָּה בְּעוֹלָם וְכוּ', וְלִכֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת נְאוּף חֶלֶק ב' סִימָן ח') אָסוּר לְלַמֵּד זְכוּת עַל זֶה שֶׁעָבַר עַל מִשְׁכַּב זָכוֹר; כִּי עַל הִתְעַלְלֵלוֹת מִיְנִית בְּקִטְיָנִים אֵינִי עַל זֶה שׁוּם לְמוֹד זְכוּת, וְאֵינִי לוֹ שׁוּם תְּקֵנָה רַק

סרוס ואחר כך שישב כל ימי חייו בבית סהר, כי הוא אמלל את הקטינים על כל החיים שלהם.

הקדוש ברוך הוא ישמר אותנו מכל מיני מגלים ומשחתים כאלו, וראוי להם להנמק בכלא כל ימי חייהם, כי אמללו את הקרבנות שלהם על כל חייהם וכו' וכו'.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' צז.

אני חוששת להצטרף לחסידות ברסלב בגלל שהרבנים שלי מתנגדים לכך

שאלה:

מאת אסתר: לכבוד הרב שלום וברכה!

בעקרון אני לא משיכת לברסלב, אף תמיד קראתי את הקנטרסים של הרב כי זה חזק אותי. לפני כמה חודשים קרה לי משהו מאד מיוחד עם הספר לקוטי מוהר"ן - כש למדתי בו הרגשתי הארה רוחנית מאד חזקה! זה היה בשבוע של יום הולדתי ה-26, ואני מרגישה שרבי נחמן אותת לי בזה משהו. איך זכיתי שרבי נחמן מברסלב יגיע אלי למרות שלא הייתי אף פעם באומן?

אני מאד חוששת להצטרף לברסלב מפני שהרבנים שהשם שם אותי תחתם מתנגדים לחסידות, אף אין לי ספק אחרי מה שקרה לי שהשם רוצה שאפקח את עיני ואראה שיש פה משהו אמתי. כיצד עלי לפעול? הייתי שמחה מאד אם הרב יוכל לכוון אותי.

תודה, שנה טובה, ושהשם יאריך ומיכם בטוב להמשיך לזכות את עם ישראל, אמן!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נח, כ"ח תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל אסתרת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכל אלו שמתנגדים על חסידות ברסלב לא יודעים מה זה ועל מה זה וכו', כי אם היו יודעים מה זה חסידות ברסלב, אף אחד לא היה מתנגד לזה, אדרבה, כלם היו מצטרפים אל הלמוד העמק הזה שרבנו ז"ל מלמד אותנו. הן אמת הסמ"ך-מ"ם עושה את שלו להעלים ולכסות את חסידות ברסלב כמו שרבנו ז"ל ספר בעצמו (ספורי מעשיות מעשה ז' מהזבוב והעכביש) שקדם שיירדה נשמתו לזה העולם עשה הסמ"ך-מ"ם רעש בכל העולמות, ואמר: "אם הנשמה הזו תרד אין לי כבר מה לעשות בזה העולם, כי הוא יחזיר את כלם בתשובה", ואמרו לו: "הנשמה הזו מכרחת לרדת, ואתה צא ותמצא לעצמך עצה" וכו', ויצא וחוזר עם איזה זקן וצחקו, ואמר: "אני כבר לא מפקח מהנשמה הזו והיא יכולה לרדת" וכו' וכו'. ואמרו על זה אנשי שלומנו שזו העצה שמצא הסמ"ך-מ"ם - שתמיד יעשו צחוק ולעג מחסידי ברסלב וכו' וכו', בודאי הסמ"ך-מ"ם מכניס כל מיני משגעים ומטרפים וכו' וכו' שהם מכסים ומעלימים ומסתירים את קדשת הצדיק האמת שהוא רבנו ז"ל, אשר בפרוש אמר (ספר המדות אות צדיק סימן ס"ט) מי שאוהב את הצדיק צריך לשמר את הצדיק שלא יצא עליו שם רע; ואלו שקופצים וצוהלים על הרחובות וכו', וכן שאר התמהונים שמסתובבים בינינו וכו', וגורמים בושות וחרפות לחסידות ברסלב, אבל חסידי ברסלב האמתיים הם היפי של היהדות - הם קמים בכל לילה בחצות, מתמידים בתורה ובתפלה, ותמיד שמחים ועליונים, והם עובדי השם אמתיים, וכל אלו המתנגדים לא יודעים מזה, כי לא שומעים מאלו האנשים שמתמידים בתורה בצורה בלתי רגילה, כמו שהזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד ללמד את התורה הקדושה יותר מהכל.

בכלל את צריכה לדעת מה זה חסידות ברסלב? רבנו ז"ל בעצמו אמר בזו הלשון (ת"י מוה"ר"ן סימן של"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על הפסוק (יחזקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשור", אל תקרי בשור אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חברו, לב בסר אותיות ברסלב; הינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים הן מפני שיש לנו לב אבן, שאחד לא מבין את השני, ולא מענין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשור", שזו תהיה הגאולה - שאדם יהיה לו לב של בשור. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד) אהבה דוחקת את הבשר; הרגע שיש לאדם לב בשור, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזר לשני, וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבד על מדותיו לעקר ממנו את הלב האבן שזו מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשור, לאהב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזר, שזה כל חסידות ברסלב.

וזה לא שיך לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כולו, ולכן לא בחנם שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק של רבנו ז"ל בכל העולם כולו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רבנו ז"ל, מפל החוגים ומפל החסידיות ומפל השיטות וכו', אלא אפלו אמות העולם מתענינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם בדרך הנכונה. אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז יתהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע - הסמ"ך-מ"ם שענינו רק לעשות רע לזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשור, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב לזולת וכו'.

הקדוש ברוך הוא יפתח את עיני עם ישראל ויתבוננו איזו מתנה של אור האורות שלח הקדוש ברוך הוא כמתנה לעולם, שהוא מחזק

ומעודד ומשמח כל נשמה ונשמה, ומחדיר בנו אמונה פשוטה בו
יתברך, ומלמד אותנו איך יכולים להתחזק בחיי היום יום.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' צח.

**אני לומד בספרי רבנו והייתי באומן, אבל אני לא מרגיש
שום שנוי רוחני. מדוע?**

שאלה:

מאת ישראל: הייתי כמה פעמים אצל רבנו הקדוש באומן,
אך אני לא מרגיש שאני משתנה - אני לא מקפיד על תפלות
במנון, מטיל במקומות שיש פריצות ורואה סרטים. בקצרה,
אני לא 'דוס' ואין לי חשק לעבודת השם, אך יש בי גם נקודות
טובות.

יש לי המון חברים כמוני, שהם גם בעולם הזה וגם לומדים
ספרים של רבנו ומקפידים לטוס בכל שנה, אבל השנוי לא
מרגיש, ובעיני אנשים יכול להוצר מצב של חלול השם בגלל
הפאות והכפה וכו'. מה לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נח, כ"ט תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישראל גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שלך היא רק מחמת שאתה לא בשמחה, ואתה לא
מחפש ומבקש ומוצא בעצמך את הטוב שיש בך, כי כך למד אותנו
רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שאדם צריך לחפש ולבקש
ולמצא את הטוב שיש בו, ואז אפלו שיהיה בנוקבא דתהומא רבה,

הטוב שבו יוציא אותו מהשאל תחתית שנפל לשם וכו' וכו'. ומה אתה חושב שזה השאל תחתית? הרגע שאדם לא שמח עם נקדת יהדותו ולא מרגיש את השמחה האמתית של "שלא עשני גוי" כגויי הארצות, והוא נמצא בעצבות ובמרירות ובדכאון וכו' שזה עקר נשיכת הנחש הקדמוני כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפ"ט) עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות; ותכף ומיד כשאדם לא שמח עם נקדת יהדותו ונופל עליו עצבות ומרירות וכו', ומרגיש שהוא לא שנה לשום דבר, ומתיאש מהחיים שלו וכו' וכו', זה נקרא נוקבא דתהומא רבה וכו', ועל זה שלח לנו הקדוש ברוך הוא מתנה לדורותינו אלו את רבנו ז"ל שהוא מנחם הכל ומשמח הכל, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ב').

ולכן נקרא רבי נחמן בן שמח"ה זכותו יגן עלינו שהוא מנחם ומשמח את כלל נשמות ישראל, ואת כל העולם כולו, ועליו נאמר (בראשית ה') "זה ינחמנו ומעצבנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה הוי"ה", כי אחר חטא אדם הראשון נתערב כל העולם כלו בטוב ורע וכו', ומזה סובל כל אחד מה שסובל, כמו שכתוב (שם ג) "ארוהה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייה; וקוץ ודרדר תצמיח לה ואכלת את עשב השדה: בזעת אפיה תאכל לחם עד שובך אל האדמה" וגו'. והתקון יהיה על ידי משיח שהוא יכניע את הנחש הקדמוני שממנו סובלים מה שסובלים, ולכן משיח עולה כמספר נח"ש, כי הוא יתקן את כל הבריאה כלה, וינחם הכל וישמח הכל, עד שכלם יודו וישבחו ויפארו את הבורא יתברך שמו, וידברו עמו יתברך פנים אל פנים.

ולכן מאחר שזכית להיות כבר כמה שנים אצל ציון רבנו ז"ל עליך לשמח מאד מאד על נעם חלקך, כי כל זמן שאדם חי הוא לא יודע מה זה לזכות להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה באומן, וכדאי לה האמין ברבנו ז"ל שאמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) מי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד; וזו כל הבעיה שלך

שֶׁאֵתָהּ לֹא שִׁמַּח שְׁזִכִּיתָ לְהִיּוֹת אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל, נִמְצָא שֶׁזֶה אֶצְלָךְ פָּגַם בְּאֲמוּנַת חַכְמִים, שָׂאז אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן ס"א) עוֹלִים לוֹ הַמוֹתְרוֹת בְּמַחוּ, וּמְסַבְּכִים אוֹתוֹ מֵאֵד מֵאֵד, וְיוֹצֵא לוֹ מִשְׁפָּט מִעֶקֶל וְכוּ', כִּי אֵינוֹ יוֹדֵעַ לִתֵּן לְעֲצָמוֹ עֲצָה נְכוֹנָה.

וְלִכֵּן אָנִי מֵאֵד מֵאֵד מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ, קַח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַתְּחִיל לְשִׁמַּח עַל נֵעַם חֶלְקֶךָ שְׁזִכִּיתָ לְהִיּוֹת כְּמֵה פְּעָמִים אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל בְּאוּמָן, וְתֵאמֵר בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה שְׁבִכָּל פְּעַם שְׁזִכִּיתָ לְהִיּוֹת שְׂמֵה וְלוֹמַר אֶת הַתְּקוּן הַכִּלְלִי נִשְׁמַתָּךְ יוֹצֵאת מִהַזְהָמָה וְכוּ' וְכוּ', אִךְ הַסֵּמָךְ-מ"ם מֵאֵד שׁוֹנֵא אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלִכֵּן הוּא מְכַנֵּס יְאוּשׁ וְדְכָאוֹן בְּאֵדִם שְׂרוּעָה לְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, עַד כְּדֵי כֶּף שְׁשׁוּבֵר אוֹתוֹ כְּאֵלוֹ לוֹ אֵין כְּבוֹר שׁוּם תְּקוּהָ וְתוֹחֶלֶת בַּחַיִּים, וּמִתְּחִיל לְהַתְּרַשֵּׁל לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין וְכוּ', וְכֵן מִתְּרַשֵּׁל מִלְּלַכֵּת לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ח') כֹּל זְמַן שֶׁאֵדִם בָּא לְהַתְּפַלֵּל אֶת הַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הָרִי הוּא נִמְצָא בְּמַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וְכִשְׂאֵדִם מִתְּחִיל לְהַתְּרַשֵּׁל מֵאִיזוֹ תְּפִלָּה מִהַשָּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת וְכוּ' הוּא כְּבוֹר יוֹצֵא מִמַּחְנֵה יִשְׂרָאֵל, וְתַכְּף וּמִיד הוּא הוֹלֵךְ בְּמִקוֹם שְׂמֵלָא זְהֵמָא וְכוּ' וּמִתְּחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים חֲצוּפוֹת וּפְרוּצוֹת וְכוּ', וְהוֹלֵךְ לְמִקְוֹמוֹת הַמְּטַנְּפִים וְכוּ', וְהַכֵּל בָּא לוֹ מֵרַב יְאוּשׁ שְׁנִכְנֶס בּוֹ כְּאֵלוֹ הוּא לֹא שְׁוֵה לְשׁוּם דְּבָר, וְכְאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ וְכוּ', וְכֹל זֶה בָּא מֵרַב עֲצָבוֹת וְדְכָאוֹן שְׁנִכְנֶסוּ בּוֹ, שְׂאֵינוֹ מֵאֲמִין בְּעֲצָמוֹ וְכוּ', כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן ס"א) כְּמוֹ שֶׁאֵדִם צְרִיךְ לְהֵאֲמִין בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֶּף צְרִיךְ לְהֵאֲמִין גַּם בְּעֲצָמוֹ, שְׁגַם הוּא חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכֹל מְשִׁיכָה שְׂמוּשָׁךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ זֶה מֵאֵד מֵאֵד יִקָּר בְּכֹל הַעוֹלָמוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂע עִמוֹ מֵאֵד מֵאֵד.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן קס"ט) שְׂמִי שֶׁהוּא תְּמִיד שְׂמַח, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹמֵר לוֹ אֶת הַבְּרִית שֶׁלֹּא יִכְשַׁל בְּנֵאוֹף וְהוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן עֲלֶיךָ לְהַתְּחַזֵּק בִּיתֵר שֶׁאֵת יִתֵּר עַז בְּמֵדַת הַשְּׂמֵחָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה תִּתְרַחֵב לָךְ דַּעְתָּךְ וְתַתְּחִיל

להרגיש את יקרת נשמתך איך שגם אתה חשוב בעיני הקדוש ברוך הוא, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש ברוך הוא זה מפני שאין להם ישוב הדעת, ולמה אין להם ישוב הדעת, מפני שהם לא שמחים ועלזים, ולמה הם לא שמחים? מפני שלא דנים את עצמם לכף זכות, ולא מוצאים את הטוב שבהם, אשר באמת אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ג"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות כרמון; ואם תלך בדרך זו אזי הכל ישתנה אצלך לטובה, כי מה שאתה כל כך ממרמר ומדכא וביאוש פנימי וכו', זה בא מחמת פגם הברית שתקפף יצרך והכניס בך עצבות ומרירות, שזה מביא את האדם לידי בטלה, שזה הדבר הכי מסכן, כמאמרם ז"ל (כתובות נ"ט) הבטלה מביאה לידי שעמום (שגעון) ולידי זמה; כי אין עוד דבר שהורס את האדם כמו מי שהולך בטל שאז עושה כל מיני שטיות, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון. וכך תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון; ולכן אתה צריך למצא איזו עבודה שתהיה עסוק בזה, וזה יוציא אותך מהשעמום והבטילה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתחזק את עצמך עם כל הכחות, ולא תתן שהסמ"ך-מ"ם יתגבר עליך ויכניס בך יאוש ודכאון פנימי, ותשמח עם הטוב שיש בך, ובפרט בזה שזכית להיות כבר כמה פעמים אצל ציון רבנו ז"ל באומן.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' צט.

אני מקדם אתרים באינטרנט. כיצד אוכל לשמר על עצמי שלא אכשל?

שאלה:

מאת נצן: אני גבר רוק שְׁעוֹבֵד בְּקִדּוּם אֶתְרֵי אִינְטֵרְנֵט לְפָרְנִסְתִּי, וְלִצְרָךְ כִּף אֲנִי חֵיב לַעֲשׂוֹת שְׁמוּשׁ בְּאִינְטֵרְנֵט. יש לי אינטרנט מסנן ואני יכול לבחור באיזו רמה חסימה להשתמש. הגדרתי את החסימה לדרגה אחת לפני הדרגה הכי מחמירה כף שאני חסום לאתרים בעייתיים וכו' אבל עדין אני יכול להתקל בדברים לא צנועים. הבעיה היא שאם אגדיר את החסימה לדרגה הכי גבוהה, אני נחסם אוטומטית גם לאתרים בהם אני עובד, כף שאני בעצם במבוי סתום. כיצד עלי להתמודד עם הבעיה הזו?
חשוב לצין שמדבר במשורה חלקית, והעבודה מתבצעת מהחדר הפרטי שלי שנמצא בבית ההורים. אודה לתשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נח, כ"ט תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נצן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שהדבר הראשון שאֶתֶּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הוּא לְהִתְחַתֵּן, כִּי כִּף כָּתַב מוֹהֲרֵנִי ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א'): מִי שְׂאִינּוּ נְשׁוּי הוּא פָּגוּם בְּבְרִית. וְלִכֵּן הַקְּפִיד רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה שֶׁהַדְּבַר הָרִאשׁוֹן צָרִיכִים לְהִתְחַתֵּן, וּכְעֵין שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קידושין כ"ט:). מִשְׁתַּבַּח לֵיה רַב חֲסֵדָא לְרַב הוֹנָא בְּדַרְבַּי הַמְּנוֹנָא דְאָדָם גְּדוֹל הוּא. אָמַר לוֹ: כְּשִׁיבּוּא לִידְךָ הִבִּיאֵהוּ לִידִי. כִּי אֶתָּא, חֲזִינְיָה דְלָא פְרִיס סוּדְרָא, אָמַר לוֹ: מַאי טַעֲמָא לָא פְרִיסַת

סוּדְרָא? אָמַר לוֹ: דְּלֹא נְסִיבְנָא. אֶהְדְרִינְהוּ לְאַפִּיָּה מִיְנִיָּה, אָמַר לוֹ: חַזִּי דְלֹא חֲזִית לְהוּ לְאַפִּי עַד דְנִסְכַּת. רַב הוּנָא לְטַעְמִיָּה, דָּאָמַר: בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְלֹא נִשָּׂא אִשָּׁה כָּל יָמָיו בְּעֵבְרָה, בְּעֵבְרָה סִלְקָא דַּעְתָּךְ? אֵלֹא אֵימָא כָּל יָמָיו בְּהִרְהוּר עֵבְרָה. אָמַר רַבָּא וְכֵן תִּנָּא דְבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: עַד עֶשְׂרִים שָׁנָה יוֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְצַפֵּה לְאַדָּם מְתִי יִשָּׂא אִשָּׁה, כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ עֶשְׂרִים וְלֹא נִשָּׂא - אוֹמֵר תַּפְח עֲצוּמוֹתָיו; וְלִכְן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁמִּתְחַתֵּן מֵה שְׂיוֹתֵר מֵהָ, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה שְׁמוֹר מִפְּגַם הַבְּרִית שֶׁמְכַלֶּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֲנִיּוֹת גַּם יַחַד.

לְדַעְתִּי כְּדֹאֵי לָךְ לְהַחְלִיף לְפָרְנֶסָה אַחֲרָת, וְלֹא עִם מַחְשָׁבִים, שְׁעַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא קָמָא כּט.) אֵי דְאִיכָא דְרַכָּא אַחֲרִינָא פּוֹשַׁע הוּא; וְאָמְרוּ (יְלָקוּט יִשְׁעִיהוּ רַמְזוֹ תל"ט) אֵי דְאִיכָא דְרַכָּא אַחֲרִינָא רְשָׁע הוּא; וְאֵת זֶה אָמְרוּ עַל אֶחָד שֵׁישׁ לוֹ דֶּרֶךְ אַחֲרָת לֹא לְלַכֵּת לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וְהוּא דוֹקָא הוֹלֵךְ שָׁמָּה, אָזִי נִקְרָא פּוֹשַׁע וְרְשָׁע. וְזֶה סוֹבֵב עַל מִי שֶׁבָּחַר לְעַצְמוֹ לְעַבֵּד בְּמַחְשָׁבִים וְכוּ' שְׁבוּדָאֵי יִפֹּל עַל יְדֵי זֶה לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, כִּי הֵיכָר הָרַע יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר כַּחוֹת מִבֶּן אָדָם וְכוּ', וְאִפְלוּ שְׂאָדָם יֵשִׁים עַל הָאֵינְטֵרְנֵט סַנּוֹן וְחִסְמָה וְכוּ' אֵף עַל פִּי כֵן עָלִיף לְדַעַת כְּשֶׁהֵיכָר הָרַע מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם לֹא מוֹעִיל לֹא סַנּוֹן וְלֹא חִסְמָה וְכוּ', וְלֹא בַּחֲנָם שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת י"ג.) לָךְ אָמְרֵי נִזְרָא סַחֲוֹר סַחֲוֹר לְכַרְמָא לֹא תִקְרַב; כִּי הִרְגַע שְׂאָדָם מִתְעַסֵּק בְּמַחְשָׁבִים עָלָיו נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ב') "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגוּ אַרְחוֹת חַיִּים".

וְאֵנִי מְכָרַח לְהַגִּיד לָךְ כִּי הַיּוֹם הַזֶּה יֵשׁ קִלְפָּה עֲצוּמָה שְׁכוּכְשֵׁת כָּל חֲלָקָה טוֹבָה וּמְקַרְרַת אֶת הָאֱמוּנָה וְאֵת הִירָאֵת שְׁמַיִם מִבֶּר יִשְׂרָאֵל, וּמְכַנִּיסָהּ בּוֹ כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוּרְסוֹת, וְהוּא הַפְּלִי מִשְׁחִית הַנִּקְרָא מַחְשָׁב (מְכַשֵּׁף) הַמְּחַבֵּר לְאֵינְטֵרְנֵט, אוֹ אִיפֹד, אוֹ בְּלִקְבְּרֵי וְכוּ', שְׁבוּזָה יְכוּלִים לְרִאוֹת כָּל מִינֵי שְׁקוּץ תַּעוּב עִרֵם וְזוּהוּם, וּמְאֱמָלִים אֶת עֲצָמָם וְכוּ', כִּי עַל יְדֵי שֶׁמְסַתְּפִלִים בְּזָבֵל וְהַלְכִלוּךְ הַזֶּה וְכוּ' נִדְבַק בּוֹ כָּל הַזְּהֵמָה שֶׁל הָעִרֵם וְהַתַּעוּב וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁנַּעֲשִׂים מְכוּרִים לְזֶה וְקָשָׁה מְאֹד

מאד לְצִאת מְזֵה, כִּי זֶה בְּדִיּוּק כְּמוֹ שְׁאֶחָד מְכוּר לְסָמִים וְכוּ' אוֹ אֶחָד מְכוּר לְשִׁתִּית אֶלְכוּהוּל וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן מִי שֵׁישׁ לוֹ מִחֶשֶׁב הַמְּחַבֵּר לְאִינְטֵרְנֵט אוֹ שְׂאָר כְּלֵי מִשְׁחִית שְׂיֻכּוּלִים לְרֵאוֹת בְּזֵה כָּל מִינֵי עֵרֶם וְזֵהוּם וְכוּ' וְכוּ', אָדָם נֶעֱשֶׂה מְכוּר לְזֵה וְקִשָּׁה לוֹ לְצִאת מְזֵה וְכוּ', וְזֵה שׁוֹרֵף לוֹ אֶת כָּל הַמֶּחֶ וּבּוֹעֵרוֹת בּוֹ כָּל הַתְּאוּרוֹת הָרְעוֹת, וְהֵרָאשׁ וְהַמֶּחֶ שְׁלוֹ נֶעֱשִׂים מְטֻמְטָמִים לְגַמְרֵי מְרֵב הַנְּאוּף וְהַלְכָלוֹף שְׁמִסְתַּכְלִים בְּזֵה, וְהַלֵּב מִתְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת עַד שְׁנֻכְנָסִים בּוֹ סְפָקוֹת בְּאֻמוּנָה, וְנֶעֱקָר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן הֶעֱקָר רֵאָה לְזֶרֶק מִהַבִּית מִחֶשֶׁב שְׁמַחְבֵּר אֶל אִינְטֵרְנֵט אוֹ אִיפֹד אוֹ בְּלֻקְבְּרֵי וְכוּ' וְכוּ', כִּי כֶּף אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין מֵה.) אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלָא בְּמָה שֶׁעֵינֵינוּ רוֹאוֹת; וְאָמַר הַחֻכָּם "אֵין חוֹצֵץ בְּפָנֵי הַתְּאוּהָ כַּעֲצִימַת הָעֵינַיִם", וְאָמַר "אֵין לָהּ אֶבֶר בְּאִבְרֵי הָאָדָם שִׁיגְרֵם לוֹ מְכָשׁוּל כְּמוֹ הָעֵינַיִם". וְאֲנִי מְכָרַח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁהַרְבֵּה בְּתֵים נִהְרְסוּ לְגַמְרֵי רַק מִפְּנֵי שֶׁהָיָה לָהֶם מִחֶשֶׁב שְׁמַחְבֵּר אֶל אִינְטֵרְנֵט בְּבֵית, וְהַבְּעַל אוֹ הָאִשָּׁה הַתְּחִילוּ לְהַתְּכַתֵּב דֶּרֶךְ הַפִּיסְבּוּק וְכוּ' וְכוּ', וְכֶף נִפְלוּ בַּפֶּחַ, וּלְבִסּוּף אוֹ הַבְּעַל אוֹ הָאִשָּׁה בְּרַחוּ מִהַבִּית וְכוּ'. וְדַבֵּר זֶה מְאֹד מְאֹד מְצוּי בְּעֵתִים הַלָּלוּ, וְאֵף שֶׁזֶה נִדְמָה כְּאִלוֹ זֶה הַגְּזֻמָּה וְכוּ', אָבֵל רַבִּים נִפְלוּ בַּפֶּחַ בְּשִׁבִיל הַכְּלִי הָאָרוּר הַזֶּה וְכוּ' וְנִשְׁבַּר בֵּיתָם וּלְבִסּוּף הַתְּגַרְשׁוּ רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְלִכֵּן אָסוּר בְּהַחְלִט שִׁיְהִיָּה בְּבֵית מִחֶשֶׁב שְׁמַחְבֵּר לְאִינְטֵרְנֵט, כִּי זֶה הוֹרֵס כָּל חֻלְקָה טוֹבָה שֶׁל הַיְהוּדוֹת, וּמוֹרִיד אֶת הַיְרֵאת שְׁמַיִם עַד הַשְּׁאוּל תְּחִתִּית רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמָה גַם שְׁמַאבְדִּים אֶת הַיְלָדִים, כִּי יֵלֵד אוֹ יִלְדָה שְׁלוּקָחִים כְּלֵי מִשְׁחִית כְּזֵה בְּתוֹךְ יְדִיהֶם וְכוּ', הֵם כְּבָר נּוֹפְלִים בְּשְׁאוּל תְּחִתִּית וּמִתְחַתֵּיו, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַבְעֵר אֶת הַחֻמְץ הַזֶּה מִבֵּיתוֹ, וְאֵז הַשְּׂכִינָה תִשְׁמֵר עָלָיו.

אָקוּהָ שְׁתַּכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוּ לְתוֹךְ לְבָךְ וְאֵז טוֹב לָךְ תְּמִיד. הֶעֱקָר רֵאָה לְהַתְּחַתֵּן מֵהַ שְׁיוֹתֵר מֵהָר, וְתִבְשֵׁר לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה'ק.

**כְּשֶׁהֵייתִי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְקַחְתִּי אֶבֶן מִצֶּפֶת כְּמוֹזְכָּרָת.
הֲאֵם יֵשׁ בְּזֶה בְּעֵינָה?**

שאלה:

מאת אברהם: כְּשֶׁהֵייתִי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵייתִי בְּצֶפֶת, וּמִגִּדְל הַתְּשׁוּקָה לְקַדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נִטְלִיתִי אַחַת מֵאַבְנֵי הַמְּקוֹם שֶׁם כְּדִי שִׁיְהִיָּה לִי לְזִכְרוֹן בְּבֹאֵי לְבֵיתִי, וְשִׁמְתִי אֶת הָאֶבֶן בְּאֶרוֹן הַסְּפָרִים שְׁלִי. בְּשֶׁבֶת זוּ הָיָה אֶצְלִי אֲבִרָה, וְכִשְׁהוּא רָאָה אֶת הָאֶבֶן הוּא אָמַר לִי שִׁישׁ בְּעֵינָה בְּזֶה, כִּי לְדַבְּרוֹ יֵשׁ חֲשָׁשׁ בְּכָל הָאֲבָנִים שֶׁבְּצֶפֶת שֶׁשָּׁמְשׁוּ פַעַם לְמִצְבֵּה וְכִדּוּמָה. הֲאֵם יֵשׁ לְחֲשָׁשׁ לְזֶה? וְאֵם יֵשׁ בְּעֵינָה, מָה לַעֲשׂוֹת עִם הָאֶבֶן שֶׁלְקַחְתִּי?

תשובה:

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נח, כ"ט תשרי ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲבִרָהּם נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הָאֲרִיז"ל אָמַר שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּשֶׁבֶת הַשְּׂכִינָה יוֹרְדֵת גַּם עַל הַדּוּמָם שֶׁהֵם הַעֲפָר וְהָאֲבָנִים וְכוּ', מָה שְׂאִין כֵּן בְּחוּץ לְאֶרֶץ הַשְּׂכִינָה לֹא יוֹרְדֵת רַק עַד עֶשְׂרֵה טַפָּחִים כְּמֵאמָרָם ז"ל (סִפָּה ה.). תִּנְיָא רַבִּי יוֹסִי אָמַר: מַעוֹלָם לֹא יֵרְדֶה שְׂכִינָה לְמִטָּה מֵעֶשְׂרֵה; וְלִכֵּן אֵין לָךְ לְדַאָּג כָּלֵל בְּזֶה שֶׁלְקַחְתָּ אֶבֶן מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְזֶה נִמְצָא אֶצְלְךָ שְׁתוּכָל לְרֹאוֹת אֵת זֶה בְּכָל פַּעַם, זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

יְדוּעַ שֶׁהָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי חַיִּים מֵצַ'רְנוּבִיץ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ (בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "בְּאֵר מַיִם חַיִּים" וְ"סִדּוּרוֹ שֶׁל שֶׁבֶת" וְכוּ') כְּשֶׁבָּאָה שֶׁבֶת הַרְגִישׁ אֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, עַד שֶׁכָּל הַשֶּׁבֶת הָיָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְרַקֵּד כָּל הַשֶּׁבֶת מֵרַב שֶׁהָרְגִישׁ אֶת קִדְשַׁת הַשֶּׁבֶת. פַּעַם אַחַת הִתְאַכְסֵן

אָצְלוּ יְהוּדֵי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לוֹ: מַה לָּכֶם לַגּוֹר פֶּה בַחּוּץ לְאֶרֶץ?
 וְכוּ', תְּבוֹאוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְתִרְאוּ שֶׁשָּׂמָּה גַם הָאֲבָבִים מְאִירוֹת בְּשֶׁבֶת
 כְּמוֹ יְהוֹלָמוֹת! וְכִשְׁשָׁמַע זֹאת הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ נִכְנַס
 אֶל הַרְבֵּנִית וְאָמַר לָהּ: הִחְלַטְתִּי לַעֲבֹר לַגּוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן עָשָׂה
 וּבָא לַגּוֹר בְּעִיר צֶפֶת. וְכִשְׁהִגִיעָה שֶׁבֶת הָיָה גַם כֵּן שְׂמַח, אָבֵל הֵיטָה
 לוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת שֶׁהוּא לֹא רוֹאֵה שֶׁהָאֲבָבִים מְאִירוֹת כְּמוֹ יְהוֹלָמוֹת
 כְּמוֹ שְׂאֵמַר לוֹ הַיְהוּדֵי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן עָבְרוּ כְּמָה חֲדָשִׁים שֶׁהֵיטָה
 לוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת גְּדוּלָה. וַיְהִי הַיּוֹם וַהֲנֵה פָגַשׁ אֶת הַיְהוּדֵי שְׂאֵמַר לוֹ
 דָּבָר זֶה, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: לָמָּה רְמִיתָנִי? הֲלֹא אֵינִי רוֹאֵה שֶׁהָאֲבָבִים שֶׁל
 אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְאִירוֹת כִּיְהוֹלָמוֹת בְּשֶׁבֶת? עֲנֵה וְאָמַר לוֹ הַיְהוּדֵי מֵאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל: עַל זֶה צָרִיכִים זְכִיָּה מִיַּחַדֶּת וְכוּ'. כִּיּוֹן שֶׁשָּׂמַע אֶת זֶה הַצַּדִּיק
 הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אֲזִי סָגַר אֶת עֵצְמוֹ לְמִשְׁפָּחָה זְמַן רַב בַּחֲדָרוֹ וּבִקְשָׁה
 הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁזְזָה לְרֹאוֹת אֶת הָאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא הַמְתַּלְבֵּשׁ בְּשֶׁבֶת גַּם בְּדוֹמָם, עַד שִׁזְזָה לָזֶה, וַהֲיָה בְּכָל שֶׁבֶת שֶׁשׁ
 וְשִׂמַח הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיָה בַחּוּץ לְאֶרֶץ, כִּי אָמַר שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 בְּשֶׁבֶת הוֹלְכִים עַל יְהוֹלָמוֹת וְלֹא עַל אֲבָבִים, כִּי זָכָה לְמַדְרָגוֹת כְּאֵלוֹ
 עַד שֶׁבְּאֵמַת רָאָה אֶת הַרוּחָנִיּוֹת בַּתוֹךְ הַדּוֹמָם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שֶׁנִּזְכָּה גַם כֵּן לְהַרְגִישׁ בְּשֶׁבֶת אֶת
 אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב וְנִפְלֵא מְאֹד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קא.

**אשתי לא רוצה כעת עוד ילדים.
איך אוכל לשכנע אותה?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד קדשת מוה"ר א"ש שליט"א. לשנה טובה תכתב ותחתם ותזכה לבריאות טובה ונהורא מעליא, אמן כן יהי רצון.

ברוך השם יש לי ולאשתי חמשה ילדים - שני בנים ושלוש בנות. הבת הקטנה עוד מעט בת ארבע ואני רוצה לזכות לעוד ילדים, אף לאשתי זה קשה כי היא עובדת בחנוף בשני בתי ספר חרדים, וכן היא מדריכה של יועצות, וכן יש לה למוזים של תאר שני פעם בשבוע. קשה לה לחשב שוב על הריון, לדה וגדול התינוק. אשמח מאד אם כבוד הרב יוכל לתת לי עצה איך לשכנע אותה שתרצה עוד הריון, וכן אשמח לקבל ברכה מכבוד הרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נח, כ"ט תשרי ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה ואשתך צריכים לרקד בכל יום על נעם חלקכם שנתן לכם הקדוש ברוך הוא מתנות כאלו, חמשה ילדים שיהיו בריאים אשר זה המתנה הכי יקרה שהקדוש ברוך הוא נותן לאדם, ולכן תפסיק לדחק על אשתך וכו', תשמח עם החמשה ילדים שנתן לך הקדוש ברוך הוא, ואל תדחק את השעה בשום פנים ואפן, וסוף כל סוף אשתך היא המפרנסת העקרית בבית, ולמה אתה צריך לדחק אותה וכו'? חכה, גם לזה עוד יבוא הזמן.

ולכן תעשה כל מה שביקלתך רק לשמח את אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו: אשה - בעלה משמחה; ובפרט שהיא המפרנסת בבית אתה צריך לכבד אותה מאד מאד, וידוע מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא לבני מחוזה: אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו] ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות באה בזכות האשה.

וזכר גם זכר מה שחכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא נ"ט.) איתתך גוצא גחין ותלחוש לה, ופרש רש"י: איתתך גוצא - אשתך קטנה, כסף עצמך ושמע דבריה; הרי שלך לפניך שאדם צריך תמיד לשמע מה שלאשתו יש לומר, ואם היא אשה נמוכה, ואמרים חכמינו הקדושים תתכופף אליה ותשמע מה שיש לה לומר, ואז אם תלך בצורה כזו אזי אף פעם היא לא תהיה מורדת וכו', ולכן אל תדחק את השעה, הקדוש ברוך הוא יתן לך דעת ושכל שתוכל לשמח עם מה שיש לך.

רק תהיה בשמחה ותשמח את אשתך, ותתמיד בלמוד התורה הקדושה שאין למעלה מזה, וכן תקפיד ללכת להתפלל את השלש תפלות - שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, ואז יאיר עליך מלך הכבוד בעצמו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קב.

**אני עובדת קשה מאד והמפרנסת היחידה בבית.
האם כדאי לי לפתח עסק עצמאי?**

שאלה:

מאת עליזה: לכבוד הצדיק שליט"א.

אני עובדת ברשת מזון גדולה והתפקיד שלי מצריך ממני שעות רבות של עבודה. העבודה מתשה ומיאשת והמשכרת לא גבוהה בכלל, כך שאני מרגישה שלא רק שהבית והכל נהרס, אלא גם שכרו שבצדו לא מספיק. בעלי כבר ממש על סף יאוש - הוא כבר לא יכול לעמד בעמס כי הוא צריך להשאר שעות רבות עם הילדים.

לי יש כשרונות רבים ואם אפתח עסק משלי יכול להיות שמאד אצליח. חשבתי מאד על עסק של שמלות ערב לנשים דבר שמאד מבקש כּאן, אך אני חוששת מצעד כזה היות וזו השקעה מרבה של כֶּסֶף, ואני מפחדת שזה יכניס אותי לחובות גדולים שגם ככה קימים.

אני מבקשת מהצדיק שיתן לי עצה נכונה ויברך אותי שהשם ינחה אותי בדרך הטובה להביא את הפרנסה לבית ברוח ללא שום קושי שיפגע בבית או בילדים.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר גח, כ"ט תשרי ה'תשע"ה.

שלום רב אל עליזה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד כדאי להיות עצמאי מלעבד אצל הזולת וכו', אבל על זה צריכים בטחון עצמי, ולא לפחד כלל, כי מי שיש לו לב אמיץ וחקק הוא יכול לעשות גבורות גדולות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רמ"ט) עקר הגבורה בהלב, כי מי שלבו חזק ואינו

מתירא משום אדם ומשום דבר, יכול לעשות גבורות נוראות ולכבש המלחמות על ידי חזק ותקף לבו שאינו מתירא ורץ לתוף תקף המלחמה וכו', עין שם. וככל שיש לאדם אמץ לב ולא מפחד משום דבר אזי הוא יצליח מאד מאד.

היה טוב מאד שגם לבעלך היתה לו איזו עבודה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון; וכן הבעל התחייב בעצמו בעת החתונה שהוא יפרנס, כמו שכתוב בכתובה: "ואנא אפלח ואוקיר ואיזון ואפרנס ותיכי כהלכות גוברין יהודאין פלחין ומוקרין וזנין ומפרנסין לנשיהון בקושטא", ולא נורא שהבעל גם כן יכניס את האצבע במים קרים... ויעזר להביא פרנסה בבית.

את צריכה לדעת שסגלה לפרנסה לברך ברכת המזון מתוך הסדור דיקא ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", הינו אשה שמברכת את ברכת המזון בשמחה עצומה זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים פשאת קמה בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשרותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות ענ"י, ומי שמזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב:) אמר רב חסדא: אנא משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא; [אני נטלתי ידי עם מלא מים ונתנו לי חפנים מלא טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

הקדוש ברוך הוא ירחיב לכם בגשמיות וברוחניות גם יחד, שתוכלו להתפרנס בכבוד ולצאת מכל החובות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קג.

**התעוררתי לתשובה אחרי שקרו לי שלש תאונות, אך
עדין הנסיונות קשים מאד**

שאלה:

מצאת ליליאן: לְכבוד הצדיק מיבנאל.

על חטאי אני מתודה היום: בעבר הכשלתי גברים רבים, ואף שלאחרונה התחלתי להתחזק ולחזור בתשובה, אני מרגישה כאלו היצר נהיה יותר חזק והוא מנסה אותי בכל פעם בנסיונות קשים מאד שִכמעט ואני נופלת שוב. ההתעוררות שלי התחילה לאחר שהייתי מערבת בכמה תאונות דרכים מהם נצלתי בנס, וכשראיתי ששלשה רכבים יורדים מהכביש בפרק זמן כל כך קצר נפל לי האסימון, אָבל עדין קשה לי מאד. בבקשה, כבוד הצדיק, תראה לי דרך תשובה ודרך להתמודד עם היצר הרע. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך לך, ב' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל ליליאן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שעל הכל הקדוש ברוך הוא מוחל אָבל לא על זנות וכו', ואין על זה תרוץ שמתגבר עלי יצרי וכו', כי הבחירה חפשית - אם רוצים עושים, ואם לא רוצים לא עושים, ולכן את מִכרתת לחזור בתשובה שלמה, כי אחרת את צריכה לזכור שחכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה כ"ו סימן ה') על הכל הקדוש ברוך הוא מאריך אפו חוץ מן הזנות; ואמרו (במדבר רבה פרשה ט' סימן ז') אמר הקדוש ברוך הוא על הכל אני כובש, ועל הזמה אני כועס; ואמרו (תנחומא בראשית) על הכל הקדוש ברוך הוא מותר, חוץ מן

הזמה והזנות; ולכן דעי לך שמרה תהיה לך באחרונה אם לא תחזורי בתשובה תכף ומיד, אשה חושבת שהכל הפקר ולית דין ולית דיין וכו' וכו', ופתאום היא מקבלת את המכה בצורה כזו שהיא לא חלמה, ולכן ראי לחזור בתשובה שלמה ולברח מהזבל והלכלוך הזה לפני שכבר לא תוכלי לחזור, וכן אמרו חכמינו הקדושים (כתובות ל.) תני רבי חייא: מיום שחרב בית המקדש אף על פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו - מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או ליסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסרוגני; העולם זה לא הפקר, שומעים כל כך הרבה אסונות ותאוונות דרכים וכו' וכו', והכל הוא בחשבון צדק.

אני מאד מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שתקחי את עצמך בידיך ותחזורי באמת בתשובה שלמה, ותעזבי את השטיות והזבל הזו שאת עושה, ואת צריכה לזכר שתשובה מאד מאד חשובה בעיני הקדוש ברוך הוא, כמאמרם ז"ל (ילקוט הושע רמז תקל"ב) "שובה ישראל עד הוי"ה אלקיך" - אדם עומד ומחרף ומגדף בשוק, והקדוש ברוך הוא אומר לו עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך; היש עוד עוון כל כך חמור כמו שאדם מחרף ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש ברוך הוא בא תחזור בתשובה ואני מוחל לך. וכן אמרו (מדרש תהלים מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבידו, הקדוש ברוך הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים קי"ט.) ידו של הקדוש ברוך הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין.

ולכן אם תחזורי בתשובה שלמה העונות שלך יתהפכו לזכיות וכו', ולכן תקחי את עצמך בידיך ותחזורי בתשובה שלמה עם לב אמת, לב נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה י"ט סימן ד') על הפסוק (איוב ל"א) "בחוצץ לא ילין גר" - שאין הקדוש ברוך הוא

פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש לפנס יפנס, לכך הוא אומר "בחוץ לא ילין גר"; אשרי האשה שזוכה לחזר בתשובה שלמה, כי הקדוש ברוך הוא מלא רחמים ומוחל וסולח לכל אלו שחוזרים בתשובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קד.

שמי טלי. האם זה שם טוב או שאני צריכה לשנות אותו?

שאלה:

מאת טלי: שמי טלי. האם זה שם טוב או שאני צריכה לשנות

אותו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך לך, ב' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל טלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת ששמות בני אדם יש להם משמעות גדולה מאוד מאד, והחיים וההצלחה של האדם נמצאים בתוך השם, כמו שכתוב (בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", כי השם הוא הנפש, ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין להם שום ערך וכו', ולכן צריכים לתת שם תנכ"י או שם שיש על זה מקור מצדיקים שמצאו את השם בתוך התורה, אבל לצערנו הרב בדורות האחרונים עקרו את נשמות ישראל מהתורה הקדושה, ולכן נתנו שמות בדויים שאין להם שום ערך כלל, כגון טל, שחר, אבן וכו' וכו', שמות של צמחים ושל ימים ונהרות וכו', ולא בחנם שהילדים סובלים סבל גדול מאד, כי הכל הולך אחר

השם, כמאמרם ז"ל (ברכות ז): מנא לן דשמא גרים? אמר רבי אליעזר: דאמר קרא (תהלים מ"ו) "לכו חזו מפעלות הוי"ה אשר שם שמות בארץ" - אל תקרא שמות אלא שמות, ומובא במהרש"א (שם) שפעלת הוי"ה נמשכים אחר השם של האדם שהוא הגורם.

ולכן לדעתך את צריכה להוסיף לשם שלך שם תנכ"י של אחת מהאמהות או מהנביאות וכו', והקדוש ברוך הוא יצליח את דרכך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קה.

העצבות והמחשבות השליליות לא מניחות לי להתפלל. איך מתמודדים עם זה?

שאלה:

מאת עמרי: שלום לכבוד הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א. בשל הזמן הרב בו לא הצלחתי להתפלל כראוי בשמחה ובדבקות בשבתות וימים טובים, נוצר אצלי לחץ גדול בעת התפלות וממילא עצבות שאינה מניחה לי להתפלל בכונה. מחשבות רבות רצות בראשי - "האם כבר תגיע לדבקות בתפלה זו?", ונסיונות בחינה שכליות של התפלה - "האם זו התפלה המיוחלת?", ואם אני כבר מרגיש משהו אז צעות המחשבות - "האם אלו דמיונות או דבקות של אמת?". אני מבין שאלו מחשבות לא טובות, אך אינני מצליח לסלקן ולהתפלל בשמחה. איני יודע מה הביצה ומה התרנגולת - הלחץ שגורם לתפלות להיות כאלו או להפך. כיצד אוכל להתחמק מהמחשבות האלו? איך אוכל להתפלל בתמימות? תודה רבה לכבוד הרב הצדיק שליט"א על עצותיו המשמחות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך לך, ב' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עמרי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שלך זו רק בעיה אחת - שאתה לא שמח וכו', פי
 אם היית שש ושמח לא היית רוצה שום דבר רק את הקדוש ברוך
 הוא בעצמו, וידוע אשר רבנו ז"ל הקפיד על דבר זה מאד מאד,
 ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קכ"ב) לענין המחשבות זרות שבתפלה
 צריכים לידע אשר כל מחשבה ומחשבה היא קומה שלמה, כמוכא.
 ואמר שכשהאדם עומד ומתפלל כסדר ואינו משגיח על המחשבות
 זרות, ועל ידי זה הוא מנצח אותם ומעבירם ממנו, ואמר שאין
 צריכין להסתכל עליהם כלל, רק לילך כסדר בתפלתו ולבלי להביט
 לאחוריו כלל, ועל ידי זה ממילא יסתלקו ממנו כל המחשבות זרות.
 עם כל זאת עליו לדעת שאם בכל זאת מתגברות עליו המחשבות
 זרות בתוך תפלתו וכו', אזי עליו להתפלל בתמימות ופשיטות ולא
 להסתכל על שום מחשבות הטורדות ומבלבלות אותו, וממילא בדרך
 הלוכה בתפלתו הוא מפיל את המחשבות זרות שהם קומה שלמה,
 לזה חותך יד, ולזה חותך רגל, וכיוצא בזה בשאר האיברים. פרוש:
 כמו למשל בענין מלחמה, כשצריך לילך ולעבר בין הרבה רוצחים
 ואורבים, וכשהוא גבור ועובר ביניהם אזי בדרך הלוכה הוא מפיל
 אותם, פי לזה חותך יד בדרך הלוכה ומפילו, ולזה חותך רגל וכו',
 וכיוצא בזה בן הוא ממש בענין התפלה, שכשמתפללין כסדר ואין
 משגיחין על המחשבות זרות ורוחין אותם ומפילם, אזי בדרך הלוכה
 בתפלתו הוא חותך לזה יד ולזה רגל וכו'. פי כל מחשבה זרה הוא
 קלפה, והיא קומה שלמה, וכשמתגבר להתפלל כסדר ולבלי להסתכל
 עליהם, אזי הורג אותם או חותך מהם איברים וכו' וכו',
 ולכן עקר שלמות התפלה הוא להתפלל בתמימות ופשיטות בלי שום
 חכמות כלל, רק להכניס את עצמו בתוך תבות התפלה, ולומר את

זה כסדרן, ולא להסתפל להגיע למדרגות וכו'. ואמר הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו אחר כל ההשגות שזכני הקדוש ברוך הוא להשיג וכו', וכו', אף על פי כן בעת התפלה אני מסלק את הכל ממני ומתפלל כמו ילד קטן וכו'.

וידוע מה שמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קכ"א) שהיה מחזק את אנשיו, שקבלו לפניו בקובלנא גדולה, על שהם רחוקים מתפלה מאד וקשה עליהם מאד להתפלל, והיה מחזק אותם ומנחם אותם בכמה לשונות, שלא יפלו בדעתיהן בשביל זה. ואמר הלא אצל הגר שנתגיה, כמה זכיה הוא אצלו כשזוכה לידע אמירת התבות לבד עד ברוך שאמר? על כן ראוי לאדם לנחם את עצמו ולשמח את עצמו, על אשר על כל פנים שהוא זוכה לומר התבות של התפלה. (וכתב מוהר"ן ז"ל שם): שמעתי שהיה מדבר עם איש פשוט אחד מענין תפלה, שקשה לו מאד להתפלל, ונתן לו עצה ואמר לו, שיחשוב בלבו, שאינו צריך להתפלל כי אם עד ברוך שאמר, כי אולי הוא צריך בגלגול זה לתקן רק חלק זה מהתפלה, כי אולי בגלגול הראשון כבר התפלל בכונה שאר חלקי התפלה, רק חלק זה עד ברוך שאמר הוא צריך עכשו בגלגול זה להתפלל בכונה, ועל כן יכניס כל כחו בזה המעט להתפלל בכונה עד ברוך שאמר. ואחר כך כשיגיע לברוך שאמר, יחשב אולי צריך לתקן חלק זה, כגון מברוך שאמר עד ויברך דויד, ויתפלל עוד אותו החלק בכונה, וכן להלן. והפלל שלא יבלבל דעתו בתחלה בכל התפלה, כי יהיה קשה וכבד עליו, רק יתאמץ בכל פעם לומר מעט מעט בכונה, כי מעט יכולין להתפלל בכונה, ואחר כך עוד מעט וכו'.

ואמר רבנו ז"ל (שם) שבאמת על פי הרב אין יכולין להתפלל כל התפלה בכונה, רק מעט, כי כל אחד מתפלל איזה חלק מהתפלה לפי בחינתו, כי אית מארי דדין ומארי דרגלין וכו', ולכן אל תבלבל את עצמך משום בלבול שבעולם, תהיה רק שמח שזכית להבראות מזרע ישראל, ואתה יודע מרבי אמת כזה שמלמד אותך עצות נפלאות

כאלו, וראוי לה לשמח מאד מאד שיש לה רבי כזה, אז מה אתה צריך לבלבל את עצמך בבלבולי חנם?

עליך לדעת כי בר ישראל שבא להתפלל אל הקדוש ברוך הוא הן התפלות הקבועות שחרית מנחה וערבית, והן כשמתבודד עמו יתברך בשיחה בינו לבין קונו, כל הכונה שלו צריכה להיות שרוצה לדבק את עצמו בו יתברך, כי התפלה זו הדבקות באין סוף ברוך הוא, כמו שכתוב (דברים י"א) "הוא תהלתך והוא אלקיך", כי התפלה זו הדבקות בו יתברך, ורק זה צריך להיות כל פונתה, לדבק את עצמך בו יתברך, אבל לא להשיג מדרגות והשגות וכו', וזו שלמות התפלה, שאינו רוצה שום דבר, רק להיות דבוק בו יתברך.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קו.

**הרבה שדוכים יורדים מהפרק בגלל שאני צמחונית.
מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת אילנית: שלום וברכה.

אני בת 24, ולאחרונה מאד התחזקתי והתקרבתי להשם על ידי תורתו של רבי נחמן. לאחרונה התחלתי לצאת לשדוכים, אבל הרבה פוסלים אותי כי אני צמחונית. אני מנסה למצא מישהו צמחוני וזה ממש קשה, לכן אני יוצאת עם כאלו שאוכלים בשר למרות שזה נורא מגעיל אותי. אשמח אם כבודו יוכל להנחות אותי בענין ה"ל, כי מאד קשה לי שפוסתכלים עלי בצורה כזו שאני מוזרה.

חשוב לצין שאני צמחונית מגיל 6 - לאחר שראיתי איך שוחטים תרנגולות אני פשוט לא מסגלת לאכל כי זה נורא מרתיע אותי. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך לך, ב' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אילנית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת ויתר עז, ולא לדאג כלל, כי גם לך יש בן זוג, את צריכה רק להתפלל בכל יום שיבוא הבן זוג שלך משרש נשמתך, ואז הכל יסתדר על הצד הכי טוב.

אם את נגעלת מלאכל בשר וכו' את לא מחיבת להכריח את עצמך לאכל בשר וכו', רק תהיי שמחה ועליזה ואל תהיי שבורה, כי גם לך יש בן זוג, העקר אל תהיי ברגנית, ותתפללי את התפלה הזו בכל יום, ותראי שתהיה לך ישועה גדולה מאד, ותזכי להתחתן בקרוב מאד:

רבונו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא דחזר בתשובה, חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך ולגרם לך נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

רק חזקי ואמצי מאד ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך,

ותראי את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קז.

העבודה שבעלי הוא המפרנס היחיד גורמת לקשיים, לחצים ומתח. מה ניתן לעשות?

שאלה:

מאת אידיט: שלום כבוד הרב.

קדם כל, ברצוני להודות לך מכל הלב שבזכותך יצאתי מהמחלה הנוראית, לספר לך שברוך השם אני בסדר, ולשתף אותך בבשורה מאד משמחת שאני בהריון שכל כך חכיני לו! כבוד הרב, אני רוצה לשתף אותך בלבטי ולהתייעץ אתך לגבי העבודה: לא הולך לי, אני הרבה זמן מבטלת ללא פרנסה, והמפרנס היחיד זה בעלי. זה מוביל לקשיים, לחצים ומתח. אני מאד מתסכלת מהנושא הזה של העבודה כי לאף מקום עבודה אני לא מתקבלת. המצב הזה מביא אותי לדברים לא טובים, זה מאד מתסכל וגורם לריבים ולחצים ביני לבין בעלי כי הכל נופל על כתפיו. הייתי מאד רוצה להקל עליו בנושא הזה, מה אני יכולה לעשות בנודון? אשמח לתשובה, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך לך, ב' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אידיט תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל את צריכה לתת תודה להקדוש ברוך הוא בכל יום

על הנס שְעָשָׂה אֶתְךָ שְׂזֻכִית לְצֵאת מֵהַמַּחֲלָה הַנּוֹרְאִית וְכוּ', שְׁזֵה נִס בְּתוֹךְ נִס וְכוּ', וְאִם זֶה לֹא מִסְפִּיק עוֹד עֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנִכְנַסְתָּ לְהַרְיוֹן, וְלָכֵן רָאוּי לְךָ לֹמַר בְּכָל יוֹם תְּפִלַּת "נִשְׁמַת" שֶׁהִיא תְּפִלָּה נּוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, וּמוֹבָא בְּסִפְר "כָּל בּוֹ" שֶׁהַתְּפִלָּה הַזֹּאת תִּקְנֶה הַתְּנָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן שֹׁשַׁן, וּמוֹבָא בְּסִפְר "בֶּן אִישׁ חַי" לְרַבְנּוּ אִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי יוֹסֵף חַיִּים מִבְּאֲגָדָד זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ (שְׁנֵה שְׁנֵיהַ פְּרֻשַׁת תְּלֻדוֹת סַעִיף ג') וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "שְׁבַח זֶה דְּנִשְׁמַת כָּל חַי הוּא יָקָר וּמְעֻלָּה מְאֹד, וְצָרִיךְ לְאָמְרוֹ בְּנִעְמָה, וְהוּא מְסַגֵּל עַל כָּל צָרָה שְׂאָדָם עוֹמֵד בָּהּ שֶׁיִּדְרַךְ נָדָר לֹמַר אַחֵר הַצֵּלְתוֹ מֵהַצָּרָה שְׁבַח זֶה שֶׁל נִשְׁמַת כָּל חַי וְיוֹעִיל לוֹ, כְּמִקְבֵּל בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה הַחֲסִיד זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה", וְכֵן מוֹבָא בְּכֻמָּה סְפָרִים מְעֻלַת הַזְּזוּכָה לֹמַר בְּכָל יוֹם תְּפִלַּת "נִשְׁמַת" לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שְׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל יְדֵי זֶה יִרְאֶה עוֹד נְסִים וְנִפְלְאוֹת, כְּמוֹבָא דְּדָבָר זֶה בְּסִפְר "נַעַם אֱלִימֶלֶךְ" (פְּרֻשַׁת בְּהַעֲלֶתְךָ) וְזֶה שְׁצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁיִּזְכְּרוּ יִשְׂרָאֵל וְיִתְּנוּ דַעְתֵיהֶם לְהַכִּיר הַנְּסִים שְׁנַעֲשָׂה לָהֶם בְּיָמֵם הָאֵלֶּה, כְּדֵי שְׁעַל יְדֵי זֶה יַעֲזְרוּ חֲדוּהָ וְשִׁמְחָה לְהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא וְיַעֲשֶׂה לָהֶם גַּם עֲתָה נְסִים כְּמֵאָז, עַיִן שָׁם. הֵינּוּ כְּשִׁמְזַכְּרִים אֶת הַנְּסִים שְׁעָשָׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹסִיף וְיַעֲשֶׂה לוֹ עוֹד נְסִים כְּהֵנָּה וְכֵהֵנָּה.

בְּעִנְיַן פְּרֻנְסָה אֶת לֹא צָרִיכָה לְהִיּוֹת מִתְּסַכֵּלַת, סוּף כָּל סוּף לֹא הֵיית בְּרִיאָה, וְכֵן אֶת עַכְשׁוֹ בְּהַרְיוֹן, וּבַעֲלֶךָ מִבֵּין אֶת זֶה, וְכֵן קִשָּׁה מְאֹד מְאֹד לְמַצָּא עֲבוּדָה לְאִשָּׁה בְּהַרְיוֹן, כְּיָדוּעַ דְּבָר זֶה, וְלָכֵן אֲסוּר לְךָ לְקַחַת אֶת הָאִשָּׁמָה עֲלֶיךָ, אֲדַרְבָּה, עֲלֶיךָ לְחֻזַק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׁמַּח אֶת בַּעֲלֶךָ שְׁבֻזְכוּת זֶה תְּבוּא פְּרֻנְסָה לְבֵית.

דְּעֵי לְךָ שֶׁסָּגְלָה לְפְרֻנְסָה לְבָרַךְ אֶת בְּרַכַת הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וּבְקוֹל וּבְשִׁמְחָה, וְזֶה מְסַגֵּל לְעִשְׂרֵינָה נִפְלְאָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשַׁלִּי י') "בְּרַכַת הַיּוֹי" הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה"; הֵינּוּ אִשָּׁה שְׁמִבְרַכַת אֶת בְּרַכַת הַמְּזוּן בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, זֶה מְסַגֵּל לְעִשְׂרֵינָה, וְכֵן

להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאת קמה בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשרותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות ענ"י, ומי שמזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב:) אמר רב חסדא: אגא משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא; אגני נטלתי ידי עם מלא מים ונתנו לי חפנים מלאים טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

הקדוש ברוך הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות תמיד, ויהיו השלום והאהבה בביתכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קח.

**לפני שנה נפטר בנוו התינוק, וכעת אשתי הפילה שוב.
על מה ולמה זה קורה לנו?**

שאלה:

מאת יובל ודנה: לכבוד הצדיק מיבנאל, שלום וחדש טוב. לפני שלש שנים זכינו ונולד לנו בן, אף בעוונותינו לאחר שנתים הוא נפטר, ואת הצער והפאב לב שעברנו אי אפטר להסביר במלים. הצלחנו להתאושש ולהמשיך בחיים, ולפני חמשה חודשים אשתי הרתה שוב, אף כעת הרופאים בשרו לנו את הבשורה הפורה שהעבר נמצא ללא רוח חיים. אנחנו שבורים ורצוצים ולא יודעים על מה ולמה זה מגיע לנו, ומה עלינו לעשות מעתה. נשמח מאד אם הצדיק יוכל לחזק אותנו, תודה רבה ושבשמע בשורות טובות.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר לֶךְ לֶךְ, ב' חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל יוֹבֵל וְדָנָה שְׂיַחֲיוּ

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

מָאד מָאד כּוֹאֵב לִי הַסְּפוּר שְׁלָכֶם מֵה שְׂאֵתֶם עוֹבְרִים וְכו', עַם כָּל זֹאת, עָלִי לֹמֵר לָכֶם שְׂיֵשׁ הִרְבֵּה דְבָרִים שְׂאָדָם לֹא מְסַגֵּל לְהִבִּין, וְצָרִיכִים לֹמֵר (תְּהִלִּים קמ"ה) "צָדִיק הָיִי" הַבְּכָל דְרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו", וְכֵן (דְּבָרִים ל"ב) "הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ כִּי כָל דְרָכָיו מִשְׁפֵּט אֶל אֲמוּנָה וְאִין עוֹל צָדִיק וְיִשָּׁר הוּא", כִּי מָה אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים לָמָּה זֶה בָּא? דְּבָר אַחַד עֲלִינוּ לְזָכֵר - שְׁכָל מָה שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָדָיו לְטוֹבָה, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם הַיְלָדִים הָאֵלּוּ לֹא הָיוּ יוֹצְאִים בְּעָלִי מוֹמִין וְכו'.

וְלָכֵן עֲלֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֲזוּ וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׂיַחֲוֹס וִירַחֵם עֲלֵיכֶם וִירַחֵיב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְעוֹד יִמְלֹא לָכֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת חֲסְרוֹנְכֶם, רַק תִּתְחַזְּקוּ בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מִפְּלֵת סִימָן א') עַל יְדֵי פַחַד הָאִשָּׁה מִפְּלֵת; וְלָכֵן אַתֶּם צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּמִדַּת הַבְּטָחוֹן שְׁעוֹד הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִרְאוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶם בְּשִׁלְמוֹת טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, כִּי לְפָעַמִּים כְּשֶׁלֹּא שׁוֹמְרִים טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה עַל יְדֵי זֶה הָאִשָּׁה מִפְּלֵת, וְכֵן צָרִיכִים מָאד מָאד לְשַׁמֵּר מִשְׁנֵאת חֲנָם לֹא לְשֵׁנָא אֶת בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי כֵּן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מִפְּלֵת סִימָן ה') בְּעוֹוֹן שְׁנֵאת חֲנָם הָאִשָּׁה מִפְּלֵת נְפָלִים; רַק חֲזָקוּ וְאִמְצוּ בְּמִדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה לְהִאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעְדֵּי נִמְצָא, וְעַל יְדֵי תִקְוָה הָאֲמוּנָה שְׂתִאֲמִינוּ שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - תִּזְכּוּ לְבָנִים, כְּמוֹ שְׂאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת הָרָן סִימָן ל"ד) אֲמוּנָה עוֹלָה כְּמִסְפֵּר בְּנֵי"ם; אִם מִתְחַזְּקִים בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מִעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהִשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, עַד כִּדֵּי כֵּן שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֻלִּין ז'): אִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמַטָּה אֲלֵא אִם כֵּן

מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה - זה מסגל להוליד בנים זכרים, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מפלת חלק ב' סימן א') אשה המפלת נפלים לא תלך בקשוטי זהב.

הקדוש ברוך הוא ישלח לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ותחכי עכשו למשך שנה כדי להיות רגועה פיזית ונפשית, ורק תתחזקי באמונה בו יתברך, ותתמרו שמן זית לבית הכנסת להדליק 'נר תמיד', ותראו איך שהקדוש ברוך הוא ימלא את חסרוכם, רק תשתדלו לחזק אחד את השני, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קט.

נמאס לי לחיות בעולם הזה, ואני רוצה למות

שאלה:

מאת יצחק: לרב מיבנאל שלום ותודה על האפשרות להתיעץ אתך.

עברתי הרבה בחיים הקצרים שלי, והגעתי למצב שנמאס לי מהכל ואין לי חשק לחיות יותר בעולם הזה. אני לא מתכנן להתאבד כי אני יודע שזה הדבר הכי חמור ומקבילים על זה ענש גדול, אך מצד שני הרגשת המרירות והבעיות שיש לי רובצות עלי ומוציאות לי את הטעם מהחיים.

אני לא יכול לעבד את השם בצורה כזאת ואני לא מאמין שאי פעם יהיה לי אור בקצה המנהרה. האם יהיה לי פעם טוב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך לך, ג' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך ידידי היקר, החיים לא קלים לאף אחד, כי כל אחד ואחד עובר את המשברים הקשים והמרים שלו, ולכל אחד יש את הנסיונות הקשים שלו שהוא דיקא צריך לתקן בזה העולם, ולכן אסור להתיאש מהחיים בשום פנים ואופן, אלא לדעת שכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות זה הכל לטובתו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, ותמיד נותן תודה להקדוש ברוך הוא על החסדים והרחמים גמורים שעושה אתו. מה אתה יודע למה נשלחה נשמתך לזה העולם? ומה עליך לתקן בזה העולם? ולכן מה אתה רץ כל כך למות? יבא היום שתתחרט שדחת את השעה וכו', ואף שמר לך מאד מאד, עליך לדעת שכל היסורים והמרירות שעוברים עליך וכו', הכל לתקון נשמתך, ויש לך מה לתקן פה, הן בגלגול זה והן מגלגולים הקודמים וכו', ולכן מה אתה כל כך רץ למות?

ויודע מה שרבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן פ"ד) על מאמרם ז"ל (אבות פרק ד') "ואל יבטיחך יצרך שהשואל בית מגוס לך" - כי בעולם הזה שיש להאדם טרדות ועל הפרנסה, יכול להיות שיעקץ וינשף אותו פרעוש והוא לא ירגיש, מחמת שמחשבתו טרודה באיזה מחשבה של פרנסה וכיוצא. אבל שם בקבר שאז אין להאדם שום טרדא ושום מחשבה אחרת, אז הוא שומע אפלו הרחישה וההלוך של התולעים איך הם רוחשים ובאים אליו, ומרגיש הצער של כל נשיכה ונשיכה. ואין שום דבר שיתרידהו וימנעהו מגדל צערו הקשה רחמנא ליצלן; ולכן מה אתה כל כך ממחר למות ולהכניס בקבר, ששמה לא תשמע שום דבר, רק את עכברי השדה וכו', התולעים

והעקרבים והנחשים שייסבבו אותך וכו', עדיף שתחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם ותהיה שמח, ותקים את מצוותי יתברך בשמחה עצומה, ועל ידי זה תרגיש ענג רוחני בחייה, ועל ידי זה שתקים כל מצוה בשמחה עצומה, תהיה שמור שם בקבר מהכל, כי מי שזוכה להניח בכל יום תפלין בשמחה עצומה, וכן זוכה ללכת עם ציצית, והוא שמח עם המצוות האלו, על ידי זה כשיוצא מזה העולם זכות המצוה של הציצית והתפלין שקיים בחיים חיותו בשמחה עצומה שומרים אותו, ולכן מה אתה צריך כל כך לרוץ ולהתאבד וכו', הרי שם בקבר מר מאד למי שלא הכין את עצמו טוב טוב במצוות ובמעשים טובים.

הרב הקדוש רבי אברהם מקאליסק זכותו יגן עלינו (מנוחת כבודו הוא בבית העלמין הישן בטבריה) הלך פעם על הרחוב וראה זקן בגיל שמונים בוכה מאד, ונגש אליו הצדיק ושאל אותו: מה אתה בוכה? ענה לו הזקן: אני רוצה למות. וצעק עליו הצדיק "טפש זקן כמוך! האם לא כדאי לחיות עוד יום ועוד יום כדי להניח תפלין? האם אתה לא יודע את גדל הזכות של בר ישראל שמניח תפלין בכל יום? והקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו".

אתה שואל איך יכולים לעבד את הקדוש ברוך הוא כשרוצים למות? דע לך כי חכמינו הקדושים אמרו (יומא פו.) מי שיש חלול השם בידו אין לו כח בתשובה לתלות ולא ביום הכפורים לכפר ולא ביסורין למרק אלא כלן תולין ומיתה ממרקת; ואמר האריז"ל באם אדם כשאומר בנפילת אפים (תהלים כ"ה) "לדוד אליך הוי"ה נפשי אשא" ומכוון במלא הכונה שהנני מוכן ומזמן למסר את נפשי על קדוש השם, ומציר בעצמו איך שהוא מוכן להוציא את נשמתו על קדוש השם - אזי זוכה שהקדוש ברוך הוא מכפר לו. כי בעת נפילת אפים אז הוא עת רצון גדול בשמים, ובכפרט אם הוא מכוון שהוא מוסר את נפשו על קדוש השם, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ג) המחשבה יש לה תקף גדול, ואם יחזק ויגבר מחשבתו על

איזה דבר שבעולם, יוכל לפעל שיהיה כן, ואפלו אם יחזק מחשבתו מאד שיהיה לו ממון - בודאי יהיה לו, וכן בכל דבר. רק שהמחשבה תהיה בבטול כל ההרגשות. והמחשבה תקיפה כל כן, עד שאפשר למסר נפשו במחשבתו ממש, דהינו שירגיש צער המיתה ממש, על ידי שיקבל על עצמו בדעתו שהוא מרצה למסר נפשו על קדוש השם באיזה מיתה שתהיה. ואפשר לחזק ולגבר המחשבה כל כן, עד שבשעה שמקבל במחשבתו שהוא מרצה למסר נפשו למות על קדוש השם, אזי ירגיש צער המיתה ממש.

ולכן אדם שכל כן שבור וכו' באלף אלפי אלפים שברים וכו', ונדמה לו שכלו כל הקצים וכו', ורוצה רק למות, דיקא אז אם יהפך את הכל לקדשה, הינו שיאמר "רבוננו של עולם! אני מוכן ומזמן למות על קדוש השם!" ויכניס את עצמו בזה וכו', דיקא על ידי זה הוא יכול לעלות לתכלית המדרגה העליונה, כי אין לו כבר מה לאבד והוא רוצה רק למסר את נפשו על קדוש השם, ואז עולה ונתעלה לתכלית העליה אם רק יחזיק מעמד ולא יאבד את שכלו.

וזו מדרגת כל הצדיקים הקדושים הדבוקים באין סוף ברוך הוא, שהם מוכנים בכל יום, בכל שעה ובכל רגע למסר את נפשם על קדוש השם, וקטני ערך כמונו אין לנו משג בזה, כי לנו רק כשמזכירים את יום המיתה נופל עלינו פחד גדול מאד וכו' וכו', אבל הצדיקים האמתיים הדבקים בו יתברך הם מוכנים למסר את נפשם בכל דקה אליו יתברך. הרי שלך לפניך שגם אדם שהגיע כבר למדרגה כזו שלא רוצה לחיות יותר וכו', ומתפך את הכל לקדשה שרוצה למסר את נפשו על קדוש השם וכו', דיקא אז עולה לתכלית העליה, ובלבד שיחזיק מעמד ולא יעזב את עצמו.

אגב, כשבקרתי את הגאון רבי עובדיה יוסף זכותו יגן עלינו (שהיום הוא יום ההלולא שלו) זה היה בערך שלשה חודשים לפני שנסתלק, ושאלתי אותו שמצינו בספר "מגיד מישרים" שהמגיד הבטיח להבית יוסף שיזכה להגיע למדרגה כזו למסר את נפשו על

קדוש השם, הלא ידוע שלא נסתלק על קדוש השם, אלא על מטתו, ואיזה איפה ההבטחה שהבטיח לו המגיד? והשיב לי בזו הלשון: "תאמין לי, לשבת במקום אחד רב היום והלילה וללמד ולא לזוז מהמקום - זה הקדוש השם והמסירות נפש הכי גדולה", ומי שהכיר את מרן זכותו יגן עלינו ידע שרב היום לרבות הלילה היה יושב רכון על ספריו, זכותו תגן עלינו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קי.

קשה לי מאד להתבודד בשדה וביער. האם אני יכול להתבודד בחדר סגור?

שאלה:

מאת אהרן: שלום וברכה לכבוד הצדיק הקדוש מוהרא"ש שליט"א. יהי רצון שהשם יתברך יתן לכם כחות חדשים שתוכלו להמשיך עלינו שפע קדש, אמן.

אני בחור ישיבה שמשתדל ללכת בדרך רבנו הקדוש ולקיים את עצותיו בתמימות ופשיטות, אבל את העצה של 'הנעור בלילה ומהלך בדרך יחיד' קשה לי לקיים כי אני אסטיניס, וכשאני מגיע לשדה או ליער אין לי מקום לשבת. ביום אני מפחד מכלבים וחיות, ובלילה צל האילנות ותזוזתם מפחיד אותי עד שאין לי ישוב הדעת, וכן אני מפחד להתישב מפחד נחשים ועקרבים.

לכן רציתי לשאל: האם במקרה שלי, שיש לי יותר ישוב הדעת להתבודד בחדר נקי וסגור פי כמה וכמה מהיער והשדה, האם עדיף להתבודד בבית מאשר להתבודד בשדה? תודה רבה על כל התשובות המחזקות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך לך, ג' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אהרן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שעקר השלמות הוא כן לצאת בלילה בשעה, ואני מכרח להגיד לך שזה מאד מאד קשה לבחור לצאת לבד בלילה לשעה מרב פחד של נחשים וכו' וחיית רעות וכו' וכלבים וכו', עם כל זאת כשיוצאים בלילה לשעה ומתבודדים, אזי מגיעים לבטול אמת, שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ב) שמי שמקיים את זה הוא זוכה לבטל את כל אלו ואליו יתברך, כי דיקא הפחדים שיש לו בהיותו לבד בשעה זה שובר את הישות שלו.

וכשהייתי בגיל שבע עשרה - שמונה עשרה קימתי את זה, אז אני מבין אותך, כי גם לי היה מאד מאד קשה להפגס לבד באיזה יער, ולקחתי עמי מקל, ואז חברתי את השיר 'ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם', כי רציתי לחזק את עצמי עם אמונה פשוטה בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואין לי מה לפחד, אבל היה קשה מאד, ולכן תמיד חפשתי איזה מרתף עמק שאין שמה בני אדם, כדי לצעק את השבעים קלין המובא בלקוטי מוהר"ן (חלק א' סימן כ"א וסימן ל"ו) וכן תמיד הלכתי באיזה חדר שאין שמה בני אדם או באיזה מבנה נטוש, ושם היה לי יותר קל, כי לא היו כל הפחדים של חיות רעות וכדומה, ולכן גם אתה תעשה ככה - פדאי להתבודד באיזה חדר שאין שמה בני אדם, או באיזה מרתף, או באיזה גג, עד שיתברר לך שמלא כל הארץ כבודו, ואז תוכל להתבודד בכל מקום שאתה הולך, כי זה עקר השלמות - שאדם יהיה כל כך מישיב וכו' שלא יהיה אכפת לו כבוד, ואיפה שרק נמצא הוא מדבר אל הקדוש ברוך הוא, וכמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות ה"ן סימן נ"א) בזה הלשון: או שצריכין לזה רחמנות מהשם יתברך, או יגיעות ועבודות, או

שצריכין שניהם - שיהיה לו יגיעות גדולות בעבודת השם יתברך, וגם רחמנות מאתו יתברך, קדם שזוכין שיעמדו וישקטו שמרי המח למטה, עד שלא ירצה שום דבר בעולם, ויהיה הכל שוה אצלו (משלי ו' כ"ב) "בהתהלךך תנחה אתך, בשכבך תשמר עליך, והקיצות היא תשיחך" הינו שהכל שוה ואין שום חלוק בין העולם הזה ובין הקבר ובין העולם הבא;

והנה מובא בספר "שערי קדשה" מרבי חיים ויטאל זכותו יגן עלינו בהקדמתו, וזו לשונו באמצע דבריו: "ואחריהם באו החסידים הראשונים הנקראים פרושים, ובקשו לצאת בעקבותיהם של נביאים ובמעגלותיהם ולהתדמות להם במערות צורים ובמדברות, ופרשו מדרכי בני אדם, ומהם פרושים בבתיהם כדמיון הולכי מדברות, וכל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו להלל את בוראם בעסק תורה ובשירי דוד המלך עליו השלום המשמחים את הלב, עד אשר תדבק מחשבתם בכח וחסק נמרץ באורות העליונים. והתמידו בכך כל ימיהם, עד אשר עלו למדרגת רוח הקדש, ויתנבאו ולא יספו, כמו שתרגם אונקלוס "ולא פסקו". ועם היותם פי לא ראי זה פראי זה, לא נמצאו אפני דרכיהם ושושיהם, איכה יעבדו הקדושים האלה את השם יתברך, ונעשה כן גם אנחנו, עין שם; הרי שלך לפניך, שהחסידים הראשונים היו יושבים בביתם ומתבודדים עמו יתברך כדמיון הולכי מדבריות, הינו שהיו סגורים בחדרם ועבדו את הקדוש ברוך הוא בלב אמת, לב נכון, ולא התבלבלו משום בריה שבעולם, והיו בדתם כדמיון שהם יושבים במערות צורים וכו' או במדבריות וכו', כי לא היה להם שום עסק עם אף אחד בעולם, וכך נהגתי הרבה שנים, ולכן גם אתה יכול להתנהג ככה.

העקר לבקש ממנו יתברך שתזכה להתחתן מה שיותר מה, כי אצל רבנו ז"ל היה הדבר הראשון להתחתן, וכתב מוהר"נ ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בברית, ואמרו חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט:) משתבח ליה רב חסדא לרב

הוּנָא בְּדַרְבַּי הַמְּנוּנָא דְאָדָם גְּדוּל הוּא. אָמַר לוֹ: כְּשִׁיבּוּא לְיַדְךָ הִבִּיאֵהוּ לְיָדִי. כִּי אַתָּא, חֲזִייה דְלֵא פְּרִיס סוּדְרָא, אָמַר לוֹ: מֵאֵי טַעְמָא לֵא פְּרִיסַת סוּדְרָא? אָמַר לוֹ: דְלֵא נְסִיבְנָא. אַהֲדַרְיִנְהוּ לְאַפִּיָּה מִיְנִיָּה, אָמַר לוֹ: חֲזִי דְלֵא חֲזִית לְהוּ לְאַפִּי עַד דְנִסְכַּת. רַב הוּנָא לְטַעְמִיָּה, דְאָמַר: בֵּין עֲשָׂרִים שָׁנָה וְלֹא נָשָׂא אִשָּׁה כָּל יָמָיו בְּעַבְרָה, בְּעַבְרָה סְלֵקָא דְעַתְּךָ? אֵלֹא אִימָא כָּל יָמָיו בְּהַרְהוּר עַבְרָה. אָמַר רַבָּא וְכֵן תְּנָא דְבֵי רַבִּי יִשְׁמַעְלָל: עַד עֲשָׂרִים שָׁנָה יוֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְצַפֶּה לְאָדָם מִתִּי יִשָּׂא אִשָּׁה, כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ עֲשָׂרִים וְלֹא נָשָׂא - אֹמֵר תַּפַּח עֲצָמוֹתָיו; הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ אֵיךְ שֶׁצָּרִיכִים לְהוֹדְרוֹ וּלְהַתְחַתֵּן, כִּי רַב הַמְּנוּנָא בָּא אֶל רַב הוּנָא וְרָאָה שְׁעַדִּין לֹא הִתְחַתֵּן, אָמַר לוֹ אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְרֹאוֹת אֶת הַפָּנִים שֶׁלָּךְ עַד שֶׁתְּחַתֵּן.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁתִּבְשֹׁר לִי בְשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת בְּקָרוֹב, רַק חֲזַק וְאַמֵץ שְׁשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קיא.

**עֲבַרְתִּי לְאַחַר־וֶנָה שְׁתֵּי הַפְּלוֹת, וּמֵאֵז אֲנִי מְרַגֵּשָׁה יְאוֹשׁ
כְּבֵד וְדַכְאוֹן עִמָּךְ**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲלוֹנָה: בְּשָׁנָה הָאַחֲרוֹנָה הָיוּ לִי שְׁתֵּי הַפְּלוֹת, וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה יְאוֹשׁ כְּבֵד וְדַכְאוֹן עִמָּךְ בְּנִסְיוֹן לְהַרוֹת. בְּכָל חֹדֶשׁ אֲנִי עוֹשֶׂה בְּדִיקַת הַרְיוֹן עֲצָמָאִית וּבְדִיקַת דָּם, וּבְכָל פֶּעַם מִתְיַאֲשֶׁת קִשּׁוֹת... אֲשַׁמַּח לְעֵצָה וְדַבְּרִי חֲזָק, תּוֹדָה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך לך, ג' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אלונה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל צעק בקול עמק מאד (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש, בפרט בילדים שבודאי עוד תזכי לילדים, רק לא להכנס בלחץ, ביאוש ודכאון פנימי וכו'. חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ס"ה) כל הדוחק את השעה - שעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה - שעה נדחית מפניו; ולכן אין לך מה לעשות בדיקות לבד וכו', זה יבוא פתאום ותהיי הכי מאשרת בחייה.

מה טוב ומה נעים באם תבדקו את מזוזות ביתכם, כי כל מה שקורה בבית דברים שליליים וכו', אזי צריכים הדבר הראשון לבדק את המזוזות אם הן כשרות. רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות מפלת סימן ה') בעוון שנאת חנם האשה מפלת נפלים; ולכן תשתדלי מאד מאד לדון את כלם לכף זכות, וכמוכן שהראשון שאת צריכה לדון לכף זכות זה בעלך, ותשתדלי מאד לכבד וליקר אותו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק י' סימן ה') אין אשה כשירה אלא העושה רצון בעלה.

המנהג אצלנו כשמתחתנים האשה מדליקה שני גרות של שמן זית עבור זכור ושמור, ועוד ארבעה גרות של חלב עבור שמו יתברך בן ארבע אותיות, ואז הוא עת רצון גדול לאשה לבקש את הקדוש ברוך הוא על ילדים, וכשהקדוש ברוך הוא עוזר ונולד בן או בת אז מוסיפים עוד גר אחת, וכן בכל פעם כשנולד בן או בת מוסיפים עוד גר אחת, לא פחות ולא יותר, כי הדלקת גרות של שבת לא קשורה כלל לגרות של צדיקים.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכי להכנס בהריון ולהוליד בנים

בְּרִיאִים וּשְׁלָמִים בְּנַפְשָׁם וְרוּחָם, רַק אֵל תִּכְנָסִי בְּלֶחֶץ, וְתִרְבִּי בַתְּפִלָּה,
כִּי מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קיב.

**רבי נתן אמר שאפלו הצדיק צריך חבר לעבודת השם.
מה הפונה?**

שאלה:

סאת דן: שלום לכבוד הצדיק היקר השם יאריף ימיכם בטוב
ושנותיכם בנעימים.

ראיתי שרבי נתן כתב בלקוטי הלכות שאפלו צדיק האמת
בעצמו צריך לחפש חבר לעבודת השם. מה הפונה בדברים
אלו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך לך, ג' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שבזוה העולם כלם צריכים התחזקות עצומה,
אפלו הצדיק הכי גדול בעולם צריך התחזקות, פי אדרבה, ככל
שהצדיק יותר גדול אזי הסמ"ך-מ"ם אורב עליו יותר ויותר ורוצה
רק להפילו בנוקבא דתהומא רבה, וכמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי
מהר"ן חלק א' סימן קפ"א) כשמתקשרים בקשר איזה אנשים על איש
אחד, אפלו אם הוא אדם חשוב יותר מהם, על ידי זה יכולים להפילו.
ועל זה התפלל יעקב אבינו על משה רבנו שלא יזיק לו מחלקת קרח

ועדתו, כי הם היו קרואי מועד אנשים חשובים מאד, ובקלות היו יכולים להפיל אותו, והצריך יעקב אבינו להתפלל עליו.

הרי שלף לפניך, ככל שהצדיק יותר גדול מתקבצים רשעים ארורים להפילו וכו', ולכן גם הצדיק הכי גדול צריך אחד שתמיד יחזק אותו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ח) ושמענו מצדיק אמתי שאמר, שאלו היה אומר לו אחד, יהיה מי שיהיה, בעת שעסק בעבודת השם בתחלתו: "אחי, חזק ואחז עצמך" - הייתי רץ ומזדרז מאד בעבודתו יתברך. כי גם עליו עברו כל הירידות והנפילות וכו' וכו', ולא היה שומע שום התחזקות משום אדם וכו', עין שם. ואמר מוהרנ"ת ז"ל שזה סובב על רבנו ז"ל שממנו שמע דבר זה, והבין שרבנו ז"ל כון על עצמו. הרי שלף לפניך שגם הצדיק הכי גדול צריך התחזקות.

ואמרתי פעם לפירש את המדרש פליאה "מה ראה אדם לחטא? לפי שראה בשמים. אלמלא ראה בשלש לא היה חוטא"; שזה פלא גדול המדרש הזה, ויובן היטב על פי מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ד) שלאדם צריכות להיות שלש נקודות - "נקדת הרב", "נקדת החבר", ו"נקדת עצמו", ופירש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ברכת המזון הלכה ג') שקדם צריכים לקבל את "נקדת הרב", ואחר כך צריכים לחזר את הדבורים עם חבר טוב שגם כן שמע את דברי הרב, כי כל תלמיד מקבל בצורה אחרת את דברי הרב, וצריכים להחליף את הנקודות ביניהם וכו', הינו כל אחד מגלה את הנקדה שהוא הבין מדברי הצדיק ומזה מתחזקים יחד, ואחר כך באה "נקדת עצמו" - שהוא צריך לעבד על עצמו להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, ולא להסיח דעתו ממנו יתברך כלל. והנה אדם הראשון היה לו רק "נקדת הרב" ו"נקדת עצמו", ולא היתה לו "נקדת החבר", כי לא היה בעולם רק הוא לבד. "נקדת הרב" זה הקדוש ברוך הוא, כמו שאמר לו הקדוש ברוך הוא: 'דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים?' (עין רש"י בראשית ג' י"ד על הפסוק "כי עשית זאת"), הנחש היה

יכול להתחמק והיה לו להשיב דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין (עין סנהדרין כ"ט). הרי שהקדוש ברוך הוא היה רבו של אדם הראשון. ו"נקדת עצמו" היה לו. אבל למה נפל בחלישות הדעת עד שחטא מאה ושלשים שנה כמאמרם ז"ל (עירובין י"ח:) כל אותן השנים שהיה אדם הראשון בנדוי הוליד רוחין ושידין ולילין, שנאמר (בראשית ה') "ויחי אדם שלשים ומאת שנה?" הרי שלך לפניך - אם היה לו חבר טוב שהיה מחזק אותו "מה אתה אדם? נפלת? תקום! כמו שכתוב (מיקה ז' ח') "כי נפלת קמתי", כי אין שום יאוש בעולם כלל!", הרי שלא היה לו חבר שיחזק אותו.

וזה פרוש המדרש "מה ראה אדם לחטא? לפי שראה בשמים, אלמלא ראה בשלש לא היה חוטא"; אדם חטא מפני שהיה לו רק "נקדת הרב" ו"נקדת עצמו", כי אם היה לו גם "נקדת החבר" היה מחזק אותו: "מה אתה? אל תפל מאה ושלשים שנים וכו', מה לך להיות עצוב וממרמר? וכו', תתחיל מחדש ותחזק את עצמך, כי אין דבר כזה להתיאש" וכו', וכו', כי מה שחבר עושה אפלו רבי לא יכול לעשות, כמאמרם ז"ל (תענית ז') הרבה למדתי מרבותי, ומחברי יותר מרבותי; ולכן לאדם הראשון היתה חסרה "נקדת החבר" שיוכל לחזקו ולעודדו ולשמחו בעת נפילתו, ובשכיל זה חטא.

הרי שלך לפניך, שאפלו צדיק גדול מאד כמו אדם הראשון - יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא, צריך התחזקות לא לפל בדעתו וכו', ולא להפגס בחלישות הדעת וכו', ומכל שכן לא להתיאש.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שיש לנו רבי גדול שמחזק ומעודד ומשמח אותנו יום יום, ולא נותן לנו מנוחה שנפל בשאול תחתית ומתחתיו וכו', רק נחזיק מעמד תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קיג.

האם זה נכון ששלום הבית תלוי רק בבעל ולא באשה?

שאלה:

מאת יהודה: שלום רב.

שמעתי מאחד מגדולי חסידי ברסלב בדור שלום הבית תלוי בראש ובראשונה בבעל, ואם הבעל יהיה בסדר - אוטומטית האשה תהיה בסדר. האם גם הרב חושב ככה, או שאולי כמו שאומרים העולם 'צריך שנים לטנגו' (כדי לרקד צריכים שנים), וענין שלום הבית תלוי גם בבעל וגם באשה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך לך, ג' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יסוד היסודות בשלום בית תלוי בבעל, כמאמרם ז"ל (יכמות ס"ג). על הפסוק (בראשית ב' י"ח) "אעשה לו עזר כנגדו" - זכה עוזרתו, לא זכה כנגדו; הינו אם אדם זוכה ומקיים את רצונו יתברך, על ידי זה אשתו עוזרת לו בכל, ואם הוא לא זכה אזי היא נעשית כנגדו - שמתנגדת לו בכל דרכיו. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ט') כפי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך בתפלה, שזה זיווג ויחוד עמו יתברך, כמו כן זוכה שאשתו עוזרת לו, כי הכל תלוי באדם עצמו, כפי שהוא מתנהג עם הקדוש ברוך הוא, כך אשתו מתנהגת עמו. ואמרו חכמינו הקדושים (גדה ל"א:): מפני מה איש מקבל פיוס ואין אשה מקבלת פיוס? זה ממקום שנברא (אדמה רכה סופגת) וזו ממקום שנבראת (עצם קשה של הצלע שאינה סופגת). הרי שלף לפניך שהכל תלוי בבעל.

וכן הזהירנו רבנו ז"ל על דבר זה ביותר מכל הצדיקים, עד כדי כך שאמר (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקדם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט). אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג) דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא. ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזור לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזור לאשתו בכל המובנים, כי רבנו ז"ל הקפיד על דברים אלו מאד מאד, על אלו שמשפילים את נשותיהם, ומי שהיה לו סכסוך עם אשתו, רבנו ז"ל לא רצה לקבל אותו לגמרי ולא רצה אפלו לראות אותו.

וידוע הספור שהיה בשבועות או בחנכה, שאמר רבנו ז"ל בעת שהיה יושב על השלחן עם אנ"ש: "ווער האט דאס אין זיך אזא עזות, צו האבן ביי מיין טיש א הרהור רחמנא ליצלן, איך מיין ניט טשערינער, ניט ברסלבי, ניט טעפליקער", [מי יש לו את העזות שהיה לו הרהור רע בשלחני, איני מתפון על אנשי שלומנו מעיר טשערין, ולא מעיר ברסלב, ולא מעיר טעפליק], וטיראוויצער לא הזכיר, והבינו אנשי שלומנו מי הוא האיש הזה, כי היה שם אחד מטיראוויצע שלא היה לו שלום בית כשתי שנים, ותכף גם רבנו ז"ל מן השלחן ונכנס לחדרו, והאיש הזה שלא היה לו שלום בית עמד על הפתח ובכה הרבה מאד, וגם אנשי שלומנו בקשו מרבנו ז"ל בעדו, עד שהבטיח שיחזור לביתו וישלים מיד עם אשתו, ואז יצא רבנו ז"ל מחדרו, והמשיך את סדר הנהגתו בשלחנו הטהור, וואים מכל זה איך שרבנו ז"ל הקפיד על שלום בית, ואם לא היה שלום בית לא רצה לשבת אפלו באותו שלחן איפה שהאדם הזה יושב.

עם כל זאת, ראוי לכל בעל ואשה לדעת אשר צריכים להיות ותרגים אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדרדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וביחד הם שלם. מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים, והוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם ששים על ארבעים, ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמת, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס". ולכן אם רוצים שלום בית אמת, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדרדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

הקדוש ברוך הוא יעזר שדבר רבנו ז"ל יכנס בעולם, ואז יכולים לחיות חיים מאשרים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קיד.

בעלי לא משתף אותי ומספר לי מה שעובר עליו, וזה גורם לנו מריבות

שאלה:

מאת דינה: שלום לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. בעלי מכבד אותי ומשתדל מאד לשמר על השלום בית שלנו, אבל לפעמים כשאני רואה שהוא במצב רוח לא טוב ואני מנסה לעזר לו - הוא לא משתף אותי במה שעובר עליו ואומר לי "לא עכשו". ככה זה בכל יום, ובסוף קורה שמה שרצייתי להגיד לו נשמר בבטן עד שזה מתפוצץ וגורם לו כוח. אני לא רוצה לריב ואני משתדלת ועושה מאמצים להיות בשלום כדי שנגרעה ישועה כמו שמוה"רא"ש אמר לנו שאם לא נריב יהיה לנו בן. בבקשה תעזר לנו ותן לנו עצת איך להתגבר על היצר הרע. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך לך, ג' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שיש כלל גדול מאד שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו.) אשה - בעלה משמחה, כי האשה היא 'המקבלת' וכו', ולכן היא צריכה שבעלה ישמח אותה, ויחזק ויעודד אותה תמיד במלים יפות, ויפנק אותה בכל מיני פנוקים וכו', וכו', אך על פי כן יש יוצא מן הכלל ויש גברים עם שכל קטן וכו' שהם צריכים את השמחה מהאשה, הם צריכים את הפנוק והעדוד מהאשה, הם צריכים את התשומת לב מהאשה וכו' וכו', ולכן אסור לך להשבר משום דבר, רק תמיד תראי לחזק ולעודד ולשמח את בעלה, כי כנגדך

שהוא מהטיפוסים האלו שהוא בבחינת אשה, ואת בבחינת גבר, שאת צריכה לחזק את בעלך, ואמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק י' סימן ה') אין אשה כשירה אלא העושה רצון בעלה.

ולכן אני מאד מבקש אותך - כדי שיהיו תמיד שמחה ושלוש בבית ולא תריבו אף פעם, שתמיד את תהיי הפקחית ותחזקי ותעודדי ותשמחי ותצחיקי את בעלך וכו' וכו', וכך יצא מקטנות המחין שלו, ותהיי הכי מאשרת וכו', ובזכות זה תזכי לבנים זכרים, כמאמרם ז"ל (ברכות ס.) איש מזריע תחלה - יולדת נקבה, אשה מזרעת תחלה - יולדת זכר, שנאמר (ויקרא י"ב ב) "אשה כי תזריע וילדה זכר".

הקדוש ברוך הוא יעזור שתבשרי לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קטו.

איך יתכן שאני שומרת שבת ועדין לא מצאתי זוג, בזמן שאנשים חלוניים מתחתנים בקלות?

שאלה:

מאת אסתי: שלום רב למוהרא"ש שליט"א.

אני מאמינה מאד וכבר שנים אני שומרת שבת לבד, קוראת תהלים ומתפללת המון. אני בחורה רוקה שרוצה מאד להתחתן וקשה לי להבין איך זה שכל האנשים שסביבי לא שוקרים שבת ולא קוראים תהלים, ולמרות זאת כלם נשואים עם ילדים באשה.

כמה שאני משתדלת יותר להתקרב לבורא עולם ולקיים מצוות, אני לא זוכה לישועה שלי - להתחתן ולהקים משפחה. אני מרגישה שכל מי שרע וכל מי שלא קרוב כל כך לדת - טוב לו והוא מצליח, ומי שעושה השתדליות ומתפלל - רק

סובל אני מתפללת כל הזמן על זוגי ושום דבר לא קורה, אני מרגישה מעכבת, סובלת ובצער.
אנא תן לי עצה כי אני כבר מיאשת מאד, ואני לא יודעת אם אזכה אי פעם להתחתן, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך לך, ג' חשון ה'תשע"ה.
שלום רב אל אסתי תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להרגיל את עצמו לא לשאל קשיות מדוע צדיק ורע לו ורשע וטוב לו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ג) רבים נפלו ונתרחקו רק מפני שאלות כאלו; יש הרבה דברים שאנחנו לא מבינים, ואי אפשר להבין, למה לגויים שהם בדרך כלל אכזריים ורוצחים בדם קר וכו' וכו' הולך להם מכל טוב, ועם ישראל עם רחמן וגומל חסדים וכו' וכו' והם דוויים ושפלים בגלות מרה וכו', ונרדפים מכל אמות העולם וכו', וקשה להם מאד מאד וכו'... לא שואלים שאלות כאלו שלמעלה משכלנו ומהבנתנו וכו', שעל זה נאמר (דברים ל"ב) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא", וכתוב (דברים י"ח י"ג) "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", ופרש רש"י: התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקר אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו, עין שם.

למה מתעכב לך הבן זוג? זה פשוט מאד מאד, כי חכמינו הקדושים אמרו (במות ס"ג) נחית דרגא נסיב איתתא; את צריכה לרדת מדרגה ואז תמצאי את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית וכו' ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה וכו', וחושבת לעצמה: "אני הכי חכמה והכי יפה וכו', אקח את זה?", או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה?", והיא מסתובבת

ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שנכנס בה כאלו מי יודע מה היא, והיא רוצה שיבוא אליה זוג משהו שעדיין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשת וכו', ומסתובבת ויוצאת לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאים כסף וכו'. ובשביל זה הפחורה מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך היא לא קולטת שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסת את עצמה רואה שהיא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג) נחית דרגא נסיב איתתא - תרדי מדרגה ואל תחזיקי מעצמך כל כך גדלה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שיתאים לך.

ולכן את צריכה להמשיך להתפלל להקדוש ברוך הוא, ותראי שתזכי למצא את בן זוגך, רק אל תהיי בררנית, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל.

ומי יתן שתאמרי בכל יום את התפלה הזו ותזכי לישועה גדולה:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו, נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה. ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני דהר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך ולגרם לך נחת רוח גדול מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

יש קנטרס "מציאת הזווג", מי שיעיין בקנטרס זה ויאמר את התפלות המובאות שמה ארבעים יום, אזי יראה נס גלוי שימצא את בן או בת זוגו.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתשמיעי לי בשורות משמחות.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קטז.

**איך אוכל לפעל אצל בני שיתחיל ללמוד בסדר דרך
הלמוד של רבי נחמן מברסלב?**

שאלה:

מאת שמואל: לכבוד צדיק דורנו רבנו הגדול שליט"א.
בראשית שאלתי רציתי לצרף ברכת הדיוט - שהקדוש ברוך הוא יברך את הצדיק וכל הנלוים אליו בשנה טובה ומתוקה, שנה של בריאות, גאולה וישועה, וברכות עד בלי די.
רציתי לשאל: כעת אני בגיל 40, ומאז שזכיתי להתחיל ללמוד בסדר דרך הלמוד שהצדיק קבע אני מרגיש אדם אחר, ביתי מתנהל אחרת, ואני מרגיש כתינוק שנולד.
שאלתי: בני נהיה כעת בר-מצוה והכנסתי אותו לישיבה חסידית בבני ברק. איך אני יכול לפעל אצלו שגם הוא יצטרף לסדר למוד זה מבלי לגרם שתתעורר עליו מחלקת בישיבתו? בשבתות הוא רואה את העבדה שאביו במקום להתענג על עתון טוב מתענג על ח"י פרקי משניות, על שלחן ערוך וספרי רבנו ז"ל. האם אני צריך לעשות משהו כדי לעורר גם אצלו את החשק לזה, או שלא צריך לחשב על זה וזה יבוא עם הזמן? ועוד פעם רבנו - החיייתם אותי, אין לי מלים להודות!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך לך, ד' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת כמו שכל הענין של שיחה בינו לבין קונו שנקרא 'התבודדות', שזו המתנה הכי יפה שהוריד לנו רבנו ז"ל, ועשה מזה דרך כבושה לכל עם ישראל, אותו דבר את ענין 'סדר דרך הלמוד' הוריד לנו רבנו ז"ל ועשה דרך כבושה שכל אחד ואחד יוכל ללמד את כל התורה בלה אפלו שהוא קשה הבנה וכו' אם רק יצית את רבנו ז"ל, שאמר (שיחות הר"ן סימן ע"ו) בענין הלמוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולכלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולכלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו, ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן, ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד - לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמד על פונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט) 'לעולם ליגרים איניש ואף על גב דלא ידע מאי קאמר', שנאמר (תהלים קי"ט כ') 'גרסה נפשי לתאבה', כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני

והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר, מאשר היה לומד בדקדוק גדול כי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ח) שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה.

וכמו שענין שיחה בינו לבין קונו שנקרא 'התבודדות' קשה לבני אדם לקבל וכו' ולעפל וכו', כמו כן יותר מכן ענין 'סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל' קשה לאנשי שלומנו חסידי ברסלב לקבל וכו' ולעפל וכו', וחושבים שאני המצאתי את זה, וחבל מאד שלא מציתים את רבנו ז"ל, ויכולים לעבר להם שבועות וחדשים ושנים וכו' וכו', ולא יקומו את רצונו של רבנו ז"ל שרצה שנתמיד מאד מאד בלמוד התורה הקדושה, עד כדי כך שמוכא (שיחות הר"ן סימן ע"ו) פעם אחד חשב רבנו ז"ל מה שהאדם צריך ללמד בכל יום עד שאין היום מספיק, דהינו לגמר בכל שנה ש"ס עם הרי"ף והרא"ש, וארבעה שלחן ערוך הגדולים, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזהר והתקונים וזהר חדש, וכל ספרי קבלה מהאריז"ל, גם צריכין ללמד איזה שעור ביום בקצת עיון. ועוד חשב הרבה דברים. גם צריכין לומר תהלים בכל יום, ותחנונות ובקשות הרבה הרבה. ואז ספר הרבה מענין זה שצריכין ללמד במהירות גדול ובזריזות ולכלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין לענין. והדברים הללו הם בדוקים

ומנסים, גם לא היה מצוה לחזור תכף על למודו רק רצונו תמיד היה ללמד הספר או הפוסק שלומד כסדר מראשו לסופו בזריזות, ואחר כך יתחיל פעם שני ויגמר אותו בלוי, וכן פעם אחר פעם; עין שם.

ופעם אחד אמר לי הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה: הלואי שאנשי שלומנו יקימו את זה לכל הפחות פעם אחת בחייהם, זאת אומרת במשך שבועים שנה, כי לצערנו הרב גם את זה הם לא עושים במשך כל ימי חייהם, ומדוע שלא נצית את רבנו ז"ל בשלמות?

על כל פנים, איך שהוא, אשריך ואשרי חלקך שזכית לקחת על עצמך על תורה, אשר אין עוד דבר גדול מזה, כי סוף כל סוף רק זה מה שילווה אותנו, כמאמר התנא הקדוש (אבות פרק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם, אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד; ואמרו (תנא דבי אליהו רבה פרק א') שיקרא אדם שיהא תפוס בידו כדי שלא תשיגנו בושה וכלמה בשעה שאומרים לו עמד וערך מקרא שקרית, וערך משנה ששנית, עין שם. ואמרו (שם פרק ב') אשרי אדם השם עצמו כשור לעל וכחמור למשא, וישב ויהגה בכל יום בתורה תמיד, מיד רוח הקדש שורה עליו, ותורתו בתוך מעיו; עין שם. ולכן תמשיך בעבודה הקדושה הזו ותראה שהקדוש ברוך הוא יכפר לך על כל מה שעשית עד עכשו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ראש השנה פרק ד' הלכה ח') כיון שקבלתם עליכם על תורה מעלה אני עליכם כאלו לא חטאתם מימיתם; אדם שנכשל עם כל כך הרבה עברות חמורות וכו' וכו', אבל אם הוא לוקח את עצמו ונכנס בתוך התורה הקדושה, אזי הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו, ולכן אני שואל אותך האם זה לא כדאי ללמד תורה שבזה נתפפרים לו כל עוונותיו?

עם כל זאת, בענין בנדך שרק עכשו נעשה בר מצוה, ולומד בשיבה, הייתי מעץ לך לא לדחק עליו שלא יחזיק בסדרי הישיבה וכו', אלא שיקפיד מאד מאד להחזיק את סדר הישיבה, ובזמן הפנוי שלו שיגרוס הרבה פרקים משניות כסדרן, והוא לא צריך לגלות שהוא

קבל את זה מרבנו ז"ל, אדרבה, בזמן הפנוי שתמיד יגרס משניות כסדרן, וכך אף אחד לא ידע ולא יהיה עליו שום מחלקת ומריבות, והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתהיה לך הרבה נחת ממנו ומכל יוצאי חלציה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קיז.

חבר שלי עזב את הבית ובטענה שהוא לא אוהב את אשתו. מה אני יכול לעשות?

שאלה:

מאת גבריאל: אנו מתפללים לרפואתכם ולרפואת הרבנית, ומחכים שתבואו לארץ הקודש. יש לי שאלה חשובה ודחופה: חבר טוב שלי החליט לעזב את הבית אחרי עשר שנים שהוא ואשתו נשואים בטענה שהוא לא מרגיש אהבה לאשתו. האשה קבלה את זה מאד קשה, והיא בוכה רבות. מה עושים? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך לך, ד' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גבריאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם זה החבר שלך אתה צריך לדבר אתו ולהסביר לו שענוש יענש וכו', כי בודאי הוא בוגד באשתו וכו', כי סתם ככה לא עוזבים אשה אחר נשואין של עשר שנים, ולכן שלא יעבד עליך שזה מפני

שֶׁהוּא לֹא אוֹהֵב אוֹתָהּ וְכוּ', יֵשׁ לוֹ מִיִּשְׁהִי אַחֲרֵת וְהוּא פְּשוּט בּוֹגֵד בְּאִשְׁתּוֹ, וְהוּא צָרִיף לְדַעַת שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת מַעֲשָׂיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה כ"ג כ"ד) "אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמַסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֲרַאנּוּ נֶאֱמַר הוֹי"ה הַלּוֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מְלֹא נֶאֱמַר הוֹי"ה", וְאִם אֶחָד בּוֹגֵד בְּאִשְׁתּוֹ לְבִסּוּף הוּא יִשְׁלַם מְחִיר כְּבֹד עַל זֶה בְּאִפְסָן וּבְצוּרָה כְּזוֹ שֶׁלֹּא חָלַם וְכוּ' וְכוּ', אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל הַפֶּקֶר וַיְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שֶׁבָּא לָהֶם, וְהֵם לֹא יוֹדְעִים שֶׁעַל כָּל דְּבָר יֵשׁ מְחִיר קֶשֶׁה וְכִבֵּד מְאֹד, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה כ"ו סִימָן ה') עַל הַכֹּל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאָרִיף אֶפּוֹ חוּץ מִן הַזְּנוּת; וְאָמְרוּ (בְּמִדְבָר רַבָּה פְּרָשָׁה ט' סִימָן ז') אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַכֹּל אֲנִי כּוֹבֵשׁ, וְעַל הַזְּמָה אֲנִי כּוֹעֵס; וְאָמְרוּ (מִנְחוּמָא בְּרֵאשִׁית) עַל הַכֹּל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹתֵר, חוּץ מִן הַזְּמָה וְהַזְּנוּת.

וְלִכֵּן אֲתָה צָרִיף לְעוֹרֵר אוֹתוֹ וּלְחַזֵּק אוֹתוֹ שִׁיחֹזֵר אֶל אִשְׁתּוֹ וַיִּשְׁלַם עִם הָאִשָּׁה, כִּי אַחֲרֵת מְרָה תִּהְיֶה לוֹ בְּאַחֲרוֹנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּל אִלוֹ שֶׁבְּגֵדוֹ בְּנִשְׁוֹתֵיהֶם וְשִׁלְמוּ אַחַר כֵּן מְחִיר כְּבֹד בְּזֵה הָעוֹלָם, כִּי אֵין הָעוֹלָם הַפֶּקֶר כָּלֵל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קיח.

אֲנַחְנוּ גְּרִים בְּבֵית הוֹרֵי זֶה גּוֹרֵם לְמַרְיבוֹת בֵּינֵינוּ לְבִין בְּעָלֵי. אֵיךְ מְשַׁנֵּים אֶת הַמַּצֵּב?

שְׁאֵלָה:

מַאת מִיכָל: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב!

אֲנִי כּוֹתֵבֶת בְּדַמְעוֹת. אֲנִי מְרַסֶּקֶת וּמֵיֹאֲשֶׁת מֵהַשְּׁלוֹם בֵּית הַגְּרוּעַ שְׁלִי עִם בְּעָלֵי וּמֵהַמְּלִים שֶׁאֲנַחְנוּ מְטִיחִים אֶחָד בְּשָׁנֵינוּ. אֲנִינוּ גְּרִים אֶצֶל הוֹרֵי וְכִנְרָאָה שְׁזָה הַגּוֹרֵם לְמִתַּח אֶצֶל בְּעָלֵי

ולמריבות בינינו. המצב גורם לי דכאון נורא וההתנהגות שלי בהתאם - כעס ומרמור. איך אפשר לשנות את המצב? אנו הורים לארבעה ילדים, האם יתכן שאני ובעלי לא מתאימים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך לך, ד' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון בשלום בית הוא שאסור לגור ביחד עם ההורים, כי כך כתוב (בראשית ב' כ"ד) "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", כי זה בכלל לא בריא לשלום בית כשגרים בבית של ההורים, או של האשה או של הבעל, בני הזוג התחתנו והם צריכים לגור בנפרד, וזה יסוד מוסד בשלום בית - כשגרים אצל אחד מההורים בדוק ומנסה שלא יצא מזה טוב וכו' וכו', כי בדרך כלל ההורים מתערבים בחיי הזוג ביודעים ובלא יודעים, ולכן כל זוג שמתחתן עדיף שיגורו בנפרד.

כל כך חבל שאתם זוג חמודים והקדוש ברוך הוא זכה אתכם עם ארבעה ילדים חמודים, למה לכם לריב? ולמה לכם להתוכח? אתם צריכים לאהב אחד את השני ולעזר אחד לשני, כי (סוטה יז.) איש ואשה - זכו שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, ולכן תעשו כל מה שביקלתכם להשלים ביניכם, ולא לנבל את הפה אחד על השני, כי זה הורס את החנוך של הילדים. אתם זוג נפלא שעליכם לאהב אחד את השני,

ולכבד אחד את השני, ולשמר אחד על השני, ואז הקדוש ברוך הוא ישמר אתכם מכל רע, ותזכו לרוות נחת דקדושה מילדיכם.

הקדוש ברוך הוא יעזור שתצאו מה שיותר מהר מלגור אצל ההורים, ותכנסו בדירה משלכם או שתשכרו דירה, והקדוש ברוך הוא הן ומפרנס לכל יתן לכם גם שכר דירה, העקר לצאת מה שיותר מהר מלגור אצל ההורים, אין על זה שום הצדקה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קיט.

**בגלל פגור בתשלום בעל הבית רוצה להעיר אותי
מהדירה שלו. האם זה הוגן?**

שאלה:

מאת דודי: בגלל שאני דחוק בפרנסתי כבר ארבעה חודשים לא שלמתי שכר דירה, וכעת בעל הבית הודיע לי סופית שאנחנו צריכים לעזב את הדירה שלו. יש לנו ארבעה ילדים ואני לא יודע מה לעשות ולאן ללכת... האם זה הוגן לעשות לי ככה ולשלח את משפחתי לכל הרוחות בגלל פגור של ארבעה חודשים בתשלום?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך לה, ד' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דודי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

השאלה שלך זה בושה וחרפה לשאל. למה אתה לא שואל האם מתר לי להכנס למכלת ולקחת כל מה שאני רואה ולא לשלם כי סוף

כל סוף אני עני? ... ואם המוכר יביא משטרה אז תשאל אותי האם זו דרך של יהודי להביא משטרה בשעה שלקחתי לחם וחלב וחמאה וביצים לתת לילדי? או להכנס בשאר חניות וכו', כגון חנות בגדים ולקחת כל העולה על רוחו ולא לשלם עם תרוץ שאני עני... ואם הבעל הבית יביא משטרה אזי תשאל אותי האם זה דרך של יהודי לעשות ככה? אותו דבר היא השאלה שלך - אדם גר שלשה, ארבעה וחמשה חדשים בדירה ולא משלם שכר דירה, וכשבעל הדירה רוצה להעיר אותו הוא בא עם פני תם, ושואל: "האם זה דרך יהודי לעשות ככה"?

אני שואל אותך איפה השכל שלך? איפה הרגש שלך? איך אדם יכול לגור אצל השני ולא לשלם לו שכר דירה, בשעה שהוא יש לו את המחיבות שלו לשלם משכנתא, מסים וארנונה וכו' וכו', ואתה אדון עצלן שוכב לך במטה בלא מעש וכו', ולא מעניין אפלו להתחיל לשלם שכר דירה? אני מכרח להגיד לך שזו רשעות גדולה מאד מאד, אין דבר כזה להגיד "אין לי" - אם אין לה, יש הלכה בשלחן ערוך שמתור לך ללכת לקבץ צדקה. לא מתאים לך? לא היית צריך להתחתן! ולמה התחתנת שיש לך מחיבות לאשתך כמו שחתמת בכתבה "ואנא אפלו ואוקיר ואיזון ואפרנס יתיכי כהלכות גוברין יהודאין פלחין ומוקרין וזנין ומפרנסין לנשיהון בקושטא" - שאתה מתחייב לפרנס את אשתך וכו' וכו'.

אין שום תרוץ שאין לך כסף, אתה מכרח לצאת מהדירה מה שיותר מהר, כי מי שגר בדירה ולא משלם הוא בכלל גנב פשוטו כמשמעו, כמו שאחד לוקח אכל במכלת ולא משלם שנקרא גנב, אותו דבר מי שגר אצל הזולת ולא משלם לו שכר דירה הוא פשוט גנב, ומסתמא יש לך גם זקן ארץ עם פאות מפזרות וכו', ויש לך ציצית כפול שמונה וכו', ואני מכרח להגיד לך שאתה פשוט גנב כפול שמונה, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות גנבה וגזלה סימן א) מי

שנפתה לבו לגזול וכיון שהתיר לעצמו גזלת חברו, הרי הוא מוכן לכל חטא ועון, ואין תקנה להסירו מדרכו הרעה.

הקדוש ברוך הוא יכניס בך הרהור תשובה - או שתשלם את כל החוב, או שתצא מה שיותר מהר מהדיירה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכ.

מה דעת הרב בענין קניית פרות וירקות בשנת השמטה?

שאלה:

מצאת איתי: שלום לכבוד קדשת האדמו"ר מוהרא"ש השם יאריף שנותיו בטוב ובנעימים.
בפרס עלינו השנה החדשה - שנת השמיטה, רציתי לשאל:
מה דעת הרב בענין קניית פרות וירקות - האם לקנות יבול חו"ל או אוצר בית דין? ומה דעת הרב בענין התר מכירה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך לך, ד' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל איתי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אנחנו מאד מאד מקפידים על ענייני שביעית שזו מצוה הבאה אלינו פעם בשבע שנים, ולכן אנחנו מתרחקים מכל מיני התרים וכו', ואנחנו שומרים שביעית עם כל החמרות, וכדאי לקחת רק יבוא מחוץ לארץ, כי חבל מאד שמצוה כל כך יקרה כמו מצות שביעית שלא נשמר על זה פעם בשבע שנים, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת ל"ג.) בעון השמטת שמטין ויובלות גלות באה לעולם, ומגלין

אוֹתָן וּבָאִים אַחֲרֵים וַיּוֹשְׁבִים בְּמִקְוָמָם. וְרַק בְּשִׁבִיל שְׁלֹא שָׁמְרוּ
 שְׁמֵטָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ עִם יִשְׂרָאֵל לְגִלוּת וַגִּרְשׁוּ אוֹתָנוּ מְאַרְץ
 יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאמָרָם ז"ל (סְנֵהֲרִין ל"ט). אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל:
 זָרְעוּ שֶׁשׁ וְהִשְׁמִיטוּ שְׁבַע, בְּכַדֵּי שְׁתַּדְּעוּ שֶׁהָאָרֶץ שְׁלִי הִיא, וְהֵן לֹא
 עָשׂוּ כֵן אֲלֹא חָטְאוּ וּגְלוּ. וְכֵן כָּל הַצְּרוּת שְׁבָאוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל זֶה רַק
 מִחֲמַת שְׁלֹא שׁוֹמְרִים שְׁבִיעִית, וְלָכֵן עֲדִיף לְצִית אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וּלְקִיָּם בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת אֶת מְצוֹת שְׁבִיעִית, וְלֹא לְחַפֵּשׂ אַחַר
 הַתְּרִים וְכוּ', וְלָכֵן אֲנַחְנוּ מְאֹד מְאֹד מְקַפִּידִים עַל שְׁבִיעִית וְלֹא סוֹמְכִים
 עַל שׁוּם הַתֵּר מְכִירָה, אֲפֹלוּ שְׁגָדוּלֵי הַפּוֹסְקִים כֵּן הַתִּירוּ, וְעַלִּינוּ לְקִיָּם
 אֶת רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁכָלוֹת כָּלֵל.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שְׁנִזְכֶּה לְקִיָּם אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרַךְ
 בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְנִתְבַּרַךְ מִמְּעוֹן הַבְּרָכוֹת.

הַמֵּאחֲלֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קכא.

**כְּתַבְתֶּם שְׁצָרִיכִים לְסָרֵס וּלְהַכְנִיס לְכֹלֵא אָדָם שֶׁהַתַּעֲלֵל
 בְּקִטְיָנִים. הָאֵם כֶּךָ צוֹתָה הַתּוֹרָה?**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת מְאִיר: רְאִיתִי אֶת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל כְּבוֹד הָרַב בֶּה הוּא אוֹמֵר
 שְׁצָרִיכִים לְסָרֵס לְרִשְׁיֹת אָדָם שֶׁהַתַּעֲלֵל בְּקִטְיָנִים, וְאֵנִי בְּאֵמַת
 רוֹצֶה לְדַעַת וּלְשָׂאֵל: הָאֵם כֶּךָ הוּא דִין תּוֹרָה? הָאֵם מְדִין תּוֹרָה
 הוּא אֵמֹר לְקַבֵּל אֶת הָעֲנָשִׁים הַכְּבִדִים שֶׁמִּתְעַתְּדִים לְבוֹא
 עֲלֵיוֹ?

אֵנִי יוֹדֵעַ עַל עֲנָשִׁים מְדִין תּוֹרָה בְּמִקְרִים דּוֹמִים כְּמוֹ נֶזֶק צַעַר,
 רְפוּי, שִׁבְתָּ וּבִשְׁתָּ, אֲבָל לֹא מְצָאנוּ שֶׁהַתּוֹרָה תַּעֲנִישׁ אָדָם
 שְׁאֵנֵס נַעֲרָה בְּעֲנָשִׁים שְׁבִית הַמִּשְׁפָּט בְּיִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּמֵּשׂ

בהם! ועם כל הפגיעה הנפשית שעשה האונס ופצע קשות את נפשה של הנאנסת, התורה 'הענישה' אותו בזה שהוא יקח אותה לאשה, אבל לא מצאנו שצריך לסרס אותו או לאוסרו בכלא ושימק שם, מה שאין כן ברוצח ממש שהתורה הטילה עליו ענש מות. אשמח מאד אם כבוד הרב יוכל לישב דעתי בזה.

בהזדמנות זו אתפילל שבוא עולם ישלח רפואה שלמה ברמ"ח איברים ובשס"ה גידים למורנו ורבנו. אני מאד נהנה לקרא את המאמרים והתשובות שהרב כותב, ועל כך יישר כח גדול ויהי רצון שתמשיכו להפיץ את התורה מתוך הרחבת הדעת ובריאות איתנה, אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר לך לך, ד' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל אתה צריך לדעת שעל משכב זכור כן יש ענש מיתה, כמו שכתוב (ויקרא כ' י"ג) "ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם", ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות נאוף חלק ב' סימן ח') אסור ללמד זכות על זה שעבר על משכב זכור; ואמר (ספר המדות אות נאוף סימן ל"ג) מי שעובר על משכב זכור על ידי זה נתפס בתפיסה; וכך זה מדבר על מגול או שני מגולים וכו'; שהם עושים מעשה נבלה וכו'; והם חייבים מיתה על זה לא יועיל שום דבר, אין על זה שום למוד זכות וכו'; וזה ענש שכתוב בתורה, מכל שכן וכל שכן אם יש רשע מרשע שהתעלל מינית בקטינים, שלצערו הרב לא חסרים מתעבים כאלו וכו', אותם צריכים פשוט לסרס וכו', ואחר כך שישבו בבית סהר כל ימי חייהם, כי קטין שעבר

התעללות מינית וכו' זה נשאר אצלו כּתם על כל החיים וכו', ואין על זה שום מחילה בעולם וכו'.

וזה יותר גרוע מרציחה שפצה אתה מודה שרוצח חייב מיתה וכו', וזה עוד יותר גרוע מרוצח, כי רוצח הרג מישהו פעם אחת וגמרנו, ובודאי רוצח כזה חייב מיתה, אבל רשע מרשע טמא מטמא מגול ומשחת שאין לו מה לעשות אלא להתעלל בקטינים הן בכנים והן בבנות וכו', הוא ארכי רוצח, כי מי שמתעלל בקטינים הרג אותם לכל החיים, כי נשארת אצל זה שהתעללו בו צלקת שקשה לצאת מזה, ואדם כזה בודאי ובודאי שצריכים רק לסרס אותו פשוטו כמשמעו, ואחר כך שימק בכלא כל החיים, ואם היו עכשו סנהדרין היה יכול לקבל את הענש מיתה שחייב.

ולכן אני לא יודע מה אתה כל כך שואל וכו', ומה אתה כל כך מרחם על פדופילים וכו' ששקועים במחלת מין הכי גרועה וכו'. ולכן מגולים ששקועים בעברות מין הכי גרועות ומנצלים קטינים, מגיע להם ענש סרוס ואחר כך שימקו בכלא כל ימי חייהם, כי הם יותר גרועים מרוצחים.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכב.

**אני נטל על כולם ואני לא מסגל יותר לחיות בעולם הזה.
אנא עזר לי!**

שאלה:

סאת רתם: צדיק יקרה, שמי רתם ואני בן 29. אני מייאש לגמרי וכבר אין לי כח להמשיך עוד. אני נטל על כולם ואפלו על עצמי, אני לא מסגל יותר לחיות בעולם הזה, ואפלו אבא שבשמים לא עונה לי, ואני מרגיש שהוא אפלו צוחק עלי. אנא עזר לי, כי אבדתי את כל כחי ואין לי על מי להשען. ענה לי בהקדם, כי אני לא יודע איפה אהיה כשמוכתב זה יגיע אליה, תודה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשוון ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל רתם נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הצרות שעוברות עליך זה רק מחמת פגם הברית שפגמת במשך ימים ושנים בהוצאת זרע לבטלה, אשר החטא הזה הורס את האדם לגמרי, עד שעוקר ממנו את הדעת והשכל ונדמה לו שהקדוש ברוך הוא לא רוצה אותו ולא צריך אותו וכו' וכו', אשר הכל דמיון אחד גדול מאד מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) כביכול הקדוש ברוך הוא אור פשוט וכו', אבל נתנו לאדם שהוא יציר את האור כפי שהוא רוצה וכו', ולכן אם אדם זוכה לטהרת הברית, על ידי זה הוא מציר את הברכה ורואה איך שהקדוש ברוך הוא אוהב אותו, ועושה אתו נסים ונפלאות שהוא בעצמו לא יודע את הנסים ונפלאות שיש לו, כמאמר ז"ל (נדה ל"א). לעולם אפלו בעל הנס אינו מכיר בנסו.

וְאָמְרוּ (שמות רבה פרשה כ"ד סימן א') בֵּא וּרְאֵה כִּמְהָ נְסִים עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם הָאָדָם וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ, שְׂאֵלֹוּלֵי הִיָּה אוֹכֵל פֶּת כְּשֶׁהִיא חַיָּה, הִיָּתָה יוֹרֶדֶת בְּתוֹךְ מַעְיֹו וּמְשַׁרְטֶת אוֹתוֹ, אֲלֵא בְּרֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעְיֵן בְּתוֹךְ גִּרְגָּתוֹ שֶׁהוּא מוֹרִיד אֶת הַפֶּת בְּשָׁלוֹם; אָדָם חוֹשֵׁב שְׁזֶה טֹבֵעַ שְׂאוּכֵל וּבוֹלֵעַ אֶת הָאֵכֵל וְכוּ', וְאֵינוֹ שָׁם לֵב לְרִטְיָבוּת שֵׁשׁ בְּתוֹךְ פִּיּוֹ וְכוּ', שְׁעוֹלָה לוֹ רַק וְכוּ' וְזֶה כִּמוֹ מַעְיֵן שֶׁבְּרֵא לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגִרְוֹנוֹ, כְּדִי שֶׁהָאֵכֵל יֵרֵד בְּשָׁלוֹם, וְזֶה נֶס בְּתוֹךְ נֶס, אָדָם חוֹשֵׁב שְׁזֶה טֹבֵעַ וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ אֶת גְּדֹל הַנְּסִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה אֹתוֹ.

הַיּוֹם הֵייתִי בְּבֵית חוֹלִים וְרָאִיתִי שְׁמָה כָּל מִינֵי אֲנָשִׁים שְׁסוֹבְלִים מִחֻלוֹת וְחֻלָּאִים רַעִים, וּמִתְפַּתְלִים בְּיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מֵאֵד שְׂאֵי אֲפָשָׁר לְהִסְבִּיר בְּשִׁכּוֹל אֲנוֹשֵׁי אֶת גְּדֹל הַיִּסּוּרִים שְׁעוֹבְרִים וְכוּ', וְאָדָם מִסְכֵּן שְׁחָטָא בְּפָנָם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה שְׁעַל יָדֵי זֶה נִכְרְתוּ מִמֶּנּוּ דַעְתוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי, אֲזִי הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַק רוֹצֵה לְהִתְנַקֵּם בּוֹ, וְהוּא מַצִּיר אֶת הָאוֹר לְרַע וְכוּ', כְּאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹמֵעַ לוֹ, וְלֹא רוֹצֵה בּוֹ, אֲשֶׁר הִכַּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל מֵאֵד, כְּמֵאמָרָם ז"ל (וְהֵר שְׁמוֹת ה'): אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵלְמָלִי הוּוּ יְדַעִין בְּנֵי נִשְׂא רַחֲמֵימוֹתָ דְּרַחֲמִים קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל הוּוּ שְׂאֲגִין כְּכַפִּירֵיָא לְמַרְדֵּךְ אֲבַתְרָהּ [אם בְּנֵי אָדָם הֵיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, הֵיוּ צוֹעֲקִים כִּמוֹ אֲרִיּוֹת וְהֵיוּ רְצִים אַחֲרָיו], כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה פְּרָשָׁה מ"ט סִימָן א') עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ח') "מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה" - "מִיָּם רַבִּים" אֵלוֹ הַעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וְכוּ', אִם הֵיוּ מִתְּפַנְסִין כָּל הַעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְבִטֵּל אֶת הָאֱהָבָה שֶׁבֵּין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לֹא הֵיוּ יְכוּלִים, הֵיוּ "מִיָּם רַבִּים" לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה", שֶׁנֶּאמַר (מְלָאכִי א') "וְאֹהֵב אֶת יַעֲקֹב וְנִהְרֹת לֹא יִשְׁטָפוּהָ"; כִּי אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָאֱהָבָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה מִי שֶׁיְהִיָּה, עַד כְּדֵי כֵּךְ שֶׁאָמְרוּ (תְּנַא דְּבֵי אֵלֵיהוּ רַבָּה פְּרָק י"ח) לְפִי שֶׁרַחֲמֵיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַבֵּין

על ישראל לעולם, בין על הרשעים שבהן, בין על הצדיקים שבהן, וזה השבח של הקדוש ברוך הוא כשזוכים לשבח לפניו את נשמות ישראל, כי הוא אוהב אותם מאד, כי הם בניו כמו שכתוב (שמות ד' כ"ב) "בני בכרי ישראל".

ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ב' סימן ה') משל לאחד שהיה יושב ועושה עטרה למלך, ועבר אחד עליו, אמר לו: מה אתה עושה? אמר לו: אני עושה עטרה למלך. אמר לו: כל שאתה יכול לקבץ בה אבנים טובות ומרגליות - קבע, זמרגדין - קבע, מרגליות - קבע. למה? שעתיד לינתן בראשו של מלך. כך אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל - שבח, לגדלן ולפארן - פאר, למה? שאני עתיד להתפאר בהם, שנאמר (ישעיה מ"ט) "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר", וכן אמרו חכמינו הקדושים (חולין ז' א'): חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא יותר ממלאכי השרת, שישאל אומרים שירה בכל שעה, ומלאכי השרת אין אומרים שירה אלא פעם אחת ביום, ואמרי לה פעם אחת בשבת, ואמרי לה פעם אחת בחודש, ואמרי לה פעם אחת בשנה, ואמרי לה פעם אחת בשבוע, ואמרי לה פעם אחת ביוכל, ואמרי לה פעם אחת בעולם.

וכן אמרו (שמות רבה פרשה כ"ט סימן ד') אמר רבי שמעון בן יוחאי: אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל - אלוה אני על כל באי עולם אבל לא יחדתי שמי אלא עליכם, איני נקרא אלהי עובדי כוכבים ומזלות אלא אלהי ישראל.

הרי שלף לפניך, איך שהקדוש ברוך הוא אוהב את כל בר ישראל, ולכן אני מאד מאד מבקש אותך שתראה להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, אדרבה, בזה שתצוה באמת לחזור אליו יתברך, על ידי זה תוכל להתגבר על יצר הרע הבורע בך כתנור, ותשמח את עצמך עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים

ד"ו "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצוות כרמון.

ולמה תגיד שלא צריכים אותך בשמים, ואפלו צוחקים ממך וכו' וכו'? אני יודע בדיוק ההפך, הקדוש ברוך הוא מתפאר אתך, אחרי שעברת מה שעברת וכו' וכו', ונפלת למקום שנפלת, ואף על פי כן אתה מחזיק מעמד וכו', זה השבח הכי גדול שרק יכולים לשבח אותך, ולכן תקח את עצמך בידיך ותשמח את עצמך, ותתחיל להניח תפלין בכל יום, כי (מנחות מ"ד) כל המניח תפלין מאריך ימים, וכל יום יום יהיה לך יום ארך להיות דבוק בו יתברך, רק תקח את עצמך בידיך ותהיה רק שש ושמש שזו שלמות תקון הברית, וכך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קס"ט) כשאדם שש ושמש אזי הקדוש ברוך הוא בעצמו שומר אותו מפגם הברית, ולכן תהיה רק שש ושמש, וזה עקר תקון פגם הברית.

הקדוש ברוך הוא ידביק אותך אליו יתברך, ותהיה הכי מאשר בחייה, כי אין עוד אשר כמו הדבקות באין סוף ברוך הוא, שאדם מכניס במחשבתו אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ועל ידי זה הוא מדבר אליו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכג.

**האם צריכים לחשש ממחלת האבולה המתפשטת
לאחרונה בעולם?**

שאלה:

מאת נפתלי יעקב: לכבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש
שליט"א.

אני רוצה להודות על ההתחזקות הנפלאה שאני מקבל

מהספרים שלכם, זה כל חיותי, וגם לספר לכם שלאחרונה התחלתי ללמד ח"י פרקים משניות בנוסף לשעורים האחרים, ואני מרגיש ממש אדם חדש לגמרי. לאחרונה שומעים מוחלה שנקראת 'אבולה' שהתחילה מיבשת אפריקה, והיא הולכת ומתפשטת, ועכשו היא הגיעה גם לארצות הברית. מדוחים שעד עכשו יותר מעשרת אלפים אנשים מתו ממגפה זו. האם צריכים לחשש מזה? ומה צריכים לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל נפתלי יעקב נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה לא יכול לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שאתה לומד בכל יום ח"י פרקים משניות, שכתוב מגורי האריז"ל שזה הורג את היצר הרע, ובכלל ידוע שרבנו ז"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו 'לומר' דיקא ח"י פרקים משניות, (עין שיחות הר"ן סימן קפ"ה), וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן י"ט): נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשייה שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר, שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלום רחמנא ליצלן רחמנא לישזבן, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף, יהיה איה שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד.

ומקבל אצל אנשי שלומנו ש'כף וכף' סובב על ח"י פרקים משניות שזה ממתיק את הדין שמתלבשים על האדם, כי 'כף וכף'

עולה כמספר 'אלקים' שהוא מדת הדין וכו', 'כף וכף' עולה שמונים ושש כמספר 'אלקים' שעולה שמונים ושש, וידוע מה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מב.) במי אתה מוצא מלחמתה של תורה? במי שיש בידו חבילות של משנה. ומובא (מדרש תלפיות) שאשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנם, ומי שהרבה ללמד משניות אינו מניחו להפנס שם, ולכן אשרי מי שיגרוס בכל יום כמה וכמה פרקים משניות, שהוא הצלחה נצחית, כי משנה אותיות נשמה, ולכן חזק ואמץ מאד להתמיד בלמוד משניות שזה מטהר את הנפש מכל מיני חלדה, כי משנה אותיות נשמה, וגם עולה כמספר השמי"ם, הינו דיקא על ידי שקידה רבה בלמוד משנה זוכים שמח מחשבתו תמיד יחשוב מה קורה עכשו למעלה למעלה מעל הארץ, הינו בשמים, כי מעלת למוד משנה שמעלה את נשמתו עד השמי"ם, ונתרחבת דעתו, וכבר מתחיל לשכח מה שקורה כאן בארץ ומתחזיו וכו', ושורף את תאוותו המדמה והבליו וכו', וכבר אינו חפץ שום דבר השיך לארציות, אלא כל מח מחשבתו ורצונו הוא להגיע אל השמי"ם ולמעלה.

ולכן אשרי מי שמרגיל ילדים ובחורים צעירים בלמוד משניות, אשר האמירה בעלמא מזככת את הנפש מכל מיני חלדה וטנפת של תאוות הבלי העולם הזה, ועליך לדעת אשר על ידי למוד משניות יכולים לזכות להיות יותר גדול ממלאך, כמוכא בזהר (כי תצא רע"ז): מארי משנה דאינון מלאכי השרת ממש, ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין על בר נש אי יהא כמלאך השם צבאות תורה יבקשו מפיהו, ואי לאו – לא יבקשו תורה מפיהו; הינו אלו שלומדים משניות, הם נעשים צדיקים פעין מלאכי השרת, המשרתים בכיכול אותו יתברך, והם זוכים אחר כך לפרנס את אחרים עם התורה, הינו שיכולים ללמד אחר כך גם את אחרים.

בענין המחלה שנתחדשה עכשו בעולם בשם 'אבולה' שהיא מחלה נדירה שהתחילה מאפריקה, ולאט לאט מתפשטת בעולם וכו', שזה נגיה שאם הוא נכנס באדם הוא קרוב למות מהחיים וכו',

ומתחילה להתפשט בכל העולם כּלו, וזו המחלה האחרונה שהולכת לכבש את העולם רחמנא ליצלן, וידוע שכל מה שקורה בין אמות העולם הוא כּדי לעורר ולהפחיד ולהזהיר את עם ישראל שיחזרו בתשובה שלמה, ויעזבו את השטיות וכו', כל אחד את העברות שלו וכו' וכו', כּדי שלא ידבק במחלה הזו, כי בקרוב מאד מאד תהיה הגאולה, ויקים הפסוק (יחזקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב חדש ורוח חדש איתן בקרבכם ו'הסרתי (את) ל'ב ה'אבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר", וזה אשר איתן בקרבכם ו'הסרתי ל'ב ה'אבן, ראשי תבות של המחלה הזו, כי הגיע הזמן שעם ישראל יוציאו מהם את הלב האבן שאחד לא יכול לסבל את השני, ורק רבים אחד עם השני וכו', ושורה שנאת חנם בין יהודים יראים ושלמים תלמידי חכמים אמתיים על לא דבר, רק על פוליטיקה של שקר שזה געל נפש מאד שבני תורה גם כן תהיה ביניהם פוליטיקה של שקר.

ועל זה מזוהרה המחלה הזו - אבול"ה - שאם לא נפסיק עם השנאת חנם רחמנא ליצלן לא תקום צרה פעמים יכולים להדבק בזה, ולכן דיקא איתן בקרבכם ו'הסרתי ל'ב ה'אבן, ראשי תבות של המחלה הזו, כי הגיע הזמן שיהיה לנו לב בשר שידוע מה שאמר רבנו ז"ל על זה (חיי מוה"רן סימן של"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על פסוק (יחזקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר", אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חברו, לב בסר אותיות ברסלב; הינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים הן מפני שיש לנו לב אבן, שאחד לא מבין את השני, ולא מענין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר", שזו תהיה הגאולה - שאדם יהיה לו לב של בשר ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד) אהבה דוחקת את הבשר; הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזר לשני, וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבד על מדותיו לעקר ממנו את הלב האבן שזו מדת האכזריות שיש בו,

מדת האנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשר, לאהב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזר, שזה כל חסידות ברסלב. וזה לא שייך לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם בלו.

ולכן לא בחנם שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק של רבנו ז"ל בכל העולם בלו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רבנו ז"ל, מפל החוגים ומפל החסידיות ומפל השיטות וכו', אלא אפלו אמות העולם מתעניינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם בדרך הנכונה. אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז יתהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע הסמ"ך-מ"ם שענינו רק לעשות רע לזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב לזולת וכו', ונחיה ביחד בשלום ואהבה, שרק על ידי זה תהיה הגאולה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכד.

**בזמן האחרון חלה אצלי התדרדרות רוחנית
שאני לא מצליחה לעצור**

שאלה:

מאת מיכל: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב.
בזמן האחרון אני מרגישה שאני יורדת ברוחניות - הן מבחינת החצאיות והלבוש שלי והן מבחינת השירים החלונים שאני שומעת. אני לא מצליחה לצאת מזה ונסחפת יותר ויותר. כבר הייתי במקום הזה ואני לא רוצה לחזור לזה שוב. אשמח לקבל מכם עצה מה לעשות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאנחנו יהודים מאמינים בהקדוש ברוך הוא שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך צופה ומביט בכל הנבראים, ולכן מה טוב ומה נעים לחזר בתשובה שלמה לפני שיהיה מאחר, אדם חושב שהוא יעשה שטיות ויצא אחר כך נקי וכו', והוא לא יודע שיש מנהיג לבירה, ואם עוברים על רצונו יתברך לבסוף מקבלים ענש כי העולם אינו הפקר ולכן תראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז במדת הצניעות, שזה עקר היפי של האשה, והעקר תתחזקי במדת השמחה, כי על ידי שמחה מתרחבת הדעת וכבר לא עושים שטיות וכו', ולכן רק חזקי ואמצי להיות בשמחה עצומה, ולשמע שירי שמחה עם פסוקי אמונה, וזה יחיה אותך מאד מאד, רק תעשי כל מה שבדיןך לשמר מנגונים של קלים וריקים ופוחזים, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ג') כששומעים נגון ממנגן רשע אזי קשה לו מאד מאד ביהדות וכו', ולכן הרגילי את עצמך לשמע רק נגונים של שמחה עם פסוקי אמונה, וזה יועיל לך מאד מאד.

הקדוש ברוך הוא ירחיב את דעתך ונשמע ונתבשר בשורות

משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכה.

**הַרוּפְּאִים אוֹמְרִים שְׁלַעֲבַר שְׁלָנוּ חֲסָרָה כְּלָיָה אַחַת.
מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת?**

שאלה:

מאת אליהו: לכבוד רבנו הצדיק מוה"ר א"ש ראשית, אברך את מורנו הרב בשפע ברכות מעליפות, בריאות איתנה, חיים ארכים, וכל ברכות התורה עד עולם, אמן כן יהי רצון. אבקש מכבוד הרב שייעתיר עלינו ועל ביתנו בכלל כל עם ישראל שנזכה לחיים טובים וארכים, ולזרע צדיקים צדיקי אמת טהורים וקדושים ובריאים.

אשתי שתחיה התעברה בשעה טובה, והיא בחדש הששי להריונה. היינו בבדיקת סקירת מערכות, והרופא הבודק אמר שלא ראה לולד כליה אחת, ולדבריו חסרה כליה אחת. אבקש מכבוד הרב לחוות את דעתו בענין ולהעיתיר עבורנו ועבור הולד בתחנונים לפני המקום שיחוס ויחמל וירחם עלינו ועל התינוקת שהיא תולד בריאה ושלמה בכל האברים ברוחניות ובגשמיות, ושלמה בכל השלמיות, ותהיה נשמתה נשמה של צדקת קדושה ומאירה ומזהירה כזהר הרקיע. שכל חייה יהיו חיים של קדוש השם, והרבות כבוד שמים. וכן תברכנו על יוצאי חלצינו לעתיד בעזרת השם יחד עם כלל ישראל. אנו מעתירים עבורכם מכל הלב בתפלות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש ברוך הוא יעזר שאשתך תלד בקלות ולך בריא ושלם,

ואין מה לדאג כלל, לא פעם אחת הרופאים עשו טעות, ולכן אני מאד מבקש אותך שתגיד לאשתך שתהיה רגילה לומר בכל יום את 'שמות הצדיקים' שמאד מסגלים ללדה קלה, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ') על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמר בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שהיא יודעת בעל פה כגון אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' וכו', ועוד כל מיני שמות של צדיקים שהיא זוכרת שתהיה רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך שתאמר את התפלה הזאת, ותראו שתלד בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבר את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

ואל יהיה בעיניכם דבר זה קל, אלא תרגילו את עצמכם לומר את שמות הצדיקים והתפלה הזו, ואז אשתך תלד ולד בריא ושלם, ותהיו הכי מאשרים.

מה טוב ומה נעים שתבדק את התפלין שלך ותקפיד להניח בכל יום תפלין, כי כל המניח תפלין זוכה לחיים, וכן תבדק את המזוזות שבביתכם שיהיו כשרות.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשרו לי בשורות משמחות, ותראה

לחזק ולעודד ולשמח את אשתך, ולשמר מאד מאד על כבודך, ושלח תפחד כלל, כי הכל יתהפך לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכו.

האם יעקב אבינו ידע שדמות דיוקנו נראית ליוסף בזמן הנסיון עם אשת פוטיפר?

שאלה:

סאת אליהו: שלום לצדיק הקדוש! בכל יום אנו מתפללים ומצפים לרפואתכם ולרפואת הרבנית תחי'.
באתי לשאל: רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ק"נ) שיעקב אבינו לא ידע בשעה שדמותו נראתה ליוסף בעת הנסיון. והנה בזהר (ויחי רכ"ב) מובא שכן ידע, ואמר לו אחר כך "ידעתי בני וכו' כד חמית דיוקנא דילי ותבת בקיוקף".
ולבאורכם אנו צריכים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גילה לנו נוראות נפלאות (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ק"נ) על מה שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ל"ו): דמות דיוקנו של אביו ראה - הוא דבר נסתר מאד איך הדמות נתראה, והוא בעצמו אינו יודע, כי בודאי יעקב לא ידע. ומעלת הנסיון אף שראתה דמות דיוקנו. הם דברים נסתרים ומכסים מבני אדם; כי באמת כל נשמה היא חלק אלוך ממעל מממש, ותלויות בה עוד נשמות רבות השיכות

לשרש נשמתה, ולכן כשבר ישראל חס ושלום נופל בדעתו וכו', ורוצה לעשות איזו עברה חס ושלום, אזי הוא יראה לפניו איזה דמות דיוקנו של אביו או נשמה קדושה וכו' ששיכת אליו מצד שרשו וכו', וכדי לעורר אותו "אל תעשה את הדבר הזה מה שאתה רוצה לעשות כי מסתכלים עליך מהשמים", אבל דבר זה הוא נסתר מעיני כל וכו' וכו'. אבל במציאות רואים הרבה פעמים כשאדם רוצה לעשות איזו עברה חס ושלום, אזי מתגלה לו דמות דיוקנו של איזה צדיק ואומר לו אל תעשה את זה, אבל היצר הרע כל כך מתגבר עליו שהוא לא שומע אז בקולו, ועובר את העברה, ואחר כך הוא מתבייש בזה, וזה מה שכתוב בזהר (ויחי רכ"ב) שנתגלה דמות דיוקנו של יעקב וכו', כי בשעה שרצה לברך את אפרים ומנשה וכו', ויוסף רצה להוריד את ידי אביו וכו', כתיב (בראשית מ"ח י"ט) "וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי", שאז רמז לו שיגיע יום שתצטרך אותי כשאשת פוטיפר תתגרה בך ותוכל לומר לה (בראשית ל"ט ח) "וימאן ויאמר אל אשת אדניו וגו', ואיך אעשה הרעה הגדלה הזאת וחסאתי לאלקים" וגו', הינו שבעת שנאמר ליוסף מאת אביו "וימאן", רמז לו על העבר זכר גם זכר בשעה שאתה אמת "וימאן", שאני התראתי לפניך כדי שתנצל מלחטא וכו', עין שם.

ולכן אין שום סתירה כלל בין דברי רבנו ז"ל לדברי הזהר, ואדרבה, עוד נתגלה לנו גלוי נורא ונפלא מאד איך שפני צדיקים מתגלים לפעמים לבני אדם וכו', או סתם נשמות שכבר נסתלקו פתאום נראית דמות דיוקנם לפני האדם, ויש בזה סודות נוראים ונפלאים, וצדיקים הדבוקים באין סוף ברוך הוא בבטול כל הרגשותיהם וכו' זוכים לראות מראות וחסיונות וכו' ונשמות של צדיקים בקביעות, אשריהם ואשרי חלקם, ומי יתן שגם אנחנו נזכה להתעורר בתשובה שלמה ויתראו לפנינו דמות דיוקנם של נשמות קדושות ששיכות לשרש נשמתנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכז.

**אני עומד להתחתן עם אשה שנמצאת בהליכי גרושין.
איך אפטר לתקן את הנגיעות שהיו בינינו?**

שאלה:

מאת אבי: לכבוד הרב.

הכרתי אשת איש שנמצאת בתהליכי גרושים. בחיים שנינו לא הרגשנו חבור כזה חזק, ואני מרגיש שהכרתי את אשתי לעתיד. החלטנו יחד שלאחר שהיא תתגרש שנינו נלך על כל הקפה ונתחתן. חשוב לי לציין שהיא החליטה להתגרש מבעלה עוד לפני שהכרנו כי היא לא מאשרת אתו. היה בינינו קשר פיזי, אך לא הגענו למעשה ממש, ואני שואל איך אפטר לתקן את זה לפני שנתחתן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך, ה' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שזה אסור חמור מאד מאד ללכת עם אשת איש, שעל זה אמר החכם מכל אדם (משלי' כ"ז) "היחיתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה: אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תכוונה: כן הבא אל אשת רעהו לא ינקה כל הנגע בה", ולכן זה געל נפש כשאדם הולך עם אשת איש לפני שהתגרשה וכו' וכו', ואם היו ביניכם יחסים אסור לך על פי ההלכה להתחתן איתה בשום פנים ואופן, כי אמרו חכמינו הקדושים שהיא אסורה לבעל ואסורה לבעל, ואם לא היו ביניכם יחסים אזי תחכו עד שהיא תתגרש, אבל זה לא דרך ללכת אל אשת איש, וזה עוון חמור מאד מאד וכו', כי שדוך וזווג כזה לא עולה יפה, כי אחר כך היא תעשה גם לך דבר זה וכו' וכו', ולכן תחזרו בתשובה

שלמה, והקדוש ברוך הוא השומר את עם ישראל ישמר אותך שלא תעשה שטיות ותחכה עד שתתגרש וכו'.

תקפיד להניח בכל יום תפלין, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ג): כל שיש לו תפלין בראשו ותפלין בזרועו, הכל בחזוק שלא יחטא; כי כשאדם שש ושמש עם מצות תפלין שהניח היום, השמחה של המצוה לא תתן לו לחטא, ולכן אשרי מי שנוהר מאד מאד במצות תפלין, שזה ישמר אותו שלא יעבר עברות חמורות... המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכח.

האם אדם שמדבר עם השם מדי פעם במשך היום יוצא ידי חובת התבודדות?

שאלה:

מאת עידו: שלום לכבוד הצדיק.

האם אדם שבמשך היום מדבר עם הקדוש ברוך הוא מדי פעם יוצא ידי חובת ההתבודדות שצונו רבי נחמן מברסלב, או שצריכים לקבוע דוקא זמן מיוחד ולצאת להתבודד בשדה או במקום מבודד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עידו גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר שלמות ההתבודדות הוא שאדם ירגיש שמלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור

הוא, ודומם צומח חי מדבר זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ולכן אדם צריך להרגיל את עצמו מהרגע שפותח את העינים מהשנה עד שסוגר את העינים בשנה שידבר אל הקדוש ברוך הוא, וזו שלמות ההתבודדות - תמיד לדבר עם הקדוש ברוך הוא בכל מקום שהוא הולך וכו' ובכל מקום שהוא בא וכו', תמיד יהיה רגיל לדבר עם הקדוש ברוך הוא בתמימות ובפשיטות גמורה, ועל ידי זה ישרה את השכינה על עצמו.

בודאי שאם הוא צריך משהו לבקש באריכות גדולה ראוי לו ללכת למקום שאין שמה בני אדם וישפך שיח ותפלה אליו יתברך במקום פנוי, ושם יוכל להרבות לבכות ולבקש ולהתחנן על נפשו וכו' וכו', וזה לא סותר אחד את השני, שלמות ההתבודדות הוא תמיד לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ואז הוא ממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות האין סוף ברוך הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קכט.

**העסק שלנו נמצא בירידה והמצב מלחיץ אותי מאד.
מה ניתן לעשות?**

שאלה:

מאת אפרת: שלום לכבוד רבנו. אחולי החלמה לזוגתך שתיחה - בריאות, רפואה שלמה ואריכות ימים.
בעלי היה אצלך כפנה פעמים בקבלת קהל וגם דבר אתך באומן. הוא פתח עסק לאורטופדיה וטפולים בברכתך וליוני סכום כסף נכבד לפתיחה של המקום. בתחלה העסק הלך טוב והיתה הצלחה, אך בחדשים האחרונים הכל נעצר והואט. אנו מחזירים המון כספים בגין ההלוואות שלקחנו,

וקורה מצב שהפדיון מהעסק לא מספיק לנו בשביל צרכנו. העסק מתחיל להפסיד ואני חוששת מהמצב ולא ישנה בליה.

הוא פנה אליך כמה פעמים ואמרת שיהיה בסדר. אני אישית לא בנויה ללחצים מסוג זה, יש לי שלשה ילדים קטנים ואני צריכה לטפל בהם, וכל הספור הזה גורם לי לחלשה וללחצים. אצין שבעלי לא מוכן לוותר על העסק כי זה בנשמתו, והוא ממש מתעקש ומאמין שיהיה בסדר. אצא מוקדם, אני ממש מתחננת אליך שתתפלל עבורנו ועבור הצלחתנו, שתהיה לנו פרנסה טובה ונצא מהחובות האלה כי אני מאד מפחדת להסתבך, ואם אני צריכה לקבל על עצמי משהו אקבל כל מה שתגיד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אפרת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תדאגי כלל, רק תראי לחזק את בעלך מאד מאד, ואל תחלישי את דעתו, ואת צריכה לדעת שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שכל הפרנסה של האדם באה בזכות האשה, ולכן האשה צריכה לחזק ולעודד ולשמח את בעלה, ולא להחליש את דעתו, ואדרבה, היא צריכה לתת לו גבוי ולעזור לו נפשית שהוא יצליח בגדול.

דעי לך שסגלה לפרנסה לברך ברפת המזון מתוך הסדור דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברפת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - הינו אשה שמברכת את ברפת המזון בשמחה עצומה זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאת קמה בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשרותים וכו',

וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי ע'ל נטילת ידים ראשי תבות ענ"י, ומי שמזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב:) אמר רב חסדא: אָנָא מִשְׁאֵי מְלֵא חֲפְנֵי מֵיָא וְיִהְיֵוּ לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוּתָא; [אני נטלתי ידי עם מלא מים ונתנו לי חפנים מלאים טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד על זה].

ולכן אני מאד מבקש אותך ראי לשמח ולשמח את בעלך, ותבדקו את מזוזות ביתכם אם הן פשרות, והקדוש ברוך הוא יתן לכם ברכה והצלחה ושפע בפרנסה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קל.

אני התחזקתי, אף החברה שלי לא מקבלת את הדרך הזאת. מה אפשר לעשות?

שאלה:

סאת עדן: יש לי חברה קרוב לארבע שנים, ואני אוהב אותה אהבה גדולה ואמתית. בחצי השנה האחרונה התחזקתי, אף היא לא רוצה להתקרב והיא לא מקבלת את הדרך הזאת. אני מתפלל על זה המון ומבקש שהיא תתקרב, אף התפלול לא עוזרת. מה אפשר לעשות?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עדן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לא להלחיץ את החברה שלך, והקדוש ברוך הוא יעזור שבמשך הזמן היא תמשך אחריו וכו', אבל לא להלחיץ אותה בשום פנים ואופן. אתה תראה למטר את נפשך לשמר שבת, ולאכל רק כשר, להניח בכל יום תפלין כשרות, ותשתדל מאד ללכת לבית הכנסת להתפלל את השלש תפלות - שחרית, מנחה וערבית, ורק תשמח את החברה שלך, ותראה שבסוף היא תרצה להתחתן אתך מה שיותר מהר, ובכלל זה לא בריא להסתובב ככה בלי נשואין, כי זה עוון חמור מאד מאד.

ולכן אל תלחיץ אותה, והקדוש ברוך הוא יעזור שהיא תשוב בתשובה שלמה עם כל נשמות ישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קלא.

האם מתר לי לאכל לפני התפלה כדי שיהיה לי כח ללמוד את התלמידים שלי?

שאלה:

מאת משה: אני מלמד תינוקות של בית רבן, ולפעמים אני לא מספיק להתפלל לפני שאני הולך לתלמוד תורה ולכן אני מתפלל בהפסקה. האם במקרה כזה מתר לי לאכל לפני התפלה כדי שיהיה לי כח ללמוד עם התלמידים, או שאסור מפני שעוד לא התפללתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שמלמד תינוקות של בית רבן זו אחריות גדולה מאד מאד, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא כ"א:): על הפסוק (ירמיה מ"ח) "ארור עשה מלאכת הוי"ה רמיה" - זה שמזניח את התלמידים. וכתב הרמב"ם (פרק ב' מהלכות תלמוד תורה הלכה ג') מלמד התינוקות שהוא מניח התינוקות ויוצא, או שהוא עושה מלאכה אחרת עמהן או שהוא מתרשל בלמודן - הרי זה בכלל ארור עשה מלאכת השם רמיה, לפיכך אין ראוי להושיב מלמד אלא בעל יראת מהיר לקרות ולדקדק; ומוכא בשלחן ערוך (יורה דעה סימן רמ"ה סעיף ט"ז) ואין למלמד לנעור בלילה יותר מדאי שלא יהיה עצל ביום ללמד, וכן לא יתענה או לעצר במאכל ומשקה או לאכל ולשתות יותר מדאי כי כל אלו הדברים גורמים שלא יוכל ללמד היטב, וכל המשנה ידו על התחוננה ומסלקין ליה; ולכן ראה ללכת לישן מקדם וככה תוכל לקום מקדם, למה אתה צריך ללכת לישן מאחר ולקום מאחר, ואחר כך תהיה לך בעיה להתפלל במנין, ומכל שפן לא לאכל פת שחרית וכו', ותחפש לעצמך עצות מתי להתפלל ומתי לאכל, והכל על החשבון של הילדים, הרגל את עצמך ללכת לישן מקדם ותוכל לקום מקדם, וזו הדרך הכי טובה למלמד מצלח.

חזק ואמן מאד בעבודת הקדש שאתה עובד, כי דע לך שאתה עובד עם נשמות, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל י"ב) "ומצדיקי הרבים פפוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות; והפשוט הפשוט הוא שכמו שלא יכולים לספר את הכוכבים כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

אשרי המלמד שמקיים בתמימות ובפשיטות מה שכתוב בשלחן
 ערוך שאסור למלמד להיות ער וכו' וכו', וכך הולך לישן מקדם וקם
 מקדם, ויש לו עוד זמן להתפלל במנין ולאכל פת שחרית, ואז יזכה
 שכל התלמידים שלו אף פעם לא יצאו לתרבות רעה וכו'.

זכיתי שהיה לי מלמד חסיד ברסלב לפני קרוב לשבעים שנה
 שאחר הרבה שנים שמעתי מאנשי שלומנו שהוא אמר פעם שבכל
 יום הוא קם קדם אור היום ומבקש על כל תלמיד ותלמיד שלו
 שיצליח, וכן התפאר שאף תלמיד שלו לא יצא לתרבות רעה, כי
 הוא התפלל על כל תלמיד ותלמיד שיהיה ירא שמים ויצליח בחייו,
 אשרי המלמד שמתנהג ככה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קלב.

**רכשנו בית, שפצנו אותו ונוצרו לנו חובות כבדים. איך
 מתמודדים עם המצב?**

שאלה:

מאת יהודה: שלום לצדיק.

קדם כל, רציתי להודות לכבודו על כל העצות והברכות
 הטובות. זכיתי להתפלל אצלכם בראש השנה, לשמע את
 השעורים המחזקים ולשיר יחד שירי דבקות, תודה על הכל.
 לפני מספר חודשים קנינו דיירה עם משכנתא גדולה,
 והשפוצים שעשינו עליו הרבה מעבר למה שתכננו, למרות
 שלא שפצנו בפאר בכלל רק את המינימום לצרכנו.
 לי ולאשתי יש שני עסקים נפרדים בבית, אך החובות
 שהצטברו לנו מעיקים עלינו מאד, ואנו חוששים שמא
 דחקנו את השעה ונכנסנו לחובות מעבר לכחותינו. מה עלינו
 לעשות עם המצב הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא לקפץ בחובות יותר מהכחות שלו, ואמר (שיחות הר"ן סימן קכ"ב) שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת השם כבר היה איש נוסע ומטלטל כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה כנהוג עכשו. והכונה, כי אמר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי הבית, שעל פי רב חסר לאדם הרבה, כגון לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצריכין להמתין לישועת השם ולכלי לדחק את השעה (ערוכין י"ג:) למלאות החסרון תכף ומיד, רק צריכין להמתין עד ירחם השם. ואמר רבנו ז"ל על עצמו שאם לא היה ממתין, כגון כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעה שיהיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו ולהיות בעל חוב עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל. כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים שהם מכרחים תמיד לפע על המדינה מחמת שהם תמיד בעלי חובות.

וענין זה צריכים לידע מאד, וצריכין ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד. כי לכל אדם חסר הרבה אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שכן מקבלים אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביתו כפי השעה והזמן. ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף על פי שמכרח לו אל ידחק השעה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אף ימתין עד שיבוא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות וכל שכן במלבושים ודירות וכו' ולא להיות בעל חוב. ומוטב שיהיה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחנוני או לאחרים. כי בכל עניני פרנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה ט"ו) "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

עם כל זאת מאחר שִׁכְבַּר עֲשִׂיתֶם זאת וכו', ותהלה לאל יש לשניכם עסקים נפרדים וכו', יעזר הקדוש ברוך הוא שייכנס לכם שפע גדול, ותוכלו לשלם את כל החובות שלכם, העקר שבכל העקרים תשתדלו מאד שיהיו ביניכם שלום ואהבה גדולה מאד, ותכבדו ותיקרו אחד את השני, כי זה סוד ההצלחה בבית, כי (סוטה יז) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ה') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, ובמקום שהקדוש ברוך הוא נמצא שמה הברכה מצויה.

תשתדלו לקבץ מזוזות חדשות, וכן את תקפידו מאד על הדלקת הנרות, ובעת הדלקת הנרות תבקשי הרבה ממנו יתברך שתצאו מכל חובותיכם, כי התפלה שהאשה מתפללת בעת הדלקת הנרות מאד מקבלת ומרצה בשמים, ותקפידו מאד לשמר שבת, כי השבת מעשרת גם בגשמיות, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פ"א פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י) "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עֶצֶב עִמָּה" - "ברכת הוי"ה היא תעשיר" - זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי", וכן בעלך יניח בכל יום תפלין כשרות, וזה יביא לו ברכה והצלחה במעשיו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שתהיה לכם הצלחה מרבה ובכל אשר תפנו תשכילו ותצליחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קלג.

**עברתי שתי הפלות, ומאז אני בעצבות ומפחדת מאד.
האם זה נובע מעין הרע?**

שאלה:

מאת ליז: לכבוד מורנו ורבנו מוה"ר א"ש היקר.
לפני כח'דש עברתי הפלה בפעם השנייה, ומאז אני לא מצליחה להיות בשמחה. בעקבות ההפלה עזבתי את עבודתי ואני בבית. אני שרויה בעצב ולא מוצאת ענין בשום דבר ויש לי ילדה בת 3 ובעל שמאד נפגעים מכך. בנוסף, אני מפחדת להכנס שוב להריון שמא זה יקרה לי עוד פעם.
לאחר ההפלה הראשונה בדקנו את המזוזות והתחזקנו יותר בדת, אך זה קרה שוב. הרופאים אומרים שהסבה להפלות הייתה אי ספיקת רחם, ובהריון הבא עלי לעשות תפוך בצואר הרחם. האם ממלץ לעשות זאת? התייעצתי עם רב שאמר שזה קרה בגלל עין הרע. האם זה נכון? נא עזרתך תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל ליז תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה מאד מאד לשמח עם המתנה שנתן לך הקדוש ברוך הוא - בת וכו', ראו לקבל על עצמכם לשמר טהרת המשפחה, וחכי עכשו להכנס בהריון עד עת בא דברו וכו', ואל תדאגי, עוד תולידו בנים ובנות חיים וקיימים, ולא תהיה לך הפלה, לעת עתה תחכי עוד שנה ואל תבלבלי את עצמך משום דמיונות של עין הרע וכדומה, הקדוש ברוך הוא ישמח אותך ואת בעלך ותשתדלו לאהב אחד את השני, ולכבד אחד את השני, ולהבין אחד את השני, ואז השכינה

תהיה בביתכם, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, ובודאי עוד תולידו ילדים חיים וקיימים, ואל תהיי שבורה ממה שעבר עליה, כי הכל בחשבון צדק, העקר רק לשמר על טהרת המשפחה כי אסור נדה זה חמור מאד מאד וכו'.

ראו למסר את נפשכם על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר לפי שאין השמחה ממתנת לאדם. ואם תהיו בשמחה כל החיים שלכם ילכו ככר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכו לשוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש ברוך הוא זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה ואז תזכו לגדלות המחין וכבר לא יחסר לכם שום דבר, ובזכות השמחה לא יחסר לכם שום דבר.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שתהיה לכם הצלחה מרבה ובכל אשר תפנו תשכילו ותצליחו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קלד.

**מה עלי לעשות על מנת שאזכה שבבעלי ישמר
תורה ומצוות?**

שאלה:

מצאת יעל: שלום לכבוד הרב.
לפני כ-8 שנים הייתי חלונית ובעלי היה חוזר בשאלה.
התחננו, אני חזרתי בתשובה אחרי ההתנה אף בעלי לא
זכה עדין לכה. מה עלי לעשות על מנת שאזכה שבבעלי ישמר
תורה ומצוות? תודה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל יעל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לחזור בתשובה שלמה שאין
למעלה מזה, כי כן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד) במקום
שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד,
ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה
שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד
עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש
מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא
הכבוד, והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מכן אדם שחוזר בתשובה, כי
כיון שאדם בא אל הקדוש ברוך הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה
שהוא עשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש ברוך הוא
כבר מקבלו, ולכן ראי לשמח מאד מאד עם החזרה בתשובה שלך,
ותשתדלי מאד מאד לכבד וליקר את בעלך, ורק להראות לו אהבה

גדולה מאד מאד, כי זה שחזר בשאלה וכו' וכו', זה מרב המרירות והדכאון הפנימי שיש בו וכו', שלא הולך לו כמו שרצה וכו'.

ואם אדם זוכה לאשה פקחית שמראית אהבה גדולה לבעלה ומכבדת ומיקרת אותו, אזי היא שובה את לבו וכו', ואז היא יכולה לדבר אתו דבורי אמונה והשגחה פרטית, וכן בזה שאת תשמרי שבת ותשימי פלטה וחס ושלום לא תבשלי בשבת, וכן תדליקי נרות לכבוד שבת וכו', כל זה ישפיע במשך הזמן על בעלה, רק אל תדחקי עליו, רק תראי לו אהבה יותר ויותר, ותראי שתצליחו בחייכם, כי העקר בחיי הנשואין זה רק אהבה והבנה הדדית, ולכבוד אחד את השני כמו שצריך.

הקדוש ברוך הוא יצליח את דרככם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קלה.

בגלל המטשברים שעברתי בחיי קשה לי מאד לעשות דברים שבקדשה

שאלה:

מאת אלעד: לכבוד הרב שלום.

הנני חוזר בתשובה ואב לשנים. עברתי הרבה בחיי - מילדות הורי צחקו עלי, אמי אמרה לי פעם שבגללי היא עשתה הפלה כי הייתי ילד שובב מאד. גם הילדים בשכונה עשו עלי חרם במשך חודשים, וגדלתי עם חסר בטחון עצמי עצום. כשחזרתי בתשובה ראש הישיבה שלי צחק על הקשיות שלי לפני כל הישיבה, התנכל אלי וירד לי לחיים בצורה נוראית, ובגלל שלא ידעתי להתמודד עם המצב האשמתי את עצמי והלחצתי את עצמי עוד יותר בעבודת השם.

עזבתי את המקום והתחנתתי, אבל נפלת לי לדכאון והייתי ישן 18 שעות ביממה. ברוך השם לקחתי את עצמי בידים והלכתי לטפול שקצת עזר, ואשתי שתחיה עזרה לי המון. כיום אני אברך במקום טוב יותר וגם עובד עם נפגעי נפש, אבל בכל פעם שאני פותח את הגמרא אני נזכר בצחוק של ראש הישיבה ההוא וקשה לי מאד ללמד. כל דבר שבקדשה שאני מנסה לעשות בא לי בקשי רב, אני מרגיש לחץ עצום בחזה, ואפלו שירי שבת קשה לי לשיר. אני מרגיש שכל מה שאני עושה זה חיצוני ואין לי שיכות פנימית לתורה ולמצוות. איך אפשר להתקדם באמת? ומה ממלץ לעשות כדי להסיר את כל המכשולים והלחץ? תודה רבה כבוד הרב, אלעד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלעד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לחזור בתשובה שלמה וסבלת בשביל זה מה שסבלת וכו' וכו', וכבר אמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ה') לפום צערא אגרא; כפי הצער שסובלים כשנכנסים אל הקדושה, כן יזכה אחר כך להיות כלי להמשיך על עצמו ועל אחרים קדושה גדולה מאד מאד.

עליך לזכר שמה שהיה כבר היה וכו', ולא צריכים לבכות על חלב שנשפך וכו', ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן כ"ו) אצל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם, אבל בעיני יש בהשכחה מעלה גדולה. כי אם לא היתה שכחה לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך. אם היה זוכר כל מה שעבר, לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן, גם היו מבלבלים את האדם מאד כל הדברים שעוברים עליו, אבל עכשו על ידי השכחה נשכח מה שעבר.

ואצלו, אמר רבנו ז"ל, הוא הדרך שכל מה שעבר והלך נפסק והולך לחלוטין ואינו חוזר בדעתו עוד כלל, ואינו מבלבל כלל עצמו עוד במה שכבר עבר והלך וכו'.

וענין זה הוא דרך עצה טובה גדולה מאד בעבודת השם יתברך, כי על פי רב יש להאדם בלבולים רבים וערוב הדעת מאד ממה שחלף ועבר, בפרט בשעת התפלה, שאז באים עליו כל הבלבולים ומערבבים ומעקמים את דעתו ממה שכבר עבר. לפעמים יש לו בלבולים מענין המשא ומתן שלו ועסקי ביתו וכיוצא, באשר כי לא טוב עשה בענין זה וכיוצא וכך היה צריך לעשות וכיוצא בזה הדבר. ויש שמבלבלים אותו בעת עבודתו בתורה או בתפלה וכיוצא בהפגמים שפגם מקדם באשר שבענין זה לא עשה כהגן נגדו יתברך וכיוצא בזה הרבה מאד, כאשר ידוע לכל אדם בעצמו. על כן השכחה היא עצה טובה גדולה מאד לזה, שתתקן ומיד שחולף ועובר הדבר, יעביר ויסלק אותו מדעתו לגמרי, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ולא יתחיל לחשב עוד במחשבתו בענין זה כלל.

ולכן ראה לשכח לגמרי מה שהיה, ותשמח עם המתנה שנתן לך הקדוש ברוך הוא - אשה יקרה שעוזרת לך מאד, וצא מהדפאון שנכנסת אליו, הן אמת שזה עול חמור מאד של הראש ישיבה שבזה אותה וכו', והשפיל אותך לפני כל התלמידים וכו', שעל ידי זה נאבד ממך הבטחון העצמי וכו' שזה כל ההרס של חיי האדם וכו' וכו', כי אדם צריך שיהיה לו בטחון עצמי וצריך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם לא להשבר משום דבר, ולכן ראה לשמח עם אשתך ותקיים מה שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט' ט') "ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי חיי הבלך אשר נתן לך תחת השמש כל ימי הבלך כי הוא חלקך בחיים ובעמלך אשר אתה עמל תחת השמש", וביחד תתחזקו, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי

'שלוש' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית זה נקרא 'שלוש בית', הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

זה דבר גדול מאד שאתה עובד עם פגועי נפש וכו', כי מי עוד כמוך ידע מה זה נפגעי נפש וכו', כי אתה עברת את זה על בשרך, ולכן אתה תוכל לחזק ולעודד ולשמח אותם ולבנות להם את הבטחון העצמי שזו מצוה מאד מאד גדולה.

בענין למוד גמרא וכו', ה'ה טוב מאד שתקח את סדר דרך ה'למוד של רבנו ז"ל שבפרוש אמר (שיחות הר"ן סימן ע"ו) שלא צריכים אלא להרגיל את עצמו 'לומר' את הגמרא, ותרגיל את עצמך 'לומר' בכל יום כמה דפים גמרא, וזה יכניס בך חשק עצום ללמוד גמרא, ותתחיל ממסכת ברכות וכל יום ויום תאמר דיקא כמה דפים גמרא, ואפלו שבתתחלה לא תבין כלום, עם כל זאת עליך לרעת מה שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.) לעולם ליגריס איניש, ואף על גב דמשכח, ואף על גב דלא ידע מאי קאמר. ופרש המהר"ל מפראג זכותו יגן עלינו (חדושי אגדות) וכן החיד"א זכותו יגן עלינו (פתח עינים): הינו שאמירת אותיות התורה תזכך את נשמתו, ויבדאי מה שאדם למד בזה העולם מזכירים לו אחר כך בשמים, כמוכא בדברי האר"ז"ל (לקוטי תורה עקב) ובדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ו) שלעתיד מזכירין את האדם כל מה שלמד אף אם שכח. ואם תלך בדרך זו אזי לא יקח הרבה זמן שתזכה לסיים את כל הש"ס, ותתחיל עוד פעם, וכן כמה פעמים, עד שייכנס בך חמידו דאורייתא - חשק ללמוד גמרא שאין למעלה מזה.

רק תתחזק מאד מאד בשלוש בית שלך לאהב את אשתך, ולכבד וליקר אותה, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קלו.

**אני רוצה להתחיל לעסק בהפצה.
איך עושים זאת הלכה למעשה?**

שאלה:

מאת יצחק: לרב שליט"א שלום רב.
לפני כמה שנים טובות התחזקתי בזכות קנטרס שלכם,
וכעת אני רוצה לגמל חסד ולהפיץ בעצמי, אבל יש לי כמה
שאלות:
א. נסיתי להפיץ משהו כמו שעתים, אבל בקשי חלקתי
חמשה קנטרסים. מה זה אומר?
ב. האם זה בסדר לבקש צדקה עבור הקנטרס? ומה עלי
לעשות עם הכסף שתורמים לי?
בנוסף, רציתי לשאל: אנחנו גרים אצל חמותי, ולצערי הרב
הם מחללים שבת ואני מפחד על רעיתי ועלי. תברך אותנו
שנמצא דירה בארץ הקדש במקום חרדי חסידי. באהבה,
יצחק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר לך לך, ה' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון עליך לדעת כי זה לא בריא שזוג חדש מתחתנים
וגרים אצל ההורים, או ההורים של האשה, או ההורים של הבעל,
זוג צריך ללכת לגור לבד כדי שלא יתערבו ההורים בחיי הזוג הטרי,
והם צריכים תמיד לוותר אחד לשני, וכך בונים בית בריא.

בודאי צריכים לכבד את שני ההורים, הן ההורים של האשה
והן ההורים שלה, אבל עדיף לגור בדירה עצמאית, שאז מצליחים

בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין, כִּי רַב הַכְּשָׁלוֹנוֹת בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין זֶה רַק כְּשִׁגְרִים אֲצִל הַהוֹרִים, וְנוֹתְנִים שְׁהוֹרִים יִתְעַרְבוּ לָהֶם בְּחַיֵּי נְשׂוּאֵיהֶם שְׁמֹזָה מִתְחִילִים הַסְּכָסוּכִים וְהַחֲפוּכִים וְהוֹפּוּחִים וְכוּ', וְלִכֵּן כָּל זֹוג טְרִי עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת כָּל מָה שְׂבִיכְלָתָם וְלִלְכֹת לַעֲבֹד וּלְפָרְנֵס אֶת עַצְמָם, וְעַל יְדֵי זֶה יוּכְלוּ לְשַׁכֵּר דִּירָה וְלַגּוֹר בָּהּ וְלַהֲיִיתׁ עַצְמָאִים, וְלִכְבֹּד וְלִיקַר אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, שְׂאֵז יִזְכּוּ לְנְשׂוּאִין מְצֻלְחִים.

בְּעֵינֵי לְהַפְיֵן אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ', אֶפְלוּ שָׂרָק מְפִיצִים סִפֵּר אֶחָד לְבֵן אָדָם אֶחָד, זֶה כָּבֵר דְּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְכִידוּעַ שְׁסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְדַבְּרִים בְּעַד עַצְמָם, וְכָל סִפֵּר יֵשׁ לוֹ אֶת הַכְּתָבֶת שְׁלוֹ, וּמְחַזְרִים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶת הַזּוּלָת.

אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ נוֹהֲגִים לוֹמַר בְּעֵת הַפְּצָה "זֶה בְּשִׁבְלֶךָ מִתְּנָה, תֵּן מִשְׁהוּ לְצַדִּיקָה" כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ד') כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל נוֹתֵן צַדִּיקָה עַל יְדֵי זֶה נִפְתַּח לוֹ פֶּתַח לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם וּמַעוֹרֵר אוֹתוֹ לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם נוֹתֵן צַדִּיקָה זֶה פּוֹתַח לוֹ פֶּתַח בְּשָׁמַיִם וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מִתְעוֹרֵר גַּם כֵּן לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתִּשְׁמִיעַ לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קלז.

**איך אפשר לתקן את העברות שעברתי בזמן שהייתי
אשת איש?**

שאלה:

מאת שרה: לכתוב קדשת מוהרא"ש.

אבא יקר שלי, רציתי לשאל אותך שאלה שקשה לי מאד לשאל אותה כי אני מתביישת בה: כשהייתי נשואה לבעלי

הראשון נפילתי בנפילה חמורה מאד ועשיתי מעשה שאשת איש לא עושה, ולמרות שנסו לעזר לי בזה, עדין נפילתי ולא הצלחתי לקום מזה. היום, כשאני נשואה לבעלי החדש, אני והוא עושים על זה תשובה ומתחרטים על המעשה שעשינו. רציתי לדעת: האם יש תשובה על מה שעשינו? הרי רבנו אמר שלא משנה להיכן יהודי נופל, תמיד הוא יכול לקום ולעשות תשובה.

אשמח מאד לקבל תשובה מקור כי בשבילי אתה אבא רחמן ואוהב, ואני ממש כלי שבור. תודה רבה על כל הטוב שאתה עושה בשבילי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר לך לך, ר' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל שרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אוי לאותה חרפה אוי לאותה בושה שאת לא מתבישת לכתב לי שאלה על עוון חמור שעשית וכו', ואת עדין רוצה התחזקות וכו' וכו' בשעה שהתורה הקדושה אומרת פתוח (ויקרא כ"י) "ואיש אשר ינאף את אשת איש אשר ינאף את אשת רעהו מות יומת הנאף והנאפת"; את בגדת בבעלה, אמללת אותו ואת הילדים, ועכשו אחר שהתגרשת והתחתנת עם הנואף את מבקשת ממני תקון וכו', ואת עוד מערכת פה את רבנו ז"ל שאמר שאין שום יאוש בעולם כלל, ואת הכל יכולים לתקן וכו' וכו', בשעה שאת צריכה לדעת שרבנו ז"ל לא יוצא כהוא זה מהשלחן ערוך, ועוד הקפיד לא לצאת מסעיף קטן משלחן ערוך. איפה היראת שמים? איפה הכבוד העצמי? איפה מדת הרחמנות? איך אשה יכולה להתאכזר על בעלה ועל ילדיה וללכת עם נואף ולנאף ביחד? ועוד לחפש התחזקות אצל רבנו ז"ל?

בושה וחרפה, אם היו עכשו סנהדרין היו מקימים מה שהתורה

הקדושה אומרת (ויקרא כ' י') "ואיש אשר ינאף את אשת איש אשר ינאף את אשת רעהו מות יומת הנאף והנאפאת", עם כל זאת עליכם לפחד מאד מאד על העוון החמור שעשיתם, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (כתובות ל.) תני רבי חייא: מיום שחרב בית המקדש, אף על פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו - מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או ליסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסרוגני.

העולם אינו הפקר כלל, קורים אסונות, ואחר כך לא יודעים למה זה ועל מה זה וכו' וכו', שמו שמים איך אשה יכולה לבגד תחת בעלה, או להפך בעל יכול לבגד תחת אשתו ולעזב את הבעל או את האשה ולאמלל משפחה שלמה ולהרוס את חיי הילדים מפני תאוות נאוף? וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ח) הלא האדם בשביל תענוג קטן אחד של רבע שעה הוא יכול לאבד ולהפסיד כל העולם הזה עם העולם הבא. ואמר בלשון אשכנזי בזה הלשון: א מענטש פון איין תענוג'ל וועגן פון א פערטל שעה, קאן ער אן ווערן גאר דעם עולם הזה מיט דעם עולם הבא.

מה עוד את רוצה שאני אכתב לך? אם לא את האמת, איך בשביל תאוה של כמה דקות הרסת משפחה שלמה ואמללת את כל המשפחה שלך.

המאחל לך תשובה שלמה...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפָּס

לְכַבּוֹד נְשֻׁמַת

חֲסִידָא וּפְרִישָׁא, מְנוֹרָה הַטְּהוֹרָה,

אֲסִפְקֻלְרִיא הַמְּאִירָה

מְאוֹר עֵינֵינוּ חַיִּית נַפְשֵׁנוּ, מְקָרֵב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הַרְבֵּה הַגְּאוֹן הַצְּדִיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה זִלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זָאב זַ"ל

עָלָה בְּסַעֲרָה הַשְּׁמַיְמָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תְּהֵא נְשֻׁמַתוֹ צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים תַּחַת

בְּנַפֵּי הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְצַדִּיקוֹתוֹ תִּגַּן

עֲלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׁנֹזְפָה לְהַנּוֹת מְאוֹרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגַלוֹת כְּבוֹד שְׁמִים

שְׁפַעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת יחנא שפרה ע"ה
בת הרה"צ רבי אשר ישעיה
ראטענברג מקוסון זצ"ל
בת מרת סאסיא ע"ה
אשת עטרת ראשינו
כ"ק אדמו"ר
רבי אליעזר שלמה זצוק"ל
נפטרה ט"ז תמוז ה'תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הקונטרס הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
נחום בן ששון ודיבה ז"ל

נפטר בשם טוב בז' שבט התשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

ולעילוי נשמת

גדעון חיים בן שרה רחמאני ע"ה

נפטר ה' תשרי תשנ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

ולעילוי נשמת

אשר בן ג'ולייט טולדנו ז"ל הי"ד

ולהבדיל בין החיים למתים

להצלחת משפ' רחמני זאב וברכה

וילדיהם

יוסף בנימין – מציאת זיווג

רבקה שרה – מציאת זיווג

מלכה ברכה, רחל לאה, אליעזר שלמה,

אדל, פייגא, נחמן נתן

שיזכו לכל הברכות הכולם ולכל הישועות

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
שלמה בן רבקה ויוסף שלום ז"ל
ולהבדיל

להצלחת ורפואה שלימה
לבנימין בן שרה פרדום

הספר הבא
יכול להיות לזכותך...

באפשרותך להקדיש ספר:

לעילוי נשמת, לרפואה שלמה,
לזרע בר קיימא, לשלום בית,
לזיווג הגון, להצלחה...

התקשרו עכשיו:
טלפון: **04-6650050**
פקס: **04-6650049**

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות ולחזרה בתשובה שלמה
מתוך אמונה וענוה אמיתית ובשמחה
אמיתית, בהקשרות לראש הצדיקים רבינו
נחמן מברסלב זיע"א ולרפואה שלמה מן
השמים
לאדם בן נזימה, משה בן לואיזה,
יהודית בת חנינה,
תהילה אברהם ישראל שני, יהודית
בת יעל, אשריאל בן אילנה

ולזיווג הגון מן השמים
למלכה, אליעזר שלמה,
מנחם, בני יהודית

ולעילוי נשמת
חנינה בת שטרונה
נפטרה ב"א תמוז תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

טל כהן בן רות מסעודה
חנה אניטה בת שרה
ניסים רועי בן טובה
חיה מושקא בת רוחמה
רחמונא
שלום בן יעל
יעל בת ציביה
מרים בת רבקה
רחמים בן יאסי
יעקב בן רחל
שלומית בת אורה
עוז אפרים בן בלומה
רבקה בת לאה
אדל בת אסתר מלכה
עמוס בן יהודית
אופיר רפאל בן גאולה
גאולה בת סיסה
אתי אסתר בת דליה
יצחק בן לאה
אסתר בת דונה דבורה
אורית בת חנה
ישראל בן ורדה
שילת בת אורית
לירן אליהו בן משה דוד
אורה בת אסנת
אלון אהרון בן גילה
נורית בת נעמי
יונה בן שולמית
ספיר הודיה בת גלית

גל נחשון בן לאה
מורן נחשון בת מזל
לרפ"ו ליאת שרה בת צילה
עמית נועה בת ציפורה
אביאל בן סגולה
מלכה בת גילה
בנימין בן אהרון
הדסה בת תמר (נאנאג"אן)
עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה
ישראל בן אראלה
כרמית בת שרה
יוסף חי בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
נחמן ישראל בן אורלית
סימא בת ברכה
שרגא בן חנה
ציפורה פייגא בת שרה
וב"ב
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
יעל בת שרה
אברהם בן דזי
אריה בן רות
רונית שפרה בת מינה
מרים בת שרה
מיכאל דוד בן חנה
דרור יצחק בן דליה
דליה בת רוברט

לרפ"ו לירן בן סוזאן
אברהם בן פרידה
סוזאן בת רבקה
חנה בת יפה וב"ב
שמעון מאיר בן חנה
בת שבע בת רוחמה
אסתר בת רוחמה
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
רחלי בת דורית
יוסף בן יפה
אסף בן כרמלה
רז בן יעל
משפחת אריאל
מיכל בת לאה
נאורה בת מיכל
יעקב בן לאה
מעייין אדל בת גילה
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
רינה בת זיזל
חובב בן מרים
אליעזר שלמה שמעון בן
מרים
מאיר אליהו בן דליה
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים לזש"ק
ישראל בן פרידא פיגא
שרה בת שרה

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

מאיר בן זיווה	יוסף בן סומבול	אליעזר שלמה בן אסתר
אלינור בת שמחה	מנשה בן חנה	יאיר בן עדינה
פרחיה בת רינה	שמואל ג'פרי בן נוגה	מלכה בת שמחה
לרפ'ו תמר בת שמחה	לרפ'ו מלכה בת זהבה	עידו בן מיכל ליאור
ויונה בת רחל	מנחם זאב בן מלכה	שושנה בת אורלי
אברהם בן חדוה	מלכה בת דבורה דיל-ברא	נחמן בן אדל
יסכה בת רויטל	יואב בן שושנה	שרה בת יפה
אליעזר שלמה בן יסכה	שמעון בן תרצה	מרים בת שירה יהודית
רחל בת יסכה	יצחק ישראל בן מרים	תהילה בת שירה יהודית
אסתר מלכה בת יסכה	מורן בת בריז'ט	שלמה בן שרה
פייגא בת יסכה	מאיר בן רחל וב"ב	אברהם בן מוזל
רפאל נועם מאיר בן חנה	נחמן נתן בן שמחה	אסתר בת רינה
גליה בת יעל	שרה בת מרים	יעקב בן סילביה
ניב בת תקוה	יעקב בן שרה קלוטילד	יפית בת אילנה
אליעזר שלמה בן ניב	יפה בת חנה	דורית בת שושנה
מלכה בת ניב	נפתלי בן רחל	עומר רחמים בן סלימה
רמי חיים בן תקוה	רבקה בת מרים	מלכה בת סמדר
הרצל טוביה בן לאה	נתן בן רחל	אליעזר שלמה בן סמדר
דינה בת גרסיה	פנינה חנה בת יהודית	נתן בן רחל
ישי בן שרה סוטה	אדי בן רונית לזיווג	לודמילה בת סופיה
חנה ברכה בת נחמה	שאול בן עליזה	דוד בן לודמילה
אופיר בן אילנה	אסף בן רונית	משפחת תפוחי
אבישג בת דינה שמחה	ליאור בן עליזה	ודים בן גינדה
משה בן ברוריה	אליעזר שלמה בן רינה	גליה בת קולט
מיכל רונית בת שרה	סהר שני שושנה בת ענת	דוד רועי בן שרה אורית
אברהם בן ורד	צבי בן חנה טובה	שלמה בן קלודין שרה
הודיה רחל בת ורד	רבקה בת חנה טובה	אביעד בן קלודין שרה
יהודה בן שרה	מרדכי אליהו בן גילה	מיכל בת קלודין שרה
רבקה בת לאה	אסתר בת יפה	אסתר מלכה בת ליהי

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

חנה בת רגינה
אורלי בת עליזה
ישעיהו ישראל בן לאה אטה
ר' אליהו בן עיישה
רחמים בן אהובה
שרה בת יקוט
יקוט בת חנה
פליקס מסעוד אשר בן עליזה גוליה
ליאור בת שרה
שרה זהרה בת סעידה
לואזה בת חסן
משה בן לאה
ליזט בת פרוחה
יעקב בן שלום
אליהו בן כמוס
אשר בן סוליקה
מרים בת סוליקה
אנט בת פרלה
אהרן בן אלישע ומרים
יחזקאל בן עזרא מאיר
אורי בן עמוס ונעמי הי"ד
שלמה בן נחום
כדורי בן נחום
דוד בן אליהו
יחיא בן יוסף ודלרם
מולוק בת רחמים וחורמון
גלית בת קלרה

לרפו תמר שרה בת
אחינעם בטאשוילי
אוריאל בחיי בן לאה
בת שבע חיה בת לאה
לרפו ויולט בת זמירה
אדל מלכה לוי
רודי שי דוד בן מרגלית
נעמה נעמי בת ויקטוריה
העניא רחל בת דבורה
גמ"ח רבי נחמן מברסלב
אשקלון
יונתן אזריאב וב"ב

לעילוי נשמת
רבי אליעזר שלמה
בן מלכה
הרבנית יחנא שפרה
בת סאסיא
חיים בן מרים
מרים בת מסעודה
רחל בת שרה
תומר עמוס בן רבקה
הלן בת דוד ואסתר
יורי בן סופיה
סופיה בת יודקה
שרה ריבה בת אטה
מרים טבנסקי בת יודקה
איליה בן גינדה
פרץ בן יחזקאל

אדל בת ליהי
גולן בן מרגלית
רחל בת דונה דבורה
רויטל בת רות
משפחת שמחי
אברהם בן ישי וב"ב
אנדריי בן בלה
משפחת טויטו
משפחת טרייסמן
שיראל בת אורית
אביאל משה בן אורית
יעל בת אורית
אדל בת אורית
סמדר בת ורדה לש"ק
משפחת עובד
הצלחת משפ' מלכה
והילדים
אמנון ורוחמה בסל
משה וגילה בשארי
לרפו שושנה זוהרה בת צביה
שלמה חי בן דיאנה לזיווג
צדוק ושרית מלמד ומשפ'
משפ' גרמה בועז
מנחם מנדל בן מיכל רינה
דרור בן זהבה זובו
רחלי בת לימור לגאס לזש"ק
משה ואסתר כהן וילדיהם
יוסי בן שרה בטאשוילי
לזיווג היגון

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסֶה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוֹ, גְּלוֹ וְצִוְיָה לְפִרְסְמוֹ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלֵאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חִסְדֵי בְּרֶסְלַב
עִיָּה "ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב" א

תְּקוּן הַפְּלִילִי

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֶׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזֻמָּרִים אֵלֶי לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרְנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוּשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמֵן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעָה לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ, וּמִלְךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזֻמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחוּד
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בָךְ: ב אֲמַרְתָּ
לִי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ: ג לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפָצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יְיָ מִנֵּת חֲלָקֵי וְכוֹסֵי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אֵף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֶת יְיָ אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֵף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יְיָ לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימֵינִי בַל אֲמוֹט: ט לִכֵּן שְׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֵף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֵרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשַׁב יִי לֹו עוֹן, וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשְׁתִּי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֹׂאגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדָךְ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹיֶךָ לְעַת מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֱלֹוֹ לֹא יִגְיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדַרְךָ זֹו תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הֶבִיִן בְּמַתַּג וְרִסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֱלֹיֶךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָּתָ בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרָאוֹת שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אֵיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכֹּת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵהָ וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְהָ בַחֲמָה כִּלְהָ וְאִינְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלָה, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַחַ עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָ הַנְּחָם נִפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֹצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אֲתָה הָאֵל
 עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלַת בְּזֵרוּעַ עֲמָךְ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֵף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְלָה,
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינָם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עֲמָךְ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטינו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי : ז זָכַר יְיָ לִבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הַיְסוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלֵם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשֶׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנִפְץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְע
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בַתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֶגְב : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְיָ מֵעוֹזֵם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :